

SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov do roku 2029 pre identifikované kľúčové odvetvia sociálno-ekonomického rozvoja Horného Liptova

Procesy posudzovania :

- Pedagogický proces
- Nepedagogický proces

Spracoval projektový tím v zložení:

Ing. Vladimír Šagát, PhD. – hlavný koordinátor

PaedDr. Ján Kamod'a, PhD. -hlavný expert 1

RNDr. Rastislav Haraga, PhD.- hlavný expert 2

Mgr. Soňa Balážová- expert

Mgr. Alojz Galbavý- expert

JUDr. Ivan Kotleba – expert

PhDr.Mgr. Peter Rosputinský, PhD.-expert

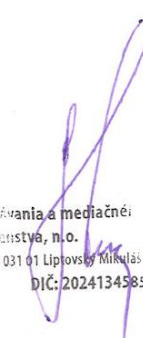
PhDr.Dušan Štrauss,PhD.-expert

Mgr.Ľubica Ďurajdová- odborník

PhDr. Desana Stromková- odborník

Ing. Ivan Kováč- odborník

Schválil: RNDr. Rastislav Haraga, PhD.- štatutár:.....

Akadémia vzdelávania a mediálneho
poradenstva, n.o.
ul. 1. mája 697/26, 031 01 Liptovský Mikuláš
IČO 45743894 DIČ: 2024134585

Liptovský Mikuláš

2019

Úvod

V nadväznosti na výstupy analýz uskutočnených v 1.etape bol spracovaný výstupný materiál určený v opise projektu pre 2.etapu projektu.

Tento výstupný materiál , ktorý nadväzuje na 1.etapu projektu, kde východiskovými dokumentami sú zistenia celého projektového tímu analyzované v čiastkových materiáloch a dokumentoch :

- analýza situácie na trhu práce v Liptovskom regióne
- rešeršné matice RM1
- rešeršné matice RM2

Tieto tri výstupy sú zhrnuté vo finalizačnej matici FM1.

Bol spracovaný výstupný súhrnný materiál , ktorý zohľadňuje v rozhodujúcej miere všetky relevantné výstupy našich analýz v 1.etape projektu zohľadňujúce potreby trhu práce ako aj špecifické podmienky a potenciál regiónu Horný Liptov. Výstupný materiál zohľadňuje významnou mierou odvetvové priority a špecifiká regiónu prostredníctvom vykonaných 5 SWOT analýz v 5 samostatných moduloch:

- a) Lesníctvo
- b) Poľnohospodárstvo
- c) Miestna výroba a služby
- d) Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby
- e) Cestovný ruch, služby cestovného ruchu a voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva

Každá samostatná odvetvová SWOT analýza odvetvia zohľadňuje aktuálny stav za primárne pedagogický proces regionálnej výchovy a vzdelávania Horného Liptova a nepedagogický proces regionálnej výchovy a vzdelávania .

V rámci samostatných 5 odvetvových SWOT analýz boli komplexne posudzované silné stránky, slabé stránky, príležitosti a ohrozenia na základe výstupov osobitnej analýzy vonkajšieho a vnútorného prostredia, legislatívno – právnej základne a rozhodujúcich faktorov vplyvu na RVV Horný Liptov.

Všetky výstupy SWOT analýzy KRVV HL budú využité v ďalších stanovených výstupoch a etapách projektu najmä v priamo nadväzujúcej 3. etape projektu pri návrhu odvetvových stratégií RVV metodologicky riešených zhodne v 5 samostatných moduloch.

Všetky výstupy SWOT analýzy KRVV HL budú využité aj pri modulovo definovaných víziách , strategických a špecifických cieľoch ako aj akčných plánoch RVV v záverečnej koncepcii.

Obsah

SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov do roku 2029 pre identifikované kľúčové odvetvia sociálno-ekonomického rozvoja Horného Liptova.....	1
Úvod	2
1. SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov do roku 2029 pre odvetvie Lesníctvo	9
1.1. Pedagogický proces - Lesníctvo	10
A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	10
1.1.1. Odvetvie lesníctvo - demografické faktory, zamestnanosť	10
1.1.2. Odvetvie lesníctvo - platná právna úprava	12
1.1.3. Odvetvie lesníctvo - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV	13
B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ	17
1.1.4. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie silných stránok.....	17
1.1.5. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie slabých stránok	20
1.1.6. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie príležitostí	22
1.1.7. Odvetvie lesníctvo vyhodnotenie ohrození	24
C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ	26
1.2. Nepedagogický proces – Lesníctvo	27
A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	27
1.2.1. Odvetvie lesníctvo - demografické faktory, zamestnanosť	27
1.2.2. Odvetvie lesníctvo - platná právna úprava	32
1.2.3. Odvetvie lesníctvo - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV	33
B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ	40
1.2.4. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie silných stránok.....	40
1.2.5. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie slabých stránok	44
1.2.6. Odvetvie lesníctvo vyhodnotenie príležitostí	49
1.2.7. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie ohrození	54
C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ	57
2. SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov pre odvetvie Poľnohospodárstvo.....	59
2.1. Pedagogický proces - Poľnohospodárstvo.....	60
A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	60
2.1.1. Odvetvie poľnohospodárstvo - demografické faktory, zamestnanosť.....	60

2.1.2. Odvetvie poľnohospodárstvo - platná právna úprava.....	62
2.1.3. Odvetvie poľnohospodárstvo - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV	63
B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ	68
2.1.4. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie silných stránok	68
2.1.5. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie slabých stránok.....	70
2.1.6. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie príležitostí	72
2.1.7. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie ohrození	74
C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ	76
2.2. Nepedagogický proces – Poľnohospodárstvo	77
A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	77
2.2.1. Odvetvie poľnohospodárstvo - demografické faktory, zamestnanosť.....	77
2.2.2. Odvetvie poľnohospodárstvo - platná právna úprava.....	83
2.2.3. Odvetvie poľnohospodárstvo - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV	84
B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ	91
2.2.4. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie silných stránok	91
2.2.5. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie slabých stránok.....	94
2.2.6. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie príležitostí	98
2.2.7. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie ohrození	101
C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ	104
3. SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov pre odvetvie Miestna výroba a služby.....	106
3.1. Pedagogický proces - Miestna výroba a služby	107
A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	107
3.1.1. Odvetvie Miestna výroba a služby - demografické faktory, zamestnanosť	109
3.1.2. Odvetvie Miestna výroba a služby - platná právna úprava	116
3.1.3. Odvetvie Miestna výroba a služby - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV	117
B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ	130
3.1.4. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie silných stránok	130
3.1.5. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie slabých stránok	132
3.1.6. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie príležitostí	134
3.1.7. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie ohrození	136

C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ	138
3.2. Nepedagogický proces – Miestna výroba a služby	139
A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	139
3.2.1. Odvetvie Miestna výroba a služby - demografické faktory, zamestnanosť	139
3.2.2. Odvetvie Miestna výroba a služby - platná právna úprava	143
3.2.3. Odvetvie Miestna výroba a služby - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV	144
B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ	149
3.2.4. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie silných stránok	149
3.2.5. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie slabých stránok	153
3.2.6. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie príležitostí	157
3.2.7. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie ohrození	161
C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ	164
4. SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov pre odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby	166
4.1. Pedagogický proces - Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby	167
A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	167
4.1.1. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia - ekologické služby a demografické faktory, zamestnanosť	168
4.1.2. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - platná právna úprava	170
4.1.3. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV	172
B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ	177
4.1.4. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie silných stránok	177
4.1.5. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie slabých stránok	179
4.1.6. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie príležitostí	181
4.1.7. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie ohrození	183
C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ	185
4.2. Nepedagogický proces – Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby	187
A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	187

4.2.1. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - demografické faktory, zamestnanosť	187
4.2.2. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - platná právna úprava	192
4.2.3. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV	194
B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ	201
4.2.4. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie silných stránok	201
4.2.5. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie slabých stránok	205
4.2.6. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie príležitostí	208
4.2.7. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie ohrození	212
C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ	216
5. SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov pre odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva	218
5.1. Pedagogický proces - Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva	219
A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	219
5.1.1. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - demografické faktory, zamestnanosť	220
5.1.2. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - platná právna úprava	221
5.1.3. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV	223
B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ	233
5.1.4. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie silných stránok	233
5.1.5. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie slabých stránok	235
5.1.6. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie príležitostí	237
5.1.7. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie ohrození	239
C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ	241

5.2. Nepedagogický proces – Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva	243
A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA	243
5.2.1. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - demografické faktory, zamestnanosť	243
5.2.2. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - platná právna úprava	250
5.2.3. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV	252
B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ	260
5.2.4. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie silných stránok	260
5.2.5. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie slabých stránok	264
5.2.6. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie príležitostí	268
5.2.7. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie ohrození	271
C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ	273

1. SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov do roku 2029 pre odvetvie Lesníctvo

Procesy posudzovania :

1. Pedagogický proces
2. Nepedagogický proces

Spracoval projektový tím v zložení:

Ing. Vladimír Šagát, PhD. – hlavný koordinátor

PaedDr. Ján Kamod'a, PhD. -hlavný expert 1

RNDr. Rastislav Haraga, PhD.- hlavný expert 2

Mgr. Soňa Balážová- expert

Mgr. Alojz Galbavý- expert

JUDr. Ivan Kotleba – expert

PhDr.Mgr. Peter Rosputinský, PhD.-expert

PhDr.Dušan Štrauss,PhD.-expert

Mgr.Ľubica Ďurajdová- odborník

PhDr. Desana Stromková- odborník

Ing. Ivan Kováč- odborník

Liptovský Mikuláš

2019

1.1. Pedagogický proces - Lesníctvo

A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Posudzované odvetvie (oblasť) : O1 Lesníctvo

Posudzovaný primárny proces : PP - pedagogický proces

Posudzované dokumenty: viď RM1, RM2

SOŠ lesnícka a drevárska, študijný odbor – lesníctvo

Pri posudzovaní výstupných dokumentov nebolo možné využiť analytické rozborov zo základných škôl vo vzťahu k lesníctvu.

1.1.1. Odvetvie lesníctvo - demografické faktory, zamestnanosť

Demografický vývoj je významným činiteľom RVV. Z analýzy trhu práce vyplýva, že v uvedenom regióne dochádzalo k spomaľovaniu reprodukcie obyvateľstva, čoho dôsledkom bolo zhoršovanie reprodukčných mier a vekového zloženia obyvateľstva. Demografický vývoj bol v oblasti RVV dôležitým determinantom, ktorý ovplyvňoval počet detí(žiakov), ako aj z toho vyplývajúce dôležité ukazovatele(počet študijných odborov, počet učiteľov, počet učební). Demografický vývoj je aj v oblasti školstva dôležitým ukazovateľom, od počtu detí sa odvíja počet študijných a učebných programov, počet učební, počet učiteľov v školách.

Z ďalších skúmaných dokumentov (Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2018 – 2022) sa predpokladá, že od šk. roku 2018/2019 bude na základe demografického vývoja v regióne Horný Liptov, postupne narastať populačná krivka, a to v najbližších 9 rokoch až o 252 žiakov.

V oblasti zamestnanosti ŽSK určoval každoročne od roku 2016 prognózu plánovania počtu tried prvého ročníka, pre potreby a požiadavky trhu práce. Táto skutočnosť ovplyvňovala harmonogramy procesov pre rozpis počtu tried prvého ročníka.

Hlavným nositeľom posudzovaného dokumentu je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a realizátor je samotná SOŠ lesnícka a drevárska. Vedľajšími nositeľmi dokumentu je Štátny inštitút odborného vzdelávania pri Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Zriaďovateľom Strednej odbornej školy lesníckej a drevárskej Jozefa Dekreta Matejovie v Liptovskom Hrádku je Žilinský samosprávny kraj, čo ovplyvňovalo vo výraznej miere proces vzdelávania a výchovy na tejto škole. Vzdelávacia politika Žilinského samosprávneho kraja je vo všetkých oblastiach stredoškolského vzdelávania a výchovy prepojená s požiadavkou kvality, a to (Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2018 – 2022):

- Kvality výchovno-vzdelávacieho procesu
- Kvality materiálno- technického zabezpečenia
- Kvality pedagogických i nepedagogických zamestnancov škôl
- Kvality práce s mládežou mimo vyučovania

Z nášho prieskumu vyplýva, že Žilinský samosprávny kraj má spracovanú regionálnu stratégiu vzdelávania a výchovy, v zmysle ktorej sú zadefinované i strategické ciele posudzovanej školy, a to najmä:

- Ponuka vzdelávania a výchovy pre všetky vrstvy spoločnosti
- Ponuka odborného vzdelávania a prípravy, ktoré je prepojené s praxou, napĺňa požiadavky trhu práce, čím ovplyvňuje zamestnanosť i v regióne Horný Liptov.

1.1.2. Odvetvie lesníctvo - platná právna úprava

Stredná odborná škola lesnícka a drevárska je zriadená Žilinským samosprávnym krajom. Všetka vnútorná legislatíva danej školy musí vychádzať zo zákona o regionálnom školstve. Ide najmä o nasledovné právne normy:

- Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 188/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z.z.,
- Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V rámci financovania školy je záväzný zákon č. 597/ 2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení.

V rámci kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov boli našou analýzou zistené dotknuté najmä nasledovné všeobecne záväzné právne predpisy (VZPP):

- Zákon č. 317 2009 Z.z o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- Zákon č. 312/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 317/2009 Z.z.,
- Vyhláška MŠ SR 445/2009 Z. z. o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Okrem spomínaných VZPP bolo našou analýzou zistené aj významné zastúpenie interných právnych predpisov, z ktorých pre oblasť RVV boli dôležité najmä metodické usmernenia štátneho inštitútu odborného vzdelávania záväzné pre všetky študijné odbory pre každý školský rok.

1.1.3. Odvetvie lesníctvo - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV

Z našej analýzy (RM1, RM2) vyplýva, že komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi RVV bola na štandardnej úrovni. Prebiehala najmä v línii riaditeľ SOŠ - ŽSK odbor školstva a štátny inštitút odborného vzdelávania. Išlo hlavne o pravidelné vyhodnocovanie príslušných študijných programov v súvislosti s plnením požiadaviek praxe. Zistené skúsenosti boli väčšinou pozitívne, pretože ide o ovplyvňovanie uplatňovania absolventov na trhu práce ale i o plány výkonov (otváranie študijných, učebných odborov v súvislosti s demografickou krivkou a počtom prihlášok na dané konkrétne odbory).

Využívanie vnútorného potenciálu školy ovplyvňoval do výraznej miery manažment, čo v zmysle nami vykonanej analýzy možno hodnotiť prevažne pozitívne a to hlavne v rámci teoretických predmetov. Na slabšej úrovni bolo praktické vyučovanie kde chýbajú moderné mechanické prostriedky a trenažéry, čo súvisí hlavne s nedostatkom financií.

Dôležitou oblasťou nášho skúmania bolo využívanie voľnočasových aktivít, ktoré boli realizované v troch základných oblastiach: spoločenskovedné, prírodovedné a športové. Využívanie voľnočasových aktivít vo všetkých troch skúmaných oblastiach možno hodnotiť ako nadštandardné. Žiaci SLŠ efektívne využívali voľný čas v úzkej súvislosti a nadväznosti s odborními, ktoré študujú.

V rámci vnútorného potenciálu sme hodnotili osobitne marketing školy SOŠ lesnícka a drevárska využívala marketingové nástroje a komunikáciu na priemernej úrovni. SOŠ lesnícka a drevárska má kvalitne a prehľadne spracovanú web stránku, kde nie je problém vyhľadať si aké študijné odbory budú v danom šk. roku ponúknuté. Okrem web stránky, má škola vytvorenú vlastnú facebookovú stránku.

Pre získanie väčšieho potencionálneho počtu žiakov boli organizované dni otvorených dverí a viaceré výstavy a významné podujatia s nadregionálnym dosahom. V rámci školy je významná aj v praxi vykonávaná aj lesná pedagogika.

Medzi významné nástroje propagácie školy určite patrili aj televízia a rozhlasové relácie.

Nasýtenosť trhu vzdelávacích aktivít vo väzbe na posudzované dokumenty v regióne Horný Liptov v odbore lesníctvo, bola hodnotená na základe našej analýzy ako priemerná, v rámci náplne, hlavne študijných odborov, je možné do budúcnosti navrhovať špecifické študijné programy, ktoré by súviseli s potrebami trhu práce a podnikateľských aktivít.

Absolvent študijného odboru lesníctvo je kvalifikovaný pracovník so širokým odborným profilom, schopný samostatne vykonávať riadiace, odborné technické a technologické činnosti v odvetví lesníctva. Vzhľadom na to je možné zakladať podnikateľské prostredie v príslušnom odvetví.

Medzi rozhodujúce oblasti vplyvu na RVV v pedagogickom procese v odvetví lesníctvo patria rozhodovacie procesy z pozície manažmentu školy, a to najmä zamerané na zabezpečenie odbornej praxe. Významný vplyv mali tiež dôsledne spracované plány ekonomického a finančného riadenia s orientáciou na strediská praktického vyučovania.

Spätná väzba posudzovaných dokumentov bola analyzovaná najmä zo správy o výchovno-vzdelávacej činnosti a vzťahovala sa na oblasť manažmentu, legislatívno-právnej základne, technicko-technologickej základne, spôsobu a využívania voľného času, dostupnosti a možnosti využívania fondov a prostriedkov EÚ a zahraničnej spolupráce, marketingové nástroje a komunikáciu a na možnosti využitia v podnikateľských aktivitách a službách zamestnanosti. Vo všetkých sledovaných oblastiach možno vyhodnotiť spätnú väzbu, ako štandardnú pre tento typ a druh stredných škôl.

Z hľadiska cieľovej orientácie, RVV v odvetví lesníctva – pedagogický proces napĺňala tieto ciele, zistené na základe analýzy spracovanej v RM1 a v RM2:

- **Tvorba poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľstvo regiónu Horný Liptov.**

V oblasti poradenských aktivít sa zameriava najmä na ochranu prírody a krajiny, na činnosti súvisiace so starostlivosťou o zvieratá, napr. sokoliarstvo na Slovensku a v zahraničí, na problematiku lesnej pedagogiky. Vzdelávacie aktivity sú zamerané na kurzy súvisiace s modernou technikou a technológiou v oblasti lesníctva, ďalej v oblasti digitálnych technológií, v znalosti cudzích jazykov (anglický jazyk, nemecký jazyk), v oblasti športovej streľby.

- **Kvalitatívna podpora existujúcej siete školských zariadení v regióne Horný Liptov**

Študijný odbor lesníctvo kvalitatívne podporuje existujúcu sieť školských zariadení, a to najmä kvalitou didaktických metód a foriem vzdelávacieho procesu a uplatnením sa absolventov napr. aj v takých profesiách policajného zboru a vojenských útvarov.

- **Kvalitatívna podpora existujúcej siete vedy, výskumu a inovácií v regióne Horný Liptov.**

Posudzovaný študijný odbor pre odvetvie lesníctvo je pravidelne dopĺňaný novými poznatkami z oblasti vedy a výskumu, ako napr. starostlivosť o lesné dreviny, ochrany životného prostredia a zavádzaním najnovšej technológie a strojového zariadenia.

- **Komplexnejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov regiónu horný Liptov.**

Z analyzovaných dokumentov bol zistený najväčší záujem zo spoločensko-vedných aktivít o konverzáciu v anglickom jazyku (2016/2017 – 29 žiakov), o čitateľský krúžok (2016/2017 – 28 žiakov), ďalej o nemeckú konverzáciu (2016/2017 – 15 žiakov), matematický krúžok (2016/2017 – 12 žiakov) a o fotografický krúžok (2016/2017 – 5 žiakov). Z oblasti prírodovednej je najviac navštevovaný v šk. roku 2016/2017 poľovnícky krúžok (28 žiakov), vábničkársky (20 žiakov), ďalej o akvaristický krúžok (16 žiakov), 14 žiakov navštevovalo Ľudovú hudbu Tatrín a lesníčiarcky krúžok, 13 žiakov sa zúčastnilo SOČ-ky, a včelársky krúžok absolvovalo 10 žiakov. Z oblasti športovej bol najväčší záujem o krúžok Kulturistický (31 žiakov), ďalej bol veľký záujem o športovú streľbu (15 žiakov), o loptové hry (13 žiakov), o florbal (10 žiakov) o turistický a karate bol záujem už nižší (turistický – 6 žiakov, karate – 7 žiakov).

- **Dlhodobá udržateľnosť ekonomických aktivít v regióne Horný Liptov**

Na základe analýzy písomných dokumentov bola zistená podpora udržateľnosti ekonomických aktivít v regióne Horný Liptov, predovšetkým v ochrane životného prostredia, v budovaní Hrádockého arboréta, organizovaní odborných podujatí súvisiacich so vzdelávacími kurzami v oblasti lesníctva a drevárstva.

- **Pozitívna prezentácia hodnôt regiónu Horný Liptov doma a v zahraničí.**

Program ERASMUS ponúka rozsiahle možnosti prezentovania pozitívnych hodnôt regiónu Horný Liptov doma a v zahraničí. Pri odvetví lesníctvo bola zistená prezentácia hlavne v zahraničných krajinách, a to v Poľsku, Českej republike, Francúzsku a Švédsku.

B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ

1.1.4. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie silných stránok

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Lesníctvo sme identifikovali tieto silné stránky:

- Obsah študijného odboru lesníctvo má širokospektrálne smerovanie v oblasti lesníctva a drevárstva

Z analyzovania študijného odboru majú žiaci možnosť získať odborné znalosti z lesníckej botaniky a zoológie, náuky o lesnom prostredí, pestovania lesov, hospodárskej úpravy lesov, ochrany lesov, lesnej ťažby, lesníckej geodézie, včelárstva, drevárskej výroby.

- Vytvorené dobré podmienky mimo vzdelávacieho procesu a na to nadväzujúce využitie voľného času

SOŠ lesnícka a drevárska ponúka svojim žiakom aktivity zamerané na prírodovednú oblasť, kde patria krúžky poľovnícky, vábničkársky, lesníčarský, včelársky, geologický, akvaristický.

- Veľmi dobrá spolupráca s podnikovými subjektami v odvetví lesníctva

SOŠ lesnícka a drevárska spolupracuje so štátnymi a neštátnymi lesníckymi organizáciami, so zahraničnými firmami (HUSQUARNA, STIHL, TATRATIMBER). Ďalej škola spolupracovala so švédskou firmou SWEDWOOD – IKEA, drevárske závody (Liptovský Mikuláš, Trnava a Malacky).

- Kvalitne vybudovaný a fungujúci systém RVV prepojený s praxou v odvetví lesníctva a ochrany prírody a krajiny

V rámci fungujúceho systému RVV bolo zistené, že majú vytvorené študijné a učebné odbory, ktoré priamo nadväzujú na odvetvia lesníctva a ochrany prírody a krajiny, ako

napr. lesníctvo – lesnícka prevádzka, podnikateľ pre rozvoj vidieka, praktické cvičenia odborných predmetov, ako technológia v oblasti drevárstva ako je hospodárska úprava lesov, lesnícka geodézia, pestovanie okrasných drevín, lesnícka zoológia, lesnícka botanika, a pod.

- Tradícia lesníckeho školstva v meste Liptovský Hrádok

Z historických dokumentov sa zistilo, že tradícia lesníckeho školstva sa datuje v roku 1796 ako Lesnícka škola v Liptovskom Hrádku. Ide o prvú lesnícku školu v Uhorsku. V roku 1802 vzniká nový názov uvedenej školy, a to Kráľovska komorská lesná a hlavná národná škola v Liptovskom Hrádku. Obsah vzdelávania sa zameriaval na teoretické a praktické znalosti o lesníctve. Zakladateľ školy František Wisner zostavil tzv. lesnícky katechizmus, na základe nemeckej lesníckej literatúry.

- Kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov v RVV v príslušnom odvetví
Kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov je 100 % v spoločensko-vedných predmetoch, ako sú slovenský jazyk a literatúra, cudzie jazyky, občianska náuka, matematika, biológia. Odborné predmety povinné, povinne voliteľné a nepovinné predmety sú taktiež vyučované v 100% odbornosti.
- Nadštandardná organizácia podujatí súvisiacich s odborními SOŠ lesnícka a drevárska
Pri skúmaní boli zistené aktivity v oblasti súťaží, ako napr. súťaž lesníckej všestrannosti, súťaž trubačov, súťaže strelecké. Študijné odbory SOŠ lesníckej a drevárskej boli prezentované aj na výstavách, ako napr. Poľovníctvo a príroda v Liptove, ďalej sa zúčastňovali burzy stredných škôl a zapájali sa v stredoškolskej odbornej činnosti.
- Spracované výkonové štandardy pre uplatnenie absolventa
Vzdelávací proces je rozdelený na štúdium povinných predmetov, povinne voliteľných predmetov a nepovinných predmetov. U všetkých predmetov majú stanovené výkonové a obsahové štandardy zodpovedajúce kvalite v porovnaní s rovnakými študijnými a učebnými odborními na stredných školách v rámci Európy.
- Tvorba nových študijných programov pre potreby praxe

Pri skúmaní koncepčných cieľov SOŠ lesníckej a drevárskej sa zamerali na vytvorenie nového študijného odboru podnikateľ pre rozvoj vidieka, technika drevostavieb a vidiecka turistika ako pomaturitné štúdium.

1.1.5. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie slabých stránok

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Lesníctvo sme identifikovali tieto slabé stránky:

- Nedostatočné využívanie didaktických zásad v pedagogickom procese RVV zameranej na odvetvie lesníctva
Z výsledkov vnútroškolskej kontroly a inšpekčnej kontroly boli zistené nedostatky vo vzdelávacom procese, najmä odborných predmetov v aplikovaní didaktických zásad a aktivizujúcich foriem výučby.
- Nedostatočné vybavenie modernými mechanickými prostriedkami a trenažermi v stredisku odbornej praxe
V stredisku odbornej praxe lesníckej školy neboli zabezpečené moderné stroje a strojové zariadenia, a taktiež nedisponovali modernou didaktickou technikou.
- Zhoršujúci sa prospech žiakov a absolventov SOŠ lesníckej a drevárskej
Z analyzovaných materiálov bolo zistené, že každý školský rok prichádzajú žiaci v priemernom prospechu medzi 2,3 – 2,8, čo spôsobuje zhoršenie prospechu aj na SOŠ lesníckej a drevárskej.
- Nedostatočné plánovanie kvality riadenia na SOŠ lesníckej a drevárskej
Škola nemá vytvorený dlhodobý plán kvality riadenia a to hlavne z toho dôvodu, že plány metodických orgánov nemajú jednoznačne zadefinované indikátory kvality v jednotlivých predmetoch.
- Nedostatočný systém vnútroškolskej kontroly na SOŠ lesníckej a drevárskej
Nedostatkom plánov vnútroškolskej kontroly je nevytváranie tematickej hospitačnej činnosti, stanovenie si konkrétnych cieľov pre zlepšenie kvality výučby jednotlivých predmetov.
- Nedostatočne využitý kvalitný pedagogický potenciál zapájania sa do projektov

Vzhľadom na 100% odbornosť pedagogických zamestnancov je ich odborný potenciál nedostatočne využitý pri tvorbe projektov, zapájania sa do medzinárodných konferencií.

- Nedostatočné využívanie možností vytvárať podnikateľskú činnosť v pôsobnosti školy

Študijné a učebné odbory umožňujú, aby sa škola zamerala aj na podnikateľskú činnosť, ktorá by jej umožnila vylepšiť finančnú situáciu, hlavne zakúpením modernej didaktickej techniky.

- Nepostačujúce vybavenie učební pre výučbu cudzích jazykov

Na skúmanej škole nedisponujú jazykovými učebňami alebo jazykovými laboratóriami.

- Neexistujúca metodika špeciálne orientovaná na problematiku RVV v odvetví lesníctva

Študijné a učebné odbory nedisponujú odbornými predmetmi, ktoré by zabezpečovali metodiku špeciálne orientovanú na problematiku RVV v odvetví lesníctva.

- Absencia programov celoživotného vzdelávania KU zameraných na lesníctvo

Počas skúmaného obdobia neboli vytvorené vzdelávacie programy celoživotného vzdelávania na KU, zamerané na lesníctvo.

1.1.6. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie príležitostí

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Lesníctvo sme identifikovali tieto príležitosti:

- Úspešné uplatňovanie absolventov SOŠ lesníckej a drevárskej pri vysokoškolskom štúdiu v odvetví lesníctva aj mimo odvetvia
SOŠ lesnícka a drevárska poskytuje v mimoškolskej činnosti aktivity, ktoré pomáhajú absolventom uplatniť sa na vysokých školách, ako je vysoká škola lesnícka ale i policajná akadémia a vojenská akadémia.
- Vytváranie vzdelávacích aktivít a kurzov, ktoré boli zamerané na potreby trhu práce v SR
Vzdelávacie aktivity a kurzy boli zamerané na získanie vodičského preukazu na osobné motorové vozidlá a na stroje a strojové zariadenia súvisiace s odbornosťou prípravy absolventov pre trh práce. Ďalej sa vzdelávali pre nácvik obsluhy špecializovanej lesnej techniky.
- Intenzívna spolupráca a komunikácia SOŠ lesníckej a drevárskej so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania pri Ministerstve školy, vedy, výskumu a športu SR a so ŽSK
Celý vzdelávací proces bol koordinovaný Štátnym inštitútom odborného vzdelávania pri MŠ SR, ktorý schvaľuje nové učebné osnovy, úpravu učebných osnov a takisto zabezpečovanie nových študijných a učebných odborov. Zriaďovateľ ŽSK zabezpečuje ekonomické a finančné usmerňovanie školy (schvaľuje plány výkonov a prideluje finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu).
- Propagácia študijných a učebných odborov SOŠ lesníckej a drevárskej
Propagáciu študijných a učebných odborov zabezpečujú osobnou účasťou na základných školách, na Detských dňoch sv. Huberta vo Sv. Antone, na web stránkach školy, tvorbou propagačných materiálov o škole. Na základe pozvania RTVS sa zúčastňujú relácie o poľovníctve a lesníctve.

- Vytváranie aktivít v oblasti podnikania v spolupráci s podnikmi a súkromnými firmami
Vytvárala sa spolupráca s firmami v oblasti lesníctva a drevárstva, na základe ktorej škola dôkladnejšie a kvalitnejšie pripravovala žiakov pre trh práce a zároveň pomáhala zabezpečovať plnenie pracovných úloh podnikom a súkromným firmám.
- Podporovať metodicko-odborné, kvalifikačné a funkčné vzdelávanie pedagógov
Škola mala vytvorené plány kontinuálneho vzdelávania, ktoré boli zamerané na aktualizáciu vzdelávania, a to v oblasti odborných predmetov; inovačné vzdelávacie programy, zamerané na nové poznatky z oblasti vedy a výskumu a funkčné vzdelávanie pre skvalitnenie riadenia na škole.
- Reflektovať na potreby lesníckych organizácií a odberateľov v rámci ponuky rekvalifikácie
Škola má dobrú spoluprácu s úradom práce, kde pomáha pri rekvalifikácii nezamestnaných na požiadavku firiem v oblasti lesníctva a drevárstva.
- Udržať dobré partnerské vzťahy medzi lesníckymi školami doma a v zahraničí a odberateľmi absolventov školy
Škola udržiava dobrú spoluprácu s lesníckymi školami v Poľsku, Švédsku, Francúzsku a v Českej republike. Podarilo sa obnoviť aj vzájomnú výmenu študentov a pedagógov. Uvedené aktivity umožňujú zlepšovať sa v cudzích jazykoch a získavať bohaté skúsenosti a nadväzovať kontakty.
- Zintenzívnenie spolupráce s rodičovským združením a radou školy pri riešení problémov školy
Vedenie školy pravidelne informovalo školskú radu o výchovnovzdelávacích výsledkoch v rámci vzdelávacieho procesu a so zabezpečovaním odbornej praxe. Rodičovské združenie organizuje v spolupráci s vedením školy plenárne schôdze, kde sa podávajú aktuálne informácie o dianí v škole priamo rodičom žiakov.
- Zabezpečiť pre žiakov drevárskych odborov kvalitný odborný výcvik v spolupráci so zamestnávateľmi
Pri analyzovaní drevárskych odborov bolo zistené, že sa nezabezpečuje dôsledne odborný výcvik v drevárskych firmách ale vedenie školy navrhlo riešenie prostredníctvom duálneho vzdelávania.

1.1.7. Odvetvie lesníctvo vyhodnotenie ohrození

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Lesníctvo sme identifikovali tieto ohrozenia:

- Nedostatočné finančné zabezpečenie RVV a celého odvetvia lesníctva
Pri analyzovaní ekonomického a finančného riadenia bolo zistené, že nedostatok finančných prostriedkov je zapríčinený nesprávnymi kritériami pre študijné a učebné odbory lesníckej školy.
- Dlhodobý nízky a stagnujúci demografický vývoj
Z dokumentu Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2018 – 2022, bol zistený dlhodobý klesajúci trend narodenia detí v spádových oblastiach pre SOŠ lesnícku a drevársku.
- Nevytváranie nových študijných a učebných odborov zameraných na RVV z pozície lesníctva v SR
Okrem zriaďovateľa, ŽSK, je nedostatočná spolupráca s riadiacimi podnikmi a firmami v oblasti lesníctva v SR za účelom tvorby nových študijných a učebných odborov.
- Preferovanie gymnázií pred strednými odbornými školami v rámci Liptova
Nie je dostatočne vytvorená metodika rozmiestňovania žiakov zo základných škôl v pôsobnosti ŽSK a z uvedeného dôvodu SOŠ lesnícka a drevárska, má nedostatok žiakov.
- Nezáujem kvalifikovaných pedagógov – absolventov lesníckych fakúlt o pedagogickú činnosť, aktivity
Celoslovenským problémom je mzdové ohodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov, čo sa prejavuje aj nedostatkom odborníkov v oblasti drevárstva a lesníctva, ktorí hľadajú zamestnania s lukratívnejším finančným ohodnotením.
- Neexistencia duálneho vzdelávania v odvetví
Z analyzovaných dokumentov nebolo zistené žiadne duálne vzdelávanie.
- Vznik strednej odbornej školy s totožnými študijnými a učebnými odbormi v rámci Žilinského samosprávneho kraja

Vzhľadom na demografický vývoj je možnou konkurenciou pre skúmanú školu vytváranie študijných odborov v drevárstve na iných stredných odborných školách v pôsobnosti ŽSK.

- Absencia problematiky odvetvia lesníctvo pri študijných odboroch na KU
Nie sú akreditované študijné programy na KU so zameraním na lesníctvo a drevárstvo.
- Nepostačujúca spolupráca školy s ostatnými školami s rovnakým zameraním mimo regiónu Liptova

Neboli zistené aktivity v spolupráci s ostatnými školami s rovnakým zameraním mimo regiónu Liptov v oblasti skvalitnenia vzdelávacieho procesu a skvalitnenia odbornej praxe.

C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> -obsah študijného odboru lesníctvo má širokospektrálne smerovanie v oblasti lesníctva a drevárstva -vytvorené dobré podmienky mimo vzdelávacieho procesu a na to nadväzujúce využitie voľného času -veľmi dobrá spolupráca s podnikovými subjektami v odvetví lesníctva -kvalitne vybudovaný a fungujúci systém RVV prepojený s praxou v odvetví lesníctva a ochrany prírody a krajiny -tradícia lesníckeho školstva v meste Liptovský Hrádok -kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov v RVV v príslušnom odvetví -nadštandardná organizácia podujatí súvisiacich s odbormi SOŠ lesnícka a drevárska -spracované výkonové štandardy pre uplatnenie absolventa -tvorba nových študijných programov pre potreby praxe 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> -nedostatočné využívanie didaktických zásad v pedagogickom procese RVV zameranej na odvetvie lesníctva -nedostatočné vybavenie modernými mechanickými prostriedkami a trenažermi v stredisku odbornej praxe -zhoršujúci sa prospech žiakov a absolventov SOŠ lesníckej a drevárskej -nedostatočné plánovanie kvality riadenia na SOŠ lesníckej a drevárskej -nedostatočný systém vnútroškolskej kontroly na SOŠ lesníckej a drevárskej -nedostatočne využitý kvalitný pedagogický potenciál zapájania sa do projektov -nedostatočné využívanie možností vytvárať podnikateľskú činnosť v pôsobnosti školy -nepostačujúce vybavenie učební pre výučbu cudzích jazykov -neexistujúca metodika špeciálne orientovaná na problematiku RVV v odvetví lesníctva -absencia programov celoživotného vzdelávania KU zameraných na lesníctvo
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> -úspešné uplatňovanie absolventov SOŠ lesníckej a drevárskej pri vysokoškolskom štúdiu v odvetví lesníctva aj mimo odvetvia -vytváranie vzdelávacích aktivít a kurzov, ktoré boli zamerané na potreby trhu práce v SR -intenzívna spolupráca a komunikácia SOŠ lesníckej a drevárskej so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania pri Ministerstve školy, vedy, výskumu a športu SR a so ŽSK -propagácia študijných a učebných odborov SOŠ lesníckej a drevárskej -vytváranie aktivít v oblasti podnikania v spolupráci s podnikmi a súkromnými firmami -podporovať metodicko-odborné, kvalifikačné a funkčné vzdelávanie pedagógov -reflektovať na potreby lesníckych organizácií a odberateľov v rámci ponuky rekvalifikácie -udržať dobré partnerské vzťahy medzi lesníckymi školami doma a v zahraničí a odberateľmi absolventov školy -zintenzívnenie spolupráce s rodičovským združením a radou školy pri riešení problémov školy -zabezpečiť pre žiakov drevárskych odborov kvalitný odborný výcvik v spolupráci so zamestnávateľmi 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> -nedostatočné finančné zabezpečenie RVV a celého odvetvia lesníctva -dlhodobá nízka a stagnujúci demografický vývoj -nevytváranie nových študijných a učebných odborov zameraných na RVV z pozície lesníctva v SR -preferovanie gymnázií pred strednými odbornými školami v rámci Liptova -nezáujem kvalifikovaných pedagógov – absolventov lesníckych fakúlt o pedagogickú činnosť, aktivity -neexistencia duálneho vzdelávania v odvetví -vznik strednej odbornej školy s totožnými študijnými a učebnými odbormi v rámci Žilinského samosprávneho kraja -absencia problematiky odvetvia lesníctva pri študijných odboroch na KU -nepostačujúca spolupráca školy s ostatnými školami s rovnakým zameraním mimo regiónu Liptova

1.2. Nepedagogický proces – Lesníctvo

A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

1.2.1. Odvetvie lesníctvo - demografické faktory, zamestnanosť

Napriek tomu, že sa v posudzovanom Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja ŽSK na roky 2014-2020 uvádza trend nárastu počtu obyvateľov, demografický vývoj v regióne nebol priaznivý z dôvodu poklesu pôrodnosti a starnutia populácie. V oblasti zamestnanosti dokument uvádzal vysokú mieru nezamestnanosti ľudí s nízkym vzdelaním, absolventov a ľudí nad 50 rokov. Problémy so zamestnávaním absolventov stredných škôl udáva aj PHSR mesta Liptovský Hrádok, v ktorom sa konštatujú nedostatočné príležitosti pre uplatnenie sa absolventov strednej odbornej školy lesníckej.

Z analýzy trhu práce vyplýva, že v regióne Liptova je nízka nezamestnanosť v odvetví lesníctva. Z celkového počtu evidovaných uchádzačov je profesia pracovníka v lesníctve a poľnohospodárstve najmenej evidovaná (len 1,62 %). V žilinskom kraji je podiel pracovníkov v sledovanom rezorte na celkovom počte zamestnaných tiež najnižší, iba 2,8 %.

V odvetví lesníctva – nepedagogický proces - rozvíjalo lesohospodársku činnosť v regióne Horného Liptova – obhospodarovanie lesa aj sadbovú činnosť - 30 združení súkromných vlastníkov lesa – urbárske a pozemkové spoločenstvá a jeden štátny vlastník lesa Lesy SR, š.p., OZ Liptovský Hrádok, Lesná správa Malužiná, Lesná správa Čierny Váh a Semenoles Liptovský Hrádok, ktorý sa stará o prípravu sadbového materiálu. Rozhodujúcou činnosťou bola ťažba a predaj dreva, prípadne predaj dreva na pni a sadbová činnosť. Podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2011 v lesníctve a spracovaní dreva pracovalo v okrese Liptovský Mikuláš 1 373 obyvateľov, prevažne mužov. Vzhľadom na charakter práce ide väčšinou o sezónnu prácu počas troch ročných období.

V ďalšom nami posudzovanom dokumente - Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020, v jeho analytickej časti, bol konštatovaný pokles zamestnanosti v lesníctve o cca 52 %, a to z dôvodu zníženia objemu tradičných lesníckych činností, z dôvodu nerealizovania činností na podporu lesnej turistiky, tematického cestovného ruchu a z dôvodu zvyšovania produktivity práce v lesníctve. Zároveň boli zistené sprievodné znaky znižovania vzdelanostnej úrovne v lesníctve (veľa zamestnancov so základným vzdelaním) a pokles reálnych miezd v odvetví. V rámci jej strategickej časti sa uvádzali požiadavky na zvýšenie zamestnanosti vidieckeho obyvateľstva v odvetví lesníctva prostredníctvom efektívneho a ekologického trvalo udržateľného obhospodarovania lesov, aj realizovaním špecializovaných lesníckych činností aj nelesníckych aktivít (napr. cestovný ruch, poľovníctvo, pltníctvo...).

Aj PHSR Žilinského samosprávneho kraja uvádzal výrazný pokles počtu zamestnaných v poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove v roku 2013, a to až o 57 % oproti roku 2001. Spomínané zistenia boli zaujímavé aj vďaka tomu, že Žilinský kraj je najviac hornatým krajom na Slovensku a jeho potenciál lesnej pôdy je výrazný (57 % územia kraja tvoria lesy).

Ani PHSR MAS Horný Liptov neuvádza v odvetví lesníctva inú činnosť ako tradičné obhospodarovanie lesa, bez pridanej hodnoty mimoprodukčnej činnosti – napr. rozvíjaním lesnej turistiky, poľovníctva, netradičných foriem cestovného ruchu a pod., čím by sa predišlo nestálým príjmom v odvetví a sezónnosti prác bez využitia celoročnej ponuky v lesníckych či nelesníckych činnostiach.

Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí, ktoré boli predmetom posudzovania, vo svojich opatreniach riešia aj zamestnanosť a podnikateľské aktivity v odvetví lesníctva – nie ako priamu tvorbu pracovných miest, ale ako formy podpory na vytváranie podmienok pre podnikateľské aktivity aj v odvetví lesníctva. PHSR mesta Liptovský Hrádok, v ktorom sa nachádza stredná odborná škola lesnícka, konštatuje málo pracovných príležitostí a nízke uplatnenie absolventov tejto školy v odvetví a v regióne.

Posudzovaná Rezortná koncepcia Environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025 z pohľadu zamestnanosti v odvetví rieši, okrem iného, opatrenia na ďalšie vzdelávanie zamestnancov štátnej a verejnej správy v oblasti ochrany prírody a krajiny

Odvetvie Lesníctvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

s dôrazom na odbornú spôsobilosť v rozhodovaní. Jej významnou súčasťou je Lesná pedagogika ako príručka neformálneho vzdelávania pre školy. Lesná pedagogika nerieši priamo odvetvovú zamestnanosť, ale z pohľadu RVV má vplyv na vytváranie podmienok pre podnikateľské aktivity napr. v pozemkových a lesných spoločenstvách či poľovných združeniach, kde by bolo možné, po získaní kvalifikácie lesný pedagóg, poskytovať služby v oblasti neformálneho vzdelávania – školy v prírode, lesné detské tábory, vzdelávacie podujatia, hry a súťaže – poznávanie a ochrana lesa.

Získanie odbornosti v oblasti lesnej pedagogiky cez kurz lesnej pedagogiky je aj možnosťou pre rozšírenie portfólia regionálnych vzdelávacích agentúr v rámci celoživotného vzdelávania.

Skúmané dokumenty mali v oblasti RVV vplyv od konkrétnych obcí, cez mikroregióny, región Horného Liptova, Žilinský samosprávny kraj až po celoslovenskú pôsobnosť a cezhraničnú spoluprácu.

Celoslovenskú pôsobnosť majú Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva na roky 2007-2013, Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020, Stratégia rozvoja lesníctva na Slovensku do roku 2025, Vzdelávacie programy ústavu lesníckeho poradenstva a vzdelávania NLC, ktoré riešia rozvoj odvetvia lesníctva a lesného hospodárstva nielen po stránke ekonomickej a ekologickej, ale aj personálnej, s cieľom zvýšenia kvality celoživotného vzdelávania v odvetví.

„Stratégia rozvoja lesníctva na Slovensku do roku 2025“ (z roku 2009), ktorá vychádza z Národného lesníckeho programu SR (NLP SR) z roku 2007 má 5 strategických cieľov a v nich 18 priorít, ktoré sú identické s NLP SR.

Pre posudzovanie odvetvia Lesníctva z hľadiska RVV sú relevantné:

Priorita 8 – Zvyšovať príspevok lesov a lesníctva do rozvoja ekonomiky vidieka

- Rozvíjanie špecifických foriem podnikania, rozvoj efektívnej poľovníckej turistiky, cestovného ruchu, zapojenie lesníckych subjektov do ekonomicko-sociálnych partnerstiev (aj napr. MAS), využívanie alternatívnych zdrojov energií pri obhospodarovaní lesa, rozvoj malého a stredného podnikania v odvetví lesníctva

Priorita 13 – Podporovať spoluprácu vlastníkov lesov a skvalitniť vzdelávanie a odbornú prípravu v lesníctve

Odvetvie Lesníctvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

- Vybudovanie a realizácia systému poradenských služieb, vypracovanie koncepcie lesníckeho školstva a komplexného systému celoživotného vzdelávania v záujme odborného obhospodarovania lesa u vlastníkov s malými výmerami (cez neštátny sektor).

Priorita 16 – Zabezpečiť oprávnené záujmy a potreby vlastníkov lesa a spoločnosti

- Riešenie problému nedostatočnej kompenzácie náhrad za obmedzenie realizácie vlastníckych práv cez spoluprácu rezortov a vládnych inštitúcií; obhospodarovanie lesa doplniť o ekologicko-sociálny aspekt – využívanie lesného majetku aj inými lesníckymi službami za úplatu, zvyšovanie zamestnanosti rozvojom služieb nadväzujúcich na lesné hospodárstvo a pod.

Priorita 18 – Podporovať environmentálne vzdelávanie a systematickú prácu s verejnosťou s cieľom dosiahnutia pozitívnej zmeny v chápaní významu lesného hospodárstva u verejnosti

- Zabezpečenie systematickej práce s verejnosťou pre zvýšenie povedomia o prínosoch trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch, dosiahnutie pozitívneho vzťahu obyvateľstva k lesu, lesnému hospodárstvu a profesii lesníka

Rezortná koncepcia Environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025, ktorej opatrenia v jednotlivých oblastiach boli spracované do čiastkových dokumentov rezortných organizácií a združení, sa odvetvia lesníctva týkajú v opatreniach ohľadom zážitkového učenia v prírodnom prostredí a v rámci opatrení týkajúcich sa revitalizácie krajiny a ochrany lesa. Podobnú pôsobnosť má dokument Lesná pedagogika, ktorá je príručkou neformálneho vzdelávania v základnom školstve na Slovensku a týka sa rôznych foriem ochrany lesa a mimoškolského vzdelávania detí a mládeže v odvetví lesníctva.

Analyzovali sme 27 strategických dokumentov – programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja - obcí, MAS Horného Liptova a ŽSK ktoré mali pôsobnosť danú záujmovým územím, pre ktoré boli spracované a schválené. Lesníctvo a obhospodarovanie lesa však svojou činnosťou presahuje hranice území v závislosti od vlastníckych vzťahov k pozemkom a k subjektom, ktoré lesné pozemky obhospodarujú. Odvetvie lesníctva sa v nich uvádza ako prevažne ekonomická činnosť v nadväznosti na zamestnanosť v regióne a podporu podnikania v odvetví, sekundárne ako oblasť vzdelávania či osvetu.

Okrem Lesnej pedagogiky, všetky posudzované dokumenty v odvetví lesníctva, majú vplyv prevažne na ľudí v produktívnom veku, prípadne na skupinu ľudí pripravujúcich sa na budúce povolanie. Špecifický dokument Lesná pedagogika sa týka vzdelávania záujemcov o výkon činnosti lesných pedagógov, pričom ťažiskom ich práce je následne neformálne vzdelávanie školopovinných detí a mládeže v oblasti poznávania a ochrany lesa a pochopenia významu lesníctva a trvalo udržateľného obhospodarovania lesa.

Hlavným nositeľom posudzovaných dokumentov z odvetvia pôdohospodárstva a lesníctva je Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Vedľajšími nositeľmi sú jeho rezortné organizácie. Pre oblasť lesníctva má špecifické postavenie Národné lesnícke centrum Zvolen – Ústav lesníckeho poradenstva a vzdelávania. Realizátormi pôsobiacimi v odvetví lesníctva sú Lesy SR š.p., Štátne lesy TANAPu, š.p. a neštátne organizácie vlastníkov lesnej pôdy.

Hlavným nositeľom Rezortnej koncepcie EVVO je MŽP SR, realizátormi sú vo väčšine prípadov jeho rezortné organizácie a inštitúcie. Vonkajšie prostredie teda tvorí EÚ, štát a rezorty a vnútorné prostredie ich organizácie a inštitúcie, prípadne organizácie tretieho sektoru. Lesníctvo je len časťou záujmu spomínaných subjektov. V prípade PHSR obcí a regiónu sú hlavnými nositeľmi a realizátormi orgány samosprávy a komunikácia medzi nimi a vedľajšími nositeľmi a realizátormi prebiehala už pri tvorbe a schvaľovaní dokumentov a pri naplňaní cieľov jednotlivých strategických dokumentov

1.2.2. Odvetvie lesníctvo - platná právna úprava

Základným zákonom pre odvetvie lesníctvo je zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v z.n.p.. Tento zákon upravuje vymedzenie lesných pozemkov a ich ochranu, vlastníctvo lesných pozemkov a využívanie lesov, odborné hospodárenie v lesoch, podporu trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch z verejných zdrojov, pôsobnosť orgánov štátnej správy lesného hospodárstva a štátny dozor v lesoch, sankcie za porušenie povinností ustanovených týmto zákonom.

Účelom tohto zákona je zachovanie, zveľaďovanie a ochrana lesov ako zložky životného prostredia a prírodného bohatstva krajiny na plnenie ich nenahraditeľných funkcií, zabezpečenie diferencovaného, odborného a trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch, zosúladenie záujmov spoločnosti a vlastníkov lesov, vytvorenie ekonomických podmienok na trvalo udržateľné hospodárenie v lesoch, vykonávanie osobitného predpisu v oblasti zákonného pôvodu dreva vyťaženého na lesných pozemkoch.

Pri našej analýze RM1 a RM2 bola v oblasti RVV- nepedagogický proces zistená nasledovná aplikačná škála všeobecne záväzných právnych predpisov (VZPP):

- Zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách v z.n.p.
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v z.n.p.
- Zákon č. 544/2002 Z. z. o Horskej záchrannej službe v z.n.p.
- Zákon č. 666/2004 Z. z. o ochrane pred povodňami v z.n.p.
- Zákon č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení zákona č. 34/2014 Z. z.
- Zákon č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

Pre nepedagogický proces v odvetví Lesníctva má svoju úlohu aj Zákon č.568/ 2009 Z.z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

1.2.3. Odvetvie lesníctvo - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV

Komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi v prípade posudzovaných programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja, MAS Horný Liptov a dvadsiatich piatich členských obcí MAS bola daná aj zákonnou povinnosťou zúčastňovať sa pripomienkového konania počas spracovávanía dokumentov. Po schválení dokumentov komunikácia prebiehala štandardne medzi ich hlavnými nositeľmi a realizátormi a bola vedená na úrovne vecnej spolupráce. Za významný komunikačný problém zistený našou analýzou možno považovať fakt, že lesníctvo nie je ako odvetvie prioritou PHSR (obce väčšinou nevlastnia lesné pozemky a ak áno, hospodárenie na nich je záležitosťou lesných a pozemkových spoločností), a preto ani nebola samostatne sledovaná a vyhodnocovaná komunikácia medzi nositeľmi PHSR a ich realizátormi v tomto odvetví (problém RVV-nepedagogický proces, lesníctvo versus ochrana a tvorba životného prostredia).

Zhodnotenie vnútorného a vonkajšieho prostredia v odvetví Lesníctva z pohľadu posudzovaných dokumentov:

- V prípade dokumentov, ktoré sa venujú rôznym formám vzdelávania a osvetu, je vonkajším prostredím štát, MPRV SR a MŽP SR, prípadne legislatíva a zdroje EÚ a vnútorným prostredím samotné rezortné organizácie, prípadne organizácie tretieho sektoru, ktoré realizujú opatrenia rezortov.
- Pre čiastkové edukačné dokumenty jednotlivých organizácií je Rezortná koncepcia EVVO vonkajším prostredím, ktoré ovplyvňuje ponuku a rozsah služieb v zariadeniach venujúcich sa ochrane prírody a krajiny, a v tom aj lesného bohatstva. Existuje vzťah priamej nadriadenosti a podriadenosti, a na to nadväzujúcich finančných tokov.

Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva na roky 2007-2013 je dokumentom MP SR, ktorá zahŕňa aj odvetvie lesného hospodárstva, kde je garantom jej napĺňania aj realizátorom Národné lesnícke centrum – Ústav lesníckeho poradenstva a vzdelávania Zvolen, ktorý sa snaží prepájať vedu s praxou, riešiť komplexné poradenstvo a hľadať nové postupy v profesijnom vzdelávaní.

V prípade strategických dokumentov – PHSR je vonkajšie prostredie rovnaké ako vo vyššie spomínaných subjektoch, ale vnútorné prostredie (obce, mestá, regióny – samospráva) už nemá také priame napojenie na finančné zdroje a krytie. Súvislosť s odvetvím lesníctva je tu len v nepriamej podobe vytvárania podmienok pre jeho rozvoj, nie v priamej finančnej podpore.

Čo sa týka zhodnotenia konkurenčného prostredia RVV v odvetví lesníctva, bezkonkurenčné postavenie v rámci celej SR má činnosť Národného lesníckeho centra vo Zvolene, ktoré je garantom a hlavným nositeľom realizácie Stratégie rozvoja lesníctva na Slovensku do rok 2025, je garantom vzdelávania a rozvoja ľudských zdrojov v odvetví. Z pohľadu neformálneho vzdelávania je najvýznamnejší posudzovaný dokument Lesná pedagogika, ktorý možno hodnotiť ako konkurenčne jedinečný a neopakovateľný. Smeruje priamo k výchove k ochrane lesa a lesného prostredia a vznik tohto dokumentu podporeného zo zdrojov EÚ je ukážkou praktickej školy zážitkového učenia v prírodnom prostredí formou detských lesných táborov, detskej lesnej univerzity, škôl v prírode, hier a súťaží na poznávanie a ochranu lesa. Zároveň po vzore Európskej siete lesných pedagógov ukazuje, ako je možné viesť deti k ochrane lesa a vzdelávať z radov odborníkov - lesníkov aj lesných pedagógov, ktorí by mali spôsobilosť na zvládanie danej profesie. V prípade tohto dokumentu nie je žiadna bariéra pre vstup do príslušného odvetvia.

Vzdelávacie programy tohto typu celoživotného vzdelávania sú mimoriadne významné nielen pre RVV v odvetví lesníctva, ale tiež pre zvýšenie konkurencieschopnosti, regionálny rozvoj a zvýšenie zamestnanosti a rozvoj regiónu Horný Liptov.

Ostatné dokumenty sa odvetviu lesníctva nevenujú prioritne, ale v rámci vzdelávania a osvetu k ochrane prírody a krajiny, sa tejto oblasti dotýkajú a venujú sa jej. V prípade edukačných programov NAPANTu, TANAPU a SMOPaJ v Liptovskom Mikuláši možno hovoriť o konkurenčnom vzťahu k predchádzajúcemu dokumentu, hoci sa zameriavajú na iné špecifické činnosti a formy, viazané na Rezortnú koncepciu EVVO MŽP SR.

V prípade PHSR regiónu ŽSK, MAS Horný Liptov a jednotlivých obcí nie je vytvárané konkurenčné prostredie, pretože každý dokument je špecifický pre dané územia a nie je potrebné, aby vstupovali mimo svoj región. Odvetviu lesníctva sa však venujú sekundárne, ako

Odvetvie Lesníctvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

časti hospodárskej činnosti v regióne či na území jednotlivých obcí, ktorú je potrebné podporovať a rozvíjať – prostredníctvom RVV vytváraním pracovných miest a podmienok pre malých a stredných podnikateľov v odvetví lesníctva, ako aj v súvisiacom drevospracujúcom priemysle.

Na základe analýzy posudzovaných dokumentov sme zistili, že v rámci RVV sú v regióne v ponuke aktivity na ochranu prírody a krajiny, v tom aj lesného bohatstva.

Vzdelávaniu odborníkov v oblasti lesníctva a lesného hospodárstva sa venuje stredné odborné školstvo v Liptovskom Hrádku. V oblasti neformálneho mimoškolského vzdelávania pracujú pri Správe TANAPu lesní pedagógovia venujúci sa hlavne deťom, školám a školským zariadeniam. Lesní pedagógovia Slovenska sú členmi Európskej siete lesných pedagógov. Pre vzdelávanie sa dospelých sú k dispozícii vzdelávacie programy celoživotného vzdelávania Ústavu lesného poradenstva a vzdelávania - NLC pre laickú aj odbornú verejnosť na zvýšenie zamestnanosti a regionálny rozvoj s využitím potenciálu na turizmus a lesoturizmus s pravidlami ochrany prírody. Ekovýchova NAPANTu ponúka na trhu zážitkové učenie v prírodnom prostredí – poznávaciu turistiku so sprievodcom, určenú aj pre seniorov.

V odvetví lesníctva má rozhodujúci vplyv legislatíva štátu, ale hlavne EÚ, ktorej prísne ochranárske pravidlá na jednej strane sledujú dôslednú ochranu ŽP, v tom i ochranu lesa, na druhej strane obmedzujú hospodársku činnosť v oblasti lesníctva. Dotačné zdroje EÚ a štátna podpora majú výraznú zásluhu na ekologických projektoch, na prijatí ochranárskych opatrení, na tvorbe koncepcií EVVO, na vzdelávacích a osvetových programoch, ktoré aplikujú do praxe rezortné organizácie a inštitúcie, či ochranárske združenia tretieho sektoru. Dôkazom toho sú posudzované dokumenty v tomto odvetví, mimo posudzovaných PHSR obcí.

Celoslovenský vplyv v oblasti výchovy a vzdelávania v odvetví Lesníctva majú rezortné koncepcie a stratégie - Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva na roky 2007-2013, Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020, Stratégia rozvoja lesníctva na Slovensku do roku 2025, Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025.

Z pohľadu regiónu má výrazný vplyv v oblasti vzdelávania v odvetví lesníctva činnosť Správy dvoch národných parkov s ich výchovno-vzdelávacími aktivitami pre verejnosť, dlhodobé fungovanie strednej odbornej lesníckej školy v Liptovskom Hrádku a tiež eaktivity Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši, jedinečného na Slovensku s ponukou vzdelávacích a osvetových programov hlavne pre rodičov s deťmi a pre školy a školské zariadenia.

Významný vplyv v oblasti lesníctva, jeho riadenia, vzdelávania a výskumu má Národné lesnícke centrum vo Zvolene, Ústav lesníckeho poradenstva a vzdelávania. Pre vzdelávanie lesných pedagógov sú zavedené fungujúce kurzy pre absolventov strednej lesníckej školy. Tieto je možné využiť v praxi v rámci podnikateľských aktivít lesných a pozemkových spoločenstiev – na získanie odborne zdatných lesných pedagógov pre zavedenie edukačných programov pre laickú verejnosť, prioritne v pásmach ochrany, kde nie je možná ťažobná činnosť.

Spätná väzba a koordinácia aktivít RVV v posudzovanom odvetví vychádzala najmä z týchto dokumentov: Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva, Stratégia rozvoja lesníctva na Slovensku do rok 2025 a Rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025. V zmysle nich boli koordinované aktivity všetkých rezortných organizácií a inštitúcií. Na základe toho boli spracované vlastné čiastkové dokumenty, koncepcie, príručky, ponukové listy a pod.. Všetky nami posudzované dokumenty boli prístupné širokej verejnosti na ich webových sídlach. Tie boli pravidelne monitorované a vyhodnocované. Výrazná spätná väzba bola našou analýzou zistená prostredníctvom odkazov klientov na internetových stránkach skúmaných jednotlivých organizácií, združení a inštitúcií.

Odvetvie Lesníctvo – plnenie hlavných cieľov a úloh projektu

Z hľadiska vyhodnotenie aktuálneho stavu rozhodujúcich faktorov vplyvu na RVV v odvetví lesníctva bolo skúmané plnenie stanovených hlavných cieľov a úloh v projekte KRVVHL. Analýzou výstupov RM1 a RM2 za nepedagogický proces bolo zistené plnenie týchto hlavných cieľov a úloh projektu:

Odvetvie Lesníctvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Tvorba integrovaného programu a komplexnej koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania v regióne Horný Liptov

Z posudzovaných dokumentov majú v odvetví lesníctva vplyv na tvorbu integrovaného programu a komplexnej koncepcie RVV v regióne Horný Liptov Stratégia rozvoja pôdohospodárstva do roku 2020, Stratégia rozvoja lesníctva na Slovensku do roku 2025, Rezortná koncepcia EVVO do roku 2025, príručka Lesná pedagogika a vzdelávacie programy celoživotného vzdelávania Ústavu lesníckeho poradenstva a vzdelávania NLC.

Tvorba poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľov regiónu Horný Liptov
Kvalitatívna podpora existujúcej siete školských zariadení v regióne Horný Liptov
Kvalitatívna podpora existujúcej siete neškolských zariadení zaoberajúcich sa výchovou a vzdelávaním v regióne Horný Liptov

Vplyv na tvorbu poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľov Horného Liptova, a podporu existujúcich školských aj neškolských zariadení a na ich činnosť majú svojím obsahom všetky nižšie uvedené dokumenty - Stratégie vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva, Stratégie rozvoja lesníctva na Slovensku do roku 2025, Rezortná koncepcia Environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvedy do roku 2025, Lesná pedagogika, Ekovýchova NAPANT – juh a sever, Katalóg rodinných vzdelávacích programov SMOPaJ Liptovský Mikuláš a Katalóg vzdelávacích programov SMOPaJ pre MŠ a školy. A to aj cez iné rezortné zariadenia a mimovládne organizácie pôsobiace v regióne Horný Liptov, napr. Akadémia vzdelávania a mediačného poradenstva, n.o. . Zaradenie lesnej pedagogiky a ekovýchovy so zameraním na ochranu lesa do učebných osnov základných škôl, do mimoškolských aktivít aj na vyšších stupňoch škôl, do voľnočasových aktivít rodín s deťmi rozširuje možnosti vzdelávacích aktivít pre obyvateľov Horného Liptova.

Komplexnejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov regiónu Horný Liptov

Ponuky neformálneho vzdelávania v rámci RVV v odvetví lesníctva prostredníctvom nami posudzovaných subjektov poskytujú priestor na kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov regiónu Horný Liptov.

Zlepšenie postavenia participientov na trhu práce, tvorba pracovných príležitostí a podpora služieb zamestnanosti v regióne Horný Liptov.

Skúmané dokumenty v odvetví lesníctva obsahujú aj ponuky na možnosť uplatnenia sa napr. pre študentov strednej odbornej školy lesníckej, a to absolvovaním kurzu lesnej pedagogiky, čo im umožní zamestnať sa napr. v pozemkovom alebo lesnom spoločenstve ako lesnému pedagógovi. Podporou služieb zamestnanosti a vytváraním podmienok pre pracovné príležitosti v odvetví lesníctva sa zaoberala Stratégia rozvoja lesníctva SR do roku 2025 či programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja i jednotlivých obcí.

Dlhodobá udržateľnosť ekonomických aktivít v regióne Horný Liptov

Vzdelávacie programy celoživotného vzdelávania Ústavu lesného poradenstva a vzdelávania NLC poskytujú možnosť zvýšiť zamestnanosť v regióne a regionálny rozvoj nasledovnými činnosťami:

- Kurz lesnej pedagogiky
- Mediálna práca v lesníctve
- Budovanie lesných náučných chodníkov
- Sprievodcovská činnosť v lese
- Kurz prípravy lektorov - lektorské minimum
- Podnikanie v poľovníctve a v chove poľovnej zveri
- Podnikanie vo vidieckej turistike - v lesoturistike
- Tvorba projektov pre získavanie finančných prostriedkov z eurofondov.

Vzdelávanie v odvetví lesníctva a problémy s umiestnením absolventov konštatuje PHSR MAS Horného Liptova do roku 2022, na ktorého území sa nachádza stredná odborná škola lesnícka. Potrebu lepšieho využitia lesného fondu a potenciálu konštatuje PHSR ŽSK, čo však so vzdelávaním súvisí len sekundárne – s potrebou ďalšieho vzdelávania pracovnej sily v odvetví. Primárne majú opatrenia programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja a obcí dopad na ekonomiku, rozvoj vidieka, zamestnanosť a tvorbu pracovných miest.

Dôležitým faktorom pre RVV bola v posudzovaných dokumentoch požiadavka na odborne vzdelaných pracovníkov s cítením pre ochranu prírody a krajiny a pre jej trvalo udržateľný rozvoj, ktorá vyplýva z analýz PHSR ŽSK a MAS Horný Liptov.

Budovanie dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosti obyvateľstva regiónu Horný Liptov k jeho hodnotám.

Výchovnovzdelávacie a osvetové akcie rezortných inštitúcií na území Horného Liptova (SMOPaJ a správa NAPANT, TANAP) pomáhajú k budovaniu dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosti obyvateľov Horného Liptova k jeho hodnotám, k lesnému bohatstvu, k jeho trvalo udržateľnému rozvoju – hlavne v oblasti ochrany prírody a krajiny, jaskyniarstva, čo je tiež jedným z cieľov projektu.

B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ

1.2.4. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie silných stránok

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Lesníctva nasledovné silné stránky:

Využívanie aktivít Národného lesníckeho centra – Ústavu lesníckeho poradenstva a vzdelávania, Zvolen v odbornom vzdelávaní stredných škôl a lesníckej praxe v regióne Horný Liptov

Pri analýze skúmaných dokumentov sme zistili informácie o činnosti a aktivitách NLC Zvolen, ktoré prispievajú k rozvoju RVV. K aktivitám využívaným v RVV patria vydanie Príručky vlastníka a obhospodarovateľa lesa, vydanie učebnice Lesná pedagogika, spracovanie Stratégie rozvoja lesníctva na Slovensku do roku 2025, spoluúčasť na Stratégii vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva SR na roky 2007-2013 – Aplikácia stratégie vzdelávania v odvetví lesného hospodárstva.

NLC zabezpečuje všeobecne :

- ďalšie odborné vzdelávanie všetkých profesijných skupín v lesníctve
- priamy transfer poznatkov vedy a výskumu do lesníckej praxe prostredníctvom poradenských a vzdelávacích služieb
- školenia poradcov pre vlastníkov a užívateľov lesa s osobitným zameraním pre neštátny sektor
- spoluprácu pri vzdelávaní verejnej a štátnej správy v LH
- rozvoj spolupráce so zahraničnými partnermi
- harmonizáciu lesníckej legislatívy a politiky s politikou a legislatívou EÚ a SR
- rozvoj odborných vedomostí a zručností pri výkone manuálnych činností v LH, BOZP a PO
- metodicky riadi odbornú prípravu pri vydávaní odborných publikácií a študijných materiálov pre vzdelávacie programy v rámci LH
- úlohy súvisiace s odborným vzdelávaním v SOUL, SLŠ.

Aplikácia opatrení Rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu v regionálnom vzdelávaní a výchove v regióne Horného Liptova pri rozvoji odvetvia lesníctva

Pri posudzovaní rezortnej koncepcie sme zistili, že do jej opatrení regionálneho vzdelávania a výchovy cez formálne aj neformálne vzdelávanie zahrnutá verejná správa, neverejný sektor a podnikateľská sféra. Súčasťou je formálna aj neformálna výchova a vzdelávanie na školách aj mimoškolská činnosť, a tiež osвета a neformálne vzdelávanie cez tretí sektor, prostredníctvom mimovládnych organizácií v záujme trvalo udržateľného rozvoja odvetvia lesníctva a obhospodarovania lesa.

Využitie lesnej pedagogiky ako jednej z rozhodujúcich foriem regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví lesníctva

V rámci analýzy strategických a koncepčných dokumentov sme zistili, že lesná pedagogika ponúka rôzne nové a netradičné formy aj mimoškolského vzdelávania pre deti a mládež – cez lesné detské tábory, súťaže o lese, organizácia detských konferencií a prázdninových akadémií, výmenných pobytov a pod. s cieľom budovania vzťahu k lesu a jeho ochrane hlavne u detí a mládeže. Je tiež jednou z foriem celoživotného vzdelávania pre dospelých na zvýšenie uplatnenia sa na trhu práce, na zvýšenie zamestnanosti, regionálny rozvoj a rozvoj lesoturizmu v zmysle zásad ochrany lesa a životného prostredia – ako ďalšie vzdelávanie sa absolventov lesníckych škôl.

Úspešná koordinácia foriem regionálneho vzdelávania a výchovy v oblasti lesnej pedagogiky medzi inštitúciami a školami v regióne Horného Liptova

Pri analyzovaní posudzovaných dokumentov sme zistili, že environmentálna výchova, vzdelávanie a osвета je ukotvená v Štátnom vzdelávacom programe ako prierezová téma, čo umožňuje koordináciu foriem RVV v oblasti lesnej pedagogiky, ktorá je súčasťou environmentálnej výchovy.

Využívanie učebníc a učebných textov v regionálnom vzdelávaní a výchove v pedagogickom aj nepedagogickom procese z odvetvia lesníctva z ponuky NLC

Analýzou posudzovaných dokumentov NLC sme zistili, že pre regionálne vzdelávanie a výchovu má lesná pedagogika a jej rôzne formy, napr. kurzy lesnej pedagogiky a ich absolvovanie veľký význam a rozširuje možnosti zamestnania sa v odvetví lesníctva v jeho doplnkových službách, nelesníckych činnostiach a poskytuje priestor pre rozvoj mimoprodukčnej činnosti odvetvia u pozemkových a lesných spoločností.

Vysoká miera angažovanosti všetkých hlavných nositeľov a realizátorov RVV v odvetví lesníctva pri organizovaní podujatí a aktivít v regióne Horného Liptova

Analýzou väčšiny posudzovaných dokumentov sme zistili, že v rámci RVV v nepedagogickom procese sú v regióne realizované vhodné aktivity ponúkané pre deti a mládež bezplatne a pre seniorov za symbolické ceny. Ide hlavne o aktivity dvoch národných parkov v území (NAPANT a TANAP) a Slovenského múzea ochranu prírody a jaskyniarstva. Niektoré turistické chodníky v TANAPe sú bezbariérové, prístupné občanom s obmedzenými možnosťami pohybu. Ponuky aktivít, ktoré rezortné zariadenia pravidelne aktualizujú, sú vo väčšine prípadov ponúkané bezplatne a sú financované zo štátneho rozpočtu.

Podporovanie investícií v lesníctve zabezpečujúcich zachovania lesa a zvýšenie lesného fondu – využívanie lesného potenciálu regiónu pri dodržaní trvalo udržateľného obhospodarovania lesa

Analýzou Stratégie rozvoja lesníctva na Slovensku do roku 2025 sme zistili, že RVV v nepedagogickom procese v skúmanom odvetví posudzuje trvalo udržateľné obhospodarovanie lesa z ekologického a sociálneho aspektu, ktorým je snaha o zachovanie a zlepšenie sociálno – kultúrnych dimenzií lesa a lesníctva cez osvetovú prácu s verejnosťou, cez podporu foriem relaxácie v prírode a kvalitnejšieho využívania voľného času obyvateľov regiónu, cez budovanie a zlepšovanie vzťahov verejnosti k lesníctvu a cez zveľádovanie historických a kultúrnych pamiatok spojených s lesníctvom a poľovníctvom.

Ochranárske a vzdelávacie aktivity veľkých podnikateľských subjektov prostredníctvom ich nadačných programov

V rámci posudzovania dokumentov sme zistili, že veľké podnikateľské subjekty ukladajú časť ziskov do nadačných programov, z ktorých sú hradené ochranárske a vzdelávacie aktivity aj v rámci RVV v nepedagogickom procese (Nadácia SPP, SE – Nadácia Pontis a iné). Zároveň sa v Programovom vyhlásení vlády SR uvádza, že vytvorí legislatívne a ekonomické podmienky na zabezpečenie kompenzácie pre vlastníkov a správcov lesného majetku za poskytovanie environmentálnych služieb pre verejnosť (v tom aj vzdelávanie, výchova a osвета k ochrane lesa a jeho trvalo udržateľného rozvoja).

Vybudované bezbariérové náučné trasy a chodníky v lesnom prostredí na území národných parkov ako súčasť využívania prírodného potenciálu regiónu Horného Liptova

Pri posudzovaní dokumentov správy národných parkov sme zistili, že v rámci vzdelávacieho a osvetového programu „Tatry bez bariér“ je vybudovaná sieť značkových turistických chodníkov prístupných pre ľudí so zníženou schopnosťou pohybu. Trasy sú zverejnené na web stránke Správy národného parku.

Široká ponuka RVV od rezortných inštitúcií pôsobiacich v regióne Horného Liptova vychádzajúca z dopytu, pričom aktivity sú realizované priamo u klienta, prípadne v prírode – formou zážitkového učenia

Pri analyzovaní edukatívnych programov u skúmaných subjektov (SMOPaJ, NAPANT, TANAP) sme zistili, že v RVV sa so svojimi ponukami prispôbovali požiadavkám a možnostiam klientov, a tiež reagovali na moderné trendy vo vzdelávaní a osvete. Niektoré vzdelávacie aktivity boli realizované formou pracovných zošitov pre deti, prípadne pre deti s rodičmi, niektoré boli realizované s použitím moderných IKT.

1.2.5. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie slabých stránok

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Lesníctva nasledovné slabé stránky:

Nedostatočné využívanie všetkých foriem lesnej pedagogiky v rámci RVV v nepedagogickom procese v pozemkových a lesných spoločnostiach

V nami posudzovaných dokumentoch bolo konštatované nedostatočné využívanie foriem lesnej pedagogiky v pozemkových a lesných spoločnostiach, v rámci neformálneho regionálneho vzdelávania a výchovy, ktoré by prispelo k výchove k ochrane lesa a jeho trvalo udržateľnému rozvoju.

Nedostatočné využívanie doplnkových foriem využitia potenciálu lesa a ich zastúpenie v regionálnom vzdelávaní a výchove

V rámci regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese sme v posudzovaných dokumentoch zistili, že nie sú dostatočne podporované a využívané doplnkové formy vzdelávania k ochrane lesa a zároveň ako zdroj príjmov pre vlastníkov lesných pozemkov, ktorými by sa nahradili nedostatočné alebo chýbajúce kompenzácie zo strany štátu za ochrannárske obmedzenia, ktoré bránia vo využívaní lesa a v jeho obhospodarovaní. Napr. využívanie náučných trás (spoplatnených so sprievodcom v chránenom území), spoplatnené pozorovanie divej zveri s odborníkom a pod.

Nedostatočné riešenie kompenzácií a obmedzení zo strany štátu z titulu ochrany prírody a krajiny pri využívaní lesa a ich zastúpenie v RVV

Pri skúmaní dokumentu Správa o stave životného prostredia SR v roku 2018, časť Lesníctvo, sme zistili, že existuje rozporný názor medzi Národným memorandom o lesoch vydanom v roku 2017 Ministerstvom životného prostredia SR a medzi Memorandom Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR z toho istého roku, kedy memorandum MŽP SR vychádza zo základného predpokladu, že v chránených územiach je aspekt ochrany prírody

Odvetvie Lesníctvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

nadradený nad ekonomickými záujmami a memorandum MPRV SR má výrazne odlišný pohľad na ochranu lesov a požaduje pokračovať v doterajšom hospodárení aj v lesoch nachádzajúcich sa v chránených územiach. Nejednotnosť vo vyhláseniach orgánov verejnej správy sa odráža v nekoordinovanom postupe pri RVV v regióne a v protichodnostiach postupov.

Pokiaľ nebude jednotný postup obidvoch ministerstiev, nebude ani reálne možné bezproblémové trvalo udržateľné obhospodarovanie lesa a jeho využívanie aj na iné, ako ekonomické činnosti, napr. na aktivity v rámci Lesnej pedagogiky, či využívaní ekologických a sociálnych funkcií lesa.

Minimálne zastúpenie a efekt regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví lesníctva vo vzťahu k marginalizovaným rómskym komunitám v regióne Horného Liptova

Analýzou sme zistili, že problémy vo vzdelávaní, výchove a osвете v danom odvetví u členov MRK sú zadefinované vo väčšine koncepčných a strategických dokumentov, a to tak u detí ako aj u dospeléj populácie. RVV je hodnotená ako nepostačujúca, nevyužívajúca všetky dostupné prostriedky pri výchove k ochrane lesa, napr. komunitné centrá, CVČ a terénna práca. Vzhľadom na situáciu v regióne Horného Liptova s najväčšou koncentráciou MRK v rámci ŽSK, je táto oblasť RVV v nepedagogickom procese v odvetví lesníctva vysoko aktuálna.

Nedostatočné výsledky a zameranie regionálneho vzdelávania a výchovy na občiansku angažovanosť a ochranu lesa

Vo všetkých nami posudzovaných dokumentoch boli udávané nedostatočné výsledky RVV v oblasti občianskej angažovanosti a dobrovoľníctva pri ochrane prírody a lesa. Zistil sme, že existujú v prostredí komerčne orientovaného konzumného života len nepatrné výsledky v regionálnom vzdelávaní a výchove, čo konštatovala aj Rezortná koncepcia EVVO.

Rozpory medzi formálnou aj neformálnou regionálnou výchovou k ochrane lesa u detí a mládeže a medzi správaním sa a postojmi ich rodičov

Pri skúmaní rozvojových dokumentov obcí a regiónu ŽSK sme zistili, že nie je dostatočne venovaná pozornosť prevýchove dospelých a osvetovej činnosti v rámci RVV spájajúcej všetky vekové kategórie, prípadne rodičov s deťmi v záujme ochrany lesa. Viac je orientovaná na výchovu a vzdelávanie u detí a mládeže. V oblasti RVV v nepedagogickom procese je v tejto sfére priestor pre vzdelávacie inštitúcie poskytujúce neformálne vzdelávanie, ako aj organizácie z tretieho sektoru, zamerané na osvetovú a informálnu prácu s verejnosťou v oblasti budovania pozitívneho vzťahu k ochrane lesa.

Jednostranná orientácia neformálneho vzdelávania v rámci RVV na území Horného Liptova na predškolské zariadenia a školy

Nami posudzované edukatívne dokumenty rezortných inštitúcií boli svojimi aktivitami cielene zamerané na konkrétne vekové skupiny obyvateľstva a so svojou ponukou idú za klientami. Mnohé formy ponúkaných aktivít boli tzv. tradičné (papierové... napr. pracovné listy). Deti a mládež v súčasnosti požadujú moderné technológie a digitalizáciu v poskytovaní informácií, ktorá si však už vyžaduje zvýšené finančné náklady a odborné zručnosti zamestnancov rezortných zariadení, ktorí sú potenciálnou cieľovou skupinou RVV.

Nedostatočná vzdelanostná úroveň zamestnancov pracujúcich v odvetví lesníctva

Na základe našej analýzy túto slabú stránku v RVV uvádzala Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva na roky 2007-2013, Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020, Stratégia rozvoja lesníctva na Slovensku do roku 2025 aj Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025. Klesá vzdelanostná úroveň zamestnancov odvetvia lesníctva, v odvetví pracuje veľa ľudí so základným vzdelaním a vo veľa prípadoch sú zamestnaní na dohody mimo pracovný pomer.

Nedostatočné využívanie mimoprodukčných možností lesa z dôvodu ich nepoznania či nezavádzania

Vo vyššie citovaných posudzovaných koncepčných dokumentoch rezortu bola uvádzaná nedostatočná pozornosť zameraná v odvetví na mimoprodukčnú činnosť v lese – napr. poľovná turistika, lesoturistika, špecifické druhy cestovného ruchu, ekologické a spoločenské možnosti využívania lesa a pod., ku ktorým môže poskytovať regionálne vzdelávanie a výchova vo svojich vzdelávacích aktivitách potrebnú pomoc, poradenstvo, či získanie odbornosti

Nedostatočné využívanie zdrojov a prostriedkov ES a nepripravenosť žiadateľov v oblasti podávania projektov a žiadostí o NFP

Analýzou sme zistili, že v rámci RVV v nepedagogickom procese bolo konštatované nedostatočne poskytované poradenstvo v oblasti investičných zámerov a spracovávaní projektov pre čerpanie podpory napr. v rámci Programu rozvoja vidieka, ktorý ponúka dva piliere – priame platby a dotácie cez projekty – aj pre lesníctvo, ktoré je súčasťou pôdohospodárstva. Pri čerpaní zdrojov boli znevýhodnení hlavne menší žiadatelia, drobní podnikatelia v odvetví, ktorým chýbala odborná pomoc pri podávaní žiadostí.

Nedostatok ľudských zdrojov v lesníctve riešený systémom regionálneho vzdelávania a výchovy

Pri posudzovaní dokumentov sme zistili, že pre prácu v odvetví lesníctve nie je dostatok ľudských zdrojov. Vzhľadom na trend znižovania vzdelanostnej úrovne v odvetví Lesníctva a znižovania počtu zamestnancov (podľa Koncepcie rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020) je potrebné venovať sa rozvoju ľudských zdrojov v odvetví lesníctva. Prostredníctvom RVV v nepedagogickom procese je potrebné ľudí preškoľovať na nové technológie, na nové stroje a zariadenia, na nové spôsoby obnovy lesa. V záujme zvýšenia zamestnanosti a príjmov obyvateľstva sa presadzuje spracovanie vyprodukovanej drevnej hmoty v domácom prostredí a domácimi firmami. Chýba legislatívou zavedený inštitút sezónneho pracovníka, ako je to v niektorých štátoch EU – Rakúsko, Taliansko, preto veľa ľudí

Odvetvie Lesníctvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

pracuje na dohody mimo pracovného pomeru nie na pracovnú zmluvu, prípadne na živnosti. Týmto ľudom je potrebné poskytnúť odbornú pomoc a poradenstvo aj cez RVV.

Nedostatočné jazykové a IKT zručnosti odborných zamestnancov brániace využívaniu zahraničných poznatkov a skúseností

Popisovaný nedostatok uvádzali nami posudzované dokumenty - Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva na roky 2007-2013, Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020 aj Stratégia rozvoja lesníctva na Slovensku do roku 2025. Slabá stránka je prekážkou vo využívaní zahraničných skúseností v primeranej miere pre rozvoj odvetvia.

1.2.6. Odvetvie lesníctvo vyhodnotenie príležitostí

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Lesníctva nasledovné príležitosti:

Aktivity Národného lesníckeho centra pri obhospodarovaní a ochrane lesa vychádzajúc z Národného lesníckeho programu SR

Pri posudzovaní dokumentov sme zistili, že príležitosťou pre RVV v odvetví lesníctva je Národný lesnícky program SR, ktorý bol rozpracovaný do Stratégie rozvoja lesníctva na Slovensku do roku 2025, pričom RVV sa v prevažnej miere týkali nasledovné priority:

Priorita 8 – Zvyšovať príspevok lesov a lesníctva do rozvoja ekonomiky vidieka (rozvíjanie špecifických foriem podnikania, rozvoj efektívnej poľovníckej turistiky, cestovného ruchu, zapojenie lesníckych subjektov do ekonomicko-sociálnych partnerstiev, napr. MAS, využívanie alternatívnych zdrojov energií pri obhospodarovaní lesa, rozvoj malého a stredného podnikania v odvetví lesníctva)

Priorita 13 – Podporovať spoluprácu vlastníkov lesov a skvalitniť vzdelávanie a odbornú prípravu v lesníctve (vybudovanie a realizácia systému poradenských služieb, vypracovanie koncepcie lesníckeho školstva a komplexného systému celoživotného vzdelávania v záujme odborného obhospodarovania lesa u vlastníkov s malými výmerami)

Priorita 16 – Zabezpečiť oprávnené záujmy a potreby vlastníkov lesa a spoločnosti (riešenie problému nedostatočnej kompenzácie náhrad za obmedzenie realizácie vlastníckych práv cez spoluprácu rezortov a vládnych inštitúcií; obhospodarovanie lesa doplniť o ekologicko-sociálny aspekt – využívanie lesného majetku aj inými lesníckymi službami za úplatu, zvyšovanie zamestnanosti rozvojom služieb nadväzujúcich na lesné hospodárstvo)

Priorita 18 – Podporovať environmentálne vzdelávanie a systematickú prácu s verejnosťou s cieľom dosiahnutia pozitívnej zmeny v chápaní významu lesného hospodárstva u verejnosti (zabezpečenie systematickej práce s verejnosťou pre zvýšenie povedomia o prínosoch trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch, dosiahnutie pozitívneho vzťahu obyvateľstva k lesu, lesnému hospodárstvu a k výkonu profesie lesníka).

Prepracovaná Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu MŽP SR s dopadom na regionálne vzdelávanie a výchovu v odvetví lesníctva

Analýzou posudzovaných dokumentov sme zistili, že príležitosťou pre RVV v lesníctve je aj Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu, ktorej nositeľom je MŽP SR. Svojimi opatreniami má dopad na regionálne vzdelávanie a výchovu cez formálne aj neformálne vzdelávanie vo verejnej správe, neverejnom sektore a v podnikateľskej sfére. Súčasťou je formálna aj neformálna výchova a vzdelávanie na školách aj mimoškolská činnosť, a tiež osвета a neformálne vzdelávanie cez tretí sektor, prostredníctvom mimovládnych organizácií v záujme trvalo udržateľného rozvoja odvetvia lesníctva a obhospodarovania lesa.

Významný potenciál pre rozvoj ľudských zdrojov v odvetví lesníctva v nepedagogickom procese

Na základe analýzy väčšiny nami posudzovaných dokumentov sme konštatovali, že v regióne Horného Liptova existuje v RVV významný potenciál pre rozvoj ľudských zdrojov. Vzhľadom na rozsiahle územia v rôznych stupňoch pásma ochrany lesa, nie je možné využívať celý lesný potenciál posudzovaného regiónu. Až 75 % plochy Liptova tvoria chránené územia s rôznym stupňom ochrany a zasahujú do neho 4 národné parky. V posudzovaných dokumentoch bolo uvádzané, že v záujme vyššej produktivity v odvetví lesníctva a využívania techniky, klesal zamestnanosť v odvetví, čo z pohľadu RVV vytvára priestor pre rekvalifikácie zamestnancov, pre vzdelávanie vo využívaní iných, mimoprodukčných foriem obhospodarovania lesa, v nelesníckych činnostiach.

Územie Horného Liptova s vysokým zastúpením lesného pôdneho fondu, ktorý poskytuje príležitosti pre RVV hlavne v nepedagogickom procese v oblasti trvalo udržateľného rozvoja lesného hospodárstva

Nami posudzovaný dokument PHSR ŽSK uvádzal, že Žilinský kraj je jediným krajom na Slovensku, ktorého väčšinu územia pokrývajú lesy (57 %) a zároveň má najvyšší plošný podiel území v rôznych stupňoch ochrany (50 %). Z pohľadu regionálnej výchovy a vzdelávania je

tento potenciál využiteľný pre vzdelávanie v oblasti nelesníckych činností a presadzovania mimoprodukčnej činnosti v lesnom hospodárstve v územiach podliehajúcich ochrane.

Výraznejšie zapojenie aktivít v rámci RVV pre efektívnejšie čerpanie finančných prostriedkov z verejných zdrojov a zdrojov ES

Pri analyzovaní väčšiny strategických dokumentov sme zistili, že Prostredníctvom RVV v nepedagogickom procese, cez informálne vzdelávanie či projektové poradenstvo existuje možnosť poskytovať pomoc pri spracovávaní projektových zámerov a žiadostí o NFP v rámci Programu rozvoja vidieka na využitie dotačných zdrojov pre vlastníkov a obhospodarovateľov lesných pozemkov na zefektívnenie obhospodarovania lesa.

Efektívnejšiemu využívaniu zdrojov napomôže aj RVV zameraná na oblasť poradenstva pre čerpanie zdrojov, na tvorbu projektov a žiadostí o dotácie. Využitie tejto príležitosti bude predpokladom pre efektívne lesné hospodárstvo, pre jeho trvalo udržateľný rozvoj a pre doriešenie problematických vzťahov vo využívaní lesa. Predpokladá však ujednotenie postupov medzi ministerstvom životného prostredia a ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka v oblasti ochrany a využívania lesov.

Využitie možností podnikateľských aktivít v lesníctve, podpora drobných podnikateľov, drobných majiteľov lesnej pôdy smerom k diverzifikácii prostredníctvom ponuky RVV

Pri nami analyzovaných rozvojových dokumentoch obcí sme zistili, že samosprávy – regionálna aj miestne – vidia v rozvoji odvetvia Lesníctva priestor na podporu podnikania v odvetví, hlavne podporovaním drobných podnikateľov a vytváraním podnikateľsky priaznivého priestoru v obciach aj v regióne Horného Liptova pre zvyšovanie zamestnanosti v odvetví. Tiež je potrebné sústrediť sa na podporu diverzifikačnej činnosti drobných obhospodarovateľov lesa. Pre regionálne vzdelávanie a výchovu v nepedagogickom procese je priestor na poskytovanie neformálneho vzdelávania a poradenstva pri začatí podnikania, pri samozamestnávaní, budovaní malých a stredných podnikov, pri tvorbe podnikateľských zámerov.

Navrhovať pre RVV inštitút validácie kvalifikácií v odvetví lesníctva

V školstve sa pripravuje, po vzore EÚ, zavedenie funkčného systému uznávania výsledkov predchádzajúceho učenia sa, ktorý umožní rovnocenné uznanie kvalifikácie bez ohľadu na prostredie, kde bolo získané. Význam validácie pre trh práce môže aj pre oblasť lesníctva v RVV priniesť pozitívne výsledky pre posun vo flexibilitnosti RVV pre trh práce. Tu je priestor pre spoluprácu so SOŠ lesníckou, s podnikmi a spoločnosťami venujúcimi sa lesnému hospodárstvu či drevospracujúcemu priemyslu rozširovať rozvoj kvalifikácií potrebný v lesníctve a využiť po odbornej aj technickej stránke s využitím materiálo technického vybavenia a zariadenia podnikov či Centra odborného vzdelávania a prípravy pri SOŠ lesníckej a drevárskej v Liptovskom Hrádku na „skúšobne“ validácie kvalifikácií.

Využitie potenciálu inovácií v spracovaní dreva a obhospodarovaní lesa prostredníctvom RVV v nepedagogickom procese

V nami posudzovaných dokumentoch bola identifikovaná príležitosť na skvalitnenie činnosti v odvetví lesníctva, a to zavádzaním inovácií v odvetví a zavádzaním opatrení pre udržanie kvality lesov, ktoré je možné realizovať aj cez RVV v rámci nepedagogického procesu poskytovaním poradenstva, neformálneho vzdelávania, odborných stáží a prednášok, aj v rámci foriem celoživotného vzdelávania.

Zabezpečenie spolupráce a súladu medzi MPRV SR, MŽP SR a MŠVVaŠ SR vo formálnej a neformálnej výchove a osвете oblasti RVV v odvetví lesníctva

Spomínané príležitosti pre rozvoj vzdelávania v odvetví lesníctva sú citované z posudzovaných dokumentov a vychádzajú z opatrení Koncepcie EVVO do roku 2025 a sú východiskom aj pre regionálne vzdelávanie a výchovu v nepedagogickom procese pre zabezpečení hlavne neformálneho celoživotného vzdelávania.

Využitie potenciálu a zabezpečenie spolupráce a súladu medzi rezortnými zložkami a tretím sektorom v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví lesníctva

Odvetvie Lesníctvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

V nami posudzovaných dokumentoch sme zistili, že ochrannárske aktivity na ochranu lesa sú dlhodobo v popredí záujmu organizácií neziskového sektora, ktorého potenciál je rozširovaný o aktívnych dobrovoľníkov z radov občanov v závislosti od potrieb regiónu. K zvyšovaniu personálnych kapacít o aktívnych dobrovoľníkov v odvetví lesníctva prispieva aj RVV v nepedagogickom procese realizáciou informálnych aktivít, prednáškami, kurzami či inou osvetovou činnosťou.

Prostredníctvom regionálneho vzdelávania a výchovy viac propagovať EVVO v odvetví lesníctva aj pre dospelých

Analýzou nami posudzovaných dokumentov sme zistili, že existuje ponuka rezortných koncepcií environmentálnej výchovy a vzdelávania zameraná aj na ochranu lesa napr. prostredníctvom lesných pedagógov vyškolených z lesných hospodárov lesných a pozemkových spoločenstiev – realizácia rôznych druhov aktivít lesnej pedagogiky ako ich mimoeconomická činnosť. V rámci RVV existujú ponuky vzdelávacích inštitúcií na ďalšie vzdelávanie v oblasti lesníctva, na rekvalifikácie i na zvyšovanie odbornosti či zručností.

Je potrebné využiť pritom potenciál vzdelávacích inštitúcií s ponukami celoživotného vzdelávania a rozšíriť ich ponuky o environmentálne témy. Pri dospelých obyvateľoch regiónu Horný Liptov sa zamerať aj na členov MRK pre dosiahnutie synergického efektu výchovy detí a dospelých k ochrane lesa a k trvalo udržateľnému lesnému hospodárstvu.

1.2.7. Odvetvie lesníctvo - vyhodnotenie ohrození

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Lesníctva nasledovné ohrozenia:

Nedostatočné legislatívne a finančné zabezpečenie problematiky RVV najmä v oblasti vlastníckych vzťahov k lesným pozemkom

V nami posudzovaných dokumentoch bolo konštatované nedostatočné legislatívne a finančné zabezpečenie RVV v odvetví. Regionálne vzdelávanie a výchova v nepedagogickom procese nebudú možné bez politickej vôle na vyriešenie neusporiadaných vlastníckych vzťahov k rozdrobenej lesnej pôde hlavne u neznámych vlastníkov a v zabezpečení reštitučných nárokov, ktoré zjednodušia využívanie lesného potenciálu a vytvoria priestor na realizovanie všetkých funkcií lesa, pričom bude možné uplatniť rôzne formy vzdelávania a osvetu nielen u vlastníkov a užívateľov lesných pozemkov, ale aj u návštevníkov lesa a ostatnej širokej verejnosti (napr. cez zážitkové učenie).

Nedoriešené konflikty medzi ochranárskymi obmedzeniami a komerčnými záujmami vo využívaní lesného fondu a obhospodarovaní lesa na úrovni príslušných rezortných ministerstiev

Pre ďalší rozvoj RVV v odvetví sme v rámci posudzovaných dokumentov identifikovali ako ohrozenie nedoriešené rozpory medzi ochranárskymi obmedzeniami a komerčnými záujmami o využívanie lesného potenciálu. Situáciu pomôže vyriešiť vzájomné rokovanie zástupcov ministerstva životného prostredia a ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka pre prijatie spoločného memoranda o lesoch a prijatá zonácia chránených území, ktorá by stanovila pravidlá pre využívanie lesa v jednotlivých zónach tak v ekonomickej, ako mimoekonomickej činnosti a v tom aj pre využívanie rôznych zážitkových foriem poznávania lesa v rámci RVV.

Existencia rozporu medzi ochranou lesa a záujmom o jeho sústavné obhospodarovanie bráni efektívnejšiemu regionálnemu vzdelávaniu a výchove

Analyzované dokumentu udávajú existenciu rozporného názoru medzi Národným memorandom o lesoch vydanom v roku 2017 Ministerstvom životného prostredia SR a medzi Memorandom Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR z toho istého roku, kedy memorandum MŽP SR vychádza zo základného predpokladu, že v chránených územiach je aspekt ochrany prírody nadradený nad ekonomickými záujmami a memorandum MPRV SR má výrazne odlišný pohľad na ochranu lesov a požaduje pokračovať v doterajšom hospodárení aj v lesoch nachádzajúcich sa v chránených územiach. Nejednotnosť vo vyhláseniach orgánov verejnej správy sa odráža v nekoordinovanom postupe pri RVV v regióne a v protichodnostiach postupov.

Vyjasnenie kompetencií nielen medzi MŽP SR a MPRV SR, ale aj v súčinnosti s ministerstvom školstva v oblasti environmentálnej výchovy, by prispelo k jednotnému postupu aj v rámci regionálneho vzdelávania a výchovy, a tým k zvýšeniu jej kvality a dopadu na odbornú i laickú verejnosť.

Nedostatok investícií do regionálneho vzdelávania a výchovy pri ochrane a obnove lesov

Pri analýze dokumentov zameraných na ochranu lesa a prírody sme zistili, že bol definovaný nedostatok investícií do RVV v odvetví. Ku skvalitneniu regionálnej výchovy a vzdelávania v odvetví a pre rozvoj odvetvia lesníctva vo všetkých jeho funkciách pri prispelo zavedenie povinného odvodu zo ziskov veľkých drevospracujúcich firiem, ktoré by poskytli do inovácií v lesníctve a do vzdelávania v oblasti ochrany lesa a zachovania jeho funkcií.

Nízka vzdelanostná úroveň zamestnancov v odvetví lesníctva a nedostatok ľudských zdrojov

Ohrozenie uvádzala väčšina nami posudzovaných dokumentov na celoslovenskej aj regionálnej úrovni. Nízke mzdy nie sú motiváciou pre zamestnanie sa ľudí s vyšším zodpovedajúcim vzdelaním, prácu prijímajú len ľudia so základným vzdelaním, či bez vzdelania. Ani sezónnosť práce nie je pre ľudí motivačnou. Veľa zamestnaných je prijímaných len dohody mimo pracovnej činnosti a odborné práce sú riešené živnosťami. Ohrozenie je možné eliminovať

Odvetvie Lesníctvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

zefektívnením RVV v nepedagogickom procese prostredníctvom celoživotného vzdelávania a akceptáciou ďalšieho vzdelávania sa zamestnancov zo strany zamestnávateľov. Vzhľadom na trend znižovania vzdelanostnej úrovne v odvetví Lesníctva a znižovania počtu zamestnancov (podľa Koncepcie rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020) je potrebné venovať sa rozvoju ľudských zdrojov v odvetví lesníctva. Prostredníctvom RVV v nepedagogickom procese je potrebné ľudí preškoliť na nové technológie, na nové stroje a zariadenia, na nové spôsoby obnovy lesa.

Nedostatočné zameranie regionálneho vzdelávania a výchovy na moderné trendy obhospodarovania lesa

Nedostatočné zavádzanie moderných trendov v odvetví boli ako ohrozenie definované v nami posudzovaných dokumentoch. K trvalo udržateľnému obhospodarovaniu lesa je potrebné viesť vlastníkov, užívateľov a spracovateľov hmoty cez prístupné formy RVV.

C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - Využívanie aktivít Národného lesníckeho centra – Ústavu lesníckeho poradenstva a vzdelávania, Zvolen v odbornom vzdelávaní stredných škôl a lesníckej praxe v regióne Horný Liptov -Aplikácia opatrení Rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu v regionálnom vzdelávaní a výchove v regióne Horného Liptova pri rozvoji odvetvia lesníctva -Využitie lesnej pedagogiky ako jednej z rozhodujúcich foriem regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví lesníctva -Úspešná koordinácia foriem regionálneho vzdelávania a výchovy v oblasti lesnej pedagogiky medzi inštitúciami a školami v regióne Horného Liptova -Využívanie učebníc a učebných textov v regionálnom vzdelávaní a výchove v pedagogickom aj nepedagogickom procese z odvetvia lesníctva z ponuky NLC -Vysoká miera angažovanosti všetkých hlavných nositeľov a realizátorov RVV v odvetví lesníctva pri organizovaní podujatí a aktivít v regióne Horného Liptova -Podporovanie investícií v lesníctve zabezpečujúcich zachovania lesa a zvýšenie lesného fondu – využívanie lesného potenciálu regiónu pri dodržaní trvalo udržateľného obhospodarovania lesa -Ochranárske a vzdelávacie aktivity veľkých podnikateľských subjektov prostredníctvom ich nadačných programov -Vybudované bezbariérové náučné trasy a chodníky v lesnom prostredí na území národných parkov ako súčasť využívania prírodného potenciálu regiónu Horného Liptova -Široká ponuka RVV od rezortných inštitúcií pôsobiacich v regióne Horného Liptova vychádzajúca z dopytu, pričom aktivity sú realizované priamo u klienta, prípadne v prírode – formou zážitkového učenia 	<ul style="list-style-type: none"> - Nedostatočné využívanie všetkých foriem lesnej pedagogiky v rámci RVV v nepedagogickom procese v pozemkových a lesných spoločnostiach -Nedostatočné využívanie doplnkových foriem využitia potenciálu lesa a ich zastúpenie v regionálnom vzdelávaní a výchove -Nedostatočné riešenie kompenzácií a obmedzení zo strany štátu z titulu ochrany prírody a krajiny pri využívaní lesa a ich zastúpenie v RVV -Minimálne zastúpenie a efekt regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví lesníctva vo vzťahu k marginalizovaným rómskym komunitám v regióne Horného Liptova -Nedostatočné výsledky a zameranie regionálneho vzdelávania a výchovy na občiansku angažovanosť a ochranu lesa --Rozpory medzi formálnou aj neformálnou regionálnou výchovou k ochrane lesa u detí a mládeže a medzi správaním sa a postojmi ich rodičov -Jednostranná orientácia neformálneho vzdelávania v rámci RVV na území Horného Liptova na predškolské zariadenia a školy -Nedostatočná vzdelanostná úroveň zamestnancov pracujúcich v odvetví lesníctva -Nedostatočné využívanie mimoprodukčných možností lesa z dôvodu ich nepoznania či nezavádzania -Nedostatočné využívanie zdrojov a prostriedkov ES a nepripravenosť žiadateľov v oblasti podávania projektov a žiadostí o NFP -Nedostatok ľudských zdrojov v lesníctve riešený systémom regionálneho vzdelávania a výchovy -Nedostatočné jazykové a IKT zručnosti odborných zamestnancov brániace využívaniu zahraničných poznatkov a skúseností

PRÍLEŽITOSTI

- Aktivity Národného lesníckeho centra pri obhospodarovaní a ochrane lesa vychádzajúc z Národného lesníckeho programu SR
- Prepracovaná Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu MŽP SR s dopadom na regionálne vzdelávanie a výchovu v odvetví lesníctva
- Významný potenciál pre rozvoj ľudských zdrojov v odvetví lesníctva v nepedagogickom procese
- Územie Horného Liptova s vysokým zastúpením lesného pôdneho fondu, ktorý poskytuje príležitosti pre RVV hlavne v nepedagogickom procese v oblasti trvalo udržateľného rozvoja lesného hospodárstva
- Výraznejšie zapojenie aktivít v rámci RVV pre efektívnejšie čerpanie finančných prostriedkov z verejných zdrojov a zdrojov ES
- Využitie možností podnikateľských aktivít v lesníctve, podpora drobných podnikateľov, drobných majiteľov lesnej pôdy smerom k diverzifikácii prostredníctvom ponuky RVV
- Navrhovať pre RVV inštitút validácie kvalifikácií v odvetví lesníctva
- Využitie potenciálu inovácií v spracovaní dreva a obhospodarovaní lesa prostredníctvom RVV v nepedagogickom procese
- Zabezpečenie spolupráce a súladu medzi MPRV SR, MŽP SR a MŠVVaŠ SR vo formálnej a neformálnej výchove a osвете oblasti RVV v odvetví lesníctva
- Využitie potenciálu a zabezpečenie spolupráce a súladu medzi rezortnými zložkami a tretím sektorom v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví lesníctva
- Prostredníctvom regionálneho vzdelávania a výchovy viac propagovať EVVO v odvetví lesníctva aj pre dospelých

OHROZENIA

- Nedostatočné legislatívne a finančné zabezpečenie problematiky RVV najmä v oblasti vlastníckych vzťahov k lesným pozemkom
- Nedoriešené konflikty medzi ochranárskymi obmedzeniami a komerčnými záujmami vo využívaní lesného fondu a obhospodarovaní lesa na úrovni príslušných rezortných ministerstiev
- Existencia rozporu medzi ochranou lesa a záujmom o jeho sústavné obhospodarovanie bráni efektívnejšiemu regionálnemu vzdelávaniu a výchove
- Nedostatok investícií do regionálneho vzdelávania a výchovy pri ochrane a obnove lesov
- Nízka vzdelanostná úroveň zamestnancov v odvetví lesníctva a nedostatok ľudských zdrojov
- Nedostatočné zameranie regionálneho vzdelávania a výchovy na moderné trendy obhospodarovania lesa

2. SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov pre odvetvie Poľnohospodárstvo

Procesy posudzovania :

1. Pedagogický proces
2. Nepedagogický proces

Spracoval projektový tím v zložení:

Ing. Vladimír Šagát, PhD. – hlavný koordinátor

PaedDr. Ján Kamod'a, PhD. -hlavný expert 1

RNDr. Rastislav Haraga, PhD.- hlavný expert 2

Mgr. Soňa Balážová- expert

Mgr. Alojz Galbavý- expert

JUDr. Ivan Kotleba – expert

PhDr.Mgr. Peter Rosputinský, PhD.-expert

PhDr.Dušan Štrauss,PhD.-expert

Mgr.Ľubica Ďurajdová- odborník

PhDr. Desana Stromková- odborník

Ing. Ivan Kováč- odborník

Liptovský Mikuláš

2019

2.1. Pedagogický proces - Poľnohospodárstvo

A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Posudzované odvetvie (oblasť) : O 2 - poľnohospodárstvo

Posudzovaný primárny proces : PP - pedagogický proces

Posudzované dokumenty:

SOŠ polytechnická, učebný odbor (pre žiakov končiacich na nižšom ako 9.ročníku) - poľnohospodárska výroba

SOŠ polytechnická, učebný odbor (pre žiakov končiacich na nižšom ako 9.ročníku) - potravinárska výroba

SOŠ polytechnická, študijný odbor - agropodnikanie- agroturistika

V rámci odvetvia poľnohospodárstvo boli využité jedine výstupné materiály zo SOŠ polytechnickej, priamo zameranej na poľnohospodárstvo.

2.1.1. Odvetvie poľnohospodárstvo - demografické faktory, zamestnanosť

V uvedenom odvetví nemôžu byť posudzované dokumenty základných škôl. Dokumenty, ktoré sa analyzovali v súvislosti s odvetvím poľnohospodárstvo, vychádzajú zo študijných a učebných programov Strednej odbornej školy polytechnickej v Liptovskom Mikuláši. Odbory, ktoré úzko súvisia s poľnohospodárstvom, agropodnikanie – agroturistika, potravinárska výroba a poľnohospodárska výroba (pre žiakov končiacich v nižšom ročníku ako 9. ZŠ), sú akreditované len na danej škole. Z posudzovaných dokumentov sa zistilo, že existujú špecifické prejavy konkurenčnej výhody, a to mimoškolské aktivity, zamerané na včelárstvo a jazdecko.

Odvetvie poľnohospodárstvo sa môže rozvíjať aj pomocou daných učebných a študijných odborov, ktoré vplývajú hlavne na svojich študentov. K 31.8.2018 bolo prihlásených 132 žiakov na danej strednej škole. Na odbory, agropodnikanie – agroturistika, poľnohospodárska výroba a potravinárska výroba bolo zapísaných 34 žiakov. Na základe analýzy je dôležitý fakt, že ide o obyvateľov, ktorí sú v produktívnom veku, no môžu to byť aj obyvatelia v predproduktívnom veku (tí, ktorí študujú z nižšieho ročníka ako z deviateho).

Žiaci po absolvovaní štúdia získajú kompetencie v podnikaní v oblasti poľnohospodárskej výroby a službách, získajú organizačné schopnosti pri pestovateľských, chovateľských, mechanizačných činnostiach, získa zručnosti v súvislosti s poľnohospodárskymi prácami, so zameraním na agroturistiku, chov, kŕmenie, výživu, ustajnenie a plemenitbu v chove koní. Pre odvetvie poľnohospodárstvo je dôležité aj osvojenie si základných zásad ochrany životného prostredia, podobne aj získanie kompetencií pri zabezpečovaní služieb na vidieku. Žiaci získajú základné odborné činnosti v technológií poľnohospodárskej výroby so zámerom zabezpečiť kvalitné výsledky, výnosy a úžitkovosť. Žiaci ďalej získajú základné poznatky v oblasti noriem, parametrov kvality procesov, výrobkov alebo služieb. Získajú kompetencie v základnej obsluhu a nastavovaní strojov a technologických zariadení.

Všetky nami analyzované študijné a učebné odbory majú jednoznačný vplyv na zamestnanosť a podnikateľské aktivity. V regióne Horný Liptov sa absolventi môžu uplatniť ako napr. riadiaci pracovník, podnikateľ, živnostník, poskytovateľ služieb pre turistov v rámci agroturistiky, sprostredkovateľ obchodu s poľnohospodárskymi produktmi, cvičiteľ rozličných kategórií koní, jazdec koní, tréner záujemcov o jazdectvo, ďalej sa môže uplatniť v robotníckych profesiách v rastlinnej, mechanizačnej a živočíšnej výrobe poľnohospodárskych podnikov.

Z analýzy trhu práce bolo zistené, že z obcí MAS je v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve 27 uchádzačov o zamestnanie a z celého okresu Liptovský Mikuláš 41 uchádzačov o zamestnanie.

Škola v danom odvetví spolupracuje s firmami, kde sa realizuje aj praktické vyučovanie. Ide o firmy, ako napr. EPONA Mútnik, PPS Bobrovec – Jalovec, GREEN LAND Liptovský Mikuláš, Poľnohospodárske družstvo Liptovský Mikuláš, AGRO-RACIO Svätý Kríž.

Hlavným nositeľom RVV posudzovaného dokumentu je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a realizátor je samotná Stredná odborná škola polytechnická v Liptovskom Mikuláši. Vedľajšími nositeľmi RVV dokumentu je Štátny inštitút odborného vzdelávania pri Ministerstve školstva, vedy, výskumu a športu SR.

2.1.2. Odvetvie poľnohospodárstvo - platná právna úprava

Stredná odborná škola polytechnická je zriadená Žilinským samosprávnym krajom. Škola musí rešpektovať nasledovné zákony a vyhlášky:

- Zákon č. 188/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- V rámci financovania školy je záväzný zákon č. 597/ 2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení.
- V rámci kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov škola musí rešpektovať zákon č. 317/ 2009 Z.z o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 312/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MŠ SR 445/2009 Z. z. o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

2.1.3. Odvetvie poľnohospodárstvo - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV

Komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi dokumentu bola na štandardnej úrovni. Prebiehala medzi riaditeľom SOŠ polytechnickej, Žilinským samosprávnym krajom a medzi Štátnym inštitútom odborného vzdelávania. Išlo najmä o vyhodnocovanie príslušných študijných programov v súvislosti s plnením požiadaviek praxe. Skúsenosti z tejto komunikácie sú pozitívne a týkali sa ovplyvňovania uplatnenia absolventov na trhu práce ale i o plány výkonov (otváranie študijných, učebných odborov v súvislosti s demografickou krivkou a počtom prihlášok na dané konkrétne odbory).

V našom prieskume RM1 a RM2 sme zistili, že ide o pozitívne rozhodovanie v rámci manažmentu školy a v tvorbe koncepčného zámeru rozvoja školy. V ekonomickom riadení boli zistené vhodne rozložené zodpovednosti zamestnancov.

Pri analýze vnútorného prostredia sme skúmali predovšetkým mimoškolské aktivity. Škola ponúka rôzne aktivity, ktoré sú rozdelené do 6 základných kategórií: spoločensko-vedná, prírodovedná, technická, umelecká, športová a iné. Medzi spoločensko-vedné aktivity patrí Mladý občan (13 žiakov). Medzi prírodovedné patria napr. Základy včelárstva (14 žiakov), Zelená škola (13 žiakov). Medzi technické patrí Lego stavebnice (13 žiakov), Programovanie CNC strojov (13 žiakov), medzi umelecké Pestovanie a aranžovanie rastlín (14 žiakov), ďalej medzi športové jazdecký (13 žiakov) a športový krúžok (15 žiakov) a do kategórii iné sú zaradené Konverzácia z nemeckého jazyka (13 žiakov) a Zmaturuj z anglického jazyka (13 žiakov).

Vplyv vonkajšieho prostredia sa podľa výstupov našej analýzy prejavuje prostredníctvom metodických pokynov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu a Štátneho inštitútu odborného vzdelávania.

Hlavné bariéry vstupu posudzovaných dokumentov mimo regiónu Horný Liptov, za odvetvie poľnohospodárstvo, sa prejavujú hlavne v ponuke podobných odborov na stredných školách. Hlavne odbor potravinárska a poľnohospodárska výroba, ale v odbore agropodnikanie a agroturistika už bariéry neexistujú. O vzniku odborov rozhodujú samosprávne kraje, ktoré sú zriaďovatelia stredných škôl.

Z ďalších posudzovaných dokumentov má Stredná odborná škola polytechnická má spracovaný plán vnútroškolskej kontroly ale sú nedostatočne využívané následná a tematická kontrola. V ekonomickom riadení však absentuje pravidelná finančná kontrola, systematické plánovanie v oblasti ekonomického riadenia. Materiálno-technické vybavenie školy je na dobrej úrovni. Využívanie voľného času prebieha formou mimoškolských aktivít. Najviac navštevované sú základy včelárstva, športový krúžok a pestovanie a aranžovanie rastlín.

Stredná odborná škola polytechnická využíva aj fondy a prostriedky EÚ, konkrétne formou programu ERASMUS + (Vášeň pre prax).

Pre školu bola v skúmanom období dôležitá pozitívna prezentácia na verejnosti, čím si získala viac žiakov. Škola využívala množstvo marketingových nástrojov na propagáciu svojich študijných i učebných odborov. Ako príklad uvedieme prezentovanie úspešnosti školy na webovej stránke formou filmov z odborných stáží (vo Francúzsku), ďalej sa prezentuje aj v odborných časopisoch (Slovenský chov). Mávajú svoj vlastný stánok počas akcie Bačova cesta – Salaš Pastierska alebo počas Celoslovenských ovčiarskych slávnosti vo Východnej. Zúčastnili sa aj Veľtrhu práce – JOB EXPO, Mladý tvorca. Škola poskytovala priestory aj pre Zväz chovateľov oviec a kôz, Liptovský Mikuláš. Aktívne sa zúčastňujú na projekte Zelená škola. Za najefektívnejšiu propagáciu školy môžeme považovať udelenie škole titulu Ambasadorská škola Európskeho parlamentu a ocenenie za viacročné zapájanie sa do programov JA Slovensko.

Skúmané odvetvie poľnohospodárstvo spolu s analyzovanými dokumentami, má najvýznamnejšie prepojenie na odvetvie miestna výroba a služby a na odvetvie ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby.

Pri analýze skúmaných dokumentov neboli zistené žiadne negatívne javy v spoločnosti, ktoré by sa výrazne prejavili aj pri štúdiu na danej strednej odbornej škole polytechnickej. Keďže ide o odbornú školu, žiaci, ktorí sa rozhodli na nej študovať, boli motivovaní hlavne ich osobnými záujmami a cieľmi, ktoré chcú dosiahnuť.

Spätná väzba ku skúmaným dokumentom bola zistená predovšetkým v správe o výchovno-vzdelávacej činnosti, ktorá zhodnotila všetky body štvrtého okruhu RM2, okrem bodov prepojenie na iné odvetvia, negatívnych spoločenských javov v regióne a subjektívnych a osobnostných faktorov prijímateľov dokumentu. Podobne zo sledovaných výstupov s inými

zložkami sa zistilo, že stredná odborná škola polytechnická aktívne spolupracuje s Centrom pedagogicko-psychologickej poradenstva a prevencie, s Mestskou políciou, Okresným riaditeľstvom Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši, Úradom regionálneho zdravotníctva, Slovenským Červeným krížom, Štátnym inštitútom odborného vzdelávania a so Žilinským samosprávnym krajom.

V rámci popisu projektu sú stanové hlavné ciele a úlohy projektu, ktoré sme vyhodnocovali aj v oblasti poľnohospodárstvo. Zistili sme, že RVV v skúmanom odvetví v oblasti poľnohospodárstvo naplnila nasledovné ciele skúmané pomocou RM1 a RM2:

- **Tvorba integrovaného programu a komplexnej koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania v regióne Horný Liptov.**

Uvedený cieľ bol naplnený len pri skúmanom študijnom odbore agropodnikanie-agroturistika. V rámci tohto študijného odboru sa vytvárajú integrované programy so zameraním na agropodnikanie a agroturistiku s cieľom vytvorenia širokého odborného profilu absolventa so schopnosťou samostatne vykonávať riadiace, odborné, technické a technologické činnosti, najmä v odvetví poľnohospodárstva.

- **Tvorba poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľov regiónu Horný Liptov.**

Tento cieľ sa dotýka všetkých skúmaných odborov v odvetví poľnohospodárstvo, a to študijného odboru agropodnikanie – agroturistika, učebných odborov poľnohospodárska výroba a potravinárska výroba. Poradenské a vzdelávacie aktivity pre obyvateľstvo sú zamerané hlavne na najnovšie informácie z oblasti vedy a výskumu v rámci prírodných, technických, technologických, ekologických a ekonomicko-spoločenských zákonitostiach, čo umožňuje rozšíriť zakladanie súkromných firiem v agropodnikaní a agroturistike. V rámci poľnohospodárskej výroby sú navrhované vzdelávacie aktivity pre obyvateľov so zavádzaním nových technológií a strojových zariadení. Ďalej sú vzdelávacie aktivity zamerané na kurzy súvisiace s najnovšími technológiami v oblasti rastlinnej a živočíšnej výroby.

- **Zlepšenie postavenia participantov na trhu práce, tvorba pracovných príležitostí a podpora služieb zamestnanosti v regióne Horný Liptov.**

Cieľ je naplnený pri všetkých skúmaných odboroch, a to pri študijnom odbore agropodnikanie – agroturistika a učebných odboroch poľnohospodárska výroba a potravinárska výroba. Na základe organizovania vzdelávacích aktivít pre obyvateľstvo je možnosť vytvárať nové pracovné príležitosti a skvalitňovať už existujúce služby v oblasti poľnohospodárstva. Umožňuje to zapájanie sociálnych partnerov, zamestnávateľov a zástupcov komôr a zväzov do výchovno-vzdelávacieho procesu školy tak, aby zameranie výučby zodpovedalo potrebám požiadaviek na trhu práce.

- **Kvalitatívna podpora existujúcej siete školských zariadení v regióne Horný Liptov.**

Spomenutý cieľ bol naplnený pri učebnom odbore potravinárska výroba. Učebný odbor potravinárska výroba podporuje oblasť existujúcej siete školských zariadení, a to najmä kvalitou odborného vzdelávania a prípravou zodpovedajúcou aktuálnym potrebám trhu práce.

- **Kvalitatívna podpora existujúcej siete neškolských zariadení zaoberajúcich sa regionálnou výchovou a vzdelávaním v regióne Horný Liptov.**

Spomenutý cieľ bol naplnený pri študijnom odbore agropodnikanie – agroturistika.

Tento odbor kvalitatívne podporuje existujúcu sieť neškolských zariadení zameraných na služby pre turistov a obchodníkov s poľnohospodárskymi produktmi

- **Podpora existujúcej siete duálneho vzdelávania v regióne Horný Liptov.**

Cieľ bol naplnený pri učebnom odbore potravinárska výroba. Školy zapojené do systému duálneho vzdelávania prispôbujú školské vzdelávacie programy požiadavkám firiem, ktoré zabezpečujú uvedené vzdelávanie. Príprava žiakov v reálnych podmienkach zamestnávateľa výrazne pomáha urýchľovať pracovnú adaptáciu ale aj skvalitňuje pracovné zručnosti, čo väčšine absolventov škôl v klasickom systéme vzdelávania chýba.

- **Komplexnejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov regiónu Horný Liptov.**

Naplnený cieľ bol zistený pri študijnom odbore agropodnikanie – agroturistika.

Škola ponúka rôzne aktivity, a to najmä v spoločensko-vednej, prírodovednej, technickej, umeleckej a športovej kategórii. Medzi spoločensko-vedné aktivity patrí napr. Mladý občan (13 žiakov). Medzi prírodovedné aktivity boli zaradené: Základy včelárstva (14 žiakov) a Zelená škola (13 žiakov). Medzi technické patrili Lego stavebnice (13 žiakov), Programovanie CNC strojov (13 žiakov), ďalej medzi umelecké Pestovanie a aranžovanie rastlín (14 žiakov), medzi športové aktivity patrili jazdecký (13 žiakov) a športový krúžok (15 žiakov). Okrem vymenovaných aktivít bol zistený záujem žiakov aj o Konverzácia z nemeckého jazyka (13 žiakov) a Zmaturuj z anglického jazyka (13 žiakov).

- **Dlhodobá udržateľnosť ekonomických aktivít v regióne Horný Liptov.**

Skúmaný cieľ bol naplnený aj pri študijnom odbore agropodnikanie – agroturistika, aj pri učebných odboroch potravinárska výroba a poľnohospodárska výroba.

Na základe analyzovaných dokumentov sme zistili, že sa podporuje udržateľnosť ekonomických aktivít v regióne Horný Liptov, predovšetkým v spolupráci s Poľnohospodárskym družstvom Liptovský Mikuláš.

- **Pozitívna prezentácia hodnôt regiónu Horný Liptov doma a v zahraničí.**

Tento cieľ je naplnený pri študijnom odbore agropodnikanie – agroturistika a pri učebnom odbore potravinárska výroba, a to predovšetkým rámci programu ERASMUS+, kde škola prezentuje pozitívne hodnoty regiónu doma a v zahraničí, konkrétne vo Francúzsku.

B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ

2.1.4. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie silných stránok

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Poľnohospodárstvo sme identifikovali tieto silné stránky:

- Existencia duálneho vzdelávania v odboroch súvisiacich s poľnohospodárstvom
Z analyzovaných dokumentov sme zistili, že duálne vzdelávanie prebieha v učebnom odbore potravinárska výroba. Vytvárali sa možnosti duálneho vzdelávania pre ďalšie študijné a učebné odbory, s firmami pôsobiacimi v regióne Horný Liptov.
- Kvalitné zabezpečenie odbornej praxe
Študijný odbor agropodnikanie-agroturistika a učebné odbory poľnohospodárstva výroby a potravinárska výroba majú kvalitne zabezpečenú odbornú prax v existujúcich službách v oblasti poľnohospodárstva. Absolventi po absolvovaní záverečných skúšok získali kvalitné kompetencie v jednotlivých profesiách potrebných na trhu práce Horného Liptova.
- Vhodne spracovaný profil absolventa strednej školy vo vzťahu k RVV v regióne HL
V rámci študijného odboru agropodnikanie-agroturistika sa vytvárajú integrované odbory, ktoré profilujú absolventa pre potreby trhu práce v odvetví poľnohospodárstva, čo pomáha zlepšovať RVV.
- Veľmi dobre využívanie možností aplikácie RVV v odvetví pre vedomostne slabších žiakov
Pri skúmaní RVV v odvetví poľnohospodárstvo boli zistené dva dvojročné učebné odbory pre žiakov končiacich v nižšom ako 9. ročníku ZŠ, a to potravinárska výroba a poľnohospodárska výroba. Absolventi mali možnosť uplatniť sa v robotníckych profesiách napr. pri príprave surovín, obsluhu strojov a zariadení, pri balení a expedícií hotových potravinárskych výrobkov.
- Veľmi dobré výsledky v praktických zručnostiach absolventov strednej školy vo vzťahu k RVV

Absolventi študijných a učebných odborov dosahovali kvalitné výsledky v praktických zručnostiach, ako napr. ovládanie odborných poľnohospodárskych prác so zameraním na chov, kŕmenie a výživu, odborné práce a manuálne zručnosti pri zabezpečovaní služieb na vidieku, schopnosť vytvárať podnikateľské plány, viesť obchodné rokovania, zabezpečovať obchodnú a distribučnú činnosť.

- Kvalitná kvalifikačná štruktúra obsadenia školy vo vzťahu k RVV

Z analyzovaných dokumentov sme zistili, že výučba humanitných a prírodovedných predmetov je 100% odborne zabezpečená. Odborné predmety anatómia a fyziológia hospodárskych zvierat, histológia a etológia chovu, rastlinná výroba, poľnohospodárska výroba a poľnohospodárske remeslá sú vo výučbe teórie a odbornej praxe zabezpečené 100% kvalifikovanosťou pedagogických zamestnancov.

- Úspešná spolupráca so súkromným sektorom v oblasti RVV v odvetví poľnohospodárstva

SOŠ polytechnická úzko spolupracuje s firmami v oblasti poľnohospodárstva, ako napr. CRAEMER, ESOX, HACO, TEPRON, TESLA, VANEX, FIVING, GERGONNE, RETTENMEIER, kde sa zabezpečuje prax pre žiakov, prípadne im dodávajú obrábacie stroje využívané vo výchovno-vzdelávacom procese.

- Využívanie foriem a prostriedkov projektového manažmentu v RVV stredných škôl
Bolo zistené, že SOŠ polytechnická pri projektoch Enviroprojekt, Živica, Zdravie na tanieri a Vášň pre prax, získavala prostriedky na zabezpečovanie kvalitnejšieho vzdelávacieho procesu a odborného výcviku.

- Možnosť ubytovania

Uvedená škola poskytovala ubytovacie služby v dvojľôžkových a trojlôžkových izbách bunkového typu s kúpeľnou a WC. Celková ubytovacia kapacita je 200 lôžok

- Aktívne zapojenie žiakov stredných škôl do voľnočasových aktivít zameraných na RVV
Škola ponúka rôzne aktivity v spoločensko-vednej (Mladý občan), prírodovednej (základy včelárstva, Zelená škola), technickej (lego stavebnice a programovanie CNC strojov), umeleckej (pestovanie a aranžovanie rastlín) a športovej oblasti (jazdecký a športový krúžok).

2.1.5. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie slabých stránok

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Poľnohospodárstvo sme identifikovali tieto slabé stránky:

- Nedostatočná materiálno-technická základňa a jej využívanie pre žiakov stredných škôl
Pomocou skúmaných dokumentov sa zistilo, že na SOŠ polytechnickej bola materiálno-technická základňa na nedostatočnej úrovni. Bola uvedená potreba výmeny starých tabúl, modernizácia učebne informatiky, chémie a odbornej plastikárskej učebne.
- Vysoké náklady na energie v škole
Škola vynakladá pomerne vysoké finančné prostriedky na platenie tepelných energií, pretože budovy školy nespĺňajú náročný tepelný koeficient.
- Zastaralé vybavenie priestorov na ubytovanie
Bolo zistené, že nie všetky ubytovacie priestory spĺňajú štandardné podmienky a vzhľadom na to, škola žiadala zriaďovateľa o poskytnutie finančných prostriedkov na rekonštrukciu spomínaných priestorov.
- Prijímanie žiakov so slabšími výchovno-vzdelávacími výsledkami a ich orientácia na RVV
V posledných školských rokoch, ako bolo zistené z analyzovaných dokumentov, boli prijatí žiaci s priemernými až podpriemernými výchovno-vzdelávacími výsledkami. Je to problém, ktorý si vyžaduje náročnejšiu prípravu učiteľov nie len vo vzdelávacom procese ale i mimo neho.
- Nedostatočné plánovanie kvality riadenia SŠ
Analyzované dokumenty neobsahovali plán kvality riadenia. Plán kvality riadenia je potrebný, pretože určuje výkonové a obsahové štandardy pre zabezpečenie výchovno-vzdelávacieho procesu.
- Nedostatočné podnikateľské aktivity v strednej škole
V analyzovaných dokumentoch sa nikde neuvádzali podnikateľské aktivity, ktoré by mohli pomôcť v oblasti finančných zdrojov.
- Nepostačujúca pripravenosť žiakov v oblasti výučby cudzích jazykov

Celková priemerná známka vo výučbe anglického jazyka je 2,88 pričom žiaci vykazujú najhorší prospech v treťom ročníku (3,01) a štvrtom ročníku (3,05). vo výučbe nemeckého jazyka je priemerná známka 3,01, pričom najhorší priemer vykazujú žiaci v štvrtom ročníku (3,5).

- Nedostatok odborných učební

Škola nemala vybudované odborné učebne pre cudzie jazyky, čo spôsobuje aj slabé výsledky žiakov počas štúdia. Nemali ani kvalitne vybavené odborné učebne pre premet matematika, fyzika a absentovala aj odborná plastikárska učebňa.

- Absencia problematiky RVV v odvetví poľnohospodárstva v pedagogickom procese ZŠ
Problematika poľnohospodárstva absentuje v učebných osnovách predmetov prvého stupňa i druhého stupňa základných škôl.
- Absencia študijných odborov v rámci RVV na KU
Podobne ako pri základných školách, aj pri KU absentuje študijné programy zamerané na odvetvie poľnohospodárstva.

2.1.6. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie príležitostí

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Poľnohospodárstvo sme identifikovali tieto príležitosti:

- Úspešné uplatnenie absolventov v rastlinnej, mechanizačnej a živočíšnej výrobe v rámci SR
Učebné osnovy v oblasti teórie a odbornej praxe poskytujú dostatočné kompetencie pre absolventov na to, aby sa úspešne uplatnili na trhu práce v rastlinnej, mechanizačnej a živočíšnej výrobe.
- Komunikácia školy so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania pri Ministerstve školy, vedy, výskumu a športu SR a s ŽSK
Celý vzdelávací proces bol koordinovaný Štátnym inštitútom odborného vzdelávania pri MŠ SR, ktorý schvaľuje nové učebné osnovy, úpravu učebných osnov a takisto zabezpečovanie nových študijných a učebných odborov. Zriaďovateľ ŽSK zabezpečuje ekonomické a finančné usmerňovanie školy (schvaľuje plány výkonov a prideluje finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu).
- Možnosti využitia finančných prostriedkov na modernizáciu MTZ
Na uvedenej škole bola zistená možnosť prostredníctvom podnikateľskej činnosti získavať finančné prostriedky, ktoré by mohli byť použité na modernizáciu MTZ.
- Vytváranie širšej spolupráce s firmami pre duálne vzdelávanie
V analyzovanom dokumente boli zistené požiadavky na spoluprácu s firmami pre zabezpečenie duálneho vzdelávania v odboroch mechanik strojov a zariadení, operátor gumárskej a plastikárskej výroby, agromechanizátor, opravár, biochemik – mliekárenská výroba, poľnohospodárska výroba a potravinárska výroba.
- Zabezpečenie širších možností pre odborné stáže určené odborným učiteľom a MOV
V analyzovaných dokumentoch sme nezistili, že škola zabezpečuje odborné stáže pre pedagogických zamestnancov. Vzhľadom na študijné a učebné odbory má škola možnosť

zabezpečovať odborné stáže na rovnakých alebo príbuzných vzdelávacích programoch doma a v zahraničí.

- Vytváranie spolupráce s komorami, zväzmi, cechmi, profesijnými a stavovskými organizáciami

V oblasti poľnohospodárstva región Horného Liptova má zriadené profesijné a stavovské organizácie (Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora, Obchodná a priemyselná komora), a preto sa vytvárala možnosť spolupráce analyzovanej školy.

- Účinnnejšia propagácia RVV v odvetví poľnohospodárstva v SR

Analyzovaná škola v dostatočnej miere nevyužívala propagáciu, i keď jej personálne obsadenie a materiálne obsadenie vytvárali možnosti pre propagovanie RVV v odvetví poľnohospodárstva.

- Zvýšenie mobility žiakov a absolventov v rámci Európy

Doposiaľ boli realizované odborné praxe do Francúzska, čo znamená potrebu rozvoja spolupráce aj s inými školami v rámci Európy.

- Ponuka špecializačných vzdelávacích kurzov (pedagogický tréning, jazdectvo)

Škola mala možnosť zabezpečovať vzdelávacie kurzy v oblasti potravinárskej a poľnohospodárskej výroby, v odbore agropodnikanie-agroturistika (jazda na koni, pedagogický tréning).

2.1.7. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie ohrození

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Poľnohospodárstvo sme identifikovali tieto ohrozenia:

- Nedostatok finančných prostriedkov na zmodernizovanie vyučovacieho procesu
Vzhľadom na nedostatočné vybavenie MTZ je potrebné vysoká finančná dotácia, čo zatiaľ nebolo možné získať od zriaďovateľa.
- Nedostatočné normatívne financovanie odborných škôl
Pre uvedený druh a typ školy je nesprávne nastavený normatív financovania z MŠ SR.
- Dlhodobá nízka a stagnujúci demografický vývoj v regióne Horný Liptov
Analyzovaná škola je v regióne, kde je nízka a stagnujúci demografický vývoj.
- Izolácia odborného vzdelávania a prípravy od požiadaviek trhu práce v SR
Študijné a učebné odbory svojím obsahom v učebných osnovách nezabezpečujú požiadavky trhu práce.
- Nezáujem žiakov základných škôl o stredoškolské odborné vzdelávanie v poľnohospodárstve a nedostatočná reflexia zo strany RVV
Každým školským rokom sa znižuje záujem žiakov o študijné a učebné odbory v oblasti poľnohospodárstva.
- Nedostatočná motivácia a ekonomická situácia v regióne a jej nezohľadnenie v RVV
Nedôsledne je spracovaný marketing, ktorý by riešil motiváciu a tiež je na nízkej úrovni spolupráca s inštitúciami regionálneho rozvoja, ktoré by riešili ekonomickú situáciu a zohľadňovali RVV.
- Nevytváranie nových študijných a učebných odborov zameraných na RVV z pozície poľnohospodárstva v SR
Z analyzovaných materiálov neexistujú konkrétne návrhy na vznik nových študijných a učebných odborov, ktoré by prispievali k rozvoju RVV v oblasti poľnohospodárstva.
- Preferovanie gymnázií pred strednými odbornými školami v rámci Liptova
Nie je dostatočne vytvorená metodika rozmiestňovania žiakov zo základných škôl v pôsobnosti ŽSK, čo spôsobuje zvýšený počet hlásiacich sa žiakov najmä do osemročných

gymnázií, a preto sa nedostatočným spôsobom riešia plány výkonov voči stredným odborným školám.

- Nezaujímajú kvalifikovaných pedagógov o pedagogickú činnosť v RVV v odvetví poľnohospodárstvo

Celoslovenským problémom je mzdové ohodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov, čo sa prejavuje aj nedostatkom odborníkov v oblasti poľnohospodárstva, ktorí hľadajú zamestnania s lukratívnejším finančným ohodnotením.

- Nedostatok učebných pomôcok pre študijný odbor agromechanizátor

V rámci uvedeného študijného odboru agromechanizátor, chýbajú predovšetkým moderné mechanizačné prostriedky a dopravné prostriedky.

Nie sú akreditované študijné programy na KU so zameraním na lesníctvo a drevárstvo.

- Nepostačujúca spolupráca školy s ostatnými školami s rovnakým zameraním mimo regiónu Liptova

Neboli zistené aktivity v spolupráci s ostatnými školami s rovnakým zameraním mimo regiónu Liptov v oblasti skvalitnenia vzdelávacieho procesu a skvalitnenia odbornej praxe.

C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> - existencia duálneho vzdelávania v odboroch súvisiacich s poľnohospodárstvom -kvalitné zabezpečenie odbornej praxe -vhodne spracovaný profil absolventa strednej školy vo vzťahu k RVV v regióne HL -veľmi dobre využívanie možností aplikácie RVV v odvetví pre vedomostne slabších žiakov -veľmi dobré výsledky v praktických zručnostiach absolventov strednej školy vo vzťahu k RVV -kvalitná kvalifikačná štruktúra obsadenia školy vo vzťahu k RVV -úspešná spolupráca so súkromným sektorom v oblasti RVV v odvetví poľnohospodárstva -využívanie foriem a prostriedkov projektového manažmentu v RVV stredných škôl -možnosť ubytovania -aktívne zapojenie žiakov stredných škôl do voľnočasových aktivít zameraných na RVV 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> -nedostatočná materiálno-technická základňa a jej využívanie pre žiakov stredných škôl -vysoké náklady na energie v škole -zastaralé vybavenie priestorov na ubytovanie -prijímanie žiakov so slabšími výchovno-vzdelávacími výsledkami a ich orientácia na RVV -nedostatočné plánovanie kvality riadenia SŠ -nedostatočné podnikateľské aktivity v strednej škole -nepostačujúca pripravenosť žiakov v oblasti výučby cudzích jazykov -nedostatok odborných učební -absencia problematiky RVV v odvetví poľnohospodárstva v pedagogickom procese ZŠ -absencia študijných odborov v rámci RVV na KU
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> -úspešné uplatnenie absolventov v rastlinnej, mechanizačnej a živočíšnej výrobe v rámci SR -komunikácia školy so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania pri Ministerstve školy, vedy, výskumu a športu SR a s ŽSK -možnosti využitia finančných prostriedkov na modernizáciu MTZ -vytváranie širšej spolupráce s firmami pre duálne vzdelávanie -zabezpečenie širších možností pre odborné stáže určené odborným učiteľom a MOV -vytváranie spolupráce s komorami, zväzmi, cechmi, profesijnými a stavovskými organizáciami -účinnnejšia propagácia RVV v odvetví poľnohospodárstva v SR -zvýšenie mobility žiakov a absolventov v rámci Európy -ponuka špecializačných vzdelávacích kurzov (pedagogický tréning, jazdecko) 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> -nedostatok finančných prostriedkov na zmodernizovanie vyučovacieho procesu -nedostatočné normatívne financovanie odborných škôl -dlhodobá nízka a stagnujúci demografický vývoj v regióne Horný Liptov -izolácia odborného vzdelávania a prípravy od požiadaviek trhu práce v SR -nezáujem žiakov základných škôl o stredoškolské odborné vzdelávanie v poľnohospodárstve a nedostatočná reflexia zo strany RVV -nedostatočná motivácia a ekonomická situácia v regióne a jej nezohľadnenie v RVV -nevytváranie nových študijných a učebných odborov zameraných na RVV z pozície poľnohospodárstva v SR -preferovanie gymnázií pred strednými odbornými školami v rámci Liptova -nezáujem kvalifikovaných pedagógov o pedagogickú činnosť v RVV v odvetví poľnohospodárstvo -nedostatok učebných pomôcok pre študijný odbor agromechanizátor

2.2. Nepedagogický proces – Poľnohospodárstvo

A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

2.2.1. Odvetvie poľnohospodárstvo - demografické faktory, zamestnanosť

V nami posudzovanom dokumente Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja ŽSK na roky 2014-2020 sme zistili trend nárastu počtu obyvateľov regiónu, demografický vývoj však nie je priaznivý z dôvodu poklesu pôrodnosti a starnutia populácie. V oblasti zamestnanosti dokument uvádza vysokú mieru nezamestnanosti ľudí s nízkym vzdelaním, absolventov a ľudí nad 50 rokov, čo potvrdili aj závery analýzy trhu práce.

Z analýzy trhu práce vyplýva, že v regióne Liptova je nízka nezamestnanosť v odvetví poľnohospodárstva. Z celkového počtu evidovaných uchádzačov je profesia pracovníka v lesníctve a poľnohospodárstve najmenej evidovaná (len 1,62 %). V žilinskom kraji je podiel pracovníkov v sledovanom rezorte (poľnohospodárstvo a lesníctvo) na celkovom počte zamestnaných tiež najnižší, iba 2,8 %. Rezort poľnohospodárstva tvorí spolu s lesníctvom a rybolovom odvetvie pôdohospodárstva, a ako také je aj sledované v rôznych analýzach trhu práce, evidencie nezamestnaných či v zbere štatistických údajov.

Napriek tomu sa v odvetví poľnohospodárstva uplatňujú práve ľudia s nižším vzdelaním a nad 50 rokov, o čom sa hovorí v posudzovanej koncepcii rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013 – 2020, v jej analytickej časti. Z dôvodu zvyšovania produktivity práce, nízkych miezd a poklesu obrábanej poľnohospodárskej pôdy, hlavne ornej pôdy, sa konštatuje pokles zamestnanosti o 50 %, konštatuje sa starnutie pracovnej sily a úbytok ženskej pracovnej sily. Z celkového počtu zamestnancov je najviac v kategórii od 50 -54 rokov, do 25 rokov sú len 3 % zamestnancov, čo je o polovicu menej, ako bolo v roku 2005. Nad 40 rokov má 75 % zamestnancov pracujúcich v poľnohospodárstve. Zároveň veľa obyvateľov pracujúcich v poľnohospodárstve pracuje v mimopracovných vzťahoch, na dohody a ako brigádnici, či dokonca za naturálnu odmenu. Zamestnanosť v odvetví si vyžaduje generačnú obmenu, hlavne v manuálnej pracovnej sile. Postupne vzrastá vzdelanostná úroveň v manažérskych profesiách.

Pri analýze Koncepcie rozvoja pôdohospodárstva sme zistili, že vo svojich záveroch konštatuje celkový pokles podielu poľnohospodárstva na HDP Slovenska aj na zamestnanosti v štáte. Malé a stredné podniky majú problémy so získavaním zdrojov na rozvoj či so získavaním úverov. Pôda, ako hlavný faktor poľnohospodárskej produkcie, tvorí len 5 % majetku poľnohospodárskych podnikov. Zvyšok tvoria budovy, zariadenia a stroje. Poľnohospodárske podniky si až 90 % pôdy prenajímajú, pričom v EÚ je to iba 50 %. Nepriaznivým je aj stav kumulácie dotácií, kedy 80 % dotácií sa kumuluje u 10 %, hlavne väčších, žiadateľov a zvyšok poľnohospodárov hospodári bez dotácií. Žilinský kraj má z pohľadu bodovej hodnoty poľnohospodárskej pôdy na Slovensku najnižšiu hodnotu, čo zvyšuje nároky na jej obhospodarovanie a efektívne využívanie.

Zo skúmania PHSR MAS Horný Liptov sme zistili, že v odvetví poľnohospodárstva vo vymedzenom území pôsobí 7 poľnohospodárskych družstiev a spoločností. Väčšina sa zaoberá tradičnou rastlinou a živočíšnou výrobou (chov oviec a hovädzieho dobytku) – Agria Liptovský Ondrej, a.s., Roľnícke družstvo Hybe, Liptovská Kokava a Pribylina. Poľnohospodárske družstvo so sídlom v Smrečanoch okrem vyššie uvádzaných činností prevádzkuje pílu na porez dreva a reštauračné zariadenie – salaš. Dva družstvá v regióne sa začínajú zaoberať bio produktami a ekologickým chovom. PD Východná s biofarmou, produkciou vlastných výrobkov, novovybudovanou bryndziarňou, pestovaním bylín a edukatívnymi programami, hlavne pre deti, rodiny s deťmi. PD Važec – Eko farma pod Kriváňom prevádzkuje aj dve predajne na predaj vlastných bioproduktov a mäsa. V regióne narastá aj počet samostatne hospodáriacich roľníkov (SHR), ktorý buď hospodária na vlastnej pôde alebo si prenajímajú pôdu od fyzických osôb. V čase spracovania PHSR MAS Horný Liptov ich bolo na vymedzenom území 68. Efektívnemu využívaniu pôdy bránia problémové vlastnícke vzťahy k pôde, hlavne rozdrobenosť vlastníctva a množstvo podielov neznámych vlastníkov.

Predmetom nášho posudzovania v rámci matíc RM1 a RM2 boli Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktoré vo svojich opatreniach riešili aj zamestnanosť a podnikateľské aktivity v odvetví poľnohospodárstva. PHSR ŽSK a MAS Horný Liptov zhodne konštatovali, že napriek vhodným podmienkam, napr. pre tradičný chov, sektor poľnohospodárstva neprispieva k tvorbe pracovných miest na vidieku. Konštatovali tiež nízky záujem zamestnávateľov investovať do

Odvetvie Poľnohospodárstvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

d'alsieho vzdelávania svojich zamestnancov a nízky záujem mladých ľudí o využívanie pôdy na poľnohospodárske účely. Určujúcim faktorom je aj znižovanie výmery poľnohospodárskej pôdy v prospech zastavaných pozemkov stavbami, aj stavbami dopravnej infraštruktúry – komunikácie, parkoviská. Hodnotili zmenšovanie sa plocha obhospodarovanej plochy z dôvodu účelových dotácií, ktoré obhospodarovateľov nemotivujú k účelnému využívaniu všetkých plôch, len tých ľahko dostupných. V neposlednom rade má vplyv na zamestnanosť v odvetví znižovanie domácej produkcie, ktorá je vytlačaná dovozom lacných poľnohospodárskych a potravinárskych produktov cez veľké obchodné reťazce.

PHSR obcí, ako strategické plány rozvoja konkrétnych území, zamestnanosť v posudzovanom odvetví riešili z pohľadu vytvárania podmienok pre rozvoj podnikania v poľnohospodárstve, pre podporu tradičného hospodárenia a remesiel, aj formou zriadenia obecných podnikov.

V posudzovanom edukatívnom dokumente *Ekofarma Východná* bol uvádzaný príklad hľadania nových foriem služieb, ktoré rozširujú tradičnú poľnohospodársku produkciu o mimoprodukčnú činnosť a vytvárajú podmienky pre budovanie vzťahu detí a mládeže k tradičným hodnotám územia a poľnohospodárstvu ako odvetviu zabezpečujúcemu životne dôležité komodity, aj ako zdroj pracovných príležitostí, čo je významný a želateľný prvok pre KRVV Horný Liptov.

Skúmané dokumenty mali vplyv na celé SR, územia jednotlivých regiónov, na mikroregióny a územia konkrétnych obcí. Celoslovenskú pôsobnosť majú Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva na roky 2007-2013 a Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020.

Odvetvia poľnohospodárstva sa v PHSR ŽSK týkali opatrenia ohľadom využívania pôdneho fondu, podpory malých fariem a drobných podnikateľov v poľnohospodárstve so zameraním na environmentálne neškodné postupy pri využívaní poľnohospodárskeho potenciálu územia. Opatrenia sa tiež týkali podpory regionálnych produktov, predaja z dvora a eliminácie vplyvu veľkých reťazcov na trh s domácou produkciou. V súvislosti so vzdelávaním v odvetví

Odvetvie Poľnohospodárstvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

poľnohospodárstva boli opatrenia zamerané hlavne rekvalifikácie nízko kvalifikovaného obyvateľstva do poľnohospodárstva, na podporu podnikania v poľnohospodárstve a prípadného dovzdelávania pracovnej sily v odvetví.

PHSR MAS Horný Liptov a v ňom 25 čiastkových programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí združených v MAS Horný Liptov majú lokálny a regionálny charakter, prípadne ovplyvňujú rozvoj mikroregiónov, nakoľko činnosť poľnohospodárskych družstiev a agro firiem či spoločností presahuje vo väčšine prípadov územie jednotlivcej obce. Odvetvie poľnohospodárstva je v nich zahrnuté ako ekonomická oblasť, ktorá ovplyvňuje daný región a zamestnanosť v ňom, nie je definovaná ako oblasť vzdelávania či osvetu. Prípadne sa spomína v súvislosti s rozvojom nepoľnohospodárskych činností, agroturistiky, služieb a pod.

Edukatívny program Ekofarmy Východná z pohľadu zamestnanosti v odvetví túto nerieši, ale je príkladom podnikateľskej aktivity, ktorá nielen propaguje poľnohospodársku výrobu, ale prináša aj iné zdroje ziskov. Farma Východná sa zaoberá aj inými doplnkovými formami podnikania v poľnohospodárstve a tieto prezentuje návštevníkom farmy.

Aktivity Ústavu včelárstva a včelníc v regióne prispievajú k významnej podpore podnikania v odvetví, prípadne podporujú vhodné formy trávenia voľného času obyvateľstva pri chove včiel, ktorý je definovaný ako dôležitý faktor v poľnohospodárstve a krajínostvorbe. Skúmaný dokument - *Včelárske kurzy Ústavu včelárstva Liptovský Hrádok* - mal lokálny až regionálny vplyv. Ponuka edukatívnych programov a akreditačných kurzov zverejnená na internete bola dostupná v celoslovenskom meradle, ale z pohľadu realizácie kurzov a ich praktického zamerania bola určená prioritne ľuďom z okolia z dôvodu dopravnej dostupnosti aj ubytovania. V regióne existuje aj školská včelnica v Závažnej Porube pre mimoškolské vzdelávanie detí a mládeže a včelnica v Hybiach s podobnými aktivitami, určená aj pre dospelých záujemcov.

Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktoré boli predmetom posudzovania, vo svojich opatreniach riešia aj zamestnanosť a podnikateľské aktivity v odvetví poľnohospodárstva – nie ako priamu tvorbu pracovných miest, ale ako formu podpory na vytváranie podmienok pre

Odvetvie Poľnohospodárstvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

podnikateľské aktivity aj v odvetví - podpora SHR, vznik malých fariem, podpora agroturistiky, miestnych služieb v poľnohospodárstva a chovateľstve. Nami analyzované dokumenty uvádzali nízky záujem mladých ľudí o prácu v poľnohospodárstve, nielen z dôvodu neatraktívnosti povolania, ale aj z dôvodu nízkych reálnych miezd.

Čo sa týka vplyvu na dotknuté obyvateľstvo a komunity, na ich štruktúru a na rozhodujúce demografické skupiny, je v rámci posudzovaných dokumentov špecifický edukatívny program Ekofarmy Východná, ktorý sa týka neformálneho vzdelávania a osvetu v predškolskej výchove a v základnom školstve, školopovinných detí a mládeže. Ponúkané návštevy farmy slúžia hlavne mestským deťom k rozšíreniu poznania živej prírody a hospodárskej činnosti na farme. Podobný záber má aj školská včelnica v Závažnej Porube, ktorá slúži mimoškolskej činnosti a včelnica v Hybiach, ktorá ponúka osvetové programy pre všetky vekové kategórie. Podobne ponúka kurzy a akreditované programy pre záujemcov o včelárstvo Ústav včelárstva v Liptovskom Hrádku. Tieto sú však určené dospelaj populácii, ktorá má vážny záujem o chov včiel a o ďalšie vzdelávanie sa v tomto odbore poľnohospodárstva. Nakoľko PHSR ŽSK a MAS Horný Liptov a obcí združených v MASke odvetvie poľnohospodárstva chápu prioritne ako oblasť ekonomiky, jeho cieľovou skupinou sú ľudia v produktívnom veku.

Pre odvetvie poľnohospodárstva je hlavným nositeľom RVV v nepedagogickom procese Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR. Vedľajšími nositeľmi RVV a zároveň realizátormi boli jeho rezortné organizácie, ktoré realizujú ďalšie vzdelávanie v odvetví, a sú to: Agroinštitút Nitra, Agentúra pre rozvoj vidieka v Nitre a Národné lesnícke centrum Zvolen. Realizátormi boli aj samotné poľnohospodárske podniky a firmy, ktoré ponúkali svoje služby verejnosti podľa jej záujmu.

V odvetví poľnohospodárstva bola komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi postavená na vzťahu dopytu a ponuky (Ekofarma Východná, Ústav včelárstva a včelnice). V oblasti formálneho vzdelávania existuje prepojenie medzi potrebami rezortu a strednými odbornými školami zameranými na pôdohospodárstvo. V oblasti neformálneho celoživotného vzdelávania neexistuje dostatočná koordinácia, ktorá by priniesla efektívne využitie kapacít rezortných organizácií a zvýšenie uplatnenia sa na trhu práce po absolvovaní takéhoto vzdelávania.

Odvetvie Poľnohospodárstvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Komunikáciu medzi nositeľmi a realizátormi sme zistili pri strategických dokumentoch obcí a regiónu a táto sa sleduje v rámci monitorovacieho procesu plnenia strategických dokumentov. V prípade PHSR obcí a regiónu boli ich hlavnými nositeľmi a realizátormi orgány samosprávy a komunikácia medzi nimi a vedľajšími nositeľmi a realizátormi je podmienkou už pri tvorbe a schvaľovaní dokumentov a pri napĺňaní cieľov jednotlivých strategických dokumentov. Komunikácia medzi obcami a podnikateľmi v poľnohospodárstve je na štandardnej úrovni partnerov spolupracujúcich pri rozvoji územia a pri vytváraní podmienok pre podporu zamestnanosti.

2.2.2. Odvetvie poľnohospodárstvo - platná právna úprava

Základným zákonom pre odvetvie Poľnohospodárstva je zákon č. 246/1998 Z.z. poľnohospodárstva a o zmene a doplnení ďalších zákonov v z.n.p.. Týmto zákonom sa ustanovujú podporné a ochranné opatrenia na vyrovnanie prirodzených hospodárskych nevýhod podnikania a rizík v poľnohospodárstve a na podporu jeho produkčných a mimoprodukčných funkcií zameraných na zabezpečenie základnej výživy obyvateľstva, potravinovej bezpečnosti a konkurencieschopnosti domácej výroby a na ochranu zložiek životného prostredia, tvorbu a udržiavanie kultúrnej vidieckej krajiny.

Pri našej analýze RM1 a RM2 bola v oblasti RVV- nepedagogický proces zistená nasledovná aplikačná škála všeobecne záväzných právnych predpisov (VZPP):

- Zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a pozemkových spoločenstvách v z.n.p.
- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v z.n.p.
- Zákon č. 666/2004 Z. z. o ochrane pred povodňami v z.n.p.ň
- Zákon č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení zákona č. 34/2014 Z. z.

Pre nepedagogický proces v odvetví Poľnohospodárstva má svoju úlohu aj Zákon č.568/2009 Z.z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Citované všeobecne záväzné právne predpisy v oblasti RVV vo výraznej miere ovplyvňovali koncepčné strategické dokumenty, ako Koncepcia celoživotného vzdelávania v Slovenskej republike, ktorá vychádza z materiálu EK „Memorandum celoživotného vzdelávania“ a „Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva SR na roky 2007 - 2013.

2.2.3. Odvetvie poľnohospodárstvo - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV

Komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi v prípade posudzovaných programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja, MAS Horný Liptov a dvadsiatich piatich členských obcí MAS bola daná aj zákonnou povinnosťou zúčastňovať sa pripomienkového konania počas spracovávanía dokumentov. Po schválení dokumentov prebiehala komunikácia medzi ich hlavnými nositeľmi a realizátormi na úrovni spolupráce. V rámci našej analýzy bolo zistené, že aj keď poľnohospodárstvo nie je ako odvetvie prioritou programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí (obce väčšinou nevlastnia poľnohospodársku pôdu, a ak áno, hospodárenie na nich je záležitosťou poľnohospodárskych družstiev, agrofariem či pozemkových spoločenstiev), existuje komunikácia medzi nositeľmi PHSR a ich realizátormi v tomto odvetví pri využívaní územia, podpore zamestnávania či pri spolupráci o rozvoj daného územia.

Zhodnotenie vnútorného a vonkajšieho prostredia RVV v odvetví poľnohospodárstva z pohľadu posudzovaných dokumentov:

V prípade dokumentov, ktoré sa venujú rôznym formám vzdelávania a osvetu, je vonkajším prostredím MPRV SR, legislatíva a zdroje EÚ a vnútorným prostredím samotné rezortné organizácie, prípadne organizácie tretieho sektoru, či podnikateľské subjekty, ktoré realizujú opatrenia rezortov. Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva na roky 2007-2013 je dokumentom MP SR (dnes MPRV SR), ktorá zahŕňa aj odvetvie poľnohospodárstva, kde je garantom jej napĺňania aj realizátorom Národné lesnícke centrum – Ústav lesníckeho poradenstva a vzdelávania Zvolen, ktorý sa snaží prepájať vedu s praxou, riešiť komplexné poradenstvo a hľadať nové postupy v profesijnom vzdelávaní, aj v celoživotnom neformálnom vzdelávaní v odvetví.

V prípade dokumentu, ktorý sa venuje rôznym formám vzdelávania a osvetu v oblasti včelárstva, predstavuje vonkajšie prostredie uvedeného odvetvia Národný poľnohospodársky a potravinársky ústav a politika štátu a EÚ v oblasti zachovania chovu včiel ako dôležitého determinantu poľnohospodárskej produkcie. Včelnice a ústavy ponúkajúce rôzne druhy vzdelávania a osvetu pre širokú verejnosť sú vnútorným prostredím odvetvia. Vonkajším

prostredím pre edukačné programy poľnohospodárskych družstiev a fariem je nie vždy dostatočná ekonomická podpora podnikania v poľnohospodárstve zo strany štátu a vnútorným prostredím sú samotné podniky snažiace sa o zabezpečenie vlastnej existencie poskytovaním doplnkových služieb.

Čo sa týka zhodnotenia konkurenčného prostredia RVV v odvetví Poľnohospodárstva sú aktivity včelníc a ústavu včelárstva v regióne jedinečné, nakoľko chov včiel je jeho nevyhnutnou súčasťou z dôvodu zachovania týchto chovov pre ďalšiu existenciu prírody a pre jej dôležitosť v krajinotvorbe.

Edukačné programy fariem sú príkladom doplnkovej činnosti v poľnohospodárstve a sú prínosom pre celkovú propagáciu odvetvia, hlavne u detí a mládeže. Vzdelávacie programy celoživotného vzdelávania pre zvýšenie konkurencieschopnosti a regionálny rozvoj sú predpokladom k zvýšeniu zamestnanosti a rozvoja vidieka v odvetví poľnohospodárstva nielen produkčným spôsobom (pestovanie a chov), ale aj mimoprodukčnými aktivitami – agroturistika a cestovný ruch.

Z hľadiska vyhodnotenia konkurenčného prostredia sme zistili, že v prípade PHSR regiónu a obcí je každý dokument špecifický pre dané územie a poľnohospodárske aktivity v mnohých prípadoch presahujú tieto územia a zasahujú do viacerých obcí. Strategické dokumenty sa odvetviu poľnohospodárstva venujú len okrajovo, ako časti hospodárskej činnosti, ktorá ovplyvňuje život v regióne či obci a prispieva k ekonomickému rozvoju vidieka.

V odvetví poľnohospodárstva sme bližšie skúmali aj neformálne vzdelávanie v regióne Horného Liptova a zistili sme dostatočnú ponuku aktivít na ochranu a rozvoj chovu včiel určené hlavne dospelým. V prípade detí išlo skôr o poznanie dôležitosti chovu včiel pre človeka. V ponuke sú tiež rôzne formy zážitkového učenia – ekofarma Východná, kontaktné ZOO, chov koní, obory a zvernice a pod., hlavne pre deti a mládež – hlavne z miest, ktoré nie sú v kontakte s poľnohospodárskou výrobou či domácim chovom. Celé odvetvie poľnohospodárstva ako ekonomická oblasť v regióne stagnuje a podnikanie je závislé na dotáciách zo štátu aj EÚ. Nie je záujem o prácu v tomto odvetví, hlavne u mladých ľudí. Z pohľadu RVV je dôležitým zistenie, že

veľké percento študentov odborných škôl so zameraním na pôdohospodárstvo v ŽSK svoje štúdium neukončí z dôvodu nezájmu alebo prejde na inú odbornú školu.

V odvetví poľnohospodárstva ako ekonomickej oblasti má rozhodujúci vplyv dotačná politika štátu a EÚ (Európsky poľnohospodársky fond na rozvoj vidieka 2014-2020 a Program rozvoja vidieka pre SR), a tiež súkromné vlastníctvo k pôde. Väčšina firiem fungujúca v tomto odvetví nie je vlastníkom pôdy, na ktorej hospodári, má ju len v prenájme. Väčšinou sú len vlastníkom budov a zariadení. Dotačná politika (priame platby poľnohospodárom) tiež spôsobila, že sa obhospodarujú len ľahko prístupné pozemky a ostatné zostávajú nevyužívané. Narastá počet plôch, ktoré sú pre veľké firmy neatraktívne a pre malých hospodáriacich roľníkov neefektívne, a to aj z dôvodu rozdrobenosti pôdy. Tiež je dotačný systém zneužívaný len na branie dotácií, a nie na efektívne obhospodarovanie vidieka a využívanie miestnych zdrojov. Výrazný vplyv na stagnáciu poľnohospodárstva majú aj potravinové obchodné reťazce, ktoré ničia nižšími cenami nákup a predaj domácich produktov a výrobkov, čo je tiež chybná politika štátu.

Celoslovenský vplyv v oblasti výchovy a vzdelávania v odvetví Poľnohospodárstva majú rezortné koncepcie a stratégie - Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva na roky 2007-2013 a Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020.

Z hľadiska RVV je rozhodujúce v odvetví poľnohospodárstva budovať u obyvateľov vzťah k pôde, k hodnotám územia, k vytváraniu regionálnych značiek a produktov a k získavaniu zručností v podnikaní v odvetví. U zamestnávateľov v odvetví je v rámci RVV rozhodujúce vplývať na to, aby podporovali vzdelávanie sa vlastných zamestnancov, podporovali celoživotné vzdelávanie.

V strategických dokumentoch regiónu a obcí bol konštatovaný vplyv dotačnej politiky štátu na ekonomiku vidieka, a teda aj na oblasť poľnohospodárstva. Program rozvoja vidieka sleduje podporu poľnohospodárstva, lesného hospodárstva, potravinárstva, zachovanie ekosystémov, ktoré súvisia s vyššie uvedenou činnosťou a efektívne využívanie zdrojov. Pozitívny vplyv v niektorých obciach majú väčšie poľnohospodárske podniky a aktívne pozemkové spoločenstvá. V niektorých obciach mal vplyv na jej ekonomiku narastajúci počet drobných chovateľov a pestovateľov. Celkove je však konštatovaný nárast počtu nevyužitých plôch a pasienkov. Vplyv na rozvoj odvetvia má subjektívne aj nezáujem mladých ľudí o prácu.

Odvetvie Poľnohospodárstvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

v poľnohospodárstve a objektívne obmedzujúce ochrannárske opatrenia, ktoré bránia pri efektívnom obhospodarovaní územia a dopad týchto obmedzení nie je dostatočne kompenzovaný zo strany štátu.

Spätná väzba, koordinácia a aplikácia v praxi u edukačných programov v odvetví Poľnohospodárstva je vecou každého poskytovateľa takejto služby. Väčšina poskytovateľov edukačných programov (Edukatívne programy Ekofarmy Východná a včelárske kurzy – Ústav včelárstva Liptovský Hrádok , Včelnice Závažná Poruba a Hybe) má spracovaný vlastný marketing a riadenie zverejnené na svojich webových sídlach, kde sú zverejňované aj ponuky aktivít s prihláškami a podmienkami ich poskytovania.

Zhodnotenie spätnej väzby, koordinácie a aplikácie v praxi je v strategických dokumentoch na úrovni republiky, kraja i obcí sledované v rámci vyhodnocovania dokumentov a jeho plnenia v rezortných orgánoch, orgánoch samosprávy obcí a VUC, ako aj pri činnosti MAS Horný Liptov – spravidla 1 x ročne.

Z posudzovaných strategických dokumentov rozvoja rezortu a vzdelávania v ňom pre oblasť RVV v nepedagogickom procese v odvetví bolo zistené:

- *nedostatočné ocenenie neformálneho vzdelávania u zamestnávateľov*
- *veľa mladých ľudí odchádza do zahraničia – do potravinárstva*
- *nedostatočné vzdelávanie v IKT a jazykových zručnostiach – nedostatočné predpoklady pre využívanie medzinárodnej spolupráce v odbornom vzdelávaní v odvetví*
- *nekoordinovaný systém služieb v ďalšom vzdelávaní*
- *nízka miera využívania vybavenosti formálneho vzdelávania vo vzťahu k celoživotnému vzdelávaniu*
- *nízky záujem dospelých o celoživotné vzdelávanie*
- *nedostatočná spätná väzba uplatnenia sa na trhu práce po absolvovaní vzdelávania.*

Na podporu posledného konštatovania slúžia aj závery s posudzovaného dokumentu *Priority podpory zamestnanosti na rok 2018 pre okres Liptovský Mikuláš*, kde sa síce uvádza regionálny aspekt zamestnanosti, ktorý sa hodnotí v troch stupňoch – nedostatočný, primeraný, veľmi dôležitý, ale nikde v dokumente nie sú vymenované ekonomické činnosti, ktoré je potrebné podporovať, a ktoré sú z hľadiska rozvoja trhu práce dôležité, prípadne, kde je nadbytok

Odvetvie Poľnohospodárstvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

uchádzačov a je nutná rekvalifikácia. Celý dokument sa venuje prioritám z hľadiska využitia zákonných nástrojov na podporu služieb zamestnanosti, no nenachádzajú sa v ňom údaje o odvetviach, ktoré je v regióne potrebné podporovať, alebo o ktoré je záujem.

Odvetvie Poľnohospodárstvo – plnenie hlavných cieľov a úloh projektu

Z hľadiska vyhodnotenie aktuálneho stavu rozhodujúcich faktorov vplyvu na RVV v odvetví poľnohospodárstva bolo skúmané plnenie stanovených hlavných cieľov a úloh v projekte KRVVHL. Analýzou výstupov RM1 a RM2 za nepedagogický proces bolo zistené plnenie týchto hlavných cieľov a úloh projektu:

Tvorba integrovaného programu a komplexnej koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania v regióne Horný Liptov

Z posudzovaných dokumentov majú v odvetví Poľnohospodárstva vplyv na tvorbu integrovaného programu a komplexnej koncepcie RVV v regióne Horný Liptov Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva na roky 2007-2013 a Stratégia rozvoja pôdohospodárstva do roku 2020 a vzdelávacie programy celoživotného vzdelávania Ústavu lesníckeho poradenstva a vzdelávania NLC.

Tvorba poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľov regiónu Horný Liptov

Vplyv na tvorbu poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľov Horného Liptova majú svojím obsahom všetky nami posudzované dokumenty. Priamy vplyv sa na tvorbu vzdelávacích a poradenských aktivít majú edukačné programy včelníc a ústavu včelárstva, ktoré svojím obsahom naplňajú hlavné ciele projektu. Obsah týchto dokumentov je možné využiť v koncepcii RVV Horného Liptova. Podobne je to aj s edukatívnym programom Ekofarmy Východná, ktorý je príkladom aj pre ostatné poľnohospodárske firmy a zariadenia v regióne, ktoré ešte podobné programy neponúkajú. Pre tvorbu poradenských a vzdelávacích aktivít je možné využiť aj výstupy PHSR, v ktorých sa konštatuje nízka vzdelanostná úroveň ľudí pracujúcich

v odvetví; v ktorých sa konštatuje potreba rekvalifikácie na rôzne druhy drobného podnikania v odvetví poľnohospodárstva, pri využívaní miestnych zdrojov. Tiež sa objavuje požiadavka rozvoja agroturistiky a iných činností mimo priamej poľnohospodárskej výroby, rozvoj jazykových a IKT zručností a manažérskych zručností pri podnikaní v odvetví.

Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí vo svojej podstate síce neriešia priamo tvorbu pracovných miest v oblasti poľnohospodárstva, ale konštatujú potrebu podpory ekonomiky vidieka, v tom rozvoja poľnohospodárstva. Ďalej uvádzajú potrebu podpory vytvárania nových pracovných miest pre nízko kvalifikované obyvateľstvo v odvetví poľnohospodárstva, potrebu duálneho vzdelávania; potrebu do vzdelávania a rekvalifikácie pre adaptabilitu pracovnej sily. Nové odvetvia poľnohospodárskej výroby a nové formy činností pri využívaní miestnych zdrojov požadujú zahrnúť aj do klasického vzdelávania.

Deklarujú potrebu podporovať existujúci výskum a inovácie napr. cez Ústav včelárstva v Liptovskom Hrádku, prípadne cez odborné školstvo.

Komplexnejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov regiónu Horný Liptov

V rámci posudzovaných dokumentov boli aj dokumenty, ktoré neponúkajú len rôzne formy zážitkového neformálneho učenia (ekofarma Východná, kontaktné ZOO, chov koní, obory a zvernice a pod., hlavne pre deti a mládež), ale aj kvalitné využívanie voľného času – hlavne pre obyvateľov z miest, ktorí nie sú v kontakte s poľnohospodárskou výrobou či domácim chovom. Edukačné programy fariem sú príkladom doplnkovej činnosti v poľnohospodárstve a sú prínosom pre propagáciu odvetvia, hlavne u detí a mládeže, a tiež formou trávenia voľného času obyvateľov regiónu.

Zlepšenie postavenia participantov na trhu práce, tvorba pracovných príležitostí a podpora služieb zamestnanosti v regióne Horný Liptov

Viaczdrojová podpora vytvárania pracovných miest, podpora duálneho vzdelávania, stabilizácie terajšieho rozsahu obhospodarovanej pôdy, zvýšená spolupráca vzdelávacích inštitúcií, škôl a zamestnávateľov, zvýšenie záujmu zamestnávateľov o vzdelávanie vlastných

Odvetvie Poľnohospodárstvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

zamestnancov konštatovaná v posudzovaných dokumentoch, by mala viesť k udržateľnosti a rozvoju ekonomických aktivít v odvetví poľnohospodárstva v regióne, k vytváraniu pracovných príležitostí a udržateľnosti zamestnanosti v odvetví.

Budovanie dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosti obyvateľstva regiónu Horný Liptov k jeho hodnotám.

Výchovnovzdelávacie a osvetové akcie rezortných inštitúcií na území Horného Liptova pomáhajú k budovaniu dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosti obyvateľov Horného Liptova k jeho hodnotám, k prírodnému bohatstvu, k pôde a tradičnému hospodáreniu na nej (Ekofarma Východná, edukačné programy včelníc, kontaktných ZOO a pod.)

Dlhodobá udržateľnosť ekonomických aktivít v regióne Horný Liptov

Dlhodobá udržateľnosť mimoekonomických aktivít v regióne Horný Liptov

Dlhodobú udržateľnosť ekonomických a mimo ekonomických aktivít v odvetví Poľnohospodárstva v regióne Horný Liptov popisujú strategické dokumenty kraja a MAS Horný Liptov a vidia ju v podpore tradičného hospodárenia a remesiel, v podpore podnikania v poľnohospodárstve, v podpore mladých farmárov, miestnej výrobe a službách spojených s poľnohospodárstvom. Na celoštátnej úrovni je potrebné legislatívne doriešenie a dokončenie pozemkových úprav, vyriešenie dotačných foriem aj pre menšie poľnohospodárske farmy a pre predaj z dvora, podporovať vlastnú domácu produkciu.

B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ

2.2.4. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie silných stránok

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Poľnohospodárstva nasledovné silné stránky:

Kvalitné prepojenie rezortu pôdohospodárstva na vedecko – výskumné kapacity v regióne

Pri analýze posudzovaných dokumentov sme zistili, že existuje prepojenie vzdelávania v stredných odborných školách s pôdohospodárskym zameraním s potrebami rezortu. V centre záujmu je farmár, majiteľ pôdy či prvotný spracovateľ. Pre skvalitnenie jeho práce sú prepojené veda a výskum s poradenstvom a vzdelávaním v jeho rôznych formách, aj cez rôzne formy celoživotného vzdelávania.

Stabilná základňa regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese vo vzťahu k rezortným vzdelávacím inštitúciám

V rámci analyzovaných dokumentov sme zistili, že vo vzťahu k regionálnemu vzdelávaniu a výchove v nepedagogickom procese mala významné postavenie existencia a pôsobenie niekoľkých rezortných vzdelávacích inštitúcií - Agroinštitút Nitra, Agentúra pre rozvoj vidieka v Nitre, Národné lesnícke centrum Zvolen, Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach a Ústav včelárstva Liptovský Hrádok. Tieto budujú aj medzinárodnú spoluprácu v oblasti vzdelávania v odvetví pôdohospodárstva.

Nárast vzdelanostnej úrovne z pohľadu regionálneho vzdelávania a výchovy u manažérskych profesií

Analýzou skúmaných dokumentov sme zistili, že Koncepcia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva aj Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva zhodne konštatovali nárast

vzdelanostnej úrovne vo vyšších manažérskych profesiách a duševných činnostiach v odvetví. Výraznou mierou k tomu prispieva SPU Nitra, Centrum pôdohospodárskeho poradenstva a celoživotného vzdelávania pri Agroinštitúte Nitra s aktivitami poradenského fóra (poľnohospodársky poradenský systém), NLC Zvolen a ďalšie organizácie a vzdelávacie inštitúcie rezortu.

Ponuky aktivít v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v celoživotnom vzdelávaní

Pri analýze skúmaných dokumentov z pohľadu RVV sme zistili, že v RVV v nepedagogickom procese bola významným faktorom ponuka celoživotného vzdelávania zameraná na rekvalifikácie odborných aj manuálnych profesií v odvetví, na zvyšovanie informovanosti, zvyšovania vzdelanosti, na poradenstvo a osvetu spojenú s rozvojom odvetvia poľnohospodárstva.

Pozitívna úloha regionálneho vzdelávania a výchovy pri rozvoji činností mimo hlavnej poľnohospodárskej produkcie

V rámci posudzovaných dokumentov sme zistili, že bola v regióne popisovaná silná personálna aj odborná základňa pre rozvoj mimoprodukčných činností poľnohospodárstva – napr. rozvoj salašníctva, brašnárstva, kožušníctva, spracovania a výroby mliečnych výrobkov a pod. V regióne bol výrazne hodnotený aj rozvoj včelárstva ako významnej časti poľnohospodárstva a súčasti krajiny tvorby s možnosťou vzdelávania sa v danej oblasti cez Ústav včelárstva v Litovskom Hrádku. Zážitkové učenie pre deti aj dospelých ako forma RVV bola v dokumentoch ponúkaná na ekofarmách, kontaktných ZOO, včelniciach, pri chove koní a pod. s budovaním pozitívneho vzťahu k poľnohospodárstvu, k pôde, k faune a flóre.

Existencia ponuky zážitkového učenia a spoznávania odvetvia prostredníctvom odborných organizácií rezortu a cez aktivity poľnohospodárskych podnikov v rámci RVV v nepedagogickom procese

Na základe analýzy všetkých posudzovaných dokumentov sme zistili, že skúmané subjekty boli schopné reagovať a prispôbovať sa požiadavkám a možnostiam klientov, a tiež dokázali reagovať moderné trendy vo vzdelávaní a osвете. Väčšina vzdelávacích aktivít bola realizovaná

formou zážitkového učenia – hlavne pre deti a mládež. Osvetové aktivity boli rozvíjané aj ako doplnková činnosť zariadení, ktorých hlavnou náplňou nie je produkčná činnosť v tradičnom poľnohospodárstve – napr. chov koní, rybolov, včelárstvo, rôzne druhy kontaktných ZOO a ekofariem s predajom vlastných produktov a výpestkov.

Existencia poľnohospodárskych podnikov v regióne, ktoré vykonávajú doplnkové činnosti v rámci regionálneho vzdelávania a výchovy

Pri analyzovaní strategických dokumentov regiónu a obcí sme zistili, že silnou stránkou odvetvia poľnohospodárstva v regióne Horného Liptova sú ekofarmy a agropodniky, ktoré v rámci neformálneho vzdelávania ponúkajú rôzne výchovné a osvetové aktivity pre verejnosť (Ekofarma Východná, Ekofarma Važec).

Existencia rezortných koncepcných a strategických materiálov upravujúcich regionálne vzdelávanie a výchovu v odvetví poľnohospodárstva v regióne Horný Liptov

V rámci analýzy posudzovaných dokumentov sme zistili, že Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva na roky 2007-2013 a Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020 spracované NLC Zvolen upravujú v rámci svojich opatrení aj RVV v odvetví poľnohospodárstva na území Horného Liptova.

2.2.5. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie slabých stránok

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Poľnohospodárstva nasledovné slabé stránky:

Úroveň regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese neprispievala k rozvoju ekonomiky vidieka v odvetví poľnohospodárstva

Na základe analýzy strategických dokumentov rezortu Pôdohospodárstva sme zistili, že v záujme zvyšovania produktivity práce v odvetví poľnohospodárstva a zvýšeného využívania techniky, klesá zamestnanosť v odvetví. Koncepcia rozvoja pôdohospodárstva udávala pokles až o 50 %. Udávaný bol aj pokles vzdelanostnej úrovne, hlavne u manuálne pracujúcich, a pokles reálnych miezd, čo vedie k úpadku ekonomiky vidieka. V odvetví pracuje veľa ľudí so základným vzdelaním a vo veľa prípadoch sú zamestnaní na dohody mimo pracovný pomer, či robia za naturálnu mzdu. Klesá počet žien zamestnaných v rezorte.

Regionálne vzdelávanie a výchova neprispievali k zvýšenému využívaniu poľnohospodárskej pôdy v regióne

Zistili sme v rámci analýzy strategických dokumentov kraja, že regionálne vzdelávanie a výchova v súčasnosti neprispieva k efektívnemu čerpaniu dotácií, k účelnému využívaniu pôdy a k ochrane pôdneho fondu. Poľnohospodárska pôda v Žilinskom kraji má najnižšiu bodovú hodnotu v rámci celého Slovenska a nedostatočné čerpanie dotácií neprispieva k jej efektívnemu využívaniu. Plocha Horného Liptova sa výraznou mierou nachádza v územiach s rôznymi stupňami ochrany. Celkove klesá výmera ornej pôdy v kraji v prospech zastavaných pozemkov stavbami či komunikáciami. Lúky a pasienky sú obhospodarované len na úroveň nevyhnutnú pre získanie dotácií z PPA v Žiline, ostatné plochy sú nevyužívané.

Nízka podpora a záujem obyvateľstva, hlavne mladých ľudí, o prácu v odvetví a regióne

V rámci nami posudzovaných strategických dokumentov regiónu a obcí sme zistili nezáujem hlavne mladých ľudí o prácu a vzdelávanie sa v odvetví, ktoré boli spôsobené aj nízkymi príjmami

Odvetvie Poľnohospodárstvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

v odvetví (poľnohospodárske družstvá). Mladí ľudia odchádzali za lepším zárobkom do zahraničia – hlavne za prácou v potravinárstve. Pre mladých farmárov neexistuje dostatočná dotačná podpora zo strany štátu. Regionálne vzdelávanie a výchova v nepedagogickom procese by mohli prispieť k zlepšeniu zamestnanosti v odvetví ponukou rekvalifikačných kurzov pre dlhodobo nezamestnaných.

Nedostatočná kúpna sila regiónu a reakcia RVV na podporu slovenských poľnohospodárskych produktov

V posudzovaných strategických dokumentoch kraja a regiónu Horného Liptova sme analýzou výstupov RM1 a RM2 zistili udávanú absenciu regionálnych produktov a ich umiestnenie na trhu v konkurencii zahraničných značiek. Prostredníctvom regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese je potrebné šíriť medzi širokou verejnosťou osvetu podporujúcu domácu produkciu a kúpu domácich výrobkov.

Nízky záujem zamestnávateľov investovať do vzdelávania zamestnancov, nízka účasť pracovníkov poľnohospodárskych podnikov na celoživotnom vzdelávaní

Pri analýze dokumentu rezortu Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva sme zistili údaje o nízkom záujme o celoživotné vzdelávanie. Potreba celoživotného vzdelávania bola z pohľadu rezortu uprednostňovaná u odborných pracovníkov a vedúcich funkcií. Pre zamestnávateľa bolo výhodnejšie zamestnanca vymeniť ako mu umožniť ďalšie vzdelávanie a prípadne mu náklady na vzdelávanie uhradiť, a následne zamestnancovi umožniť pracovný postup či vyššie finančné ohodnotenie. Celkove je na Slovensku podstatne nižší záujem o celoživotné vzdelávanie ako je tomu v EU. Poľnohospodárstvo ako odvetvie je v prevažnej miere založené na sezónnej manuálnej práci, ktorá si nevyžaduje zvyšovanie vzdelania, prípadne nie je motivujúcim faktorom pre zapojenie sa do celoživotného vzdelávania. Väčšinou bolo neformálne vzdelávanie nahrádzané informačným vzdelaním – jednorazovým seminárom, prednáškou, či oboznámením sa s novou technológiou.

Nedostatočná spätná väzba uplatnenia sa na trhu práce po absolvovaní vzdelávania

Z analýzy trhu práce a analýzy posudzovaného dokumentu Priority podpory zamestnanosti na rok 2018 pre okres Liptovský Mikuláš vyplynulo, že Úrady práce, sociálnych vecí a rodiny nesledujú a nezverejňujú evidenciu uchádzačov o zamestnanie a ich uplatnenie sa podľa jednotlivých odvetví. Evidujú len počet umiestnených uchádzačov. Z prieskumu, ktorý je súčasťou analytickej časti PHSR ŽSK vyplynulo, že z celkového počtu študentov stredných škôl s odborným pôdohospodárskym zameraním školu absolvuje len 1/5 (nedokončia štúdium alebo prestúpia na inú školu). A u absolventov škôl chýbala spätná väzba uplatnenia sa na trhu práce v odvetví.

Nedostatočná komunikácia o identifikácii vzdelávacích potrieb na úrovni poľnohospodárskych podnikov a VUC ako zriaďovateľov stredných odborných škôl

Vo väčšine nami skúmaných dokumentoch sme analyzovali nedostatočnú komunikáciu medzi VUC a poľnohospodárskymi podnikmi týkajúcu sa vzdelávacích potrieb v rezorte. Nakoľko poľnohospodárske podniky nechcú investovať do vzdelávania vlastných zamestnancov, nemajú záujem ani o koordinovanú komunikáciu s cieľom zlepšovania úrovne vzdelania zamestnancov v odvetví. Východiskom by bola podpora duálneho vzdelávania so zapojením poľnohospodárskych podnikov do odbornej praxe študentov a následne v ich zamestnaní v konkrétnej firme s pôdohospodárskym zameraním. Prípadne cez RVV v nepedagogickom procese neformálne vzdelávať drobných podnikateľov v pôdohospodárstve a poskytovaním poradenstva SHR.

Z pohľadu RVV sú v skúmaných dokumentoch uvádzané nedostatočné jazykové zručnosti a IKT zručnosti zamestnancov odvetvia

V nami posudzovaných dokumentoch, hlavne v koncepčných materiáloch rezortu, bola uvádzané nedostatočné jazykové a IKT zručnosti zamestnancov odvetvia a súvisia s celoslovenským problémom nízkej jazykovej a IKT gramotnosti obyvateľstva. Spomínaný nedostatok bráni v lepšom využívaní zahraničnej pomoci či vzdelávania sa v zahraničí, ako aj vo výmene skúseností medzi domácimi a zahraničnými odborníkmi a zamestnancami v rezorte.

Odvetvie Poľnohospodárstvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Nízka miera využitia technickej vybavenosti inštitúcií formálneho vzdelávania vo vzťahu k celoživotnému vzdelávaniu

Pri analýze dokumentov zameraných na rozvoj vzdelania v rezorte sme zistili nízku mieru využívania technickej vybavenosti inštitúcií formálneho vzdelávania pre potreby celoživotného vzdelávania. V regionálnom vzdelávaní a výchove sú v nedostatočnej miere využívané technické a odborné možnosti stredných odborných škôl a vysokých škôl so zameraním na pôdohospodárstvo pre skvalitnenie ponuky a realizáciu rôznych foriem celoživotného vzdelávania v odvetví.

Nedostatočné zohľadnenie RVV pri zamedzení sezónnosti podnikania a práce v odvetví poľnohospodárstva

V nami posudzovaných dokumentoch sme zistili, že v odvetví poľnohospodárstva je nedostatočne riešený problém sezónnosti zamestnania a nie sú zohľadnené možnosti regionálneho vzdelávania výchovy v nepedagogickom procese ponúkať zamestnancom iné pracovné príležitosti a formy sebarealizácie v medzi sezónnom období s cieľom udržania zamestnanosti a zlepšenia postavenia participientov na trhu práce.

2.2.6. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie príležitostí

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Poľnohospodárstva nasledovné príležitosti:

Región Horného Liptova s bohatou roľníckou tradíciou poskytuje širokú škálu možností pre RVV k využívaniu miestnych zdrojov pri rozvoji poľnohospodárstva

Pri posudzovaní strategických dokumentov sme zistili, že v regióne pôsobí niekoľko veľkých poľnohospodárskych podnikov a veľa drobných podnikateľov – samostatne hospodáriacich roľníkov. V súvislosti s regionálnym vzdelávaním a výchovou v nepedagogickom procese je tento potenciál regiónu využiteľný pre netradičné formy vzdelávania pri efektívnom využívaní miestnych zdrojov v odvetví.

Regionálne vzdelávanie a výchova ponúka aktivity na vzdelávanie sa pre efektívnejšie čerpanie finančných zdrojov na podporu rozvoja poľnohospodárstva

Zistili sme, že v rámci Spoločnej poľnohospodárskej politiky je podpora slovenských poľnohospodárov realizovaná z dvoch pilierov – ako priama dotačná podpora a formou podporených projektov v rámci Programu rozvoja vidieka. Prostredníctvom RVV v nepedagogickom procese, cez informálne vzdelávanie či projektové poradenstvo je možné poskytnúť pomoc pri spracovávaní projektových zámerov a žiadostí o NFP.

Podpora vytvárania pracovných miest pre nízko kvalifikované obyvateľstvo v odvetví poľnohospodárstva aj prostredníctvom RVV v nepedagogickom procese

Príležitosť identifikovaná v PHSR Žilinského samosprávneho kraja korešponduje s vytváraním pracovných miest pre občanov bez vzdelania či so základným vzdelaním – najčastejšie MRK, či inak sociálne znevýhodnených, ktorí tvoria podstatnú časť evidovaných nezamestnaných v regióne. Poskytovanie poradenstva, možnosti rekvalifikácie, či zvyšovania odbornosti prostredníctvom rôznych foriem RVV v celoživotnom vzdelávaní.

Odvetvie Poľnohospodárstvo

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Vzdelávanie k dostatočnému využívaniu potenciálu poľnohospodárskej pôdy

Napriek tomu, že Horný Liptov sa nachádza v kotline obkolesenej horami, má okrem lesného potenciálu aj výrazný potenciál pre využívanie lúk a pasienok na chov dobytka a oviec, pestovanie repky a zemiakov. Na základe analyzovaných dokumentov sme zistili, že regionálne vzdelávanie a výchova v nepedagogickom procese v skúmanom odvetví má možnosti na ďalšie vzdelávanie k efektívnemu využívaniu pôdneho potenciálu.

Podporovanie podnikania v poľnohospodárstve, pomoc drobným podnikateľom, aj pri zavádzaní ekologického poľnohospodárstva prostredníctvom RVV

Pri analyzovaní strategických dokumentov obcí a regiónu sme zistili, že príležitosťou pre podporovanie podnikania v odvetví aj prostredníctvom RVV je rozšírenie dotačnej politiky EÚ o dotačnú politiku štátu v záujme podpory malých a stredných podnikateľov v poľnohospodárstve, drobných farmárov, ktorí nie sú oprávneným žiadateľmi v rámci EÚ. Pre regionálne vzdelávanie a výchovu v nepedagogickom procese je priestor na poskytovanie neformálneho vzdelávania a poradenstva pri začatí podnikania, pri samozamestnávaní, budovaní malých a stredných podnikov, pri tvorbe podnikateľských zámerov a zavádzaní ekologického poľnohospodárstva.

Využitie potenciálu a ďalšie rozširovanie duálneho vzdelávania pre výchovu odborných a manuálnych profesií v odvetví

V rámci analýzy nami posudzovaných dokumentov sme zistili, že z pohľadu regionálneho vzdelávania a výchovy zohráva dôležitú úlohu podpora duálneho vzdelávania pre prípravu kvalitnej a odbornej pracovnej sily v odvetví, a tiež vzdelávanie pre oblasť mimo priamej produkcie v poľnohospodárstve – včelárstvo, chov koní, pestovanie bylín a pod.

Zvýšenie spolupráce rezortu pôdohospodárstva so vzdelávacími inštitúciami, školami, zamestnávateľmi v záujme skvalitnenia regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví

Vo všetkých nami posudzovaných dokumentoch sme zistili, že pre skvalitnenie rozvoja ľudských zdrojov v poľnohospodárstve, pre zastavenie poklesu zamestnancov a pre zvýšenie ich odbornosti by bolo potrebné zlepšiť spoluprácu zainteresovaných zložiek na území štátu, ale aj regiónov – škôl, zamestnávateľov, poľnohospodárskych podnikov, samospráv a vzdelávacích inštitúcií poskytujúcich neformálne vzdelávanie. Zároveň by bolo potrebné v regiónoch vytvárať v spolupráci s VUC a strednými odbornými školami polytechnickými Vzdelávacie centrá pre celoživotné vzdelávanie v odvetví.

V rámci regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese využiť potenciál vzdelávacích inštitúcií pracujúcich pri vysokých školách pre komplexné celoživotné vzdelávanie

Pri analýze strategických dokumentov a Stratégie vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva sme zistili, že príležitosťou pre kvalitné celoživotné vzdelávanie by boli možnosti využívania technického vybavenia vysokých škôl pôdohospodárskeho zamerania a ich odborného personálu na poskytovanie služieb v celoživotnom vzdelávaní v odvetví poľnohospodárstva.

(Agroinštitút Nitra, Agentúra pre rozvoj vidieka v Nitre, Národné lesnícke centrum Zvolen a v regióne pôsobiaceho Ústavu včelárstva Liptovský Hrádok)

Existencia strednej odbornej školy polytechnickej v Liptovskom Mikuláši so zameraním na poľnohospodársku výrobu a výživu ľudí

Pri analyzovaní strategických dokumentov regiónu a obcí sme zistili, že silnou stránkou odvetvia poľnohospodárstva v regióne Horného Liptova je stredná odborná škola polytechnická aj so zameraním na poľnohospodársku výrobu a výživu ľudí, ktorá môže pri využití svojich materiálov a technických zariadení poskytovať aj rôzne formy celoživotného vzdelávania v odvetví

2.2.7. Odvetvie poľnohospodárstvo - vyhodnotenie ohrození

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Poľnohospodárstva nasledovné ohrozenia:

Nedostatočné legislatívne a finančné zabezpečenie problematiky RVV najmä v oblasti vlastníckych vzťahov k poľnohospodárskej pôde

V rámci analýzy posudzovaných rezortných stratégií a koncepcií sme zistili, že regionálne vzdelávanie a výchova v nepedagogickom procese nebude možné bez politickej vôle na vyriešenie neusporiadaných vlastníckych vzťahov k rozdrobenej poľnohospodárskej pôde hlavne u neznámych vlastníkov a v zabezpečení reštitučných nárokov, ktoré zjednodušia využívanie pôdneho potenciálu a vytvoria priestor na realizovanie opatrení na podporu rozvoja odvetvia. Pri tom bude možné uplatniť rôzne formy vzdelávania a osvetu nielen u vlastníkov a užívateľov poľnohospodárskych pozemkov, ale aj u odberateľov služieb súvisiacich s odvetvím (mimoprodukčná činnosť).

Nedostatok ľudských zdrojov v odvetví poľnohospodárstva

Pri analýze väčšiny nami posudzovaných dokumentov sme zistili, že vzhľadom na trend znižovania vzdelanostnej úrovne v odvetví Poľnohospodárstva a znižovania počtu zamestnancov (podľa Koncepcie rozvoja pôdohospodárstva SR na roky 2013-2020) je potrebné venovať zvýšenú pozornosť rozvoju ľudských zdrojov v odvetví. Prostredníctvom RVV v nepedagogickom procese je potrebné ľudí preškoliť na nové technológie, na nové stroje a zariadenia, na nové spôsoby obrábania a využívania pôdy. V záujme zvýšenia zamestnanosti a príjmov obyvateľstva sa presadzuje výroba a predaj domácej produkcie a nie dovoz potravín zo zahraničia. Chýba legislatívou zavedený inštitút sezónneho pracovníka, ako je to v niektorých štátoch EÚ, preto veľa ľudí pracuje na dohody mimo pracovného pomeru nie na pracovnú zmluvu, prípadne na živnosti alebo odchádza pracovať do oblasti potravinárstva do zahraničia. Týmto ľuďom je potrebné poskytnúť odbornú pomoc a poradenstvo aj cez RVV.

Nedostatok investícií do RVV pri podpore podnikania v poľnohospodárstve a pri zavádzaní ekologických opatrení pri obhospodarovaní pôdy

V rámci posudzovania dokumentov a výstupov RM1 a RM2 sme zistili, že charakter podnikania v poľnohospodárstve si vyžaduje využívanie cudzích zdrojov – dotácií a úverov, čo však nie je umožnené všetkým podnikateľom. Ohrozenia ohľadom zavádzania ekologických opatrení by bolo možné eliminovať podmienením povinného odvodu vo výške 30 % zo získaných dotácií do ekologizácie poľnohospodárskej výroby a obhospodarovania pôdy tak, ako sa to uvádza aj v Koncepcii rozvoja pôdohospodárstva do roku 2020. V prípade zavádzania nových technológií či ekologických opatrení by možné využiť formy regionálneho vzdelávania a výchovy na zvýšenie odbornosti pracovnej sily v odvetví.

Nízka vzdelanostná úroveň zamestnancov v odvetví poľnohospodárstva

V nami posudzovaných strategických dokumentoch rezortu aj regiónu a obcí sme zistili nízku vzdelanostnú úroveň zamestnancov rezortu. Nízke mzdy nie sú motiváciou pre zamestnanie sa ľudí s vyšším zodpovedajúcim vzdelaním, prácu prijímajú len ľudia so základným vzdelaním, či bez vzdelania. Ani sezónnosť práce nie je pre ľudí motivačnou. Veľa zamestnaných je prijímaných len dohody mimo pracovnej činnosti. Ohrozenie je možné eliminovať zefektívnením RVV v nepedagogickom procese prostredníctvom celoživotného vzdelávania, realizovaním rekvalifikačných kurzov, poradenstva, a tiež akceptáciou ďalšieho vzdelávania sa zamestnancov zo strany zamestnávateľov.

Nedostatočne rozvinuté systémy v RVV v predvídaní zmien v kvalifikačných potrebách trhu práce a nesúlad ponuky vzdelávania s požiadavkami a potrebami trhu

Pri analýze strategických dokumentov regiónu aj úradu práce, sociálnych vecí a rodiny sme zistili, že existuje nesúlad medzi ponukou vzdelávania v odvetví s požiadavkami trhu práce. V spolupráci zamestnávateľov, štátnej správy (UPSVAR) a školami (výchovní/kariérni poradcovia) by bolo potrebné vypracovať systém predvídania správania sa trhu práce a prijať opatrenia na efektívnu

prípravu na povolanie či rekvalifikáciu pracovnej sily, kde bude vytvorený priestor pre rôzne formy regionálneho vzdelávania a výchovy aj v nepedagogickom procese.

Smernica MPRV SR o celoživotnom vzdelávaní v rezorte prijatá nebola, a nebola ani rozpracovaná stratégia vzdelávania v rezorte na ďalšie programovacie obdobie

Na základe analyzovaných strategických dokumentov a údajov z rezortu sme zistili, že nebola rozpracovaná stratégia vzdelávania na ďalšie programovacie obdobie ani nebola prijatá rezortná smernica o celoživotnom vzdelávaní v odvetví pôdohospodárstva. Túto úlohu pri rozvoji celoživotného vzdelávania v odvetví má od roku 2017 vo svojom pláne Agroinštitút Nitra.

Odliv kvalifikovaných pracovníkov z odvetvia mimo regiónu Horný Liptov

Zistili sme, že ohrozením pre rozvoj posudzovaného odvetvia je podľa strategického dokumentu MAS Horný Liptov odchod úspešných absolventov a kvalifikovaných pracovníkov mimo región, nakoľko výška reálnej mzdy a možnosti pracovného uplatnenia sú v regióne nízke. Vzniká tak priestor pre RVV v nepedagogickom procese pre realizovanie ďalších foriem vzdelávania, aj celoživotného, pre získanie vedomostí a zručností v odbore. Pre rekvalifikáciu ľudí s nízkym vzdelaním a pre ich uplatnenie sa v odvetví.

Nízka motivácia jednotlivca k vzdelávaniu, chýbajúci systém a štruktúra poradenských služieb o možnostiach vzdelávania sa

Zistili sme v rámci skúmaných dokumentov, že ohrozením v RVV je nedostatočný záujem ľudí o vzdelávanie sa v odvetví aj nemotivujúce postavenie sa zamestnávateľov k prípadným snahám zamestnancov o účasť na ďalšom vzdelávaní, ktorí podobné snahy neocceňujú ani morálne ani finančne. Aktivita poľnohospodárskeho poradenského systému nevenovať len pomoci pri obhospodarovaní pôdy, ale rozšíriť ho aj o poradenské služby v oblasti vzdelávania.

C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> -Kvalitné prepojenie rezortu pôdohospodárstva na vedecko – výskumné kapacity v regióne -Stabilná základňa regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese vo vzťahu k rezortným vzdelávacím inštitúciám -Nárast vzdelanostnej úrovne z pohľadu regionálneho vzdelávania a výchovy u manažérskych profesií -Ponuky aktivít v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v celoživotnom vzdelávaní -Pozitívna úloha regionálneho vzdelávania a výchovy pri rozvoji činností mimo hlavnej poľnohospodárskej produkcie -Existencia ponuky zážitkového učenia a spoznávania odvetvia prostredníctvom odborných organizácií rezortu a cez aktivity poľnohospodárskych podnikov v rámci RVV v nepedagogickom procese -Existencia poľnohospodárskych podnikov v regióne, ktoré vykonávajú doplnkové činnosti v rámci regionálneho vzdelávania a výchovy -Existencia rezortných koncepčných a strategických materiálov upravujúcich regionálne vzdelávanie a výchovu v odvetví poľnohospodárstva v regióne Horný Liptov 	<ul style="list-style-type: none"> -Úroveň regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese neprispievala k rozvoju ekonomiky vidieka v odvetví poľnohospodárstva -Regionálne vzdelávanie a výchova neprispievali k zvýšenému využívaniu poľnohospodárskej pôdy v regióne -Nízka podpora a záujem obyvateľstva, hlavne mladých ľudí, o prácu v odvetví a regióne -Nedostatočná kúpna sila regiónu a reakcia RVV na podporu slovenských poľnohospodárskych produktov -Nízky záujem zamestnávateľov investovať do vzdelávania zamestnancov, nízka účasť pracovníkov poľnohospodárskych podnikov na celoživotnom vzdelávaní -Nedostatočná spätná väzba uplatnenia sa na trhu práce po absolvovaní vzdelávania -Nedostatočná komunikácia o identifikácii vzdelávacích potrieb na úrovni poľnohospodárskych podnikov a VUC ako zriaďovateľov stredných odborných škôl -Z pohľadu RVV sú v skúmaných dokumentoch uvádzané nedostatočné jazykové zručnosti a IKT zručnosti zamestnancov odvetvia -Nízka miera využitia technickej vybavenosti inštitúcií formálneho vzdelávania vo vzťahu k celoživotnému vzdelávaniu -Nedostatočné zohľadnenie RVV pri zamedzení sezónnosti podnikania a práce v odvetví poľnohospodárstva

PRÍLEŽITOSTI

- Región Horného Liptova s bohatou roľníckou tradíciou poskytuje širokú škálu možností pre RVV k využívaniu miestnych zdrojov pri rozvoji poľnohospodárstva
- Regionálne vzdelávanie a výchova ponúka aktivity na vzdelávanie sa pre efektívnejšie čerpanie finančných zdrojov na podporu rozvoja poľnohospodárstva
- Podpora vytvárania pracovných miest pre nízko kvalifikované obyvateľstvo v odvetví poľnohospodárstva aj prostredníctvom RVV v nepedagogickom procese
- Vzdelávanie k dostatočnému využívaniu potenciálu poľnohospodárskej pôdy
- Podporovanie podnikania v poľnohospodárstve, pomoc drobným podnikateľom, aj pri zavádzaní ekologického poľnohospodárstva prostredníctvom RVV
- Využitie potenciálu a ďalšie rozširovanie duálneho vzdelávania pre výchovu odborných a manuálnych profesií v odvetví
- Zvýšenie spolupráce rezortu pôdohospodárstva so vzdelávacími inštitúciami, školami, zamestnávateľmi v záujme skvalitnenia regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví
- V rámci regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese využiť potenciál vzdelávacích inštitúcií pracujúcich pri vysokých školách pre komplexné celoživotné vzdelávanie
- Existencia strednej odbornej školy polytechnickej v Liptovskom Mikuláši so zameraním na poľnohospodársku výrobu a výživu ľudí

OHROZENIA

- Nedostatočné legislatívne a finančné zabezpečenie problematiky RVV najmä v oblasti vlastníckych vzťahov k poľnohospodárskej pôde
- Nedostatok ľudských zdrojov v odvetví poľnohospodárstva
- Nedostatok investícií do RVV pri podpore podnikania v poľnohospodárstve a pri zavádzaní ekologických opatrení pri obhospodarovaní pôdy
- Nízka vzdelanostná úroveň zamestnancov v odvetví poľnohospodárstva
- Nedostatočne rozvinuté systémy v RVV v predvídaní zmien v kvalifikačných potrebách trhu práce a nesúladi ponuky vzdelávania s požiadavkami a potrebami trhu
- Smernica MPRV SR o celoživotnom vzdelávaní v rezorte prijatá nebola, a nebola ani rozpracovaná stratégia vzdelávania v rezorte na ďalšie programovacie obdobie
- Odliv kvalifikovaných pracovníkov z odvetvia mimo regiónu Horný Liptov
- Nízka motivácia jednotlivca k vzdelávaniu, chýbajúci systém a štruktúra poradenských služieb o možnostiach vzdelávania sa

3. SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov pre odvetvie Miestna výroba a služby

Procesy posudzovania :

1. Pedagogický proces
2. Nepedagogický proces

Spracoval projektový tím v zložení:

Ing. Vladimír Šagát, PhD. – hlavný koordinátor

PaedDr. Ján Kamod'a, PhD. -hlavný expert 1

RNDr. Rastislav Haraga, PhD.- hlavný expert 2

Mgr. Soňa Balážová- expert

Mgr. Alojz Galbavý- expert

JUDr. Ivan Kotleba – expert

PhDr.Mgr. Peter Rosputinský, PhD.-expert

PhDr.Dušan Štrauss,PhD.-expert

Mgr.Ľubica Ďurajdová- odborník

PhDr. Desana Stromková- odborník

Ing. Ivan Kováč- odborník

Liptovský Mikuláš

2019

3.1. Pedagogický proces - Miestna výroba a služby

A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Posudzované odvetvie (oblasť) : O 3 - miestna výroba a služby

Posudzovaný primárny proces : PP - pedagogický proces

Posudzované dokumenty:

SOŠ stavebná, učebný odbor - strechár

SOŠ stavebná, učebný odbor - murár

SOŠ stavebná, učebný odbor - strojový mechanik

SOŠ stavebná, učebný odbor - montér suchých stavieb

SOŠ stavebná, študijný odbor - staviiteľstvo

SOŠ stavebná, učebný odbor - elektromechanik

SOŠ stavebná, študijný odbor - mechanik stavebnoinštalačných zariadení

SOŠ stavebná, študijný odbor - operátor stavebnej výroby

SOŠ stavebná, učebný odbor - maliar

SOŠ stavebná, študijný odbor - technické a informatické služby v stavebníctve

Hotelová akadémia, učebný odbor - čašník

Hotelová akadémia, učebný odbor - predavač rozličného tovaru

Hotelová akadémia, učebný odbor - cukrár, cukrárka

Hotelová akadémia, učebný odbor - aranžér, aranžérka

Hotelová akadémia, študijný odbor - pracovník marketingu

Hotelová akadémia, študijný odbor - obchodný pracovník

Hotelová akadémia, učebný odbor - kuchár, kuchárka

Obchodná akadémia, študijný odbor - obchodná akadémia

SOŠ polytechnická, učebný odbor (pre žiakov končiacich na nižšom ako 9.ročníku) - poľnohospodárska výroba

SOŠ polytechnická, študijný odbor - podnikanie v potravinárstve

SOŠ polytechnická, učebný odbor (pre žiakov končiacich na nižšom ako 9.ročníku) - potravinárska výroba

SOŠ polytechnická, študijný odbor - mechanik strojov a zariadení

SOŠ elektrotechnická, študijný odbor - mechanik počítačových sietí

SOŠ elektrotechnická, študijný odbor - mechanik elektrotechnik

SOŠ elektrotechnická, študijný odbor - elektrotechnika

Odvetvie Miestna výroba a služby

Pedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

SOŠ lesnícka a drevárska, študijný odbor - operátor drevárskej a nábytkárskej výroby

SOŠ lesnícka a drevárska, študijný odbor - technik drevostavieb

SOŠ lesnícka a drevárska, učebný odbor - stolár

Pri každej strednej škole sa posudzoval navyše aj dokument Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti.

Vysoké školy a základné školy vo svojich výstupných materiáloch nemali zdokumentované oblasti, ktoré by bolo možné využiť v rámci odvetvia miestna výroba a služby.

3.1.1. Odvetvie Miestna výroba a služby - demografické faktory, zamestnanosť

Posudzované dokumenty, za strednú odbornú školu elektrotechnickú v Liptovskom Hrádku, ktoré úzko súvisia so skúmaným odvetvím, miestna výroba a služby zasahujú celý región Horného Liptova. Odbory, ktoré sme skúmali v súvislosti s projektom, sa vyskytujú len na danej škole v regióne Horný Liptov. Podobne aj posudzované dokumenty zo strednej odbornej školy stavebnej v Liptovskom Mikuláši, zasahujú celý región horný Liptov a všetky skúmané odbory sa vyskytujú len na danej škole v regióne Horný Liptov. Taktiež aj skúmané odbory zo strednej odbornej školy lesníckej a drevárskej zasahujú celý región Horný Liptov a sú jedinečné na danej škole v celom regióne Horný Liptov. Vybrané dokumenty na posudzovanie zo strednej odbornej školy polytechnickej v Liptovskom Mikuláši zasahujú celý región Horný Liptov a ich konkurenčná výhoda je hlavne v tom, že sú vybrané odbory akreditované len na danej strednej odbornej škole v regióne Horný Liptov. Tak isto to bolo zistené aj pri dokumente Obchodnej akadémie v Liptovskom Mikuláši.

Pri posudzovaných dokumentoch Hotelovej akadémie v Liptovskom Mikuláši sme zistili, že zasahoval celý región Horného Liptova. Konkurenčné výhody sa prejavili hlavne v tom, že sa dané odbory vyskytovali len na skúmanej škole v regióne Horný Liptov.

Odbor mechanik elektrotechnik (SOŠ elektrotechnická) pomáha vzdelávať obyvateľov pre potreby súkromných i štátnych firiem. Posledný skúmaný odbor súvisiaci s odvetvím miestna výroba a služby je študijný odbor elektrotechnika. Tento odbor pomáha pri vzdelávaní obyvateľstva v danej oblasti.

Pri SOŠ stavebná, majú dokumenty efekt pre obyvateľstvo v získavaní zručností v opracovávaní všetkých kovových materiálov, žiaci sa naučia vyrábať kovové zábradlia, mreže, brány, ploty, montovať kovové výrobky a konštrukcie na stavbách. Ďalej obsah vzdelávania poskytne pre región služby týkajúce sa výroby a všetkých služieb zameraných na silnoprádovú techniku. V odbore elektrotechnika, mechanik stavebnoinštalčných zariadení sa ponúka aj možnosť nadstavbového štúdia. V odbore staviteľstvo sme našim prieskumom zistili, že má efekt pre obyvateľstvo hlavne vo svojom obsahu vzdelávania, kde sa žiak naučí kresliť na počítači pozemné stavby, inštalácie stavieb, rozpočtovať pozemné stavby a technické zariadenie budov, riadiť stavebnú výrobu, riadiť výrobu a montáž panelov, riadiť rekonštrukčné práce, riadiť

Odvetvie Miestna výroba a služby

Pedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

montážne práce zdravotných inštalácií, vykurovania a vzduchotechniky. Počas štúdia na ďalšom odbore, technické a informatické služby v stavebníctve, žiak získa kompetencie v tvorbe stavebný rozpočtov, obchodovaní s realitami, vykonávaní administratívnych prác v stavebných firmách a kompetencie vo vedení účtovníctva v stavebných firmách. Pri štúdiu odboru maliar získajú žiaci kompetencie v poskytovaní služieb týkajúcich sa maliarskych činností v rámci stavebníctva, špeciálnych a špecifických činností súvisiacich s uvedeným odborom. Žiak študujúci odbor montér suchých stavieb získa kompetencie v poskytovaní služieb týkajúcich sa suchých stavieb a ďalších špecifických činností. V odbore murár získa kompetencie v oblasti služieb týkajúcich sa murárskych prác. Počas štúdia v odbore operátor stavebnej výroby sa žiak získa kompetencie vo vykonávaní všetkých murárskych prác, v kreslení stavebných výkresov na PC, vykonávaní funkcie stavebného technika, vo vedení pracovného kolektívu, v kontrole kvality stavebnej výroby a výrobkov. V oblasti stavebníctva ponúka škola aj nadstavbové štúdiá. Pri odbore strechár žiak získa zručností v zhotovovaní drevených krov, kladení strešnej krytiny všetkého druhu, izolovaní striech tepelnou izoláciou a hydroizoláciou, vyrábaní a montovaní klampiarskych výrobkov.

Aj posudzované dokumenty SOŠ lesníckej a drevárskej majú širší efekt pre obyvateľstvo a to najmä pri zakladaní firiem absolventmi, čím sa zvyšuje aj zamestnanosť v regióne.

Efekt pre obyvateľstvo majú aj skúmané dokumenty zo SOŠ polytechnickej v Liptovskom Mikuláši. Štúdium odboru mechanik strojov a zariadení žiak získa kompetencie samostatne opravovať, nastavovať a programovať číslicovo riadené obrábacie stroje, zariadenie a výrobné linky. Žiak vie zostavovať funkčné celky rôznych strojov, zariadení a konštrukcií, využívaných v rôznych oblastiach priemyslu, uvádzať ich do prevádzky, vykonávať ich bežnú údržbu, diagnostikovať ich poruchy a opravovať ich. Je pripravený vykonávať aj zvaračské práce a má elektrotechnickú spôsobilosť na prácu s elektrickými zariadeniami obrábacích strojov. Pri štúdiu v ďalšom odbore, agromechanizátor-opravár, žiak získa kompetencie vykonávať práce pri ručnom a strojvom spracovaní materiálov, pripraviť, nastaviť, obsluhovať mechanizačné prostriedky, vykonávať údržbu a bežné opravy náradia a strojov, riadiť a udržiavať kolesové traktory a iné mobilné dopravné prostriedky a tiež riadiť horské dopravné zariadenia.

Širší efekt pre obyvateľstvo sme zistili v rámci odborov Hotelovej akadémie, a to v uplatnení sa absolventov na pracovných pozíciách ako predajca, pokladník, vedúci prevádzky, Odvetvie Miestna výroba a služby

vedúci predaja, kontrolór kvality, skladník, pracovník v logistike a distribúcií, ďalej sa môžu uplatniť aj ako súkromní podnikatelia v oblasti obchodu a služieb. Žiak ďalej získa kompetencie pripravovať studené a teplé múčniky, spracovávať základné suroviny pre cukrárske cestá, plnky, krémy, pasty a polevy, pripravovať jednoduché i zložité cukrárskej výroby vrátane ich estetickéj úpravy. Získa zručnosti v obchodnom styku, základy z tovaroznalectva a psychológie predaja, naučí sa ovládať výpočtovú techniku v obchodnej praxi. Okrem spomenutého získa aj kompetencie dokonale ovládať jednoduchú i zložitú obsluhu, osvojiť si techniku prípravy miešaných nápojov, zvládnuť techniku dokončievania jedál a nápojov pri stole host'a (flambovanie, tranžírovanie, ...), pripravovať slávnostné a mimoriadne gastronomické podujatia (svadby, promócie, bankety,...). V ďalšom odbore sa žiak získa kompetencie aranžovať a esteticky upravovať ucelené priestory, expozície a výstavy, dekorovať tovar, predajne, štátne i súkromné organizácie, esteticky písať a kresliť, technicky spracovávať materiály pri aranžovaní, uplatňovať a rozvíjať fantáziu, umelecké cítenie a talent. V odbore kuchár, čašník získa kompetencie pripravovať kvalitné pokrmy teplej i studenej kuchyne, vyrábať špeciálny gastronomický sortiment.

Efekt pre obyvateľstvo z odboru obchodnej akadémie je tiež v profile absolventa, a to hlavne v tom, že sa zamestná na pozíciách ekonóma, účtovníka, mzdového referenta, daňového referenta pre pohľadávky.

Analýzou dokumentov SOŠ polytechnickej v danom odvetví bolo zistené, že majú vplyv na tých žiakov, ktorí sú zaradení na príslušné študijné odbory. Podobne je to aj s dokumentami SOŠ stavebnej, elektrotechnickej i SOŠ lesníckej a drevárskej, obchodnej a hotelovej akadémie. Na SOŠ polytechnickej bolo k 31.8.2018 zapísaných 132 žiakov. Na skúmané odbory sa prihlásilo 51 žiakov. Na SOŠ stavebnej bolo zapísaných žiakov k 31.9.2018 207 žiakov, z toho na skúmané odbory 84 žiakov. V rámci SOŠ elektrotechnickej bolo k 31.8.2018 zapísaných 320 žiakov a na skúmané odbory 86 žiakov. Zaujímavosťou je, že pri SOŠ lesníckej a drevárskej bolo k 31.8.2017 zapísaných 249 žiakov, a z toho len 4 na skúmané odbory v danom odvetví. Na obchodnú akadémiu bolo zapísaných k 31.8.2018 149 žiakov a z toho na skúmaný odbor 16 žiakov. Hotelová akadémia mala zapísaných 446 žiakov a z toho na skúmané odbory daného odvetvia 88 žiakov. Pri všetkých žiakoch hovoríme o obyvateľoch v produktívnom veku. Pri žiakoch základnej školy už o produktívnom veku nehovoríme (15-64 rokov).

Absolventi SOŠ elektrotechnickej sú pripravení vykonávať práce v oblasti konštrukcie výroby a prevádzky slaboprúdových zariadení, obsluhy, montáže, základnej údržby výpočtovej techniky a počítačových sietí. V oblasti konštrukcie je pripravený pracovať s grafickým programovým systémom. Vie vytvárať webové stránky a iné internetové aplikácie. Získa odborný základ slaboprúdovej elektrotechniky s následnou špecializáciou na počítačové systémy, počítačové a telekomunikačné siete. Absolvent môže prispieť k lepšiemu výkonu činnosti technika konštrukčného, technologického, montážneho a prevádzkového charakteru. Počas štúdia sa uskutočňuje 10 dňová prevádzková prax vo výrobných závodoch a zmluvných firmách. Čo sa týka zamestnania sa absolventov, tak bolo našim prieskumom zistené, že zo 76 absolventov odboru elektrotechnika sa v odbore zamestnalo 16 absolventov a 51 ďalej študuje. Pri odbore mechanik – elektrotechnik sa zo 16 absolventov zamestnalo v odbore 12 a ďalej študujú 2 absolventi a zo 48 absolventov odboru mechanik počítačových sietí, sa 27 zamestnalo v odbore a 19 študuje ďalej.

Absolvent SOŠ stavebnej je pripravený uplatniť sa ako kvalifikovaný zamestnanec v štátnych i súkromných podnikoch pri výrobe a montáži oceľových konštrukcií prevažne so stavebným zameraním, v strojárstve pri zváraní a opracovávaní kovov a ako živnostník v odbore strojný mechanik. Môže sa uplatniť v oblasti elektrotechniky, kde využije svoje zručnosti z vyrábania jednoduchých elektrických zariadení, zostavovania a nastavovania elektrických zariadení, montovania elektrických zariadení priamo na stavbách. Vie vykonávať inštalátorské práce, inštalácie a opravy rozvodov teplej a studenej vody, inštalácie a opravy kanalizačných rozvodov, inštalácie a opravy rozvodov ústredného vykurovania, inštalácie a opravy plynových potrubí. Absolvent môže podporiť zamestnanosť v oblasti stavebníctva, geodézie, kartografie a katastra. Z absolventa sa stane technický zamestnanec prevádzkového charakteru v oblasti administratívy, personalistiky, materiálového hospodárstva, účtovníctva, investičného rozvoja a prípravy stavieb v stavebných firmách. Ďalej pomáha podporovať zamestnanosť v oblasti zhotovovania vnútornej maľby, zhotovovať fasádne nátery, zhotovovať nátery dreva, kovov, plastov, sadrokartónu, zhotovovať dekoratívne maliarske techniky. Uplatní sa v stavebných profesiách zaoberajúcich sa výrobou, montážou, údržbou alebo obnovou stavieb. Uplatní svoje skúsenosti zo zhotovenia výrobkov zo sadry a sadrokartónu, montovania sadrokartónových stien, stropov a podláh, zhotovovania suchých omietok, vykonávania sadrokartónových konštrukcií, rekonštruovania podkrovia. V súvislosti s odvetvím miestna výroba a služby sa za pomoc pri

rozvoji zamestnanosti považuje aj uplatnenie absolventa v oblasti murárskych prác. Daná škola ponúka aj rozvoj odboru strechár. Pri odbore staviteľstvo sa z 18 absolventov zamestnali v odbore 4 a ďalej študujú 10 absolventi. Pri odbore operátor stavebnej výroby sa zo 6 absolventov zamestnal v odbore 1 a pri odbore mechanik stavebnoinštalčných zariadení sa zasa zo 7 absolventov zamestnalo 5. Pri odbore strojný mechanik sa z 8 absolventov v odbore nezamestnal nik a ďalej študujú 6 absolventi. V rámci odboru elektromechanik – silnoprúdová technika sa zo 6 absolventov zamestnali v odbore 3 absolventi. V odbore murár sa zo 7 absolventoch zamestnal 1 a ďalej študujú 5 absolventi. Odbor strechár ukončili 7 absolventi a z toho sa 1 zamestnal v odbore a 5 ďalej študujú.

V rámci SOŠ lesníckej a drevárskej majú skúmané dokumenty vplyv na zamestnanosť v tom, že sa absolvent stáva kvalifikovaným odborníkom v oblasti drevárskeho a nábytkárskeho priemyslu, kde uplatní svoje zručnosti z ovládania kreslenia v kresliacich programoch. Ďalej prínosom je aj uplatnenie absolventa pri výrobe a montáži drevenej konštrukcie a nábytku. Pri rozvoji zamestnanosti pomáhajú skúmané odbory aj v tom, že absolvent môže získať preukaz na obsluhu motorových píl. V skúmaných odboroch sa z 13 absolventov zamestnalo vo vyštudovanom odbore všetkých 13 absolventov.

Obchodná akadémia pomáha pri zlepšovaní zamestnanosti. Dokonca priamo počas štúdia sa realizuje prax priamo na pracoviskách zamestnávateľov v regióne, kde sa žiaci naučia využívať poznatky aj v reálnom živote na ich budúcich pracoviskách. Naučia sa preberať zodpovednosť za prijaté rozhodnutia, rešpektovať podnikateľskú etiku. Zo 17 absolventov odboru obchodná akadémia sa zamestnalo vo vyštudovanom odbore 5 absolventov a 8 ďalej študujú.

Hotelová akadémia tiež vplýva na zamestnanosť a podnikateľské aktivity, a to konkrétne v spojitosti štúdia s praxou u konkrétnych zamestnávateľov, s ktorými má žiak uzatvorenú učebnú zmluvu, kde sa naučí efektívne využívať moderné komunikačné a informačné technológie. Naučí sa zvládnuť činnosti spojené s prevádzkou obchodu, s podporou predaja, so sortimentom tovaru. Ďalej sa podporuje zamestnanosť v cukrárňach, hotelových komplexoch pri zabezpečovaní cukrárskych výrobkov pre rôzne príležitosti. Škola zabezpečuje praktické vyučovanie so zmluvnými partnermi. Absolventi sa zamestnávajú v maloobchodných jednotkách, veľkoobchodných firmách. Praktické vyučovanie sa realizuje v spolupráci s CBA Varex, COOP Jednotou, Hypernovou Liptovský Mikuláš. Podporuje sa aj zamestnanosť v gastronomických

a hotelových zariadeniach, kde sa realizuje aj praktické vyučovanie. Konkrétne škola spolupracuje s nasledovnými hotelmi: Hotel Jánošík (Liptovský Mikuláš), Reštaurácia a kaviareň Mladosť, Hotel Grand, Tri studničky, FIM, Družba, Wellness hotel Chopok, Relax Hotel Avena, Strachanovka, Grand Hotel Kempinski, Hotel Marriott (Praha). Skúmané odbory z Hotelovej akadémie pomáhajú rozvíjať aj zamestnanosť v reklamných agentúrach, veľkých obchodných firmách, dizajnových štúdiách i v oblasti módného návrhárstva. Praktické vyučovanie zabezpečuje s firmami: EPONA Mútnik, PPS Bobrovec – Jalovec, GREEN LAND. Odbory pomáhajú aj v súvislosti s praxou na marketingových oddeleniach organizácií v regióne Horného Liptova. Absolventi sú zamestnaní aj v cestovnom ruchu. Činnosti spojené s podporou predaja, so sortimentom tovaru. Pri odbore pracovník marketingu sa z 13 absolventov zamestnali v odbore 4 absolventi a 5 ďalej študujú. Pri odbore čašník sa zo 14 absolventov zamestnalo 10 v odbore a 3 študujú ďalej. Zo 17 kuchárov sa v odbore zamestnalo 10 absolventov a 7 ďalej študuje a z odboru cukrár (5 absolventov) sa v odbore zamestnal 1 absolvent a ďalej študujú 4.

Odbory zo SOŠ polytechnickej podporujú zamestnanosť a podnikateľské aktivity hlavne v tom, že absolventi pracujú s priemyselnými počítačovými systémami, hlavne sa zameriavajú na programovanie, na údržbu najrôznejších strojových zariadení v priemysle, energetike, doprave. Praktické vyučovanie sa zabezpečuje s firmami: CRAEMER Liptovský Mikuláš, ESOX Liptovský Mikuláš, HACO Liptovský Mikuláš, HOŠKO Podtureň – Roveň, InterTechnic Liptovský Mikuláš, TEPRON Liptovský Mikuláš, TESLA Liptovský Hrádok, VANEX Liptovský Hrádok. Uplatnenie absolventa je hlavne ako vodič moderných poľnohospodárskych mechanizačných strojov spolu s ich obsluhou, ako opravára strojov a zariadení v poľnohospodárstve, vodič horských dopravných zariadení, komunálnej techniky a inej cestnej techniky spojenej aj s jej obsluhou. Podobne sa môže uplatniť aj ako predajca a servisný technik. Podpora podnikateľských aktivít v prevádzkach potravinárskeho priemyslu. Spolupráca s firmami: PD Liptovský Mikuláš, TATRAPEKO Liptovský Mikuláš. Uplatnenie sa aj v robotníckych profesiách v rastlinnej, mechanizačnej a živočíšnej výrobe poľnohospodárskych podnikoch. Spolupráca s firmou AGRO-RACIO Svätý Kríž. SOŠ polytechnická ponúka ďalej v tomto skúmanom odvetví ešte rozvoj zamestnanosti a podnikateľských aktivít v poskytovaní služieb pre cestovný ruch, ako je napr. jazda na koni, pretože absolvent mal možnosť vyštudovať aj trénerstvo koní.

Analýzou trhu práce bolo zistené, že kvalifikovaných pracovníkov a remeselníkov, ktorí sa zaujímali o prácu bolo k 31.12.2017 evidovaných 92 v rámci obcí MAS a 234 z celého okresu Liptovský Mikuláš.

Ako ďalšie odbory, ktoré boli skúmané v danom odvetví je spomenutý aj operátor a montér strojov a zariadení, kde bolo 6 uchádzačov o zamestnanie v rámci MAS a 5 z okresu Liptovský Mikuláš.

Hlavným nositeľom RVV pri všetkých skúmaných dokumentoch, za posudzované školy v odvetví miestna výroba a služby, je Ministerstvo školy, vedy, výskumu a športu SR, realizátorom vždy príslušná škola, teda SOŠ elektrotechnická, SOŠ stavebná, SOŠ polytechnická, SOŠ lesnícka a drevárska, Obchodná akadémia, Hotelová akadémia a základné školy v Liptovskom Hrádku a v Liptovskom Mikuláši. Vedľajším realizátorom pri dokumentoch Hotelovej akadémie je Štátny inštitút odborného vzdelávania pri MŠ SR. Pri obchodnej akadémii je vedľajším realizátorom zriaďovateľ školy - ŽSK. Pri SOŠ stavebnej, SOŠ elektrotechnickej, SOŠ lesníckej a drevárskej a pri SOŠ polytechnickej je vedľajším realizátorom Štátny inštitút odborného vzdelávania pri MŠ SR a pri základných školách zriaďovateľ príslušnej školy, teda mesto Liptovský Hrádok, obec Východná, obec Liptovský Ján a obec Hybe.

3.1.2. Odvetvie Miestna výroba a služby - platná právna úprava

Všetky skúmané školy sú zriadené Žilinským samosprávnym krajom. Všetka vnútorná legislatíva musí rešpektovať nasledovné zákony a vyhlášky:

- Zákon č. 188/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- V rámci financovania školy je záväzný zákon č. 597/ 2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení.
- V rámci kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov škola musí rešpektovať zákon č. 317/ 2009 Z.z o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 312/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MŠ SR 445/2009 Z. z. o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

3.1.3. Odvetvie Miestna výroba a služby - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV

Pri skúmaných dokumentoch SOŠ polytechnickej bola zistená komunikácia na úrovni riaditeľa/riaditeľky školy a Štátneho inštitútu odborného vzdelávania pri MŠ SR. Predmetom komunikácie bolo hlavne pravidelné vyhodnocovanie príslušných študijných programov, a to hlavne s cieľom, či programy spĺňajú požiadavky praxe. Skúsenosti z tejto komunikácie sú pozitívne.

Komunikácia v rámci SOŠ lesníckej a drevárskej je na úrovni riaditeľa školy a Štátneho inštitútu odborného vzdelávania pri MŠ SR. Skúsenosti sú pozitívne. Podobne prebiehala komunikácia aj pri SOŠ elektrotechnickej, SOŠ stavebnej a Hotelovej akadémií.

Pri Obchodnej akadémií sa komunikácia realizovala medzi zriaďovateľom školy, riaditeľom školy a Ministerstvom školy, vedy, výskumu a športu SR. Skúsenosti z tejto komunikácie sú pozitívne, pretože v rámci regiónu táto komunikácia ovplyvňuje uplatnenie absolventov a pomáha metodiky usmerňovať výkonové a obsahové štandardy vzdelávacieho procesu.

Pri analýze dokumentov všetkých stredných škôl bolo zistené, že vonkajší potenciál vo vzťahu k posudzovaným dokumentom je významný v sprostredkovaní metodických pokynov MŠ SR.

Pri posudzovaných odboroch mechanik strojov a zariadení, podnikanie v potravinárstve, poľnohospodárska výroba a potravinárska výroba možno hovoriť o bariérach, pretože dané odbory ponúkajú stredné školy aj mimo regiónu Horný Liptov. V odbore agromechanizátor-opravár nemožno hovoriť o bariérach, pretože uvedená škola ponúka daný odbor aj pre absolventov základných škôl mimo regiónu Horný Liptov. Pri posudzovanej Hotelovej akadémii nie je možné hovoriť o bariérach v prípade odborov obchodný pracovník, pracovník marketingu a v prípade odborov cukrár, cukrárka, predavač rozličného tovaru, čašník, servírka, aranžér, aranžérka, kuchár, kuchárka môžeme hovoriť aj o bariérach vstupu posudzovaných dokumentov mimo regiónu Horný Liptov, pretože daný odbor ponúkajú stredné školy aj mimo regiónu Horný Liptov. Aj pri odbore Obchodnej akadémie, odbor obchodná akadémia, môžeme hovoriť o bariérach, pretože aj tento odbor je ponúkaný strednými školami mimo regiónu Horný Liptov. Pri posudzovanej SOŠ stavebnej, môžeme o bariérach hovoriť pri odboroch strojný mechanik, elektromechanik –

silnoprúdová technika, mechanik stavebnoinštalčných zariadení, staviteľstvo, maliar, murár, operátor stavebnej výroby, stavebníctvo, a to kvôli ponúkaniu daných odborov aj na stredných školách mimo regiónu Horný Liptov. Nie je možné hovoriť o bariérach pri odboroch technické a informatické služby v stavebníctve, montér suchých stavieb a strechár a to z dôvodu toho, že daná škola uvedené odbory ponúka aj pre absolventov základných škôl školy mimo regiónu Horný Liptov. Pri SOŠ elektrotechnickej môžeme pri všetkých odboroch hovoriť o bariérach, pretože sú ponúkané odbory mechanik – elektrotechnik, elektrotechnika a mechanik počítačových sietí aj na iných stredných školách mimo regiónu Horný Liptov. Pri SOŠ lesníckej a drevárskej hovoríme pri všetkých odboroch, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, stolár, technik drevostavieb.

SOŠ lesnícka a drevárska ponúka odbory, ktoré sú jedinečné na Hornom Liptove, čo sa týka obsahu vzdelávacích aktivít. Ide o odbor operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, stolár a technik drevostavieb. Pri odbore operátor drevárskej a nábytkárskej výroby existujú podobné dokumenty v predmetnej oblasti, a to v súvislosti s odborom technik drevostavieb, ktorého význam je väčší a stolár, ktorého význam je menší. Pri odbore stolár tiež existujú podobné dokumenty, a to dokumenty v súvislosti s odborom technik drevostavieb a operátor drevárskej a nábytkárskej výroby a ich význam je väčší. A pri odbore technik drevostavieb sú podobné dokumenty z odborov operátor drevárskej a nábytkárskej výroby a stolár a ich význam je menší.

SOŠ elektrotechnická ponúka odbory mechanik elektrotechnik, mechanik počítačových sietí a elektrotechnika sú jedinečné na Hornom Liptove čo sa týka obsahu vzdelávacích aktivít. Pri odbore elektrotechnika boli zistené podobné dokumenty, a to v rámci odboru mechanik elektrotechnik, ktoré význam je menší a pri mechanikovi elektrotechnikovi to bolo zistené zasa opačne.

Pri SOŠ stavebnej sú všetky odbory jedinečné na trhu vzdelávania. Podobné dokumenty boli zistené pri posudzovanom dokumente odboru strechár. Podobné dokumenty boli zistené v rámci nadstavbového štúdia stavebníctvo, jeho význam je väčší, v rámci odboru staviteľstvo, montér suchých stavieb a operátor suchých stavieb, kde je aj ich význam väčší. Pri odbore strojný mechanik bol zistený podobný dokument v rámci odboru mechanik stavebnoinštalčných zariadení, ktorého význam je menší. Pri odbore staviteľstvo boli zistené podobné dokumenty z odborov stavebníctvo, ktorého význam bol menší. Ďalej z odboru operátor stavebnej výroby, montér suchých stavieb, strechár, ktorých význam je menší. Pri odbore maliar bol zistený podobný

Odvetvie Miestna výroba a služby

Pedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

dokument, a to v rámci nadstavbového štúdia odboru stavebníctvo, ktorého význam je väčší. Pri odbore murár existuje podobný dokument v rámci nadstavbového štúdia stavebníctvo, ktorého význam je väčší. Odbor operátor stavebnej výroby má podobné dokumenty, a to v rámci odborov stavebníctvo, staviteľstvo, ktorých význam je väčší a montér suchých stavieb, ktorého význam je menší. Dokument z odboru stavebníctvo má podobné dokumenty, a to v rámci odborov staviteľstvo, ktorého význam je väčší, ďalej odbory montér suchých stavieb, operátor stavebnej výroby a odbor strechár, ktorých význam je menší.

Pri obchodnej akadémii dopyt nepresahuje ponuku a odbor je jedinečný, pretože sa študuje len na analyzovanej škole. Podobné dokumenty neboli zistené.

Hotelová akadémia ponúka odbory, pri ktorých dopyt nepresahuje ponuku. Pri odbore obchodný pracovník bol zistený podobný dokument v rámci odboru pracovník marketingu, ktorého význam je väčší a pri odbore pracovník marketingu to je zasa opačne. Pri odbore cukrár, cukrárka boli zistené podobné dokumenty pri odbore kuchár, kuchárka, ktorého význam je väčší. Pri odbore predavač rozličného tovaru boli zistené podobné dokumenty a to pri odboroch obchodný pracovník a pracovník marketingu, ktorých význam je väčší. Pri odbore kuchár, kuchárka bol zistený podobný dokument, a to pri odbore cukrár a cukrárka, ktorého význam je menší.

V rámci posudzovaných odborov strednej odbornej školy polytechnickej sme zistili, že sú jedinečné na Hornom Liptove, čo sa týka obsahu vzdelávacích aktivít. Pri odbore agromechanizátor – opravár existuje podobný dokument, a to pri odbore mechanik strojov a zariadení, ktoré význam je menší, a opačne. Pri odbore poľnohospodárska výroba boli zistené podobné dokumenty, a to pri odbore potravinárska výroba s menším významom, a zasa opačne.

Pri skúmaných dokumentoch zo SOŠ elektrotechnickej bolo zistené, že majú kvalitne spracované rozhodovacie procesy v oblasti pedagogického riadenia a strategického riadenia. Majú kvalitný plán výchovného poradenstva. Absentuje spracovanie plánu výchovy a prevencie. Škola má spracovaný aj plán kontinuálneho vzdelávania pre pedagogických a odborných zamestnancov. Je zistený aj kvalitný marketingový plán. Manažment školy má presne stanové náplne práce a zodpovednosť na jednotlivých stupňoch riadenia. Majú spracovaný aj plán vnútroškolskej kontroly. Pri ekonomickom a finančnom riadení boli v rámci rozhodovacích procesov správne

určené zodpovednosti zamestnancov ekonomického úseku. Na štandardnej úrovni mali spracovaný plán ekonomického a finančného riadenia. Na základe dobre spracovaných náplní práce zamestnancov je organizácia práce na uvedenom úseku kvalitná. Na štandardnej úrovni mali spracovaný aj plán finančnej kontroly. Legislatívne dokumenty sú spracované dôsledne a vyplývajú zo zákona o regionálnom školstve. Technicko-technologická základňa je na uvedenej škole na požadovanej úrovni.

Ďalšou oblasťou nášho skúmania boli voľnočasové aktivity žiakov, ktoré boli rozdelené na oblasť: spoločensko-vednú – hlavne krúžky z anglického jazyka (97 žiakov) a krúžok zmaturoj so slovenského jazyka a literatúry (17 žiakov). Ďalšia oblasť je prírodovedná, kde patria krúžky matematika prevažne vážne (18 žiakov), zmaturoj z matematiky (37 žiakov). Oblasť technickú tvoria krúžok programovania (21 žiakov), mikroelektronika a programovanie PIC (7 žiakov), počítačová grafika (27 žiakov), praktická elektronika (10 žiakov), sieťové technológie (32 žiakov). Do oblasti umeleckej patrí tvorivá dielňa (16 žiakov). Oblasť športová pozostáva z florbalu (54 žiakov), plávanie (19 žiakov), posilňovňa (10 žiakov), strelecký krúžok (19 žiakov), športový krúžok (17 žiakov). Medzi iné patria krúžok onkologickej výchovy (24 žiakov), múzeum (22 žiakov), žiacka školská rada (29 žiakov).

SOŠ elektrotechnická nevyužíva žiadne fondy a prostriedky EÚ. Marketingové nástroje má škola spracované kvalitne, a to prostredníctvom webových stránok, regionálnej televízie, Slovenskej televízie, TV Markíza, JOJ a kanál na YouTube.

Profil absolventa je širokospektrálny, a tým dáva možnosť uplatnenia v praxi s cieľom zvyšovania zamestnanosti v regióne Horný Liptov. Škola veľmi dobre spolupracuje so samosprávou mesta Liptovský Hrádok. V danej škole boli zistené aj negatívne spoločenské javy, a to používanie legálnych i nelegálnych drog. Motivácia žiakov úzko súvisí s ich životnými cieľmi a ich záujmami.

Obchodná akadémia má v rámci manažmentu správne rozdelenie zodpovednosti za jednotlivé úseky riadenia. Plánovací proces v oblasti pedagogického riadenia je dobre spracovaný. V rámci organizácie práce sú rovnomerne rozložené pracovné úlohy. Absentuje však plán kvality riadenia a je nedostatočná hospitačná činnosť vo vzťahu k začínajúcim učiteľom. Škola má na požadovanej úrovni spracovaný vnútroškolský systém kontroly, pravidelné hodnotenie

pedagogických zamestnancov. Na úseku rozhodovania v oblasti ekonomického riadenia sú rovnomerne rozložené právomoci a zodpovednosti za finančné riadenie. Škola má tiež spracovaný plán ekonomického a finančného riadenia. I na tomto riadiacom úseku sú spracované náplne práce s rovnomerným rozložením zodpovednosti. Na základe našej analýzy bolo zistené, že nie je dôsledne vykonávaná vnútorná finančná kontrola. Všetka vnútorná legislatíva je v súlade so zákonom o regionálnom školstve. V súvislosti s materiálno-technickým zabezpečením, nemá škola dostatok odborných učební a žiada sa niektoré učebne zrekonštruovať.

Voľnočasové aktivity majú najväčšie zastúpenie v oblasti športovej a odbornej, kde patria všeobecná kondičná príprava, futbal chlapci a futbal dievčatá. Potom do odbornej oblasti patrí „účtovníctvo v praxi“, „viac ako peniaze“ a „online ekonómia“. Pre danú školu sú však najznámejšie aktivity v rámci Ambasádorskej školy Európskeho parlamentu, čo patrí do multikultúrnej oblasti. Do voľnočasových aktivít je zaradená aj poznávacia oblasť, kde patrí cestovateľský a projektový krúžok. Okrem spomenutého škola ponúka ešte minifutbalový krúžok (19 žiakov), relaxačné cvičenia (20 žiakov), volejbal a loptové hry (33 žiakov), florbalový krúžok (9 žiakov), debatný krúžok (7 žiakov), literárno-dramatický krúžok (10 žiakov), výtvarno-kreatívny (10 žiakov), tvorivé dielne (16 žiakov), strelecký a stolnotenisový (29 žiakov).

Škola čerpá aj z fondov EÚ, konkrétne na projekty Pracuj v zahraničí - odborná prac pre žiakov. Škola nemá dostatočne spracovaný marketingový plán, čiastočne prispieva do regionálnej TV Liptov.

Pri rozvoji v podnikateľských aktivitách a službách zamestnanosti, škola spolupracuje s aj s úradom práce, so živnostenskou komorou a má úspešné výsledky z praxe žiakov vo viacerých firmách v Hornom Liptove.

Existuje prepojenie tohto odvetvia v rámci tohto odboru na odvetvie cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva. Škola veľmi dobre spolupracuje s peňažnými ústavmi, s firmami, ktoré zabezpečujú prax.

Žiaci, ktorí daný odbor študujú, boli k tomu motivovaní hlavne pre ich vlastné ciele a kvôli ich záujmom.

Hotelová akadémia má na požadovanej úrovni rozdelené jednotlivé právomoci a zodpovednosti medzi riaditeľom školy a jeho zástupcov. Pri plánovaní má každý člen manažmentu školy spracovaný plán práce. Organizovanie práce je riadené prostredníctvom zástupcov a vedúcich predmetových komisií. Kontrola bola zameraná najmä na plnenie koncepčného zámeru rozvoja školy. V rámci rozhodovacích procesov sú určené právomoci a zodpovednosti zamestnancov ekonomického úseku, majú plán ekonomického a finančného riadenia. V rámci organizácie práce sú dobre spracované náplne práce zamestnancov ekonomického úseku. V oblasti legislatívno-právnej má škola spracované všetky vnútorné legislatívne dokumenty v súvislosti so zákonom o regionálnom školstve. Škola má na požadovanej úrovni materiálno-technické vybavenie. Voľnočasové aktivity v danej škole sú rozdelené na oblasti technické, spoločensko-vedné, umelecké a športové. Medzi spoločensko-vedné sú zaradené NEJ pre začiatčníkov (4 žiaci), ANJ konzultácie (14 žiakov), konverzácie z ANJ (9 žiakov), doučovanie z ANJ (6 žiakov), spoločensko-vedný, exkurzie (8 žiakov), maturita z ANJ – doučovanie (3 žiaci), konverzácia z RUJ (4 žiaci), kalokagatia (6 žiakov). Medzi prírodovedné aktivity patria ekologický krúžok (6 žiakov). Aktivity zaradené v oblasti technické aktivity sú aranžovanie a aranžovacie techniky (žiakov), alternatívne spôsoby prípravy kávy (9 žiakov), baristický (13 žiakov), barmanský krúžok (44 žiakov), barmanský fleur (15 žiakov), cestujeme za gastronómiou (10 žiakov), cvičná firma (9 žiakov), marketingové praktikum (32 žiakov), flambovanie, zručnosti zložitej obsluhy (11 žiakov), slávnostné stolovanie (2 žiaci), gastronómia v cestovnom ruchu (20 žiakov), podnikanie v hoteliérstve a gastronómii (47 žiakov), vitajte v našom regióne (21 žiakov), tvorivý kuchár (37 žiakov), radosť z pečenia (22 žiakov), someliérsky krúžok – Mladý someliér Liptova (27 žiakov), teplá a studená kuchyňa (8 žiakov), gastro krúžok (23 žiakov), účtovanie – doučovanie (9 žiakov), účtovníctvo v praxi (8 žiakov), zdravotnícky krúžok (4 žiaci). Do umeleckej oblasti patrí literárny krúžok (6 žiakov) a športová oblasť je tvorená pohybovými hrami (58 žiakov), volejbalový krúžok (20 žiakov).

Hotelová akadémia čerpá aj fondy z EÚ, konkrétne je to v rámci programu ERASMUS+ - KA1 – KA3 spolu s katedrou manažmentu PF KU a projekt IROP – PO2 – SC223 – 2006-14 pre renováciu odborných učební, ďalej projekt Podpora propagácie a zavádzania duálneho vzdelávania. Veľmi dobre škola spracovala aj svoje prezentovanie sa na verejnosti, čo realizuje prostredníctvom nasledovného: MY Liptov, HN konferencie, Rodina a škola, TV Liptov, ale

i zabezpečovanie aktivít v reštaurácií Mladosť (recepcie, ochutnávky jedál a pod.). Svoje prezentovanie škola realizuje aj v zahraničí – Hotel Marriot. Okrem spomenutého sa prezentujú aj prostredníctvom COOP Jednota.

Využitie odboru v podnikateľských aktivitách a službách zamestnanosti je širokospektrálne v oblasti obchodu a podnikania. Prepojenie dokumentov v odvetví miestna výroba a služby je na odvetvie cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva. Hotelová akadémia veľmi dobre spolupracuje aj so samosprávou. Negatívne spoločenské javy na škole neboli zistené. Motivácia žiakov študovať na danej škole sa odvíja od ich subjektívnych cieľov a záujmov.

Stredná odborná škola stavebná má v riadení správne rozdelené procesy zodpovednosti a právomoci manažmentu školy. Plán práce je spracovaný na požadovanej úrovni, pričom vychádza zo situačnej analýzy školy. Vytvorená organizačná štruktúra nie je samoúčelná, ale je v nej presné vymedzenie zodpovednosti manažmentu školy a zamestnancov. Plán kontrolnej činnosti obsahuje komplexnú, následnú a tematickú kontrolu. V rámci rozhodovacích procesov v ekonomickom a finančnom riadení prevažujú operatívne a strategické rozhodnutia. Majú na požadovanej úrovni spracovaný koncepčný plán finančného riadenia. V rámci organizácie práce absentuje informačný proces. Nie je zabezpečená systémová kontrola finančného riadenia. Škola má na vysokej úrovni technické zabezpečenie, dobré priestorové podmienky a kvalitne vybavené odborné učebne, a to najmä s výpočtovou technikou, jazykové laboratórium a odborné dielne.

Voľnočasové aktivity sú rozdelené podobne ako aj v hotelovej akadémii. Spoločensko-vednú oblasť tvorí krúžok anglického jazyka (12 žiakov), krúžok angličtina hrou (11 žiakov), krúžok maturita zo SJL v pohode (9 žiakov). Oblasť prírodovedná je tvorená na krúžkom fyzika pre prax (8 žiakov), krúžkom matematika v kocke (12 žiakov). Do technickej oblasti patrí krúžok ekonomicko-rysovací (10 žiakov), krúžok elektrotechnický (6 žiakov), krúžok grafických a informatických systémov (7 žiakov), krúžok stavebníctvo v praxi (11 žiakov), krúžok stavebných konštrukcií (9 žiakov), strojárstvo v praxi (12 žiakov), technického myslenia (6 žiakov), odborného kreslenia (15 žiakov). Umeleckú oblasť tvorí krúžok rozhlasový (4 žiaci), krúžok kreslenia a prípravy na talentované skúšky (7 žiakov). Do športovej oblasti patria krúžok motoristický (16 žiakov), krúžok stolnotenisový (8 žiakov), krúžok turistický a cykloturistiky (6

žiakov). Okrem spomenutého škola žiakom zabezpečuje aj krúžok prípravy na súťaže (11 žiakov), krúžok výchovy k podnikaniu a účtovníctva (14 žiakov) a krúžok prvej pomoci (10 žiakov).

V analyzovaných dokumentoch neboli zistené žiadne využívanie fondov a prostriedkov EÚ. Nemajú spracovaný plán marketingu. Bola zistená dobrá spolupráca s firmami ale je problém uplatnenia absolventov na trhu práce. Prepojenie na iné odvetvia nie sú. Je zistená veľmi dobrá spolupráca s lokálnou samosprávou a s viacerými domácimi firmami. Spoločenské negatívne javy neboli zistené. Žiakov študujúcich dané odbory motivovali ich záujmy a ciele, ktoré chcú v živote dosiahnuť.

Pri strednej odbornej škole polytechnickej majú na požadovanej úrovni spracovaný plán práce školy. Organizácia a organizačná štruktúra zodpovedá požiadavkám kladeným na vzdelávací proces a odbornú prax. Škola má spracovaný plán vnútroškolskej kontroly ale slabo je využitá následná a tematická kontrola. V rozhodovacích procesoch sú na požadovanej úrovni určené zodpovednosti zamestnancov ekonomického úseku. V oblasti ekonomického riadenia chýba systematické plánovanie. Organizácia práce a organizačná štruktúra v ekonomickom riadení je konkrétne vymedzená s náplňami práce. Absentuje pravidelná finančná kontrola. Škola má požadovanej úrovni materiálno-technické vybavenie. Voľnočasové aktivity sú rozdelené štandardne, ako aj na iných školách. Do spoločensko-vednej oblasti patrí Mladý občan (13 žiakov). Prírodovedné aktivity škola ponúka: základy včelárstva (14 žiakov), zelená škola (13 žiakov). K technickým aktivitám patrí lego stavebnice (13 žiakov), programovanie CNC strojov (13 žiakov). Umelecké aktivity sú pestovanie a aranžovanie rastlín (14 žiakov). Zo športu škola ponúka jazdecký krúžok (13 žiakov), športový krúžok (15 žiakov). Okrem už spomenutých ešte konverzáciu z nemeckého jazyka (13 žiakov) a z maturuj z anglického jazyka (13 žiakov).

Stredná odborná škola polytechnická využíva fondy a prostriedky EÚ, konkrétne v rámci projektu ERASMUS+ (Vášeň pre prax), ako napr. mobilita študentov, odborné zahraničné stáže. Škola má spracovaný aj plán marketingu, napr. prezentujú úspešnosť školy na internetovej stránke, podobne prezentujú filmy z odborných stáží (napr. vo Francúzsku), prezentujú sa v odborných časopisoch (Slovenský chov), získali titul Ambasadorská škola Európskeho parlamentu (EPAS).

Prepojenie na iné odvetvia je na odvetvie 2,3,4,5 (odbory podnikanie v potravinárstve, agromechanizátor opravár, poľnohospodárska výroba, potravinárska výroba). Škola má veľmi

dobrý vzťah k lokálnej samospráve, spolupracuje s domácimi firmami. Negatívne spoločenské javy neboli na skúmanej škole zistené. Motivácia žiakov na štúdium daných odborov na skúmanej škole veľmi úzko súvisí s ich cieľmi a záujmami.

Pri strednej odbornej škole lesníckej a drevárskej sú rozhodovacie procesy v kompetenciách manažmentu školy. Je spracovaný plán prác pre oblasť pedagogickú a ekonomickú. V rámci organizácie práce sú nedostatočne spracované povinnosti v oblasti odbornej praxe. Škola mala na požadovanej úrovni spracovaný plán vnútroškolskej kontroly, plán ekonomického riadenia. V rámci rozhodovacích procesov sú správne sme zistili rozdelené povinnosti a zodpovednosť za jednotlivé činnosti. Možno konštatovať, že organizácia práce je na štandardnej úrovni. Rezervy boli zistené v pláne finančne kontroly, najmä v strediskách praktického vyučovania.

Spätná väzba pri všetkých školách bola skúmaná prostredníctvom správy o výchovno-vzdelávacej činnosti, kde sa uvádzajú jednotlivé údaje, ktoré sú už spomínané v predchádzajúcich bodoch.

Pri stredných školách ale tu koordinácia prebieha okrem Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR ešte aj so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania a so zriaďovateľom školy (v našom prípade ide o zriaďovateľa, ktorým je Žilinský samosprávny kraj).

Na základe analýzy spracovanej v RM1 a RM2 uvádzame splnenie nasledovných cieľov RVV v súvislosti so skúmaným odvetvím miestna výroba a služby:

- **Tvorba integrovaného programu a komplexnej koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania v regióne HL.**

V rámci učebného odboru aranžér, aranžérka boli integrované programy so zameraním na uplatnenie v reklamných agentúrach, veľkých obchodných firmách, hotelových komplexoch, dizajnových štúdiách i v oblasti módného návrhárstva.

- **Tvorba poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľstvo regiónu Horný Liptov.**

Daný cieľ bol naplnený pri študijných a učebných odboroch: murár, staveľstvo, mechanik stavebnoinštalčných zariadení, operátor stavebnej výroby, stavebníctvo, maliar, TIS v stavebníctve, čašník, servírka, pracovník marketingu, obchodný pracovník, predavač

rozličného tovaru, cukrár, cukrárka, obchodná akadémia, potravinárska výroba, poľnohospodárska výroba, mechanik strojov a zariadení, technik drevostavieb, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, stolár, mechanik počítačových sietí, mechanik - elektrotechnik.

Poradenské a vzdelávacie aktivity v oblasti stavebníctva sú zamerané hlavne na rozpočtovanie stavieb, technických zariadení budov a rekonštrukčných prác. V oblasti obchodu a potravinárstva sa poradenské a vzdelávacie aktivity zameriavajú na cukrárstvo, skvalitňovanie spoločného stravovania a na moderné technológie v príprave jedál a nápojov. V študijných odboroch technik drevostavieb, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby sa poskytuje poradenstvo a vzdelávacie aktivity pri navrhovaní, konštruovaní a výrobe produktov z dreva a montáží drevených konštrukcií.

- **Zlepšenie postavenia participientov na trhu práce, tvorba pracovných príležitostí a podpora služieb zamestnanosti v regióne Horný Liptov.**

Cieľ bol naplnený pri nasledovných študijných a učebných odboroch: strechár, murár, strojový mechanik, montér suchých stavieb, staviiteľstvo, mechanik stavebnoinštalčných zariadení, operátor stavebnej výroby, stavebníctvo, maliar, čašník, servírka, cukrár, cukrárka, aranžér, aranžérka, obchodný pracovník, kuchár, kuchárka, obchodná akadémia, poľnohospodárska výroba, potravinárska výroba, podnikanie v potravinárstve, agromechanizátor – opravár, mechanik strojov a zariadení, technik drevostavieb, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, stolár.

Študijné a učebné odbory v oblasti stavebníctva vytvárajú pracovné príležitosti v stavebných firmách a v zakladaní malých stavebných firiem. V oblasti obchodu a potravinárstva sa vytvárajú možnosti uplatnenia na trhu práce v maloobchodných jednotkách, veľkoobchodných firmách, ako aj v obchodných reťazcoch. Je možnosť širokého uplatnenia sa absolventov s profilom ekonomického vzdelania, vo verejno-právnych inštitúciách ale i v súkromných firmách.

- **Kvalitatívna podpora existujúcej siete školských zariadení v regióne horný Liptov.**

Cieľ bol naplnený pri nasledovných študijných a učebných odboroch: strojový mechanik, montér suchých stavieb, staviiteľstvo, mechanik stavebnoinštalčných zariadení, operátor

stavebnej výroby, stavebníctvo, TIS v stavebníctve, aranžér, aranžérka, obchodný pracovník, obchodná akadémia, podnikanie v potravinárstve, potravinárska výroba, mechanik strojov a zariadení, technik drevostavieb, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, stolár.

Spomínané študijné a učebné odbory kvalitatívne podporujú podnikateľskú spôsobilosť, spôsobilosť vo využívaní digitálnych technológií, v posudzovaní ekonomických javov a procesov vo vzťahu k stanoveným kritériám alebo normám z hľadiska presnosti, efektívnosti, hospodárnosti a účelnosti.

- **Tvorba substitučného efektu pre existujúcu sieť chýbajúcich profesií v regióne Horný Liptov.** Cieľ bol naplnený pri nasledovných odboroch: čašník, servírka, cukrár, cukrárka, aranžér, aranžérka, kuchár, kuchárka, technik drevostavieb, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, stolár.

Študijné a učebné odbory, predovšetkým aranžér, aranžérka; čašník, servírka; cukrár, cukrárka; kuchár, kuchárka umožňujú vytvárať možnosti rekvalifikácie pre potreby obchodných firiem, hotelových komplexov a reklamných agentúr. I v rámci študijných a učebných odborov, ako je technik drevostavieb, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, je možnosť pripravovať vysoko kvalifikovaných odborníkov.

- **Podpora existujúcej siete duálneho vzdelávania v regióne Horný Liptov. Cieľ bol naplnený v nasledovných odboroch:** učebný odbor čašník, servírka, cukrár, cukrárka, aranžér, aranžérka, kuchár, kuchárka, potravinárska výroba, agromechanizátor – opravár, mechanik strojov a zariadení. Školy s uvedenými odbormi boli zapojené do systému duálneho vzdelávania podľa pokynov MŠVVaŠ SR. Duálny systém vzdelávania umožňuje absolventom bezprostredne sa podieľať na konkrétnych činnostiach jednotlivých firiem.
- **Kvalitatívna podpora pre rozvoj komunít a komunitného života v regióne HL -** učebný odbor čašník, servírka, aranžér, aranžérka, kuchár, kuchárka, študijný odbor obchodná akadémia, študijný odbor – technik drevostavieb.

V rámci študijného odboru technik drevostavieb sa realizujú vzdelávacie stretnutia obyvateľov k racionálnemu využívaniu existujúceho stavebného potenciálu pre bývanie a podnikanie.

- **Kvalitatívna podpora existujúcej siete vedy, výskumu a inovácií v regióne Horný Liptov.**

učebný odbor montér suchých stavieb, študijný odbor stavitelstvo, učebný odbor elektromechanik – silnoprúdová technika, št. odbor mechanik stavebnoinštalčných zariadení, št. odbor operátor stavebnej výroby, št. odbor stavebníctvo, potravinárska výroba, mechanik strojov a zariadení, študijný odbor – technik drevostavieb, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby,

Učebné odbory montér suchých stavieb, elektromechanik – silnoprúdová technika, mechanik strojov a zariadení, umožňovali transformovať najmodernejšie technológie, zavádzanie moderných obrábacích strojov a výrobných liniek. Uvedené študijné odbory aplikovali moderné digitálne technológie na spracovávanie konštrukčných a technologických dokumentácií, zabezpečovanie údržby a prevádzky strojov a zariadení a aplikovali najnovšie technológie pre charakterizovanie metód zisťovania technických vlastností materiálov.

- **Komplexnejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov regiónu HL - učebný odbor čašník, servírka, predavač rozličného tovaru, aranžér, aranžérka, študijný odbor pracovník marketingu, študijný odbor obchodná akadémia, št. odbor mechanik počítačových sietí, mechanik – elektrotechnik, elektrotechnika).**

V analyzovaných školách sa uskutočnili voľnočasové aktivity v spoločensko-vednej oblasti – krúžky anglického jazyka (145 žiakov), krúžky nemeckého jazyka (17 žiakov), matematické krúžky (67 žiakov), krúžky programovania, počítačovej grafiky, praktickej elektroniky a sieťových technológií (179 žiakov) , športové krúžky (255 žiakov), umelecké krúžky (47 žiakov), ekonomické krúžky (31 žiakov), krúžky hoteliérstva a gastronómie (297 žiakov) a prírodovedné krúžky (27 žiakov)

- **Budovanie a rozvoj znalostnej ekonomiky regiónu Horný Liptov** – študijný odbor stavitel'stvo, št. odbor mechanik stavebnoinštalčných zariadení, št. odbor operátor stavebnej výroby, št. odbor stavebníctvo, aranžér, aranžérka, kuchár, kuchárka študijný odbor pracovník marketingu, študijný odbor obchodná akadémia, mechanik strojov a zariadení

V uvedených študijných a učebných odboroch boli využívané pokročilé technológie zo znalostnej ekonomiky v rámci vzdelávacieho procesu, pričom umožňovali vytvárať nové zamerania študijných odborov.

- **Dlhodobá udržateľnosť ekonomických aktivít v regióne Horný Liptov** – učebný odbor strechár, murár, strojový mechanik, montér suchých stavieb, študijný odbor stavitel'stvo, št. odbor mechanik stavebnoinštalčných zariadení, št. odbor operátor stavebnej výroby, št. odbor stavebníctvo, obchodný pracovník, poľnohospodárska výroba, podnikanie v potravinárstve, potravinárska výroba, agromechanizátor – opravár, mechanik strojov a zariadení, študijný odbor – technik drevostavieb, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, učebný odbor - stolár).

Uvedené študijné a učebné odbory podporovali udržateľnosť ekonomických aktivít v technologických pracovných postupoch, v technologických postupoch výroby, spracovávaním na PC konštrukčné a technologické dokumentácie, hlavne vyprofilovanie špecialistu v oblasti výroby dreveného nábytku a montáže drevených konštrukcií.

- **Pozitívna prezentácia hodnôt regiónu Horný Liptov doma a v zahraničí** - obchodný pracovník, podnikanie v potravinárstve, potravinárska výroba, agromechanizátor – opravár, mechanik strojov a zariadení, študijný odbor – technik drevostavieb, operátor drevárskej a nábytkárskej výroby, učebný odbor - stolár, št. odbor mechanik počítačových sietí, mechanik – elektrotechnik, elektrotechnika).

V rámci programu Erasmus+ sa žiaci zúčastnili mobility vo Francúzsku a Česku. Počas odbornej stáže žiaci pracovali na rôznych farmách a pracoviskách, kde získavali odborné a jazykové zručnosti. Okrem získavania zručností prezentovali žiaci aj pedagógovia pozitívne hodnoty regiónu Horný Liptov.

B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ

3.1.4. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie silných stránok

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Miestna výroba a služby sme identifikovali tieto silné stránky:

- Kvalitné zabezpečovanie RVV s cieľom zakladania súkromných firiem v odvetví miestna výroba a služby
V posudzovanom odvetví miestna výroba a služby bolo analyzovaných veľké množstvo študijných a učebných odborov, ktoré umožňujú vytvárať u absolventov kvalitné kompetencie s cieľom zakladania súkromných firiem v oblasti stavebníctva, obchodu, potravinárskej a poľnohospodárskej výroby, drevárskej a nábytkárskej výroby.
- Kvalitné personálne obsadenie v oblasti RVV v súvislosti so skúmaným odvetvím
Kvalifikovanosť pedagogických zamestnancov je 100% v humanitných a prírodovedných predmetoch, čo nemožno hovoriť pedagogických zamestnancoch odborných predmetov, ktoré sú súčasťou hlavne študijného odboru mechanik strojov a zariadení, mechanik počítačových sietí a mechanik elektrotechnik.
- Veľmi dobre spracovaný profil absolventa – široké uplatnenie v zamestnanosti
Z analyzovania učebných osnov v rámci jednotlivých študijných a učebných odborov, školy vypracovali profil absolventov tak, že majú široké uplatnenie v zamestnanosti, a to najmä v oblasti stavebníctva, potravinárskej a poľnohospodárskej výroby, hotelierstva a gastronómie.
- Dobrá spolupráca stredných škôl s firmami v regióne Horný Liptov ohľadom zabezpečenia praxe v súvislosti s odvetvím miestna výroba a služby
Z analyzovaných materiálov možno uviesť veľmi dobrú spoluprácu stredných škôl s reštauračnými zariadeniami (Družba, FIM), hotelovými zariadeniami (Wellness Hotel Chopok, Relax Hotel Avena, Hotel Jánošík).
- Poskytovanie všetkých úrovní RVV strednými školami v oblasti stavebníctva

V oblasti stavebníctva boli vytvorené študijné a učebné odbory nasledovne: staviiteľstvo, operátor stavebnej výroby, mechanik stavebnoinštalačných zariadení, technické a informatické služby v stavebníctve, montér suchých stavieb. Dané odbory zabezpečovali RVV v oblasti stavebníctva.

- Kvalitne spracované výkonové a obsahové štandardy študijných a učebných odborov
Všetky analyzované študijné a učebné odbory mali veľmi dobre spracované výkonové a obsahové štandardy, na základe ktorých bol kvalitne spracovaný profil absolventa pre získanie príslušných kompetencií.
- Veľmi dobrá krúžková činnosti stredných školách v rámci RVV
V analyzovaných školách sa uskutočnili voľnočasové aktivity v spoločensko-vednej oblasti – krúžky anglického jazyka (145 žiakov), krúžky nemeckého jazyka (17 žiakov), matematické krúžky (67 žiakov), krúžky programovania, počítačovej grafiky, praktickej elektroniky a sieťových technológií (179 žiakov) , športové krúžky (255 žiakov), umelecké krúžky (47 žiakov), ekonomické krúžky (31 žiakov), krúžky hotelierstva a gastronómie (297 žiakov) a prírodovedné krúžky (27 žiakov).
- Možnosť získania certifikátu KROSS v stavebníctve
Išlo o možnosť získať kompetencie ako správne a objektívne oceňovať stavebné zákazky z pohľadu výšky nákladov a kvality prevedenia stavebného diela. Uvedený certifikát je možné získať v študijných odboroch stavebníctvo a staviiteľstvo.
- Popularizácia vedy a techniky smerom k žiakom základných škôl
Analyzované školy mali pomerne na dobrej kvalitatívnej úrovni spracovaný marketing, ktorého súčasťou boli napr. popularizácia vedy a techniky smerom k žiakom základných škôl, ukážka a prezentácia projektov žiakov stredných škôl (dni elektrotechniky na SOŠ elektrotechnickej), čo zvyšuje záujem žiakov ZŠ o štúdium.
- Vytvoriť podmienky pre prácu projektových tímov v RVV
Na všetkých analyzovaných školách sa vytvárali podmienky pre zapájanie sa do projektov, ktoré pomáhali rozvoju RVV. Najväčšie zastúpenie bolo v projektoch: elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva, duálne vzdelávanie a zvýšenie atraktivity a kvality OVP, modernizácia odborného vzdelávania.

3.1.5. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie slabých stránok

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Miestna výroba a služby sme identifikovali tieto slabé stránky:

- Nedostatok finančných prostriedkov na rekonštrukciu odborných a jazykových učební stredných škôl

Zriaďovateľ analyzovaných škôl poskytuje finančné prostriedky na rekonštrukciu odborných a jazykových učební ale nebolo zistené, aby bola splnená požiadavka na poskytnutie financií pre rekonštrukciu týchto učební.

- Nízky počet odborných učební zameraných na rozvoj zručností žiakov v odvetví miestna výroba a služby hlavne v stredných školách

Ani jedna z analyzovaných škôl nebola komplexne vybavená odbornými učebňami, ktoré mali rozvíjať kompetencie žiakov v rámci študijných a učebných odborov.

- Nízke zapájanie základných i stredných škôl do projektov v rámci RVV

Vzhľadom na širokú škálu študijných a učebných odborov sa nevyvíjala aktivita tvorby projektov, ktoré by mohli skvalitňovať RVV v danom odvetví.

- Veková štruktúra pedagogických a odborných zamestnancov stredných škôl v skúmanom odvetví

Z analýzy dokumentov, pri hodnotení vekovej štruktúry pedagogických a odborných zamestnancov bolo zistené, že prevažuje vysoký vek u pedagogických zamestnancov vyučujúcich odborné predmety, ako napr. na SOŠ stavebnej v Liptovskom Mikuláši, kde je až 18 zamestnancov vo veku od 50-60 rokov a nad 60 rokov je ich 8.

- Absencia jazykových učební na stredných školách

Ani na jednej z analyzovaných škôl nebola kompletne vybavená jazyková učebňa, čo spôsobuje aj priemerné výsledky žiakov študujúcich cudzie jazyky.

- Odchod kvalitných zamestnancov (učiteľov) stredných škôl za lukratívnejšími pracovnými ponukami aj mimo regiónu Horný Liptov

Vzhľadom na pretrvávajúci problém, ktorý spočíva v nízkom finančnom ohodnotení pedagogických a odborných zamestnancov sa prejavuje aj v tom, že je veľmi ťažko získať

učiteľa odborných predmetov, a navyše vzniká situácia rozviazania pracovného pomeru uvedených učiteľov kvôli lukratívnejším pracovným ponukám mimo školstva.

- Nepostačujúca aktivita vo vyvíjaní nových študijných a učebných odborov v RVV v stredných školách

Z analýzy vyplýva, že odchod a nedostatok kvalitných učiteľov odborných predmetov spôsobuje aj nedostatočnú aktivitu vo vyvíjaní nových študijných a učebných odborov, ktoré by spĺňali podmienky požiadaviek na trhu práce, a zároveň skvalitňovali RVV.

- Nepostačujúci počet pedagogických a odborných zamestnancov zapájajúcich sa do ďalšieho vzdelávania v rámci skúmaného odvetvia

V rámci celoživotného vzdelávania, ktorého súčasťou je kontinuálne vzdelávanie, je veľmi nízka ponuka vzdelávacích programov pre výučbu odborných predmetov, a preto je aj nízky záujem o vzdelávanie učiteľov stredných odborných škôl.

- Absencia študijných programov KU v danom odvetví

KU má v ponuke študijné programy učiteľských aprobácií, ako napr. matematika – informatika, geografia – biológia alebo kombinácia slovenského jazyka a cudzích jazykov (slovenský jazyk – anglický jazyk, slovenský jazyk – taliansky jazyk, slovenský jazyk – ruský jazyk). Ďalej má KU jedinečný študijný program manažment, ktorý pripravuje absolventov do riadiacich funkcií štátnych a súkromných firiem. V skúmanom období KU nevyvíjala aktivitu v tvorbe nových študijných programov, ktoré by pomáhali rozvíjať a skvalitňovať RVV v danom odvetví.

- Nízke zapojenie základných škôl v rozvoji RVV zameranej na miestnu výrobu a služby
Z analyzovaných dokumentov možno konštatovať, že žiadna základná škola nevyvíjala aktivity na miestnu výrobu a službu.

3.1.6. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie príležitostí

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Miestna výroba a služby sme identifikovali tieto príležitosti:

- Otvorenie nových študijných a učebných odborov stredných škôl v RVV v oblasti stavebníctva

Vzhľadom na pomerne vysoký počet firiem zaoberajúcich sa stavebníctvom, sa ponúka možnosť vytvárať nové študijné a učebné odbory, na základe požiadaviek trhu práce v oblasti stavebníctva.

- Efektívne využívanie výpočtovej techniky žiakmi v rámci RVV pri stredných školách
Z analýzy vyplýva, že je možnosť na všetkých stredných odborných školách zefektívniť využívanie výpočtovej techniky vo vzdelávacom procese nie len v odborných predmetoch ale aj v spoločensko-vedných.

- Skvalitnenie prípravy absolventov stredných škôl a ich uplatnenie na trhu práce v SR
Pri analýze sa zistilo, že je potrebné dôslednejšie prepracovať profil absolventa v rámci jednotlivých študijných a učebných odborov v súvislosti s požiadavkami trhu práce.

- Prispôsobenie RVV na stredných školách potrebám praxe v regióne Horný Liptov
Z analýzy vyplýva, že stredné odborné školy mali možnosť pripravovať absolventov potrebám praxe v regióne Horný Liptov, čo by spôsobilo kvalitnejšie zapájanie sa do RVV.
- Zabezpečovanie kvalitnejšieho marketingu školy vo vzťahu k základným školám regiónu Horný Liptov

Všetky analyzované stredné odborné školy majú možnosť skvalitňovať prezentáciu svojich študijných a učebných odborov, kvalitnejším marketingom vo vzťahu k základným školám regiónu Horný Liptov.

- Skvalitňovanie duálnych foriem vzdelávania v odvetví miestna výroba a služby
Stredné odborné školy majú možnosť viac sa aktivizovať v rozvoji duálneho vzdelávania, a to predovšetkým v odvetví miestnej výroby a služieb.
- Využívanie inovácií v RVV prostredníctvom výskumných inštitúcií, či vysokých škôl so zameraním na miestnu výrobu a služby

Stredné odborné školy majú vždy nové príležitosti získavať prostredníctvom výskumných inštitúcií najnovšie inovácie v technológiách výroby, v zavádzaní moderných obrábacích strojov a výrobných liniek, a tiež v zavádzaní moderných digitálnych technológií na spracovávanie konštrukčných a technologických dokumentácií.

- Skvalitnenie materiálno-technickej základne stredných škôl zameranej hlavne na miestnu výrobu a služby

Stredné odborné školy majú príležitosť zriaďovať odborné učebne zamerané hlavne na miestnu výrobu a služby, ktoré by pomohli skvalitniť kompetencie absolventa pre prax.

- Rozšírenie RVV pre znevýhodnené skupiny žiakov s dôrazom na uplatnenie sa na trhu práce v SR
- Pri skúmaní RVV v odvetví miestna výroba a služby, je možnosť vytvoriť učebné odbory pre žiakov končiacich v nižšom ako 9. ročníku ZŠ, a to hlavne v stavebníctve.

Absolventi by sa mohli uplatniť v robotníckych profesiách, kde sa nevyžadujú náročné odborné a technické znalosti.

- Pripraviť podmienky pre získanie certifikátu ECDL pre učiteľov a žiakov SOŠ

Je možnosť na všetkých stredných odborných školách rozšíriť vzdelávanie v rámci digitálnych technológií na získanie certifikátu ECDL nie len pre učiteľov ale i pre žiakov.

3.1.7. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie ohrození

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Miestna výroba a služby sme identifikovali tieto ohrozenia:

- Zrušenie jednotlivých odborov RVV v súvislosti s odvetvím miestna výroba a služby, Žilinským samosprávnym krajom
ŽSK vo svojej pôsobnosti schvaľuje plány výkonov jednotlivých študijných a učebných odborov, čo spôsobuje aj v regióne Horný Liptov neotváranie tried na stredných odborných školách v rámci odvetvia miestna výroba a služby.
- Nízky záujem žiakov o štúdium na všetkých typoch skúmaných škôl v odvetví miestna výroba a služby
V analyzovaných dokumentoch bolo zistené, že i napriek ponuke študijných a učebných odborov ako elektromechanik – silnoprúdová technika a strechár sa neprihlásil ani jeden žiak. Je to podobne aj pri študijných a učebných odboroch operátor gumárenskej a plastikárskej výroby, agromechanizátor-opravár, biochemik – mliekarská výroba, gumár – plastikár.
- Nízky záujem absolventov s odbornosťou vo výučbe odborných predmetov o prácu na skúmaných stredných školách
Na skúmaných školách nebola zaznamenaná evidencia o príchode absolventov s odbornou spôsobilosťou vo výučbe odborných predmetov, a preto sa uvedený problém rieši rozšírením aprobácie už prijatých pedagogických zamestnancov.
- Pohltie niektorých stredných škôl Horného Liptova s odbormi zameranými na miestnu výrobu a služby inou strednou školou z Horného Liptova z hľadiska integrácie škôl
Vzhľadom na nepriaznivo demokratický vývoj, ŽSK uvedenú situáciu rieši integráciou stredných odborných škôl, čo ohrozuje existenciu stredných odborných škôl na Hornom Liptove.
- Nízka finančná dotácia na zabezpečenie prostriedkov pre skvalitnenie RVV

Pre nesprávne stanovený normatív financovania stredných odborných škôl, nie je možné zabezpečiť celkové finančné krytie výchovno-vzdelávacieho procesu a odborného výcviku.

- Preferovanie štúdia na gymnáziu ako na stredných odborných školách v odvetví miestna výroba a služby v regióne Horný Liptov

Nie je dostatočne vytvorená metodika rozmiestňovania žiakov zo základných škôl v pôsobnosti ŽSK, čo spôsobuje zvýšený počet hlásiacich sa žiakov najmä do osemročných gymnázií, a preto sa nedostatočným spôsobom riešia plány výkonov voči stredným odborným školám.

- Klesajúca vedomostná úroveň prichádzajúcich žiakov na stredné školy v regióne Horný Liptov, v odvetví miestna výroba a služby

V posledných školských rokoch, ako bolo zistené z analyzovaných dokumentov, boli prijatí žiaci s priemernými až podpriemernými výchovno-vzdelávacími výsledkami. Je to problém, ktorý si vyžaduje náročnejšiu prípravu učiteľov nie len vo vzdelávacom procese ale i mimo neho.

- Nepostačujúci počet firiem v regióne Horný Liptov pre duálne vzdelávanie v skúmanom odvetví

Vážnym problémom pre zavádzanie duálneho vzdelávania je nepostačujúci počet firiem v regióne Horný Liptov, ktoré by mohli umožňovať odbornú prax pre žiakov študujúcich na študijných a učebných odboroch v oblasti miestnej výroby a služby.

- Nedostatok finančných prostriedkov na obnovu a prevádzku školy

Vzhľadom na nedostatočné vybavenie MTZ je potrebné vysoká finančná dotácia, čo zatiaľ nebolo možné získať od zriaďovateľa.

C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> -kvalitné zabezpečovanie RVV s cieľom zakladania súkromných firiem v odvetví miestna výroba a služby -kvalitné personálne obsadenie v oblasti RVV v súvislosti so skúmaným odvetvím -veľmi dobre spracovaný profil absolventa – široké uplatnenie v zamestnanosti -dobrá spolupráca stredných škôl s firmami v regióne Horný Liptov ohľadom zabezpečenia praxe v súvislosti s odvetvím miestna výroba a služby -poskytovanie všetkých úrovní RVV strednými školami v oblasti stavebníctva -kvalitne spracované výkonové a obsahové štandardy študijných a učebných odborov -veľmi dobrá krúžková činnosti stredných školách v rámci RVV -možnosť získania certifikátu KROSS v stavebníctve -popularizácia vedy a techniky smerom k žiakom základných škôl -vytvoriť podmienky pre prácu projektových tímov v RVV 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> -nedostatok finančných prostriedkov na rekonštrukciu odborných a jazykových učebni stredných škôl -nízky počet odborných učebni zameraných na rozvoj zručností žiakov v odvetví miestna výroba a služby hlavne v stredných školách -nízke zapájanie základných i stredných škôl do projektov v rámci RVV -veková štruktúra pedagogických a odborných zamestnancov stredných škôl v skúmanom odvetví -absencia jazykových učebni na stredných školách -odchod kvalitných zamestnancov (učiteľov) stredných škôl za lukratívnejšími pracovnými ponukami aj mimo regiónu Horný Liptov -nepostačujúca aktivita vo vyvíjaní nových študijných a učebných odborov v RVV v stredných školách -nepostačujúci počet pedagogických a odborných zamestnancov zapájajúcich sa do ďalšieho vzdelávania v rámci skúmaného odvetvia -absencia študijných programov KU v danom odvetví -nízke zapojenie základných škôl v rozvoji RVV zameranej na miestnu výrobu a služby
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> -otvorenie nových študijných a učebných odborov stredných škôl v RVV v oblasti stavebníctva -efektívne využívanie výpočtovej techniky žiakmi v rámci RVV pri stredných školách -skvalitnenie prípravy absolventov stredných škôl a ich uplatnenie na trhu práce v SR -prispôsobenie RVV na stredných školách potrebám praxe v regióne Horný Liptov -zabezpečovanie kvalitnejšieho marketingu školy vo vzťahu k základným školám regiónu Horný Liptov -skvalitňovanie duálnych foriem vzdelávania v odvetví miestna výroba a služby -využívanie inovácií v RVV prostredníctvom výskumných inštitúcií, či vysokých škôl so zameraním na miestnu výrobu a služby -skvalitnenie materiálno-technickej základne stredných škôl zameranej hlavne na miestnu výrobu a služby -rozšírenie RVV pre znevýhodnené skupiny žiakov s dôrazom na uplatnenie sa na trhu práce v SR -pripraviť podmienky pre získanie certifikátu ECDL pre učiteľov a žiakov SOŠ 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> -zrušenie jednotlivých odborov RVV v súvislosti s odvetvím miestna výroba a služby, Žilinským samosprávnym krajom -nízky záujem žiakov o štúdium na všetkých typoch skúmaných škôl v odvetví miestna výroba a služby -nízky záujem absolventov s odbornosťou vo výučbe odborných predmetov o prácu na skúmaných stredných školách -pohltenie niektorých stredných škôl Horného Liptova s odbormi zameranými na miestnu výrobu a služby inou strednou školou z Horného Liptova z hľadiska integrácie škôl -nízka finančná dotácia na zabezpečenie prostriedkov pre skvalitnenie RVV -preferovanie štúdia na gymnáziu ako na stredných odborných školách v odvetví miestna výroba a služby v regióne Horný Liptov -klesajúca vedomostná úroveň prichádzajúcich žiakov na stredné školy v regióne Horný Liptov, v odvetví miestna výroba a služby -nepostačujúci počet firiem v regióne Horný Liptov pre duálne vzdelávanie v skúmanom odvetví -nedostatok finančných prostriedkov na obnovu a prevádzku školy

3.2. Nepedagogický proces – Miestna výroba a služby

A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

3.2.1. Odvetvie Miestna výroba a služby - demografické faktory, zamestnanosť

V nami posudzovanom strategickom dokumente Žilinského samosprávneho kraja (PHSR) bola problematika odvetvia Miestna výroba a služby súčasťou všeobecných opatrení na podporu rozvoja ekonomiky vidieka, na podporu získavania praktických zručností u detí a mládeže, na rozvoj ľudských zdrojov vo vidieckych činnostiach. Opatrenia sa tiež týkali podpory regionálnych produktov, predaja z dvora a eliminácie vplyvu veľkých reťazcov na trh s domácou produkciou. Z pohľadu RVV v odvetví boli významné opatrenia na vytváranie podmienok pre etablovanie tradičných remeselných zručností a ich uplatnenie sa v kreatívnom priemysle.

Na základe výsledkov našej analýzy možno konštatovať, že PHSR MAS Horný Liptov a v ňom 25 čiastkových programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí združených v MAS Horný Liptov majú lokálny a regionálny charakter, prípadne ovplyvňujú rozvoj mikroregiónov, nakoľko činnosť miestnej výroby a služieb môže presahovať územie jednotlivej obce. Odvetvie Miestna výroba a služby v nich bolo zahrnuté v špecifickom ciele „Zvýšiť zamestnanosť a zlepšiť podmienky pre podnikanie“ v rozsahu závislom od konkrétnej obce ako ekonomická oblasť, ktorá ovplyvňuje dané územie a zamestnanosť v ňom, prípadne sa spomína v súvislosti s rozvojom zručností v konkrétnej činnosti špecifickejšej pre danú lokalitu – aj ako požiadavka odovzdávania zručností na mladú generáciu cez Domy remesiel, remeselné dvory a pod., alebo vo formálnom vzdelávaní cez duálne vzdelávanie. Podobný vplyv mali čiastkové dokumenty MAS Horný Liptov venované rôznym druhom tradičných aj nových remesiel.

Nami analyzované dokumenty mali vplyv na územie konkrétnych obcí, na mikroregióny a združenia obcí, na región Horného Liptova, na celý Žilinský samosprávny kraj a v niektorých prípadoch zasahovali až mimo územie republiky. Konkurenčnou výhodou Horného Liptova bolo vytvorenie Miestnej akčnej skupiny v roku 2008, v ktorej je združených 25 obcí, a ktoré sa

podieľali na spracovaní rozvojových dokumentov pre celý región. Výhodou je tiež funkčná kancelária MASky, ktorá okrem iného spracovala aj čiastkové dokumenty slúžiace na propagáciu regiónu – hlavne na propagáciu tradičných remesiel, miestnej výroby a služieb (*Pastierske umenie a výrobky z dreva; Rôzne regionálne produkty; Ručné práce*).

Spracovaná Analýza situácie na trhu práce v Liptovskom regióne uvádza dlhodobý pretrvávajúci problém v oblasti nezamestnanosti, a to vysokú sezónnu nezamestnanosť v sektore služieb. Z hľadiska predchádzajúceho zamestnania tvoria bývalí zamestnanci odvetvia služieb a obchodu až 13,59 %. Toto zistenie je možné využiť pre zlepšenie vývoja v budúcnosti.

V oblasti služieb v regióne PHSR MAS Horný Liptov uvádzala výrazný potenciál hlavne pre oblasť cestovného ruchu – stravovanie, ubytovanie, obchodné služby, aktivity v CR – požičovne športových náradí, pracovne, autoservisy, relaxačné služby, kaderníctva apod. Oblasť miestnej výroby a služieb v ostatných odvetviach bola hodnotená ako nedobudovaná, sezónna a poskytujúca málo príležitostí na zamestnanie. Na tieto služby je naviazaný silný aspekt dopytu, ale nevýhodou je, že sa jedná len o sezónny dopyt. Z pohľadu poskytovateľa má negatívny dopad na jeho príjmy, skôr sa jedná len o doplnkový zdroj príjmov. Región má v oblasti služieb výrazné rezervy. Súvisí to aj s nedostatočnou flexibilitou na požiadavky trhu práce, v odlivom kvalifikovaných pracovníkov mimo región, či ich uplatnenie sa v zahraničí. Služby a ich rozvoj sú ohrozené aj vonkajším faktorom, a to politikou štátnych orgánov, ktoré zaťažujú drobných podnikateľov vysokými odvodmi a náročnou agendou. Podnikanie v oblasti miestnej výroby a služieb poskytované drobnými podnikateľmi je hodnotené ako nerentabilné, nemotivujúce, a teda krátkodobé.

Posudzované dokumenty, ktoré sme podrobili analýze, mali vplyv na obyvateľstvo územia, pre ktoré sú spracovávané. Vzhľadom na odvetvie Miestna výroba a služby mali, z pohľadu ekonomickej činnosti, vplyv hlavne na obyvateľov v produktívnom veku. Čo sa týka oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví, majú vplyv na mládež v rámci prípravy na výkon povolania alebo na rekvalifikáciu jedincov/aj dlhodobo nezamestnaných. Prvotným poslaním strategických dokumentov je vytváranie podmienok pre dané činnosti, nie ich priamy výkon či príprava na dané činnosti.

Vo väčšine nami analyzovaných PHSR obcí sme zistili potreby vytvárania podmienok pre miestnu výrobu (poľnohospodárstvo a spracovanie jeho produkcie, lesníctvo a spracovanie dreva a pod.), pre rozvoj remesiel a služieb, a to či už ako hlavnej alebo doplnkovej činnosti obyvateľov Horného Liptova. Na to nadväzovali požiadavky na rekvalifikácie, na výchovu nových remeselníkov a poskytovateľov služieb.

Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktoré boli predmetom posudzovania, vo svojich opatreniach riešili aj zamestnanosť a podnikateľské aktivity. PHSR ŽSK riešil opatrenia na rast zamestnanosti ako takej, na vytváranie podmienok pre rozvoj kreatívneho priemyslu, na podporu začínajúcich podnikateľov (poľnohospodárstvo, lesníctvo), na podporu miestneho rozvoja vedeného komunitou (MAS), na podporu rozvoja základných služieb na vidieku, na podporu nepoľnohospodárskych činností.

Nášou analýzou bolo zistené, že PHSR MAS Horný Liptov v odvetví Miestna výroba a služby riešil najmä tieto otázky :

- podporu tradičného hospodárenia a remesiel,
- zriaďovanie obecných podnikov,
- podporu nových podnikateľských aktivít a mobilizáciu kreatívneho potenciálu v regióne.

Jednou z foriem realizácie vyššie uvedených opatrení boli spracované a spropagované na webstránke MAS súhrnné dokumenty MAS Horný Liptov *Pastierske umenie a výrobky z dreva; Rôzne regionálne produkty; Ručné práce*, v ktorých bol zverejnený zoznam väčšinou fyzických osôb, ktoré sa zaoberajú rôznymi formami a druhmi remesiel a úžitkového umenia, s kontaktami a popisom ich činnosti.

PHSR jednotlivých obcí v rámci opatrení na podporu zamestnanosti a podnikateľských aktivít riešili hlavne nasledovné oblasti:

- podporu drobných prevádzok s využitím miestnych zdrojov,
- budovanie remeselných dielní, organizovanie remeselných trhy a jarmokov,
- podporu súkromne hospodáriacich roľníkov a vznik malých fariem, podporu miestnych služieb v poľnohospodárstve (napr. farma liečivých rastlín, farma rýchlorastúcich drevín, vianočných

stromčekov, agroturistika apod.) a chovateľstve (kone, kozy, ovce, včelárstvo), spracovanie produktov z tejto činnosti,

- podporu doplnkových služieb v cestovnom ruchu (požičovne športových potrieb, ich servis, wellness a relax, autoservisy, požičovne áut, elektrobicyklov, predaj suvenírov a domácich produktov, sprievodcovské služby, tlmočenie, prenájom koní, služby pre chatárov – upratovanie, pranie, kosenie a údržba zelene, a pod.)
- služieb pre obyvateľstvo (kaderníctvo, predajne, bary, pivovary, pekárne, práčovne a pod.), vznik obecných podnikov služieb.

Hlavnými nositeľmi strategických dokumentov boli orgány samosprávy a realizátormi boli jednak samotné samosprávy, jednak podnikateľské subjekty na území obcí a tiež občania, ktorých sa opatrenia a aktivity uvádzané v dokumentoch týkali ako realizátorov alebo ako prijímateľov.

Najčastejšie sa opakovali aktivity v oblasti:

- služieb cestovného ruchu a voľného času – reštauračné a ubytovacie služby, doplnkové služby (cyklotrasy a odpočívadlá, bežecké trasy, turistické trasy, poľovnícke posedy a zvieracie obory, športoviská, stánky rýchleho občerstvenia, kúpaliská, informačné centrá, jazdecké areály, rafting, fitness, relax centrá, doprava saňami, požičovňa bicyklov, skiservis,
- miestna výroba, tradičné remeslá – spracovanie kože, garbiarske výrobky, šitie ovčiarskych odevov, stolárstvo, salašníctvo, hrnčiarstvo, tkáčstvo, pivovar, pekáreň, rezbárstvo, šitie krojov, kníhviazačstvo, bitúinky a spracovanie mäsa, spracovanie mlieka – výroba syra, kováčstvo,
- služby – kaderníctvo, kozmetika, manikúra a pedikúra, lisovanie ovocia,
- zakladanie drobných obecných prevádzok – pre výkon služieb pre občanov aj vytváranie pracovných miest pre obyvateľov obcí - odvoz odpadu, kosenie, údržba zelene, drobné údržby, stolárske dielne, spracovanie dreveného odpadu, drobná stavená činnosť, služby nákladnej dopravy,
- predaj výrobkov z dvora

3.2.2. Odvetvie Miestna výroba a služby - platná právna úprava

Zákon č. 290/2016 Z.z. o podpore malého a stredného podnikania v platnom znení rieši oblasti podpory mikropodnikov, malých a stredných podnikov zo strany Ministerstva hospodárstva SR priamou (dotácia, nenávratný príspevok, finančný príspevok) aj nepriamou formou (informácie a poradenstvo v oblasti podnikania, vzdelávanie v oblasti podnikania, organizovanie a podpora účasti na stážach, súťažiach, výstavách a pod....). Do oblasti podpory je zahrnuté aj zachovanie a rozvoj tradičných priemyselných odvetví, remesiel, tradičných ľudových remesiel a ľudových umeleckých výrob.

V rámci Operačného programu Ľudské zdroje je zadefinovaná výzva „Podpora rozvoja regionálnej a miestnej zamestnanosti“, ktorej žiadateľom môžu byť obce, neziskové organizácie a štátom uznané cirkvi, v rámci ktorej je možné podporovať miestnu výrobu a služby. Zo zdrojov EÚ (ESF) a štátneho rozpočtu SR je možné tiež získať príspevok na podporu zamestnanosti v regióne cez úrady práce. Obce a obcou zriadené právnické osoby môžu získať príspevok na vytvorenie nového pracovného miesta – Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia.

Zákon o živnostenskom podnikaní č. 455/1991 Z.z. v platnom znení upravuje vo svojich ustanoveniach podmienky živnostenského podnikania, stanovuje čo je a čo nie je živnosťou. Zákon definuje tri druhy živností: voľné, viazane a remeselné. Pre nami skúmané odvetvia je relevantná príloha č. 1 citovaného zákona, kde sa uvádza 7 skupín a v nich 35 remeselných činností, ktoré môžu byť vykonávané na živnosť (výroba kovov a kovových výrobkov, opravy motorových vozidiel a pracovných strojov, zdravotníckych výrobkov, kamenárstvo, stavebníctvo, drevárstvo, výroba potravín a nápojov, ostatné – kaderníctvo, kozmetika, manikúra, pedikúra, pohostinstvá, kominárstvo).

3.2.3. Odvetvie Miestna výroba a služby - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV

V odvetví Miestna výroba a služby bola komunikácia medzi hlavnými nositeľmi a realizátormi RVV postavená na dopyte zo strany obyvateľov regiónu a na ponuke drobných a stredných podnikateľov. V oblasti neformálneho vzdelávania existovala ponuka vzdelávacích agentúr na rozvoj zručností a poskytovaných služieb, ktoré reflektujú na požiadavky zo strany klientov. Tieto sa týkali zamerania rekvalifikačných kurzov – manikérka, kaderníčka, holič, kozmetička, pohrebné služby, účtovníctvo, jazykové kurzy a pod. Vo formálnom vzdelávaní riešili strategické dokumenty samosprávy podporu duálneho vzdelávania a podporu spolupráce medzi zamestnávateľmi a školami pri vytváraní nových študijných odborov, hlavne v meste Liptovský Hrádok (napr. Tanečné konzervatórium a Liptovské divadlo tanca, Pečivárne Liptovská Porúbka a vybudovanie školiaceho strediska pre vlastnú výrobu).

Komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi pri strategických dokumentoch obcí a regiónu prebiehala už v procese tvorby a schvaľovania dokumentov a pri naplňaní cieľov jednotlivých strategických dokumentov. Na jej základe boli do dokumentov obcí a regiónu zakomponované zámery podnikateľov a požiadavky občanov na konkrétnu činnosť či službu (napr. vybudovanie remeselných dielní, obecných prevádzok služieb, strediská cestovného ruchu, strediská obchodu a služieb, zvieracie obory, doplnkové služby cestovného ruchu, lisovanie ovocia, kaderníctvo, spracovanie mäsa a mlieka a výrobkov z nich a iné).

Pri zhodnotení vnútorného a vonkajšieho prostredia v odvetví Miestna výroba a služby z pohľadu posudzovaných dokumentov je pre PHSR vonkajším prostredím štát, jeho legislatíva (s determinujúcou úrovňou podpory drobného podnikania - SHR, živnostníci), významné postavenie majú finančné toky EÚ a jej legislatíva. V konkrétnych prípadoch je vonkajším prostredím obec vytvárajúca podmienky na podnikanie. Vnútorným prostredím sú poskytovatelia služieb a miestni výrobcovia. V prípade vytvárania obecných podnikov služieb je vonkajším prostredím SR a jej legislatíva a vnútorným prostredím konkrétna obec so svojimi podmienkami pre vybudovanie obecnej firmy či prevádzky.

Čo sa týka zhodnotenia konkurenčného prostredia v odvetví Miestna výroba a služby nie je v prípade SPHSR MAS Horný Liptov, každý dokument je špecifický pre dané územie, aktivity

v odvetví však v mnohých prípadoch presahujú tieto územia a zasahujú do území viacerých obcí, čo je predpokladom pre úspešné rozvíjanie sa miestnej výroby a služieb. Obce ako nositelia strategických dokumentov spolupracovali v rámci realizácie opatrení z nich vyplývajúcich prostredníctvom MAS Horný Liptov. Zdravá konkurencia v ekonomickej činnosti medzi drobnými podnikateľmi je v prospech rozvoja miestnej výroby a služieb.

V nami posudzovaných strategických dokumentoch je pre odvetvie miestnej výroby a služieb z pohľadu RVV v nepedagogickom procese deklarovaná potreba formálneho aj neformálneho vzdelávania mládeže a dospelých všeobecne v podnikateľskej gramotnosti a konkrétne v niektorých oblastiach ekonomiky – poľnohospodárstvo, remeslá, kreatívny priemysel, služby cestovného ruchu a pod.

V odvetví Miestna výroba a služby ako ekonomickej oblasti má rozhodujúci vplyv legislatíva SR, dotačná politika štátu a odvodová zaťaženosť drobných podnikateľov. Nepriaznivý vplyv má aj dovoz lacných výrobkov z EÚ a nedostatočná podpora miestnej produkcie zo strany štátu. Väčšina drobných firiem fungujúca v tomto odvetví po vyčerpaní dotácie či príspevku na zriadenie činnosti skončí z dôvodu vysokých odvodov, zlej cenovej politiky a nedostatočne dotovaných neziskových služieb. Veľa činností v miestnej výrobe a službách nie je hlavným zdrojom príjmu pre obyvateľov, slúži len ako doplnkový zdroj príjmov práve z vyššie spomenutých dôvodov. Prípadne sú tieto služby poskytované občanmi v dôchodkovom veku.

V strategických dokumentoch regiónu a obcí bol konštatovaný vplyv dotačnej politiky štátu na ekonomiku vidieka, a teda aj na oblasť miestnej výroby a služieb. Zároveň bol konštatovaný nepriaznivý vplyv daňovej a odvodovej zaťaženosti, byrokratické prekážky a obštrukcie pri zahájení podnikania a pri samozamestnaní. Legislatíva SR nepozná ani inštitút sezónneho pracovníka, ako je to v západných štátoch EÚ, čím sa tiež obmedzujú možnosti našich obyvateľov realizovať sa v drobných službách a výrobe. Výrazné obmedzenia sú v miestnej výrobe a službách v oblasti poľnohospodárstva, ale tie sú konštatované pri posudzovanom odvetví Poľnohospodárstvo a Lesníctvo (vlastníctvo pôdy, rozdrobenosť pôdy, ochranárske obmedzenia a pod.). Napriek tomu má v niektorých obciach pozitívny vplyv na jej ekonomiku narastajúci počet drobných chovateľov, pestovateľov a výrobcov domácich produktov spojených s predajom z dvora. Vplyv na rozvoj odvetvia má subjektívne aj nezáujem mladých ľudí o prácu vo finančne menej výnosnej oblasti služieb a drobnej výroby.

Odvetvie Miestna výroba a služby

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Pri analyzovaní strategických dokumentov obcí, MAS Horný Liptov a Žilinského samosprávneho kraja týkajúcich sa odvetvia Miestna výroba a služby sme zistili, že spätná väzba prebiehala 1 x ročne v rámci monitorovania spomínaných dokumentov. Koordináciu v odvetví zabezpečovali nositelia dokumentov a aplikáciu v praxi sledovali realizátori opatrení aktivít schválených v dokumentoch, ktoré sa týkali posudzovaného odvetvia.

Odvetvie Miestna výroba a služby – plnenie hlavných cieľov a úloh projektu

Z hľadiska vyhodnotenie aktuálneho stavu rozhodujúcich faktorov vplyvu na RVV v odvetví miestna výroba a služby bolo skúmané plnenie stanovených hlavných cieľov a úloh v projekte KRVV HL. Analýzou výstupov RM1 a RM2 za nepedagogický proces bolo zistené plnenie týchto hlavných cieľov a úloh projektu:

Tvorba integrovaného programu a komplexnej koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania v regióne Horný Liptov

Vzhľadom na charakter posudzovaných dokumentov, ktoré nemajú prioritne výchovno - vzdelávacie zameranie, je ich vplyv na tvorbu poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľov Horného Liptova nepriamy cez opatrenia v nich uvádzané, ktoré sa týkajú vytvárania podmienok pre rozvoj drobného podnikania v miestnej výrobe či poskytovania služieb. V dokumentoch sú uvádzané požiadavky na vzdelávanie či metodickú pomoc začínajúcim podnikateľom, mladým ľuďom s potrebou rekvalifikácie, či požiadavky na rekvalifikácie dlhodobo nezamestnaných a pritom manuálne zručných ľudí, ktorí potrebujú pomoc pri samozamestnaní sa. Požiadavkou na vzdelávanie sú aj jazykové či IKT zručnosti.

Tvorba poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľov regiónu Horný Liptov

Pre tvorbu poradenských a vzdelávacích aktivít je možné využiť aj výstupy PHSR, v ktorých sa konštatuje nízka vzdelanostná úroveň ľudí pracujúcich v odvetví; v ktorých sa konštatuje potreba rekvalifikácie na rôzne druhy drobného podnikania v odvetví, pri využívaní miestnych zdrojov. Tiež sa objavuje požiadavka rozvoja agroturistiky a služieb cestovného ruchu.

Potrebu vzdelávania v odvetví Miestna výroby a služby je možné rozdeliť do dvoch okruhov:

- všeobecný prehľad o základoch podnikania, vedenia živnosti či malej firmy, o odvodových a daňových povinnostiach, o vedení účtovníctva, marketingu a reklame a pod.
- vzdelávanie, aj praktické, v získaní potrebných zručností vo výrobe a službách podľa konkrétneho zamerania poskytovanej činnosti, prípadne získanie jazykových zručností či neformálneho vzdelávania, kurzov osobnostného rastu, komunikácie a pod.

Kvalitatívna podpora existujúcej siete školských zariadení v regióne Horný Liptov

Vo vzťahu k miestnej výrobe a službám je dôležitá podpora škôl, ktoré sú zamerané na odvetvie služieb. Napr. Centrum odborného vzdelávania a prípravy pre služby a gastronómiu pri Hotelovej akadémii v Liptovskom Mikuláši.

Kvalitatívna podpora existujúcej siete neškolských zariadení zaoberajúcich sa výchovou a vzdelávaním v regióne Horný Liptov

Z pohľadu regionálnej výchovy a vzdelávania v odvetví miestnej výroby a služieb majú nezastupiteľné miesto neškolské zariadenia, ktoré by perspektívne mohli poskytovať vzdelávacie služby pre získanie vedomostí a zručností potrebných pre drobné podnikanie v odvetví miestna výroba a služby.

Komplexnejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov regiónu Horný Liptov

Na kvalitnejšie využívanie voľného času obyvateľov i návštevníkov regiónu má vplyv rozvoj doplnkových služieb v cestovnom ruchu (relax, šport, wellness a pod.), poskytovanie služieb zábavy a kultúry, umeleckého vzdelávania (hudba, tanec, fotografia, keramika, sochárstvo a pod) a tiež napr. kaderníctvo, kozmetika, manikúra a iné.

Zlepšenie postavenia participantov na trhu práce, tvorba pracovných príležitostí a podpora služieb zamestnanosti v regióne Horný Liptov.

Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí vo svojej podstate síce neriešia priamo tvorbu pracovných miest v Miestnej výrobe a službách, ale niektoré obce konštatujú potrebu vzniku obecných podnikov služieb a drobných prevádzok. Konštatuje sa v nich aj potreba podpory ekonomiky vidieka ako takého, v tom podpora tradičných remesiel, podpora výroby tradičných výrobkov pri využívaní miestnych zdrojov. Ďalej uvádzajú potrebu podpory vytvárania nových pracovných miest pre nízko kvalifikované obyvateľstvo v odvetví Miestnej výroby a služieb, potrebu duálneho vzdelávania; potrebu do vzdelávania a rekvalifikácie pre adaptabilitu pracovnej sily.

Budovanie dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosť obyvateľstva regiónu Horný Liptov k jeho hodnotám.

PHSR ŽSK uvádza požiadavku podporovať existujúci výskum a inovácie cez odborné školstvo v oblasti environmentálne neškodných postupov pri využívaní miestnych zdrojov, spracovania a predaja produktov.

Dlhodobá udržateľnosť ekonomických aktivít v regióne Horný Liptov

Viaczdrojová podpora vytvárania pracovných miest, konštatovaná v posudzovaných dokumentoch kraja a MAS Horný Liptov, by mala viesť k udržateľnosti a rozvoju ekonomických aktivít v odvetví Miestna výroba a služby v regióne.

B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ

3.2.4. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie silných stránok

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Miestna výroba a služby nasledovné silné stránky:

Využívanie potenciálu Horného Liptova pre regionálne vzdelávanie a výchovu v nepedagogickom procese v tradičných remeslách a službách

Vo väčšine nami posudzovaných dokumentoch bola uvádzaná škála remesiel a služieb, ktoré majú v regióne tradíciu, a ktoré sú potenciálom pre rozvoj malého a stredného podnikania – stolárska výroba, murári, kováči, hrnčiarstvo, tkáčstvo, výroba krojov, paličkovanie, háčkovanie, výroba dreveného riadu, tkanie kobercov a plátna, pečenie medovníkov, výroba nábytku, včelárstvo, pestovanie liečivých rastlín, spracovanie vlny a koží, brašnárstvo a pod. Zároveň sú potenciálom pre RVV, pre neformálne vzdelávanie v tradičných remeslách, pri získavaní zručností a predávaní tradícií, ale tiež pri poskytovaní poradenstva týkajúceho sa napríklad otvorenia živnosti, zahájenia podnikania a s tým spojených legislatívnych požiadaviek.

Úspešná spolupráca vo väčšine obcí medzi samosprávou a drobnými podnikateľmi v oblasti miestnej výroby a služieb

Vo väčšine posudzovaných dokumentov, ktoré sme analyzovali, bol pozitívne hodnotený vzťah medzi orgánmi samosprávy a drobnými podnikateľmi v obci, ktorým sa obce snažia vytvárať dobré podnikateľské prostredie a podporujú miestnu výrobu a služby.

Udržiavanie a rozvoj existujúcich tradičných remesiel a tradičného spôsobu hospodárenia v regióne prostredníctvom RVV

Pri analýze dokumentov sme zistili, že pre udržanie súčasnej miestnej výroby a tradičných remesiel a pre rozšírenie ich ponuky boli vo väčšine posudzovaných strategických dokumentoch obcí, MAS a ŽSK definované podporné mechanizmy zo strany štátu, miestnej a územnej samosprávy vo forme legislatívnych opatrení a ekonomických stimulov. Tieto podporné mechanizmy vytvárajú v rámci RVV v nepedagogickom procese možnosti neformálneho vzdelávania, rekvalifikačných kurzov, ďalšieho a celoživotného vzdelávania pre rozvoj odvetvia miestnej výroby a služieb.

Využívanie špecifického potenciálu zručných ľudí z marginalizovaných rómskych komunít v oblasti remesiel

V niektorých nami analyzovaných dokumentoch obcí, na území ktorých žijú občania rómskej komunity, bolo konštatované využívanie manuálnej zručnosti zástupcov marginalizovaných rómskych komunít v tradičných alebo málo využívaných druhoch remesiel.

Vzájomná spolupráca obcí združených v MAS Horný Liptov vo väzbe na RVV pri propagácii a podpore rozvoja miestnej výroby a služieb

Pri analyzovaní posudzovaných dokumentov sme zistili, že v rámci regiónu existuje medzi obcami efektívna spolupráca v záujme podpory rozvoja miestnej výroby a služieb prostredníctvom ich ponuky na svojich web sídlach, v printových materiáloch, pri podpore poskytovania služieb v rámci mikroregiónov, pri budovaní drobných prevádzok.

Existencia vzorových dokumentov pre RVV propagujúcich miestnu výrobu, remeslá a služby spracovaných MAS Horný Liptov

Zistili sme pri analýze dokumentov MAS Horný Liptov, že Miestna akčná skupina Horný Liptov v rámci podpory miestnej výroby a služieb drobných podnikateľov spracovala zoznamy remeselníkov, umelcov a obyvateľov, ktorí sa venujú tradičnej ľudovej kultúre a výrobe výrobkov z tradičných materiálov. Zverejnené zoznamy pomáhajú drobným remeselníkom rozvíjať svoje

služby a poskytovať ich širšiemu okruhu záujemcov, plnia nielen informačnú funkciu, ale napomáhajú propagácii tradičných hodnôt regiónu a plnia jeden z cieľov projektu.

Podpora regionálneho vzdelávania a výchovy pre efektívne využívanie miestnych zdrojov a udržanie konkurencieschopnosti miestnych produktov

Pri posudzovaní a analýze väčšiny dokumentov sme zistili, že dôležitým odvetvím, ktorého produkty sa spracovávajú v miestnej výrobe, je oblasť pôdohospodárstva, ktorá súvisí s tradičnými hodnotami územia, a ktorej produkty je možné spracovávať, prípadne využívať ako doplnkové služby k cestovnému ruchu. Prostredníctvom rôznych foriem vzdelávania je podporované budovanie ekofariem, biofariem, modernej agroturistiky či špecifických služieb pre obyvateľov aj návštevníkov regiónu. V rámci posudzovania odvetvia sme zistili v regióne existenciu vo výraznej miere využívanej služby pre občanov s názvom „Liptovská debnička“, v ktorej ide o poskytovanie miestnych, prípadne regionálnych, sezónnych produktov a výpestkov aj s dovozom do domácností. Podporujú tým miestnych malých producentov a dávajú prácu ľuďom v regióne.

Efektívna komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi pri tvorbe strategických dokumentov

Pri analyzovaní väčšiny strategických dokumentov obcí a regiónu sme zistili existenciu efektívnej komunikácie v procese tvorby a monitorovania plnenia prijatých strategických dokumentov, ktorej dôsledkom boli zohľadnené požiadavky občanov a zámery drobných podnikateľov a poskytovateľov služieb na konkrétnu službu či činnosť, a to aj v oblasti RVV definovaním požiadaviek na odbornú pomoc pri zahájení a udržaní služby či miestnej výroby.

Existencia zdravej konkurencie v odvetví miestnej výroby a služieb

V nami posudzovaných dokumentoch bol uvádzaný pozitívny vplyv konkurenčného prostredia a zdravej konkurencie medzi drobnými podnikateľmi na rozvoj odvetvia miestnej výroby a služieb v regióne.

Výrazný potenciál v odvetví miestnej výroby a služieb vo väzbe na oblasť cestovného ruchu

Vo väčšine nami posudzovaných dokumentoch sme zistili výraznú väzbu miestnej výroby a služieb na oblasť cestovného ruchu, hlavne v poskytovaní doplnkových služieb cestovného ruchu pre návštevníkov turisticky atraktívneho regiónu Horného Liptova.

3.2.5. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie slabých stránok

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Miestna výroba a služby nasledovné slabé stránky:

Nedostatočný záujem o RVV v oblasti samozamestnania, malého a stredného podnikania v miestnej výrobe a službách

Z nami analyzovaných dokumentov vyplynulo, že obyvatelia regiónu nie sú dostatočne pripravení na samozamestnanie v odvetví miestnej výroby a služieb z dôvodu nedostatočných znalostí a zručností zvládania rizík spojených s podnikaním a či zamestnávaním iných ľudí, čo je z pohľadu RVV v nepedagogickom procese priestor pre poskytovanie rôznych foriem poradenstva či ďalšieho vzdelávania v rámci ČŽV v odvetví miestna výroba a služby.

Nedostatočná úroveň digitálnej gramotnosti a IKT zručností u drobných poskytovateľov služieb a pracujúcich v miestnej výrobe

V rámci analyzovaných strategických dokumentoch obcí a regiónu a v ich výstupoch sme zistili konštatované nedostatočné IKT zručností, ktoré sú v súčasnosti nevyhnutné aj pre drobných podnikateľov v miestnej výrobe a poskytovateľov služieb. Ich neznalosť spôsobuje prekážky v podnikaní. Zvlášť vekovo starší, uvádzali ako prekážku v ďalšej svojej činnosti náročnosť agendy spojené s malým a stredným podnikaním – elektronickú komunikáciu. Nie každý má technické vybavenie, alebo finančné zdroje naň, a nie každý je digitálne zručný, aby dokázal splniť niektoré zákonné povinnosti, ktoré však privátne nesúvisia s jeho hlavnou činnosťou, ale s písomnou agendou okolo podnikania. Tu je priestor pre poskytovanie neformálneho vzdelávania či poradenstva v rámci regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese.

V rámci RVV je nedostatočne podporovaný záujem, hlavne mladých ľudí, o prácu v odvetví miestnej výroby a služieb

Zistili sme pri analýze posudzovaných dokumentov – PHSR ŽSK a MAS Horný Liptov, že nevýhodou drobnej výroby a sezónneho poskytovania služieb (hlavne v službách cestovného

ruchu či doplnkových službách poľnohospodárstva) je neschopnosť ekonomicky zabezpečiť rodiny a uspokojiť nároky na štandard v bývaní, na kvalitné trávenie voľného času, starostlivosť o deti, dôchodkové zabezpečenie a iné nároky mladých ľudí. Vo väčšine prípadov je miestna výroba a služby len doplnkovým zdrojom príjmov popri hlavnej činnosti obyvateľov, hlavne u strednej a staršej generácie.

Pomerne vysoký vek ľudí pracujúcich v tradičných remeslách a poskytujúcich služby

V rámci nami posudzovaných dokumentoch je popisovaný vyšší vek ľudí, ktorí zachovávajú tradície v pôvodných remeslách a službách, a je preto potrebné podchytiť ich skúsenosti a zručnosti a umožniť prostredníctvom regionálneho vzdelávania a výchovy uchovávať a rozvíjať tradície regiónu, prenášať ich na mladú generáciu a modernizovať spôsob ich propagácie a šírenia.

Absencia regionálnych značiek produktov miestnej výroby a služieb ako príčina nedostatočnej prezentácie hodnôt regiónu Horný Liptov

V nami posudzovaných strategických dokumentoch regiónu a ŽSK bolo konštatované absentovanie regionálnych značiek vyrábaných a ponúkaných produktov. Produkty miestnej výroby sú známe len v blízkom regióne, chýba marketing a reklama. Z pohľadu RVV v nepedagogickom procese je daná problematika priestorom pre neformálne vzdelávanie v oblasti reklamy a marketingu, propagácii hodnôt regiónu cez schválenie miestnych značiek a pri budovaní pozitívneho vzťahu k regiónu.

Nízka úroveň regionálnej výchovy a vzdelávania v prepojení na oblasti doplnkových služieb v cestovnom ruchu a v trávení voľného času

Z nami analyzovaných výstupov strategických dokumentov vyplynula nízka úroveň RVV v prepojení na doplnkové služby v cestovnom ruchu a v trávení voľného času, ktoré sa prejavili nedostatkom týchto služieb pre obyvateľstvo a návštevníkov zvlášť v menších obciach

s potenciálom v oblasti cestovného ruchu (požičovne športových potrieb, áut, elektrobicyklov, predaj suvenírov a domácich produktov, tlmočenie, sprievodcovské služby, welnes, relax...).

Sezónnosť poskytovaných služieb je problémom pri rozvoji zamestnanosti v regióne

Slabá stránka uvádzaná aj vo výstupoch nami posudzovaných strategických dokumentov obcí a regiónu súvisela s charakterom poskytovaných služieb. Prejavuje sa hlavne v oblasti cestovného ruchu a služieb cestovného ruchu, ktoré sa na Hornom Liptove sústreďujú na zimnú a letnú sezónu. V mimosezónnom období sú poskytovatelia služieb nútení vykonávať iné práce, či byť evidovaní na úrade práce, ako to konštatuje aj analýza situácie na trhu práce v Liptovskom regióne. Z hľadiska predchádzajúceho zamestnania tvoria bývalí zamestnanci odvetvia služieb až 13,59 % evidovaných uchádzačov o zamestnanie. Z pohľadu RVV nepedagogickom procese existuje priestor pre poskytovanie poradenstva a rekvalifikácií obyvateľov pre zvýšenie zamestnatel'nosti v odvetví miestnej výroby a služieb.

Nízka úroveň prepojenia RVV na miestnu výrobu a služby v oblasti doplnkových služieb v poľnohospodárstve

Pri analýze nami posudzovaných PHSR obcí a regiónu sme zistili, že absentuje na miestnej a regionálnej úrovni prepojenie medzi regionálnou výchovou a rozvojom doplnkových služieb v poľnohospodárstve podporujúce budovanie napr. fariem liečivých bylín, rýchlorastúcich drevín, spracovanie a predaj vlastných produktov, predaj výrobkov z dvora a pod.

Absencia väčšieho počtu remeselných dielní, remeselných dvorov a remeselných trhov a jarmokov v regióne

Vo väčšine nami posudzovaných dokumentoch sme zistili nedostatok podujatí propagujúcich miestnu výrobu a služby, hlavne v oblasti remesiel a k tomu nadväzujúcej RVV – remeselné trhy a jarmoky a nedostatočne budované remeselné dvory a dielne pre rozvoj a propagáciu tradičných remesiel a hodnôt regiónu a pre výchovu mladej generácie pri získavaní remeselných zručností.

Neaktuálne portály propagujúce miestnu výrobu a služby v regióne Horný Liptov

Pri posudzovaní odvetvia miestna výroba a služby sme zistili, že propagácia odvetvia je v regióne neuspokojivá. Internetové portály, ktoré propagovali rôzne remeslá a služby, hlavne v spojení s cestovným ruchom v Hornom Liptove (napr. mojliptov.sk alebo portál MAS podporený z dotačných zdrojov), sú niekoľko rokov neaktualizované. V prepojení na RVV vytvárajú priestor pre zvýšenie reklamy a zlepšenie marketingu v odvetví miestnej výroby a služieb.

Chýba poradenský a informačný servis pre drobných podnikateľov v regióne

Pri analyzovaní strategických dokumentov MAS Horný Liptov a 25tich obcí združených v MAS sme zistili absenciu servisu, ktorý by poskytoval poradenstvo a potrebné informácie pre začínajúcich aj fungujúcich poskytovateľov služieb a drobných podnikateľov v miestnej výrobe, pričom potenciál na takýto servis vidia obce v Miestnej akčnej skupine Horný Liptov.

3.2.6. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie príležitostí

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Miestna výroba a služby nasledovné príležitosti:

Existencia a príslušné ustanovenia zákona o podpore malého a stredného podnikania č. 290/2016 Z.z. zohľadňujúce možnosti podpory miestnej výroby a služieb v regióne

Pri analýze právneho stavu sme zistili, že do oblasti podpory zo strany Ministerstva hospodárstva SR v zmysle ustanovení citovaného zákona bolo zahrnuté aj zachovanie a rozvoj tradičných priemyselných odvetví, remesiel, tradičných ľudových remesiel a ľudových umeleckých výrob. V rámci podpory je možné získať finančné prostriedky aj na vzdelávanie v oblasti podnikania a budovania malých a stredných podnikov.

Využitie potenciálu zručných ľudí v obciach a regióne pri RVV v nepedagogickom procese pre rozvoj odvetvia služieb a miestnej výroby v regióne

Pri posudzovaní strategických dokumentov regiónu a analýze výstupov sme zistili, že Miestna akčná skupina Horný Liptov a obce regiónu uvádzali danú príležitosť ako predpoklad pre rozvoj miestnych služieb a pre zachovanie tradičných remesiel a výroby, pre budovanie pozitívneho vzťahu k regiónu, pre budovanie vlastných/regionálnych značiek vyrábaných produktov, a tiež ako predpoklad pre odovzdávanie tradícií pre mladú generáciu, pričom je potrebné využiť možnosti RVV v ďalšom vzdelávaní.

Podpora rozvoja miestnej výroby a služieb a vytváranie podmienok v regióne

Vo väčšine nami analyzovaných PHSR obcí sme zistili potrebu vytvárania podmienok pre doplnkovú miestnu výrobu v odvetví poľnohospodárstva a spracovania jeho produkcie, lesníctva a spracovanie dreva, služieb cestovného ruchu a pod., pre rozvoj remesiel a služieb, a to či už ako hlavnej alebo doplnkovej činnosti obyvateľov Horného Liptova. Na to nadväzovali

požiadavky na rekvalifikácie v odboroch, jazykových a IKT zručnostiach, na výchovu nových remeselníkov a poskytovateľov služieb.

Viaczdrojová podpora vytvárania pracovných miest v odvetví Miestna výroba a služby zahŕňa aj oblasť RVV (ďalšieho vzdelávania a rekvalifikácie)

Pri analýze súčasného stavu v nami posudzovaných dokumentoch sme zistili, že na podporu miestnej výroby a služieb na Slovensku slúži platná legislatíva o podpore malého a stredného podnikania zákon, ktorá dáva podnikateľom priestor a financie z MH SR na zahájenie činnosti aj v odvetví miestnej výroby a služieb. Na tvorbu pracovných miest v odvetví sú zamerané aj príspevky poskytované obciam prostredníctvom príslušného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Príspevky a dotácie je možné využiť aj na vzdelávanie a poradenstvo v oblasti podnikania, či samozamestnania. Ďalším zdrojom je Program rozvoja vidieka a európske zdroje poskytované cez PPA v rámci Podopatrenia 7.4. Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry. Jednou z podporených činností je aj výstavba tržníc na predaj miestnych produktov. Pričom zdroje je možné použiť aj na poradenstvo v oblasti investičných zámerov a spracovanie rozvojových projektov v odvetví.

Využitie potenciálu inštitútu validácie kvalifikácií v odvetví Miestna výroba a služby

Na základe zistených zámerov v oblasti celoživotného vzdelávania, ktorým je aj validácia kvalifikácií, vzniká pre regionálne vzdelávanie a výchovu Horného Liptova priestor na efektívne reagovanie na potreby trhu práce, v záujme rozvoja podnikania a dlhodobej udržateľnosti mikroekonomických aktivít v regióne Horný Liptov. Táto príležitosť je jednou z ciest, ako veľmi rýchlo a flexibilne môže regionálna výchova a vzdelávanie reagovať na potrebné zmeny a požiadavky trhu práce.

Koordinácia RVV v oblasti služieb cestovného ruchu vo vzťahu k potenciálu regiónu Horný Liptov v odvetví miestnej výroby a služieb

Zistili sme v posudzovaných dokumentoch, že región Horného Liptova je v nich hodnotený ako územie s veľkým potenciálom pre rozvoj služieb v cestovnom ruchu. Liptov je najrozsiahlejším územím žilinského kraja a jeho ubytovacie a stravovacie kapacity majú dvojnásobne vyšší percentuálny podiel voči priemeru žilinského kraja. Služby v cestovnom ruchu sa netýkajú len ubytovania a stravovania, ale aj športových, relaxačných a kultúrnych aktivít, ale aj iných, doplnkových služieb (sprievodcovstvo, tlmočníctvo, autopožičovne, kaderníctva, predaj suvenírov, reklamných predmetov, tlmočenie a iné). Ako sa uvádza v PHSR ŽSK, ekonomika vidieka, na ktorom žije 50 % obyvateľstva, v spojitosti s nadpriemerným rozvojom cestovného ruchu pri ďalšom zaktivizovaní miestnych komunít (aj cez Miestne akčné skupiny) môže viesť k tvorbe nových, resp. k udržaniu pracovných miest. A v týchto intenciách je RVV vnímaná ako dôležitý faktor rozvoja služieb a zvyšovania zamestnanosti.

Odvetvie Miestnej výroby a služieb ponúka možnosti dovzdelávania a rekvalifikácie pre adaptabilitu pracovnej sily pre nízko kvalifikované obyvateľstvo

Pri analýze strategického regionálneho dokumentu sme zistili, že Horný Liptov má v rámci žilinského kraja najsilnejšie zastúpenú marginalizovanú rómsku komunitu, ktorá tvorí väčšinu dlhodobo evidovaných nezamestnaných. Zároveň ide o skupinu ľudí s nízkym vzdelaním a kvalifikáciou, ale manuálne zručných a umelecky nadaných. Príležitosťou pre využitie tejto pracovnej sily, ako aj ostatných sociálne znevýhodnených, je ich dovzdelávanie či rekvalifikácia na oblasti v miestnej výrobe a službách, aj pri rozvíjaní tradičných remesiel.

Zriaďovanie obecných podnikov remesiel a služieb vo väzbe na ekonomické a legislatívne procesy v SR

Vo väčšine nami posudzovaných dokumentoch sme zistili, že pre rozvoj územia nielen v zmysle ekonomickom, ale aj v zmysle rozvoja ľudských zdrojov vytvárania pracovných príležitostí, je žiadúce zriaďovanie obecných podnikov, ktoré by zastrešovali a zároveň koordinovali

nedostatkové služby v regióne či v miestnych podmienkach obcí. Vznik obecných podnikov vytvára priestor pre osvetu, vzdelávanie prípadne rekvalifikácie obyvateľstva na

Využitie potenciálu RVV v regióne na tvorbu regionálnych značiek v odvetví miestnej výroby a služieb a propagáciu miestnych produktov

Vo všetkých analyzovaných dokumentoch regiónu aj obcí sme zistili, že obce aj mikroregióny majú záujem na rozvíjaní potenciálu svojich území – na rozvíjaní tradícií, na využívaní ľudského potenciálu, na budovaní regionálnych značiek a propagovaní miestnych produktov v rámci odvetvia miestna výroby a služby s využitím možností regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese.

3.2.7. Odvetvie Miestna výroba a služby - vyhodnotenie ohrození

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Miestna výroba a služby nasledovné ohrozenia:

Nedostatočné legislatívne zabezpečenie problematiky RVV najmä v oblasti vlastníckych vzťahov k pozemkom pri poskytovaní doplnkovej výroby a služieb v agropodnikaní

Pri analyzovaní strategických dokumentov regiónu sme zistili, že rozvoju podnikania v miestnej výrobe a službách, ktoré má nadväznosť na sektor pôdohospodárstva, bránia nedoriešené vlastnícke vzťahy k pozemkom, na ktorých sa realizuje miestna výroba a poskytujú služby.

Nesúlady medzi ponukou vzdelávania a požiadavkami trhu práce v odvetví

Pri analýze posudzovaných programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja sme zistili, že ohrozením rozvoja odvetvia miestna výroba a služby je nedostatočná flexibilita na požiadavky trhu práce, nedostatočná spolupráca a koordinácia medzi podnikateľmi a rezortom školstva, či vzdelávacím inštitúciami ponúkajúcimi služby rekvalifikácie či do vzdelávania.

Nízka úroveň koordinácie miestnej výroby a služieb z úrovne Ministerstva hospodárstva SR

V rámci posudzovania a analýzy stavu sme zistili, že pre rozvoj odvetvia miestna výroba a služby je nedostatočná miera koordinácie z ústredných orgánov, čo môže byť spôsobené širokým spektrom ponúkaných služieb a miestnej výroby.

Nezáujem štátu o doriešenie legislatívy zaťažujúcej drobných podnikateľov v odvetví

Vo väčšine nami posudzovaných dokumentoch sme našli definovaný problém súvisiaci s rozvojom miestnej výroby a služieb. Týkal sa vysokej odvodovej zaťaženia (každoročne rastie, odvíja sa od priemernej mzdy v národnom hospodárstve) a byrokratickej náročnosti spojenej so súčasnou elektronizáciou v informačných systémoch. Napriek viacdrozovej podpore malého a stredného podnikania pri vzniku podnikania a založení živnosti, sú vyššie uvádzané skutočnosti

Odvetvie Miestna výroba a služby
Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

demotivujúcimi faktormi v pokračovaní podnikateľskej činnosti u drobných podnikateľov. Malí a strední podnikatelia majú z pohľadu legislatívy také isté postavenie ako veľké podniky (odvody sociálne, zdravotné, daňové, náročnosť písomnej agendy a účtovníctva, výkazníctva a hlásení, daňových priznaní a pod), a nemajú napr. daňové prázdny ako veľkí investori. Podpora pri štarte – zahájení podnikania - nie je koncepčným riešením. Pomocou mimo legislatívy by mohla byť aj ponuka neformálneho vzdelávania pri udržaní a rozvoji podnikania – výmeny skúseností, burzy nápadov, trhy práce, poradenský servis, externé služby a pod.

Nedostatočný pozitívny vplyv regionálnej výchovy a vzdelávania na ekonomiku vidieka

V rámci analýzy posudzovaných dokumentov sme zadefinovali niektoré problémy pri rozvoji vidieka, a to slabšia kúpyschopnosť obyvateľstva, odliv schopných pracovníkov mimo regiónu a nedostatok pracovných príležitostí, sezónnosť v poskytovaní služieb s negatívnym dopadom na poskytovateľov týchto služieb v oblasti príjmov, zapríčinená aj nedostatočnou koordináciou medzi trhom práce, požiadavkami regiónu na nové povolania a ponukou vzdelávacích aktivít.

Odchod vyškolených a pripravených zamestnancov v oblasti miestnej výroby a služieb mimo región a mimo Slovensko

Z analýzy posudzovaných dokumentov vyplynulo, že ohrozením pre odvetvie je odchod vyškolených a zručných obyvateľov za lepším príjmom mimo región, prípadne až do štátov EÚ. Regionálne vzdelávanie a výchova v nepedagogickom procese by v rámci poradenstva a rekvalifikácií mohla vykryť nedostatkové profesie, prípadne realizovať ďalšie vzdelávanie pre vekovú kategóriu 50+ s rodinnými a inými väzbami na región, ktorí už nemajú tendenciu odchádzať za prácou mimo územia regiónu.

Nekoordinovaný postup štátnych orgánov, samosprávy, škôl, poskytovateľov služieb a podnikateľov v miestnej výrobe pri využití celého potenciálu regiónu

Pre efektívny rozvoj RVV v posudzovanom odvetví, pre jeho rozvoj je potrebné zlepšiť koordináciu všetkých zainteresovaných subjektov – spracovať koncepciu rozvoja odvetvia

Odvetvie Miestna výroba a služby

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

v regióne – vytvorenie podmienok, odstránenie sezónnosti, duplicity, doplnenia chýbajúcich druhov prác a služieb a k tomu prislúchajúce vzdelávanie, ďalšie a celoživotné vzdelávanie

Lacná ponuka obchodných reťazcov likviduje miestnu výrobu a služby

Z nami posudzovaných dokumentov vyplynulo pre odvetvie miestnej výroby a služieb ohrozenie, týkajúce sa konkurencieschopnosti miestnych výrobcov a ich produktov vo vzťahu k lacnej ponuke produktov a tovarov v obchodných reťazcoch. Z pohľadu RVV je pri tomto ohrození priestor pre budovanie vzťahu k regiónu a jeho hodnotám, pre osvetu a propagáciu kúpy slovenských a miestnych výrobkov.

Chýbajúci regionálny informačný systém v odvetví miestna výroba a služby

V nami posudzovaných dokumentoch sme zistili, že pre efektívny rozvoj odvetvia chýba v regióne jednotný informačný systém, ktorý by poskytoval poradenský a konzultačný servis, pomáhal pri reklame a marketingu, pri budovaní regionálnej značky produktov miestnej výroby a služieb, pri propagácii činnosti drobných podnikateľov a poskytovateľov služieb, pri koordinácii podujatí napr. remeselných trhov a jarmokov.

C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> -Využívanie potenciálu Horného Liptova pre regionálne vzdelávanie a výchovu v nepedagogickom procese v tradičných remeslách a službách -Úspešná spolupráca vo väčšine obcí medzi samosprávou a drobnými podnikateľmi v oblasti miestnej výroby a služieb -Udržiavanie a rozvoj existujúcich tradičných remesiel a tradičného spôsobu hospodárenia v regióne prostredníctvom RVV -Využívanie špecifického potenciálu zručných ľudí z marginalizovaných rómskych komunít v oblasti remesiel -Vzájomná spolupráca obcí združených v MAS Horný Liptov vo väzbe na RVV pri propagácii a podpore rozvoja miestnej výroby a služieb -Existencia vzorových dokumentov pre RVV propagujúcich miestnu výrobu, remeslá a služby spracovaných MAS Horný Liptov -Podpora regionálneho vzdelávania a výchovy pre efektívne využívanie miestnych zdrojov a udržanie konkurencieschopnosti miestnych produktov -Efektívna komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi pri tvorbe strategických dokumentov -Existencia zdravej konkurencie v odvetví miestnej výroby a služieb -Výrazný potenciál v odvetví miestnej výroby a služieb vo väzbe na oblasť cestovného ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> -Nedostatočný záujem o RVV v oblasti samozamestnania, malého a stredného podnikania v miestnej výrobe a službách -Nedostatočná úroveň digitálnej gramotnosti a IKT zručností u drobných poskytovateľov služieb a pracujúcich v miestnej výrobe -V rámci RVV je nedostatočne podporovaný záujem, hlavne mladých ľudí, o prácu v odvetví miestnej výroby a služieb -Pomerne vysoký vek ľudí pracujúcich v tradičných remeslách a poskytujúcich služby -Absencia regionálnych značiek produktov miestnej výroby a služieb ako príčina nedostatočnej prezentácie hodnôt regiónu Horný Liptov -Nízka úroveň regionálnej výchovy a vzdelávania v prepojení na oblasti doplnkových služieb v cestovnom ruchu a v trávení voľného času -Sezónnosť poskytovaných služieb je problémom pri rozvoji zamestnanosti v regióne -Nízka úroveň prepojenia RVV na miestnu výrobu a služby v oblasti doplnkových služieb v poľnohospodárstve -Absencia väčšieho počtu remeselných dielní, remeselných dvorov a remeselných trhov a jarmokov v regióne -Neaktuálne portály propagujúce miestnu výrobu a služby v regióne Horný Liptov -Chýba poradenský a informačný servis pre drobných podnikateľov v regióne

<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> - Existencia a príslušné ustanovenia zákona o podpore malého a stredného podnikania č. 290/2016 Z.z. zohľadňujúce možnosti podpory miestnej výroby a služieb v regióne -Využitie potenciálu zručných ľudí v obciach a regióne pri RVV v nepedagogickom procese pre rozvoj odvetvia služieb a miestnej výroby v regióne -Podpora rozvoja miestnej výroby a služieb a vytváranie podmienok v regióne -Viaczdrojová podpora vytvárania pracovných miest v odvetví Miestna výroba a služby zahŕňa aj oblasť RVV (ďalšieho vzdelávania a rekvalifikácie) -Využitie potenciálu inštitútu validácie kvalifikácií v odvetví Miestna výroba a služby -Kordinácia RVV v oblasti služieb cestovného ruchu vo vzťahu k potenciálu regiónu Horný Liptov v odvetví miestnej výroby a služieb -Odvetvie Miestnej výroby a služieb ponúka možnosti do vzdelávania a rekvalifikácie pre adaptabilitu pracovnej sily pre nízko kvalifikované obyvateľstvo -Zriaďovanie obecných podnikov remesiel a služieb vo väzbe na ekonomické a legislatívne procesy v SR -Využitie potenciálu RVV v regióne na tvorbu regionálnych značiek v odvetví miestnej výroby a služieb a propagáciu miestnych produktov 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> - Nedostatočné legislatívne zabezpečenie problematiky RVV najmä v oblasti vlastníckych vzťahov k pozemkom pri poskytovaní doplnkovej výroby a služieb v agropodnikaní -Nesúlad medzi ponukou vzdelávania a požiadavkami trhu práce v odvetví -Nízka úroveň koordinácie miestnej výroby a služieb z úrovne Ministerstva hospodárstva SR -Nezáujem štátu o doriešenie legislatívy zaťažujúcej drobných podnikateľov v odvetví -Nedostatočný pozitívny vplyv regionálnej výchovy a vzdelávania na ekonomiku vidieka -Odchod vyškolených a pripravených zamestnancov v oblasti miestnej výroby a služieb mimo región a mimo Slovensko -Nekoordinovaný postup štátnych orgánov, samosprávy, škôl, poskytovateľov služieb a podnikateľov v miestnej výrobe pri využití celého potenciálu regiónu -Lacná ponuka obchodných reťazcov likviduje miestnu výrobu a služby -Chýbajúci regionálny informačný systém v odvetví miestna výroba a služby
--	--

4. SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov pre odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby

Procesy posudzovania :

1. Pedagogický proces
2. Nepedagogický proces

Spracoval projektový tím v zložení:

Ing. Vladimír Šagát, PhD. – hlavný koordinátor

PaedDr. Ján Kamod'a, PhD. -hlavný expert 1

RNDr. Rastislav Haraga, PhD.- hlavný expert 2

Mgr. Soňa Balážová- expert

Mgr. Alojz Galbavý- expert

JUDr. Ivan Kotleba – expert

PhDr.Mgr. Peter Rosputinský, PhD.-expert

PhDr.Dušan Štrauss, PhD.-expert

Mgr.Ľubica Ďurajdová- odborník

PhDr. Desana Stromková- odborník

Ing. Ivan Kováč- odborník

Liptovský Mikuláš

2019

4.1. Pedagogický proces - Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby

A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Posudzované odvetvie (oblasť) : O 4 - ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby,

Posudzovaný primárny proces : PP - pedagogický proces

Posudzované dokumenty:

Základné školy, učebné osnovy k predmetu prvouka

Základné školy, učebné osnovy k predmetu vlastiveda

Základné školy, učebné osnovy k predmetu geografia

KU v Ružomberku, Výročná správa Katolícka univerzity v Ružomberku

V rámci posudzovaného odvetvia boli využité jedine výstupné materiály za základné školy a vysokej školy.

4.1.1. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia - ekologické služby a demografické faktory, zamestnanosť

Oblasť ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby je podporovaná a rozvíjaná hlavne základnou školou, konkrétne predmetmi prvouka a geografia Katedrou biológie a ekológie Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Všetky dokumenty zasahujú celý región Horného Liptova, prípadne celý Liptov, dokonca Katolícka univerzita zasahuje aj nad rámec skúmaného regiónu, pretože spolupracuje v tomto smere aj so zahraničnými univerzitami.

Predmet prvouka sa vyučuje na prvom stupni, kde sa žiak konkrétne naučí v prírodovednej oblasti poznávať organizmy, neživé prostredie a ich vzájomné vzťahy, oboznámi sa s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov. Predmet geografia sa v súvislosti so skúmaným odvetvím zameriava na spoznávanie Zeme, čo je základnou podmienkou na jej ochranu. Dôležité je aj poznať vplyv a účinok vnútorných a vonkajších síl, ktoré pôsobia na povrch Zeme, čo pomôže ľuďom chrániť sa pred živelnými pohromami. To isté platí aj pri poznaní zákonitostí počasia v rôznych podnebných oblastiach sveta.

Katedra biológie a ekológie sa zameriava v rámci skúmaného odvetvia na rozvoj inovatívnych didaktických a metodických prístupov vo výučbe biologicko- ekologických, ako aj environmentálnych predmetov, ktoré prispievajú k skvalitneniu výchovno-vzdelávacieho procesu na školách všetkých stupňov.

Prvý stupeň Základnej školy s materskou školou na ulici Hradná v Liptovskom Hrádku navštevovalo 120 žiakov, a druhý stupeň, kde sa vyučuje predmet geografia, navštevovalo 280 žiakov.

V našej analýze sme zistili, že v rámci rozširujúceho štúdia predmetu biológia, úspešne ukončilo za posledné tri roky (2016-2018) 8 študentov (už zamestnaní v školstve). A v rámci rozširujúce štúdia predmetu geografia to bolo za to isté obdobie 21 študentov.

Vplyv RVV v súvislosti s výučbou predmetov prvouka a geografia bol minimálny na zamestnanosť a na podnikateľské aktivity. Žiak sa na ich vyučovaní akurát naučí nové poznatky súvisiace s ochranou životného prostredia vo svojom regióne ale i na celej zemi.

Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby

Pedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Katedra biológie a ekológie už vplyv na zamestnanosť a podnikateľské aktivity má. Zaujímavosť sa môžu prihlásiť na vykonanie rigorózneho skúšky, na rozširujúce štúdium tretieho predmetu, prípadne na doplňujúce pedagogické minimum, čo každému záujemcovi rozšíri možnosť uplatnenia sa v praxi.

Hlavným realizátorom a nositeľom boli v rámci základnej školy Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a samotná škola. Vedľajším realizátorom je zriaďovateľ, čiže mesto Liptovský Hrádok.

Hlavným realizátorom a nositeľom pri Katolíckej univerzite je Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, vedenie Katolíckej univerzity a vedenia jednotlivých fakúlt. Vedľajším realizátorom je Konferencia biskupov Slovenska.

4.1.2. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - platná právna úprava

Všetka vnútorná legislatíva základných škôl musí rešpektovať nasledovné zákony a vyhlášky:

- Zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 188/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- V rámci financovania školy je záväzný zákon č. 597/ 2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení.
- V rámci kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov škola musí rešpektovať zákon č. 317/ 2009 Z.z o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zákon č. 312/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MŠ SR 445/2009 Z. z. o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch a atestáciách pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov.

Katolícka univerzita má mnoho svojich vlastných vnútorných smerníc (smerníc rektora) a každá fakulta má zasa svoje vnútorné smernice dekana. Základné vnútorné predpisy sú: Štatút katolíckej univerzity v Ružomberku (25.9.2018), organizačné poriadky (smernica č. 27/ 2017), rôzne smernice o štúdiu, o voľbe senátu, smernica o obehu účtovných dokladov, a pod. Samozrejme tak ako aj iné vysoké školy, aj Katolícka univerzita sa musí v prvom rade riadiť zákonom o vysokých školách, zákon č. 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Okrem tohto zákona musí rešpektovať aj nariadenia KBS, ktoré súvisia s Vatikánskou zmluvou so Slovenskou republikou. Katolícka univerzita v Ružomberku bola zriadená Zriaďovacou listinou Konferencie biskupov Slovenska (ďalej len KBS), protokol č. 157/2000 zo dňa 5. 7. 2000, podľa dokumentu Jána Pavla II.: Ex corde Ecclesiae - Apoštolská konštitúcia o katolíckych univerzitách zo dňa 15. 8. 1990, čl. 3, § 1 (ďalej len Ex corde Ecclesiae

alebo ECE) a zákonom NR SR č. 167/2000 Z. z. o zriadení Katolíckej univerzity v Ružomberku. Okrem uvedeného musí Katolícka univerzita zohľadňovať aj Vyhlášku MŠ SR č. 97/2010 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o dokumentácii akreditovaného vzdelávacieho programu ďalšie vzdelávania, o obsahu žiadosti o akreditáciu vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania a o projekte vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o osvedčení o absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o náležitostiach osvedčenia o čiastočnej kvalifikácii a osvedčenia o úplnej kvalifikácii a zákon č. 568/2009 Z.z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

4.1.3. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV

Komunikácia sa jednoznačne v rámci základnej školy realizovala medzi Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a príslušnou základnou školou, medzi základnou školou a jej zriaďovateľom ale záznamy z uvedenej komunikácie nie sú zo skúmaných dokumentov zistené. Komunikácia pri Katolíckej univerzite je uskutočňovaná prostredníctvom rektorských konferencií, Vedeckej rady univerzity a Vedeckých rád jednotlivých fakúlt.

Vonkajší potenciál skúmaných dokumentov za základnú školu je prítomný v metodických pokynom zo strany Ministerstva školy. V rámci Katolíckej univerzity môžeme hovoriť o komplexných akreditáciách.

Vnútorý potenciál RVV je pri základnej škole rozhodujúcejší. Škola si môže upraviť učebné osnovy v rozsahu 30%. Pri univerzite je vnútorný potenciál viditeľný hlavne v garantoch jednotlivých študijných programov, ktorí systematicky aplikujú najnovšie poznatky z vedy a výskumu.

Významné bariéry pri Katolíckej univerzite boli zistené hlavne v malom počte hlásiacich sa študentov na študijné programy vo vedných disciplínach chémie a geografie, čo bolo vo veľkej miere spôsobené aj negatívnymi vplyvmi médií.

Trh vzdelávacích aktivít v rámci skúmaného odvetvia ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby, nie je dostatočný. Je potrebné, aby sa aj v rámci vysokej školy vytvorilo viac študijných programov so zameraním na ochranu životného prostredia, na vykonávanie výskumov v spomenutej oblasti. Taktiež aj do učebných osnov predmetov ako je prírodoveda alebo geografia, prípadne rozvoj prierezovej témy Environmentálna výchova.

Právomoc v rozhodnutiach a zodpovednosť je zakotvená v rámci základnej školy v náplniach práce manažmentu školy. Plány práce sú zostavované ročne ale nemajú strategické plánovanie. Organizácia práce je realizovaná prostredníctvom metodických orgánov v oblasti pedagogického riadenia. Kontrolný systém je vymedzený v pláne vnútroškolkej kontroly. Ekonomické a finančné riadenie nie je súčasťou základnej školy ale je v štruktúre zriaďovateľa školy, teda mesta Liptovský Hrádok, pretože sú prenesené kompetencie na zriaďovateľa.

Riadenie RVV v tejto oblasti je na Univerzite rozdelené na pedagogické riadenie – v oblasti historických, humanitných, pedagogických, prírodovedných, sociálnych a zdravotníckych vied a ďalej v oblasti umenia, ekonómie a manažmentu. V rámci plánovania sú spracované koncepčné materiály cez schválené študijné programy a odbory. V rámci organizovania pracovných činností sú stanovené úlohy, schvaľované v kolégiách dekanov a rektora. Chýba však kontrolný útvar univerzity. V ekonomickom a finančnom riadení sa plnom rozsahu rešpektuje právna subjektivita univerzity, kde v rámci vnútornej legislatívy absentujú smernice určujúce právomoci univerzity vo vzťahu k fakultám.

Materiálno-technické vybavenie univerzity v súvislosti so skúmaným odvetvím je na štandardnej úrovni. Škola má laboratória a pomôcky, ktoré sú využívané pri rôznych výskumoch v danej oblasti. Na veľmi kvalitnej úrovni má aj novú Univerzitnú knižnicu vybavenú najmodernejšou technikou.

Základná škola je po stránke materiálno-technickej vybavená priemerne. Absentuje ale telocvičňa, čo však skúmané odvetvie veľmi neohrozuje.

Využívanie voľného času žiakmi základnej školy sa realizuje hlavne prostredníctvom krúžkovej činnosti v škole a v Centre voľného času. V skúmaných dokumentoch neboli nikde uvedené krúžky, ktoré by súviseli so skúmaným odvetvím, čo považujeme za negatívum.

Katolícka univerzita má v organizačnej štruktúre zriadené aj Univerzitné pastoračné centrum, ktoré sa vo veľkej miere zúčastňuje na organizovaní rôznych aktivít pre študentov, ale i pre pedagogických a nepedagogických zamestnancov univerzity. Aj samotná katedra realizuje aktivity pre študentov, ako napríklad zber kliešťov, ktoré ďalej slúži k výskumu, či rôzne iné výskumné aktivity v rámci vedných disciplín chémie, biológie a geografie, ktoré sú smerované aj pre žiakov stredných škôl.

Pri analyzovaných dokumentoch zo základnej školy nebolo zistené žiadne čerpanie z fondov EÚ.

Marketingové nástroje v rámci Katolíckej univerzity sú na nadštandardnej úrovni, pretože má svoju reláciu s názvom RUNIVERZ, ktorá je pravidelné vysielaná každý druhý týždeň v stredu

v televízií LUX. Okrem toho škola realizuje Deň otvorených dverí, Detskú univerzitu a taktiež aj Univerzitu tretieho veku.

Základná škola sa prezentuje na verejnosti hlavne výsledkami žiakov na rôznych súťažiach, svojou webovou stránkou a kultúrnymi akciami, na ktoré sú žiaci pozývaní ich zriaďovateľom alebo okolitými dedinami.

Možnosti využitia v podnikateľských aktivitách a službách zamestnanosti sa v rámci univerzity môže hovoriť o oblasti zdravotníctva a manažmentu. Pri základnej škole takéto využitie nie je možné.

Dokument z Katolíckej univerzity, ktorý bol skúmaný aj v súvislosti s odvetvím ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby, je možné prepojiť aj na odvetvie miestna výroba a služby a na odvetvie cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva. Dokumenty zo základnej školy sa dajú prepojiť aj na odvetvia lesníctvo, poľnohospodárstvo a cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva.

Pozitívne spoločenské javy v regióne boli v súvislosti s posudzovanými dokumentami za Katolícku univerzitu zistené, a to hlavne pozitívny vzťah s firmou MONDI SCP, s ktorou spolu vytvárajú kvalitnejšie zabezpečenie vzdelávania na Katolíckej univerzite (konferencie, športové podujatia oddychové aktivity,...). Podobne aj základná škola sa podieľa na rozvoji pozitívnych spoločenských javov v regióne prostredníctvom dobrej spolupráce s mestom Liptovský Hrádok, pretože spoločne realizujú rôzne kultúrne a športové podujatia. Negatívne spoločenské javy neboli zistené ani na základnej škole ani na univerzite.

Motivácia študentov, ktorí sa rozhodli študovať na Katolíckej univerzite odbory súvisiace so skúmaným odvetvím je jednoznačne v ich záujme o životné prostredie a o jeho ochranu.

Spätná väzba pri Katolíckej univerzite je práve Výročná správa za rok 2017 a pri základnej škole zasa správa o výchovno-vzdelávacej činnosti za príslušný školský rok.

Katolícka univerzita ďalej veľmi dobre spolupracuje okrem MONDI SCP aj s nadáciou SUPRA a so samosprávou mesta Ružomberok.

V popise projektu boli vytýčené ciele RVV, ktoré sme zistili na základe analýz dokumentov uvedených v RM1 a RM2:

- **Tvorba poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľstvo regiónu Horný Liptov – výročná správa KU**

Z analyzovaných dokumentov Katolíckej univerzity bolo zistené množstvo aktivít, ktoré sa viažu na potreby pracovnej sily, firiem a majú vplyv na kvalitu života obyvateľov regiónu. Ide predovšetkým o vzdelávanie, ktoré prispieva k zvýšeniu kvalifikácie a zručností pracovnej sily. Ide o ponuku rozširujúcich foriem štúdia v oblasti geografie, biológie a chémie.

- **Zlepšenie postavenia participientov na trhu práce, tvorba pracovných príležitostí a podpora služby zamestnanosti v regióne Horný Liptov - výročná správa KU**

Medzi hlavné vzdelávacie aktivity KU zahrňujeme tie aktivity, ktoré sa týkali zosúladenia s potrebami regionálneho trhu práce, udržania absolventov v regióne s cieľom zvýšenia participácie obyvateľstva na vzdelávaní. Predovšetkým ide o špecializované vzdelávacie programy celoživotného vzdelávania.

- **Kvalitatívna podpora existujúcej siete školských zariadení v regióne Horný Liptov - učebné osnovy k predmetu prvouka, učebné osnovy k predmetu geografia, učebné osnovy k predmetu vlastiveda**

Predmety prvouka, geografia a vlastiveda majú osobité, nezastupiteľné postavenie vzhľadom na význam v utváraní predstáv o bezprostrednom mieste života žiakov v regióne, v ktorom žijú. Učebné osnovy uvedených predmetov sú inovované a dopĺňané novým poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov v regióne.

- **Kvalitatívna podpora existujúcej siete vedy, výskumu a inovácií v regióne Horný Liptov - výročná správa KU**

Oblasť vedy a výskumu sa zameriava na skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu na prípravu absolventov pre predprimárne, primárne vzdelávanie a študijné odbory kombinované s biológiou, geografiou a chémiou.

- **Komplexnejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov regiónu horný Liptov** – učebné osnovy k predmetu prvouka, učebné osnovy k predmetu geografia, učebné osnovy k predmetu vlastiveda

Z analyzovaných dokumentov základných škôl sa zistilo, že boli uskutočnené aktivity a podujatia, ktoré súviseli s ochranou a tvorbou ŽP v spolupráci s rodičmi, a taktiež sa realizovali prírodovedné exkurzie zamerané na dôslednejšie poznávanie regiónu.

- **Budovanie dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosti obyvateľstva regiónu horný Liptov k jeho hodnotám** – učebné osnovy k predmetu prvouka, učebné osnovy k predmetu geografia, výročná správa KU

Regionálne školstvo a KU podporovali kvalitu života a životného prostredia. Boli realizované dobrovoľnícke projekty pre miestnych obyvateľov, ako napr. tvorba náučných chodníkov, aktivity súvisiace s čistením okolia škôl a prírodných lokalít.

- **Pozitívna prezentácia hodnôt regiónu horný Liptov doma a v zahraničí** - výročná správa KU

Prezentácia pozitívnych hodnôt regiónu Horného Liptova bola realizovaná prostredníctvom mobilít pedagogických zamestnancov KU a študentov. Ide o partnerské univerzity v Belgicku, Bulharsku, na Cypre, v Českej republike, Francúzku, Holandsku, Chorvátsku, Írsku, Lotyšsku, Litve, Macedónsku, Maďarsku, Nemecku, Nórsku, Poľsku, Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku, Španielsku, Talianku, Turecku, Albánsku, Gruzínsku, Jordánsku, Rusku, Srbsku, USA a Ukrajine.

B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ

4.1.4. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie silných stránok

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby sme identifikovali tieto silné stránky:

- Žiaci ZŠ, VŠ disponujú dobrou úrovňou poznania živých organizmov v regióne Liptova
Pri analyzovaní dokumentov bolo zistené, že kurikulum predmetov učebných osnov na základných školách umožňovali žiakom získavať kvalitné vedomosti v tematických celkoch živých organizmov. KU prostredníctvom Katedry biológie zameriava štúdium na poznávanie živých organizmov v regióne Liptova.
- Výučba environmentálnej výchovy v rámci medzipredmetových vzťahov na ZŠ
Boli analyzované učebné plány a učebné osnovy na ZŠ, kde sa zistilo dôkladné spracovanie tematických celkov environmentálnej výchovy v rámci medzipredmetových vzťahov.
- Dobre spracované časovo-tematické plány v oblasti prírodných javov a dejov v životnom prostredí na ZŠ
Boli analyzované okrem učebných plánov a učebných osnov aj časovo-tematické plány na ZŠ, ktoré disponujú najnovšími poznatkami z vedy a výskumu v oblasti prírodných javov a dejov v životnom prostredí.
- Dobre spracovaná problematika závislosti ľudského života a živobytia od životného prostredia v rámci učebných osnov
Analyzované učebné osnovy ZŠ a študijné programy KU mali spracované témy, ktoré vysvetľujú vplyv životného prostredia na kvalitu života a živobytia. Ide predovšetkým o ponuku rozširujúcich foriem štúdia na KU v oblasti geografie, biológie a chémie.
- Organizačné formy vyučovania realizované prostredníctvom vychádzok a exkurzií zameraných na spoznávanie životného prostredia vo väzbe na RVV
Pri analýze skúmanej problematiky bolo zistené, že sa využívajú organizačné formy vyučovania prostredníctvom vychádzok a exkurzií, kde žiaci získavali zručnosti v poznávaní životného prostredia vo väzbe na RVV.

Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby

Pedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

177 / 275

- Príprava študentov magisterského štúdia KU biológie so zameraním na environmentálnu výchovu
Analyzovaný študijný program biológie na KU sa zameriaval nie len na vedné disciplíny v oblasti botaniky a zoológie ale prostredníctvom povinné voliteľných predmetov sa študenti zoznamujú so základmi environmentálnej výchovy.
- Absolventi KU získavajú vedomosti z oblasti ekológie, krajinskej ekológie, územnej ochrany a ochrany prírodných zdrojov
Študijné programy chémie, biológie a geografie, obsahovali pri analyzovaní, problematiku z oblasti ekológie, krajinskej ekológie, územnej ochrany a ochrany prírodných zdrojov. študenti KU prostredníctvom seminárnych prác, spracovávajú problematiku najmä ochrany prírodných zdrojov.
- Zapojenie študentov KU do projektov súvisiacich s ochranou životného prostredia
Z analyzovaných dokumentov Študentskej vedeckej odbornej činnosti v odboroch biológia a ekológia, sa študenti zapájali do projektov, ktoré súviseli s ochranou životného prostredia.
- Aktuálne zadania a spracovanie tém záverečných prác z oblasti životného prostredia
Záverečné práce (bakalárske, magisterské a rigorózne) riešili problematiku z oblasti ochrany vtákov a ich biotopov, edukačných aktivít aplikovaných do vzdelávacieho procesu, zameraných na ochranu životného prostredia a environmentálnej výchovy v prírodovedných predmetoch.
- Vedecko-výskumná činnosť v študijnom odbore biológia zameraná na ochranu životného prostredia
Vedecko-výskumná činnosť v projektoch VEGA a KEGA bola zameraná na: „Vplyv antropogénnej záťaže na výskyt mikrobiálnych a parazitných organizmov v životnom prostredí v urbánnych a rurálnych ekosystémoch“, „Ekosystémové služby na podporu ochrany krajiny v podmienkach globálnej zmeny“, „Podiel synúzie podrastu a vybraných druhov živočíchov na geobiochemických cykloch v lesných ekosystémoch“, „Chemizmus zrážok a biota lesných ekosystémov“ a „Kolobeh látok vo vybraných lesných ekosystémoch“.

4.1.5. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie slabých stránok

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby sme identifikovali tieto slabé stránky:

- Nedostatok metodických materiálov zameraných na RVV v základnom školstve
V rámci analýzy celkovej dokumentácie pre výučbu jednotlivých predmetov na ZŠ, bolo zistený nedostatok metodických materiálov zameraných na RVV v danom odvetví.
- Nízka dotácia hodín v rámci učebných osnov zameraných na environmentálnu výchovu v ZŠ
Na analyzovaných školách nebol zistený samostatný predmet na environmentálnu výchovu medzi povinne voliteľnými a nepovinnými predmetmi. V rámci schválených učebných osnov nie je dostatočný počet hodín v jednotlivých predmetoch zameraných na environmentálnu výchovu.
- Absencia systému, koncepcie a stratégie monitoringu triedenia a analýzy údajov o RVV v skúmanom území
Pri analýze dokumentov obsahujúcich vzdelávací proces neboli zistené žiadne koncepcie stratégie monitoringu triedenia a analýzy údajov o RVV
- V rámci vzdelávacieho procesu chýba príprava študentov v oblasti riešenia problémov, identifikovanie príčin a následkov environmentálnych problémov
V analýze vzdelávacích dokumentov, ako sú učebné osnovy, učebné plány na vysokých školách, neboli zistené témy, ktoré by pripravovali žiakov a študentov na konkrétne riešenia problémov, identifikovanie príčin a následkov v environmentálnej oblasti.
- Nepostačujúce vybavenie MTZ odborných učební v prírodovedných predmetoch ZŠ
V analyzovaných vzdelávacích inštitúciách neboli na primeranej kvalitatívnej úrovni vybavené odborné učebne, hlavne pre predmety biológiu a chémiu.
- Nedostatočný počet krúžkov zameraných na ochranu životného prostredia zameraných na RVV na ZŠ, SŠ

Bolo zistené, že na ZŠ a SŠ Horného Liptova neexistujú krúžky priamo zamerané na ochranu životného prostredia ale existujú krúžky v rámci biológie, ktoré sa zaoberajú najviac botanikou a zoológiou.

- Nedostatočná spolupráca základných a stredných škôl s firmami zaoberajúcimi sa ochranou životného prostredia v regióne

Z analyzovaných dokumentov o spolupráci škôl s inými inštitúciami nebola žiadna konkrétna spolupráca s firmou, ktorá by sa zaoberala s ochranou životného prostredia v regióne.

- Chýbajúce študijné programy na KU rozširujúce ponuku RVV a ochrany životného prostredia

KU počas analýzy jej dokumentov, nemala akreditovaný žiadny študijný program zaoberajúci sa ochranou životného prostredia.

- Nízky počet študentov prihlásených do prvého ročníka na magisterské štúdium učiteľských smerov v oblasti biológie a chémie na KU

Na základe analýzy dokumentov z KU sme zistili, že od roku 2013 je klesajúci stav prijímaných študentov do prvého ročníka magisterského štúdia až o 50%.

- Absencia tematických celkov a tém v učebných osnovách zameraných na urbanizáciu - narušovanie prírodných ekosystémov, záber poľnohospodárskej pôdy

Analýzou vzdelávacích dokumentov bolo zistené, že učebné osnovy ZŠ a SŠ nemali zameranie na urbanizáciu – narušovanie prírodných ekosystémov. Uvedený problematika sa riešila pomocou vedeckých projektov a záverečných prác na KU.

4.1.6. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie príležitostí

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby sme identifikovali tieto príležitosti:

- Vytváranie podnikateľských aktivít so zameraním na ekologické služby a RVV v regióne SŠ a KU majú možnosť vyvíjať podnikateľské činnosti, ktoré sú zamerané na ekologické služby a na RVV.
- Vytváranie nových odborov zameraných na OTŽP v spolupráci so ŽSK
Stredné školy môžu podávať návrh na zriaďovanie nových študijných a učebných odborov, zameraných na ochranu a tvorbu životného prostredia, a to na Štátny inštitút odborného vzdelávania, ktorý po prehodnotení odporučí ŽSK zaradiť nový odbor na príslušnú strednú odbornú školu.
- Rozšírenie spolupráce s VŠ zameranými na RVV a OŽP v SR
Ďalšie možnosti sa vytvárajú v spolupráci stredných odborných škôl s KU, prostredníctvom katedier biológie a chémie, a to navrhovaním projektov v oblasti ochrany a tvorby ŽP.
- Aktívna účasť na projektoch zameraných na ochranu ŽP a RVV financovaných z prostriedkov ES
Katedra biológie KU má možnosť rozvíjať projekty zamerané na ochranu a tvorbu životného prostredia, pretože disponuje odborníkmi, ktorí môžu zabezpečovať tvorbu spomínaných projektov.
- Skvalitnenie propagácie pedagogických aktivít vysokých škôl v oblasti RVV OTŽP pre stredné školy
KU má možnosť vytvárať pedagogické aktivity pre stredné školy so zameraním na ochranu a tvorbu životného prostredia, a to najmä na katedrách biológie a chémie.
- Rozšírenie spolupráce s vedecko-výskumnými inštitúciami zameranými na OTŽP
Je možnosť rozšíriť spoluprácu s vedecko-výskumnými inštitúciami zameranými na OTŽP prostredníctvom projektov ERASMUS a odborných stáží v štátoch Európskej únie.

- Realizácia vedeckých konferencií, kolokvií a odborných diskusií s odborníkmi v oblasti ekológie na jednotlivých školách
Aktivita katedier biológie a chémie KU má možnosť organizovať vedecké konferencie, kolokviá a odborné diskusie v problematike ekológie a publikovať výsledky z projektov, ktoré sa zaoberajú ochranou a tvorbou ŽP.
- Spolupráca vysokých škôl zameraných na OTŽP a RVV na podnikateľskú sféru v SR
KU môže rozšíriť spoluprácu s podnikmi a inštitúciami, ktoré sa zaoberajú ochranou a tvorbou ŽP, hlavne zapájaním sa do projektov, a tým využívať podnikateľskú sféru na participácii ochrany a tvorby ŽP.
- Získavanie finančných prostriedkov na skvalitnenie odborných učební, laboratórií
Zvyšovaním spolupráce škôl s podnikateľskou sférou pri riešení problematiky v rámci projektov sa vytvára možnosť získať finančné prostriedky na skvalitňovanie odborných učební a laboratórií.
- Angažovanosť na celospoločenských aktivitách zameraných na OTŽP a RVV
Pri analýze dokumentov regionálneho školstva a vysokej školy sa nevyvíjali aktivity zamerané na ochranu a tvorbu ŽP, a preto sa tu vytvára možnosť organizovať a navrhovať celospoločenské aktivity na Hornom Liptove zamerané na ochranu a tvorbu ŽP.

4.1.7. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie ohrození

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby sme identifikovali tieto ohrozenia:

- Dlhodobý nízky a stagnujúci demografický vývoj
- Z dokumentu Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2018 – 2022, bol zistený dlhodobý klesajúci trend narodenia detí v spádových oblastiach pre stredné odborné školy.
- Neatraktivnosť učiteľského povolania v predmetoch zameraných na OTŽP kvôli slabému finančnému ohodnoteniu
- Celoslovenským problémom je mzdové ohodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov, čo sa prejavuje aj nedostatkom odborníkov vo výučbe prírodovedných predmetov zameriavajúcich sa na ochranu a tvorbu ŽP.
- Veľmi veľký počet vysokých škôl s rovnakými študijnými programami a odbormi
V Slovenskej republike má každá univerzita fakulty, kde je možnosť štúdia prírodovedných predmetov zaoberajúcich sa problematikou životného prostredia.
- Nízke uplatnenie absolventov vysokých škôl so zameraním na OTŽP na trhu práce v SR
Absolventi s učiteľskými aprobáciami prírodovedných predmetov ako je biológia, geografia a chémia majú veľmi malé možnosti zamestnať sa v regionálnom školstve. Spôsobuje to aj nízka dotácia hodín pre jednotlivé predmety.
- Preferovanie iných vysokých škôl
KU nemá dostatočne spracovaný marketing, ktorým by sa výraznejšie mohla presadiť na trhu vzdelávania, a preto vzniká situácia v regióne Horný Liptov, že sa žiaci stredných škôl vo väčšom počte hlásia na iné vysoké školy.
- Nízka vedomostná úroveň žiakov všetkých typov škôl z pohľadu a požiadaviek odbornej praxe v OTŽP

V posledných školských rokoch, ako bolo zistené z analyzovaných dokumentov, boli prijatí žiaci s priemernými až podpriemernými výchovno-vzdelávacími výsledkami. Je to

Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby
Pedagogický proces

problém, ktorý si vyžaduje náročnejšiu prípravu učiteľov nie len vo vzdelávacom procese ale i mimo neho.

- Nadmerné administratívne pokyny pre pedagogických zamestnancov ako aj pre manažment školy – odradenie od učiteľskej profesie

MŠ SR a zriaďovatelia príslušných druhov a typov škôl, nadmerným spôsobom vyžadujú rôzne štatistické ukazovatele, ktoré zaťažujú prácu pedagogických zamestnancov a manažmenty škôl.

- Nedostatok finančných prostriedkov pre skvalitňovanie vzdelávacieho procesu
- Pre nesprávne stanovený normatív financovania stredných odborných škôl ale i vysokého školstva nie je možné zabezpečiť celkové finančné krytie výchovno-vzdelávacieho procesu, hlavne je skvalitnenie.
- Nedostatočná dotácia vyučovacích hodín v Štátnom vzdelávacom programe súvisiacich s environmentálnou výchovou

O schvaľovaní počtu vyučovacích hodín pre jednotlivé predmety, ktoré súvisia s environmentálnou výchovou pre základné školy, rozhoduje Štátny pedagogický ústav a pre stredné školy Štátny inštitút odborného vzdelávania.

- Slabá angažovanosť zo strany rodičov

Neustále klesá angažovanosť zo strany rodičov byť nápomocní pri rôznych vzdelávacích a mimoškolských aktivitách, čo nesmierne sťažuje prácu pedagogických a odborných zamestnancov.

C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> -žiaci ZŠ, VŠ disponujú dobrou úrovňou poznania živých organizmov v regióne Liptova -výučba environmentálnej výchovy v rámci medzipredmetových vzťahov na ZŠ -dobre spracované časovo-tematické plány v oblasti prírodných javov a dejov v životnom prostredí na ZŠ -dobre spracovaná problematika závislosti ľudského života a živobytia od životného prostredia v rámci učebných osnov -organizačné formy vyučovania realizované prostredníctvom vychádzok a exkurzií zameraných na spoznávanie životného prostredia vo väzbe na RVV -príprava študentov magisterského štúdia KU biológie so zameraním na environmentálnu výchovu -absolventi KU získavajú vedomosti z oblasti ekológie, krajinskej ekológie, územnej ochrany a ochrany prírodných zdrojov -zapojenie študentov KU do projektov súvisiacich s ochranou životného prostredia -aktuálne zadania a spracovanie tém záverečných prác z oblasti životného prostredia -vedecko-výskumná činnosť v študijnom odbore biológia zameraná na ochranu životného prostredia 	<ul style="list-style-type: none"> -nedostatok metodických materiálov zameraných na RVV v základnom školstve -nízka dotácia hodín v rámci učebných osnov zameraných na environmentálnu výchovu v ZŠ -absencia systému, koncepcie a stratégie monitoringu triedenia a analýzy údajov o RVV v skúmanom území -v rámci vzdelávacieho procesu chýba príprava študentov v oblasti riešenia problémov, identifikovanie príčin a následkov environmentálnych problémov -nepostačujúce vybavenie MTZ odborných učební v prírodovedných predmetoch ZŠ -nedostatočný počet krúžkov zameraných na ochranu životného prostredia zameraných na RVV na ZŠ, SŠ -nedostatočná spolupráca základných a stredných škôl s firmami zaoberajúcimi sa ochranou životného prostredia v regióne -chýbajúce študijné programy na KU rozširujúce ponuku RVV a ochrany životného prostredia -nízky počet študentov prihlásených do prvého ročníka na magisterské štúdium učiteľských smerov v oblasti biológie a chémie na KU -absencia tematických celkov a tém v učebných osnovách zameraných na urbanizáciu - narušovanie prírodných ekosystémov, záber poľnohospodárskej pôdy

<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> -vytváranie podnikateľských aktivít so zameraním na ekologické služby a RVV v regióne -vytváranie nových odborov zameraných na OTŽP v spolupráci so ŽSK -rozšírenie spolupráce s VŠ zameranými na RVV a OŽP v SR -aktívna účasť na projektoch zameraných na ochranu ŽP a RVV financovaných z prostriedkov ES -skvalitnenie propagácie pedagogických aktivít vysokých škôl v oblasti RVV OTŽP pre stredné školy -rozšírenie spolupráce s vedecko-výskumnými inštitúciami zameranými na OTŽP -realizácia vedeckých konferencií, kolokvií a odborných diskusií s odborníkmi v oblasti ekológie na jednotlivých školách -spolupráca vysokých škôl zameraných na OTŽP a RVV na podnikateľskú sféru v SR -získavanie finančných prostriedkov na skvalitnenie odborných učební, laboratórií -angažovanosť na celospoločenských aktivitách zameraných na OTŽP a RVV 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> -dlhodobá nízka a stagnujúci demografický vývoj -neatraktivnosť učiteľského povolania v predmetoch zameraných na OTŽP kvôli slabému finančnému ohodnoteniu -veľmi veľký počet vysokých škôl s rovnakými študijnými programami a odbormi -nízke uplatnenie absolventov vysokých škôl so zameraním na OTŽP na trhu práce v SR -preferovanie iných vysokých škôl -nízka vedomostná úroveň žiakov všetkých typov škôl z pohľadu a požiadaviek odbornej praxe v OTŽP -nadmerné administratívne pokyny pre pedagogických zamestnancov ako aj pre manažment školy – odradenie od učiteľskej profesie -nedostatok finančných prostriedkov pre skvalitňovanie vzdelávacieho procesu -nedostatočná dotácia vyučovacích hodín v Štátnom vzdelávacom programe súvisiacich s environmentálnou výchovou -slabá angažovanosť zo strany rodičov
---	--

4.2. Nepedagogický proces – Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby

A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

4.2.1. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - demografické faktory, zamestnanosť

Našou analýzou bolo zistené, že všetky skúmané dokumenty mali v rámci RVV vplyv na obyvateľov konkrétnych obcí, na mikroregióny, na región Horného Liptov a Žilinský samosprávny kraj. Skúmané koncepčné materiály rezortov mali vplyv na verejný aj súkromný sektor, aj na obyvateľov celého Slovenska. Celoslovenskú pôsobnosť v oblasti RVV mala Rezortná koncepcia Environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025, ktorej opatrenia v jednotlivých oblastiach sú spracované do čiastkových dokumentov rezortných organizácií a združení, ktoré pôsobia aj na území regiónu ŽSK a v regióne Horný Liptov. Vplyv na celé územie Slovenska, na všetky sféry ekonomického aj spoločenského života má Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2025, ktorá v 4 oblastiach (A,B,C a D) a 18 témach obsahuje 31 strategických cieľov a 196 opatrení. Regionálneho vzdelávania a výchovy sa najväčšou mierou dotýkajú opatrenia uvedené pri nasledovných strategických cieľoch:

- Zlepšenie vzťahu verejnosti k ochrane prírody, zvýšenie povedomia a podpory pre zachovanie a ochranu prírody a krajiny, vedomostí o druhovej a ekosystémovej diverzite a o možnostiach jej zachovania a obnovy
- Zlepšenie účinnosti environmentálnej výchovy a vzdelávania
- Zvýšenie účinnosti pôsobenia na verejnosť prostredníctvom masmédií, rozšírenie edičnej činnosti
- Zlepšenie personálnych a odborných kapacít pre výkon ochrany prírody a krajiny
- Skvalitnenie komunikácie a spolupráce so samosprávnymi orgánmi a verejnosťou
- Zapojenie užívateľov pozemkov, súkromného a podnikateľského sektora do aktivít a projektov ochrany prírody a krajiny.

Opatrenia k týmto cieľom sú realizované prostredníctvom organizácií ochrany prírody, spoluprácou s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR a jeho rezortnými Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

organizáciami, školami a školskými zariadeniami. Na realizácii opatrení sa podieľajú MVO, samosprávy aj podnikateľský sektor. Podľa záverov z hodnotiacej správy OECD o environmentálnej výkonnosti Slovenska je konštatované nedostatočné financovanie základných činností ochrany prírody, nedostatočná komunikácia s verejnosťou, vlastníkmí a užívateľmi pozemkov a s tým súvisiaci nedostatok verejnej podpory pre starostlivosť o chránené územia. V tejto oblasti je priestor pre regionálne vzdelávanie a výchovu v nepedagogickom procese, pre neformálne vzdelávanie verejnosti, v tom aj vlastníkov a užívateľov pozemkov v chránených územiach, ktoré v regióne Horného Liptova tvoria jeho výraznú časť (územie dvoch národných parkov).

Pôsobnosť troch skúmaných edukatívnych dokumentov (Ekovýchova NAPANT – juh a sever, Katalóg rodinných vzdelávacích programov SMOPaJ Liptovský Mikuláš, Katalóg vzdelávacích programov SMOPaJ pre MŠ a školy), ktoré sú spracované rezortnými organizáciami, je vo výraznej miere zameraná na ochranu a tvorbu životného prostredia. Dokumenty majú voči obyvateľom sledovaného územia regionálnu pôsobnosť. Nadregionálnu, celoslovenskú až cezhraničnú pôsobnosť majú dokumenty vo vzťahu k návštevníkom regiónu. Ochrana a tvorba životného prostredia ako odvetvie je v nich zahrnuté prioritne a má podobu neformálneho vzdelávania a osvetu v zmysle Rezortnej koncepcie EVVO, z ktorej vychádzajú ako čiastkové dokumenty rezortných organizácií MŽP SR.

Analyzovali sme aj 27 strategických dokumentov – programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja – 25 obcí, regiónu Horného Liptova a ŽSK, ktorých pôsobnosť bola daná záujmovým územím, pre ktoré boli spracované a schválené. Posudzované odvetvie sa v nich spomínalo nielen ako druh ekonomickej činnosti, ale v rámci RVV aj ako oblasť vzdelávania či osvetu, hlavne v kontexte správneho nakladania s odpadmi, ekologického využívania miestnych zdrojov a trvalo udržateľného rozvoja vidieka. V nami posudzovaných dokumentoch pre oblasť RVV vyplynuli požiadavky na výchovu a osvetu laickej verejnosti hlavne pri nakladaní s odpadmi, pri ochrane vodných zdrojov a ekologickom nakladaní s prírodnými zdrojmi.

Čo sa týka vplyvu na dotknuté obyvateľstvo a komunity, na ich štruktúru a na rozhodujúce demografické skupiny, majú v rámci posudzovaných dokumentov, ktoré sme analyzovali, špecifické postavenie dokumenty Katalóg vzdelávacích programov Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši pre materské školy a základné školy, ktorý sa týka Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby
Nepedagogický proces
Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

neformálneho vzdelávania detí a mládeže a Katalóg rodinných vzdelávacích programov SMOPaJ, ktorý je určený rodinám s deťmi. Podobný záber má Ekovýchova NAPANTu, ktorá vo svojich ponukových listoch pre deti a mládež uvádza podujatia venované poznávaniu a ochrane prírody. Zároveň sú nami analyzované programy Ekovýchovy NAPANT určené aj dospelým, a špeciálne seniorom, ktorým ponúkajú turistické a poznávacie akcie do prírody so sprievodcom – náučné chodníky. Rezortná koncepcia Environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025 zastrešuje vyššie uvedené dokumenty a svojimi opatreniami obsiahla všetky vekové kategórie obyvateľstva a komunity.

Nami analyzované PHSR regiónov a obcí ako strategické dokumenty sa vo vzťahu k ochrane životného prostredia z pohľadu RVV venujú potrebám výchovy a vzdelávania občanov všetkých vekových kategórií. Obce a mesto Liptovský Hrádok, v ktorých sa nachádzajú školy a školské zariadenia, uvádzali environmentálnu výchovu ako súčasť formálnej aj neformálnej výchovy. Pre vzdelávanie dospelých boli uvádzané požiadavky na ekovýchovu pri nakladaní s odpadmi a pri ochrane prírody v rámci území jednotlivých obcí.

Nami analyzovaná „Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2025“ je jedným zo základných typov dokumentácie ochrany prírody a krajiny obstaraný MŽP SR v súlade s § 54, ods.2, písm. a) zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v z.n.p. a v súlade s vykonávacou vyhláškou č. 24/2003 Z.z. a spracovaný je spravidla na 10 rokov. Cieľom koncepcie je dosiahnutie stavu, kedy spoločnosť chápe, akceptuje a podporuje ochranu prírody a krajiny a podieľa sa na jej rozvoji ako prostriedku na udržanie alebo dosiahnutie dobrej kvality prírodného prostredia ako významnej súčasti životného prostredia, ktorá je základom pre zabezpečenie trvalo udržateľnej existencie spoločnosti, pri rešpektovaní hospodárskych, sociálnych a kultúrnych záujmov obyvateľov SR; pričom ochranu podmienok a foriem života akceptuje ako svoj morálny a etický záväzok.

Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2025 rieši vo svojich opatreniach vo vzťahu k zamestnanosti program vzdelávania zamestnancov orgánov ochrany prírody a stráže prírody s potrebou zavedenia systému permanentného vzdelávania v odvetví a vybudovania vzdelávacieho strediska v rámci organizácie ochrany prírody a krajiny s využitím skúseností z medzinárodných programov a projektov na naplnenie štandardov pre kompetentných pracovníkov v ochrane prírody a krajiny s udeľovaním certifikátov. Toto stredisko ešte nie je

Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

zriadené, pre vzdelávanie a osvetu k ochrane prírody funguje Škola ochrany prírody Varín – Národný park Malá Fatra, ktorej cieľovou skupinou boli deti a mládež (aj stredné školy a špeciálne školy), seniori aj odborní zamestnanci ŠOP SR. Opatrenia Konceptie ochrany prírody a krajiny do roku 2025 v oblasti EVVO sú rozpracované v Rezortnej koncepcii environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025.

Ďalšia nami analyzovaná „Rezortná koncepcia Environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025“ z pohľadu zamestnanosti v odvetví rieši opatrenia na ďalšie vzdelávanie zamestnancov verejnej správy v oblasti ochrany prírody a krajiny s dôrazom na odbornú spôsobilosť v rozhodovaní. Tiež sú v nej uvádzané opatrenia týkajúce sa vzdelávania zamestnancov vo vybraných hospodárskych odvetviach, poľnohospodárstve, lesníctve, v rezortných, pedagogických, mimovládnych organizáciách a inštitúciách. Opatrenia v Rezortnej koncepcii sa dotýkajú aj niektorých podnikateľských aktivít v doprave, poľnohospodárstve, cestovnom ruchu, v energetike a pod. – propagácia zelenej ekonomiky (obehové hospodárstvo), udržateľné využívanie miestnych zdrojov, zavádzanie systémových opatrení v podnikateľskej sfére pri riešení problémoch ochrany ŽP, ekologické poľnohospodárstvo...

Koncepcia sa zaoberá starostlivosťou o životné prostredie v SR hlavne v oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania, vedy, výskumu a vývoja, monitoringu a informatiky a tiež dobrovoľnými nástrojmi environmentálnej politiky. Orientovať sa pritom treba na zvýšenie environmentálneho povedomia cieľových skupín, zvýšenie informovanosti o stave životného prostredia v SR a o možnostiach, príprave a realizácii opatrení na jeho zlepšovanie. Hlavným cieľom rezortnej koncepcie EVVO je vytvorenie fungujúceho uceleného systému environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu v rezorte životného prostredia so zameraním na rôzne cieľové skupiny a s využitím inovatívnych nástrojov pri zachovaní trvalo udržateľného rozvoja. Rezortná koncepcia má 5 strategických cieľov, 12 opatrení a 49 aktivít.

Na RVV majú vplyv opatrenia 1.3 Rozvoj a podpora praktickej environmentálnej výchovy, 3.1 Zatraktívnenie a zvýšenie záujmu verejnosti o problematiku životného prostredia, ochrany prírody a krajiny a podpora občianskej angažovanosti a aktívneho dobrovoľníctva, 3.2 Podpora nových trendov v oblasti EVVO a opatrenie 4.1 Osveta v oblasti trvalo udržateľného využívania prírodných zdrojov prostredníctvom rozvoja environmentálnej infraštruktúry (v tom zvýšenie miery zhodnocovania odpadov).

Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktoré boli predmetom posudzovania, vo svojich opatreniach riešia aj zamestnanosť a podnikateľské aktivity v odvetví ochrany a tvorby životného prostredia – nie ako priama tvorba pracovných miest, ale ako forma podpory na vytváranie podmienok pre podnikateľské aktivity na vidieku s cieľom zachovania kvalitného životného prostredia – ekofarmy, bioprodukty, šetrné využívanie zdrojov – pôda, les.

Čo sa týka neformálneho vzdelávania a osvedy v regióne Horného Liptova v odvetví ochrany a tvorby ŽP je komunikácia medzi hlavnými nositeľmi a realizátormi veľmi dobrá, nakoľko medzi nimi ide o vzťah ponuky a dopytu, vznikajúci na základe objednávky služieb, prípadne návštev (NAPANT, SMOPaJ). Tieto analyzované dokumenty vychádzajú z rezortnej koncepcie MŽP a stávajú sa tak zároveň realizátormi opatrení na nižšej úrovni. Vzhľadom na vyššie uvedené konštatovanie je existencia komunikácie medzi nositeľmi a realizátormi daná už samotným zameraním dokumentov. Hlavným nositeľom koncepcie EVVO je MŽP SR, realizátormi sú vo väčšine prípadov jeho rezortné organizácie a inštitúcie. Vonkajšie prostredie teda tvorí EÚ, štát a rezort ŽP a vnútorné prostredie jeho organizácie a inštitúcie, prípadne organizácie tretieho sektoru. Ochrana prírody a krajiny, ochrana životného prostredia je hlavnou časťou záujmu spomínaných subjektov. V prípade PHSR obcí a regiónu sú hlavnými nositeľmi a realizátormi orgány samosprávy a komunikácia medzi nimi a vedľajšími nositeľmi a realizátormi je podmienkou už pri tvorbe a schvaľovaní dokumentov a pri naplňaní cieľov jednotlivých strategických dokumentov.

4.2.2. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - platná právna úprava

Základným zákonom pre posudzované odvetvie ochrany a tvorby životného prostredia je

- Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v .z.n.p.

Ustanovenia zákona vymedzujú základné zásady ochrany životného prostredia a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane a zlepšovaní stavu životného prostredia a pri využívaní prírodných zdrojov vychádzajúc z princípu trvalo udržateľného rozvoja územia. Každý je povinný predchádzať znečisťovaniu alebo poškodzovaniu životného prostredia a minimalizovať nepriaznivé dôsledky svojej činnosti na životné prostredie.

Právnymi predpismi, ktoré riešia najdôležitejšie oblasti životného prostredia a upravujú práva a povinnosti dotknutých subjektov sú:

- Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v z.n.p.
- Zákon č. 137/2010 Z.z.. o ovzduší v z.n.p.
- Zákon č. 79/2015 o odpadoch v z.n.p.

Ochrana prírody a krajiny sa realizuje najmä obmedzovaním a usmerňovaním zásahov do prírody a krajiny uvedenými v ustanoveniach zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v z.n.p. a vykonávacej vyhlášky č. 24/2003 Z.z.

Cieľom prijatého zákona a jeho ustanovení je zachovanie prírodnej rovnováhy a ochrany rozmanitosti podmienok a foriem života, prírodných hodnôt a krás, vytváranie podmienok na trvalo udržateľné využívanie prírodných zdrojov, na poskytovanie ekosystémových služieb., podporou a spoluprácou s vlastníkmi a užívateľmi pozemkov, ako aj spoluprácou s orgánmi verejnej správy.

Zákon definuje 5 stupňov územnej ochrany prírody a krajiny s rôznymi stupňami zákazov činností v území. Zákon tiež ustanovuje náhrady za obmedzenie bežného obhospodarovania územia v závislosti o druhov chránených území (chránené krajinné oblasti, národné parky, chránené areály, prírodné rezervácie, prírodné pamiatky, chránené vtáčie územia a iné.)

Platný právny predpis upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a ochrany prírody (MŽP SR, Slovenská agentúra životného prostredia, obvodné úrady v sídle kraja, obvodné úrady v sídle

okresu) a pôsobnosť obcí, práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane prírody a krajiny.

- Zákon č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.

- upravuje postup odborného a verejného posudzovania predpokladaných vplyvov na životné prostredie pri spracovaní strategických rozvojových dokumentov a pri navrhovaných činnostiach pred rozhodnutím o ich umiestnení v snahe účinne zabezpečovať vysokú úroveň ochrany životného prostredia.

Podrobný prehľad o platnej legislatíve, o stave životného prostredia, o informáciách týkajúcich sa stavu a ochrany životného prostredia ponúka Enviroportál – Informačný portál rezortu Ministerstva životného prostredia SR.

4.2.3. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV

Komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi v prípade posudzovaných programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja, MAS Horný Liptov a dvadsiatich piatich členských obcí združených v MAS Horný Liptov je daná aj zákonnou povinnosťou zúčastňovať sa pripomienkového konania počas spracovávania dokumentov.

Ochrana a tvorba životného prostredia nie je ako odvetvie prioritou PHSR (týmto aktivitami sa dokumenty zaoberajú len vo vzťahu k subjektom pôsobiacim na ich území v oblasti tvorby a ochrany ŽP, prípadne vo vzťahu k subjektom, ktorých činnosť má vplyv na ŽP).

Nositeľom analyzovaných dokumentov - Koncepcie ochrany prírody a krajiny do roku 2025 aj Rezortnej koncepcie EVVO je Ministerstvo životného prostredia SR. Realizátormi sú rezortné organizácie, ktoré opatrenia koncepcií rozpracovali na svoje podmienky a svojou činnosťou naplňujú ciele koncepcií. Nakoľko Koncepcia ochrany prírody a krajiny sa zaoberá širokým spektrom tém, sú realizátormi opatrení orgány štátnej správy, podnikateľského prostredia, samosprávy, verejnosť, tretí sektor a pod.

Čo sa týka zhodnotenie vnútorného a vonkajšieho prostredia RVV v odvetví ochrany a tvorby životného prostredia z pohľadu posudzovaných dokumentov, je vonkajším prostredím štát, MŽP SR, prípadne legislatíva a zdroje EÚ a vnútorným prostredím samotné rezortné organizácie, prípadne organizácie tretieho sektoru, ktoré realizujú opatrenia rezortu.

Pre čiastkové edukačné dokumenty jednotlivých organizácií je Rezortná koncepcia EVVO vonkajším prostredím, ktoré ovplyvňuje ponuku a rozsah služieb v zariadeniach venujúcich sa ochrane životného prostredia. Existuje vzťah priamej nadriadenosti a podriadenosti, a na to nadväzujúcich finančných tokov. Tomu je prispôsobená aj komunikácia medzi jednotlivými subjektami. Rezortná koncepcia napriek svojmu zameraniu na výchovu, vzdelávanie a osvetu v oblasti environmentu, nepriamo vplýva aj na verejnú správu a podnikateľský sektor, ktoré vedie cez legislatívu a jej poznanie k ochrane a tvorbe ŽP a ekologickým službám.

V prípade strategických dokumentov – PHSR obcí, MAS Horný Liptov a ŽSK je vonkajšie prostredie rovnaké ako vo vyššie spomínaných subjektoch, ale vnútorné prostredie (obce, mestá, regióny – samospráva) už nemá priame napojenie na finančné zdroje a krytie. Súvislosť s odvetvím ochrany a tvorby ŽP je tu len v nepriamej podobe vytvárania podmienok

pre jeho rozvoj, nie v priamej finančnej podpore. Ochrana ŽP je v rámci strategických dokumentov samosprávy obcí riešená v samostatnom špecifickom ciele 4, a jeho opatrenia v jednotlivých obciach sú rozdielne podľa miestnych podmienok a ich realizácia je závislá od kompetencie konkrétnych inštitúcií (odpady, bioodpad, čierne skládky, modernizácie kotolní a ochrana ovzdušia - obce, protipovodňové a protierózne opatrenia – vodohospodári, lesníci a pod.)

Čo sa týka zhodnotenia konkurenčného prostredia v odvetví ochrany a tvorby ŽP a ekologických služieb v oblasti formálneho vzdelávania sa javí bezkonkurenčným dokument Rezortná koncepcia Environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025 (MŽP SR). Tento dokument rieši formálne aj neformálne vzdelávanie, prijíma opatrenia na osvetovú činnosť v oblasti ochrany a tvorby ŽP. Zahrňuje školy, verejnú správu, priemysel a poľnohospodárstvo, ďalšie odvetvia hospodárstva, tretí sektor aj širokú verejnosť. Navrhuje formy a metódy, postupy a riešenia pri ochrane životného prostredia v súlade s legislatívou EÚ aj SR. Jej zameranie vychádza z Koncepcie ochrany prírody a krajiny do roku 2025 z tretej oblasti, ktorá rieši problematiku výchovy a vzdelávania, komunikácie a spolupráce.

Ostatné rezortné dokumenty sa odvetviu ochrany a tvorby životného prostredia venujú v rámci svojich čiastkových dokumentov, ktoré vychádzajú z Rezortnej koncepcie EVVO. Naplňajú svojimi aktivitami opatrenia vyššieho dokumentu, rozpracúvajú do konkrétnych činností tvorbu a ochranu životného prostredia na území svojej pôsobnosti v oblasti neformálneho vzdelávania a osvetu. V prípade edukačných programov NAPANTu, TANAPu a SMOPaJ je ich konkurencieschopnosť veľká, nakoľko vykonávajú špecifické činnosti, prispôbené požiadavkám klientov (škôl a školských zariadení – ich učebných osnov) a vychádzajú z Rezortnej koncepcie EVVO. Súčasne sú špecifické jedinečnosťou na Slovensku, a keďže ich činnosť je vysoko aktuálna pri poznávaní prírody a pri jej ochrane, nie sú žiadne bariéry vstupu mimo regiónu Horného Liptova.

V prípade PHSR regiónu a obcí nebolo zistené v RVV významné konkurenčné prostredie, pretože každý dokument je špecifický pre dané územie, a v prípade činností presahujúcich územie jednej obce sú v dokumente MAS Horný Liptov navrhované opatrenia na riešenie medziobecných až mikroregionálnych problémov. Odvetvie ochrany a tvorby životného prostredia je zahrnuté v špecifickom ciele zameranom na zlepšenie kvality životného prostredia (PHSR ŽSK), na

podporu ochrany životného prostredia a udržateľného využívania zdrojov (PHSR MAS a PHSR obcí).

V skúmanom regióne boli v ponuke aktivity na ochranu prírody a krajiny, boli ponúkané v dostatočnom množstve – trh vo vzdelávacích aktivitách je v regióne Horného Liptova dostatočný, problémom je skôr praktická realizácia ochrany prírody vo väzbe na konzumný spôsob života. Výchova a vzdelávanie detí a mládeže je často v rozpore so správaním sa ich rodičov. Pre vzdelávanie sa dospelých k ochrane prírody nie je na trhu vytvorená adekvátne ponuka, podobne ako pre zástupcov marginalizovaných skupín obyvateľstva. Ekovýchova NAPANTu ponúka na trhu zážitkové učenie v prírodnom prostredí – poznávaciu turistiku so sprievodcom, aj pre vekovú kategóriu seniorov.

V odvetví ochrany a tvorby životného prostredia ako vzdelávacej oblasti má rozhodujúci vplyv legislatíva štátu, ale hlavne EÚ, ktorej prísne ochranárske pravidlá na jednej strane sledujú dôslednú ochranu životného prostredia, na druhej strane bránia rozvoju hospodárskej činnosti v regióne. Dotačné zdroje EÚ a štátna podpora majú výraznú zásluhu na ekologických projektoch, na prijatí ochranárskych opatrení, na tvorbe koncepcií EVVO, na vzdelávacích a osvetových programoch, ktoré aplikujú do praxe rezortné organizácie a inštitúcie, či ochranárske združenia tretieho sektoru.

Celoslovenský vplyv má Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2025 a Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025, ktorá je rozhodujúcou v oblasti riadenia environmentálnej výchovy a vzdelávania na Slovensku a v oblasti koordinácie postupov rezortných organizácií. Z pohľadu regiónu má výrazný vplyv v oblasti vzdelávania v odvetví ochrany životného prostredia činnosť Správy dvoch národných parkov s ich výchovno-vzdelávacími aktivitami pre verejnosť, fungovanie Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši, jedinečného na Slovensku s ponukou vzdelávacích a osvetových aktivít hlavne pre deti a rodičov a v neposlednom rade činnosť mimovládnych organizácií.

V posudzovaných PHSR obcí a regiónu sa vzdelávaniu v odvetví venuje pozornosť v častiach dokumentov, ktoré súvisia s požiadavkami na výchovu občanov k lepšej separácii odpadov (cez letáky, články, osvetu), s požiadavkami na trvalo udržateľné využívanie miestnych zdrojov a starostlivosť o krajinu, a taktiež s požiadavkami na zníženie energetickej náročnosti

Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

verejných budov, na zníženie emisií a na obmedzenie malých zdrojov znečistenia (domácnosti) a pod. V súvislosti s legislatívno - právnou základňou sú v posudzovaných dokumentoch pre ochranu životného prostredia konštatované tvrdé regulatívy brániace využívaniu územia v miere požadovanej vlastníckmi, užívateľmi či investormi.

Čo sa týka rôznych foriem vzdelávanie v posudzovanom odvetví, sú veľmi dobre koordinované vďaka prijatej Rezortnej koncepcii environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025, ktorú spracovalo MŽP SR. V zmysle nej sú koordinované aktivity rezortných organizácií a inštitúcií (múzeá, ústavy, správy národných parkov), ale aj činnosť mimovládnych organizácií v oblasti ochrany životného prostredia. Majú spracované svoje vlastné čiastkové dokumenty, koncepcie, príručky, ponukové listy, učebnice, pracovné listy a pod. Ich činnosť a aktivity riadi a koordinuje Komisia MŽP SR pre EVVO. Spätnou väzbou sú odkazy klientov na internetových stránkach jednotlivých organizácií, združení a inštitúcií. Nakoľko väčšina organizácií, ktorých dokumenty sme posudzovali, ponúka svoje aktivity a podujatia konkrétnym klientom (školy, MŠ, konkrétne cieľové skupiny...), objednávanie aktivít z ponukových listov je zároveň spätnou väzbou. Svoje aktuálne ponuky mali na webových stránkach Múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva Liptovský Mikuláš, Správa TANAPu, Správa NAPANTu aj Škola ochrany prírody Varín.

Spätná väzba v strategických dokumentoch obcí a regiónu v posudzovanom odvetví je sledovaná v rámci pravidelného monitoringu dokumentov, nie je však osobitne vyhodnocovaná. Strategické dokumenty obcí (PHSR) sa vyhodnocujú raz ročne ako celok a z pohľadu plnenia svojich opatrení. Koordinácia pri PHSR je daná charakterom dokumentu, ktorého realizácia v praxi – plnenie stanovených cieľov, je vecou hlavného (obec, kraj) a vedľajších nositeľov (subjekty zriadené obcou a samosprávnym krajom) v rozsahu svojich kompetencií.

Z hľadiska vyhodnotenie aktuálneho stavu rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV v odvetví ochrany a tvorby životného prostredia a ekologických služieb bolo skúmané plnenie stanovených hlavných cieľov a úloh v projekte KRVVHL. Analýzou výstupov RM1 a RM2 za nepedagogický proces bolo zistené plnenie týchto hlavných cieľov a úloh projektu:

Tvorba integrovaného programu a komplexnej koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania v regióne Horný Liptov

Z posudzovaných dokumentov mali v odvetví ochrany a tvorby životného prostredia a ekologických služieb vplyv na tvorbu integrovaného programu a komplexnej koncepcie RVV v regióne Horný Liptov Rezortná koncepcia EVVO do roku 2025, Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2025 a ostatné rezortné edukatívne dokumenty.

Tvorba poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľov regiónu Horný Liptov

Vplyv na tvorbu poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľov Horného Liptova bol zistený v týchto dokumentoch - Rezortná koncepcia Environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025, Lesná pedagogika, Ekovýchova NAPANT – juh a sever, TANAPu, Katalóg rodinných vzdelávacích programov SMOPaJ Liptovský Mikuláš a Katalóg vzdelávacích programov SMOPaJ pre MŠ a školy. A to aj cez iné rezortné zariadenia a mimovládne organizácie pôsobiace v regióne Horný Liptov.

Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí prioritne neriešia vzdelávanie v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia, ani oblasť vytvárania pracovných miest. Zaoberajú sa však osvetou hlavne v oblasti predchádzania vzniku čiernych skládok, dôslednej separácie odpadu občanmi, zhodnocovania čo najširšieho počtu odpadov, kompostovaním a pod. Z pohľadu budúcich generácií niektoré PHSR riešia znižovanie počtu malých zdrojov znečistenia – znižovanie počtu domácností vykurovaných pevným palivom, hlavne uhlím, využívanie OZE a iné aktivity pre zachovanie čistého ovzdušia a ochranu prírody.

Komplexnejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov regiónu Horný Liptov

Tento cieľ bol naplnený v týchto dokumentoch - Ekovýchova NAPANT – juh a sever, TANAPu, Katalóg rodinných vzdelávacích programov SMOPaJ Liptovský Mikuláš a Katalóg vzdelávacích programov SMOPaJ pre MŠ a školy. Zaradenie environmentálnej výchovy do

voľnočasových aktivít rodín s deťmi rozširuje možnosti pre kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov Horného Liptova.

Zlepšenie postavenia participientov na trhu práce, tvorba pracovných príležitostí a podpora služieb zamestnanosti v regióne Horný Liptov.

Tvorbou pracovných príležitostí sa zaoberajú aj PHSR obcí, ktoré v závislosti od špecifických podmienok tej - ktorej obce riešia možnosti ekopodnikania, biofariem a trvalo udržateľného rozvoja podnikania na území obce so zameraním na krajínovtvorbu a ekologizáciu činností napr. v poľnohospodárstve, v odpadovom hospodárstve a ochrane vôd a ovzdušia.

Dlhodobá udržateľnosť ekonomických aktivít v regióne Horný Liptov

V skúmaných Programoch hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktoré boli predmetom posudzovania, vo svojich opatreniach riešili aj ekonomické aktivity na svojich územiach, ktoré by dodržiavali princípy ochrany životného prostredia, využívanie miestnych zdrojov a trvalo udržateľný rozvoj regiónu. Zamestnanosť a podnikateľské aktivity v odvetví ochrany a tvorby životného prostredia riešili nie ako priamu tvorbu pracovných miest, ale ako rôzne formy podpory a vytváranie podmienok pre podnikateľské aktivity na vidieku s cieľom zachovania kvalitného životného prostredia – ekofarmy, bioprodukty, šetrné využívanie zdrojov – pôda, lesné pozemky.

Dlhodobá udržateľnosť mimoekonomických aktivít v regióne Horný Liptov

Dôležitým faktorom z pohľadu zamestnanosti bola požiadavka na odborne vzdelaných pracovníkov s cítením pre ochranu prírody a krajiny a pre jej trvalo udržateľný rozvoj, ktorá bola zistená v strategických dokumentoch ŽSK a MAS Horný Liptov. Zároveň uvedené požiadavky na mimoekonomické aktivity RVV v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia boli zistené aj v opatreniach Rezortnej koncepcie EVVO MŽP SR a Koncepcia ochrany prírody a krajiny do roku 2025.

Budovanie dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosť obyvateľstva regiónu Horný Liptov k jeho hodnotám.

Pri skúmaní dokumentov bolo zistené, že výchovnovzdelávacie a osvetové akcie rezortných inštitúcií pôsobiacich na území Horného Liptova prispievajú k budovaniu dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosti obyvateľov Horného Liptova k jeho hodnotám, k prírodnému bohatstvu - SMOPaJ a správa NAPANT a TANAP – hlavne v oblasti ochrany prírody a krajiny, jaskyniarstva, čo je tiež jedným z cieľov projektu.

B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ

4.2.4. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie silných stránok

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby nasledovné silné stránky:

Aplikácia opatrení Rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025 v regionálnom vzdelávaní a výchove v regióne Horného Liptova pri ochrane a tvorbe životného prostredia

Na základe analýzy nami posudzovaných dokumentov sme zistili, že z pohľadu regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese sú pre ďalšie vzdelávanie dôležité koncepcie vychádzajúce z európskej aj medzinárodnej legislatívy v oblasti ochrany ŽP. Okrem formálneho vzdelávania riešia aj neformálne vzdelávanie, výchovu a osvetu naprieč celým spektrom spoločnosti, laickej i odbornej, v rôznych vekových kategóriách. Riešia ekonomické aspekty činností v rôznych odvetviach, trvalo udržateľný rozvoj krajiny, podnikateľské aktivity a ich dopad na ŽP, medzinárodnú spoluprácu pri ochrane a tvorbe životného prostredia a pod.

Využívanie nadačných programov podnikateľských subjektov v rámci RVV pre organizovanie ochranárskych a vzdelávacích aktivít v regióne Horného Liptova

Vo väčšine nami posudzovaných dokumentoch sme zistili, že pre regionálne vzdelávanie a výchovu v odvetví ochrany ŽP je dôležitým faktom skutočnosť využívania nadačných programov veľkých podnikateľských subjektov tak, ako je to stanovené v Rezortnej koncepcii EVVO. Táto pre zabezpečenie svojich cieľov a opatrení počíta s vrátením časti zisku veľkých podnikateľských subjektov do ochrany životného prostredia a do výchovy k ochrane životného prostredia cez vyhlasované výzvy v rámci svojich nadačných programov (Nadácia SPP – napr.

grantové programy Ochrana zdravia, Dobrovoľníctvo, Regionálny rozvoj, Vzdelávanie; Slovenské elektrárne - Nadácia Pontis – podpora aj projektov na ochranu životného prostredia).

Kvalitné odborné a organizačné kapacity regionálneho vzdelávania a výchovy v rezortných organizáciách v regióne Horného Liptova

Pri analyzovaní edukatívnych dokumentov rezortných organizácií sme zistili, že silno stránkou posudzovaného odvetvia sú kvalitné odborné personálne kapacity v rezortných organizáciách pôsobiach v regióne Horného Liptova – Správa TANAPu a NAPANTu a Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva, ako aj opatrenia na neustále zvyšovanie odbornosti a vzdelania zamestnancov verejnej správy a školstva v oblasti výchovy k ochrane životného prostredia. Odborné kapacity sa starajú o rozširovanie ponuky a modernizácia u väčšiny rezortných organizácií pôsobiach na území regiónu v oblasti ochrany prírody a krajiny, tvorby ŽP. Pre neformálne vzdelávanie v rámci RVV je vytvorený priestor pre spoluprácu s týmito organizáciami a pre využitie ich kapacít pre osvetu pri ochrane a tvorbe životného prostredia.

Kvalitne a odborne spracovaná otázka RVV v opatreniach koncepcie ochrany prírody a krajiny do roku 2025

Na základe analyzovaných interných dokumentov rezortu sme zistili, že opatrenia prijaté v koncepcii dávajú priestor pre regionálne vzdelávanie a výchovu a pre činnosť vzdelávacích inštitúcií mimo formálneho vzdelávania, hlavne v oblasti spolupráce so samosprávou, podnikateľským sektorom a verejnosťou prostredníctvom osvetovej činnosti, informálnymi aktivitami, cez programy výchovy a vzdelávania v teréne pre rôzne cieľové skupiny, cez účasť aktivistov, dobrovoľníkov na praktických ochranných aktivitách, cez súťaže, sociálne siete a pod.

Rozsiahla edukatívna činnosť rezortných organizácií MŽP SR pôsobiacich v regióne Horného Liptova

Pri analýze dokumentov zameraných na edukatívnu činnosť sme zistili, že ponuka aktivít pre verejnosť zo strany Správy dvoch národných parkov v území a Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva v Liptovskom Mikuláši bola zameraná na ochranu prírody a krajiny pre rôzne vekové kategórie – od predškôľakov, cez školopovinné deti a mládež až po dospelých. Aktivity ponúkali väčšinou bezplatne, prípadne za symbolickú cenu. Ponuky zariadení boli pravidelne aktualizované a vychádzali z dopytu svojej klientely. Boli realizované priamo u klienta, prípadne v prírode – formou zážitkového učenia. Niektoré vzdelávacie aktivity boli pripravené formou pracovných zošitov pre deti, prípadne pre rodičov s deťmi.

Existencia rezortného portálu o životnom prostredí a poradných portálov pre verejnosť

Pri skúmaní vplyvov a spätnej väzby sme zistili, že pre informovanosť verejnosti, pre neformálne vzdelávanie, poradenstvo a osvetu v odvetví ochrany a tvorby životného prostredia je zriadená sieť ekoporadní mimovládnych organizácií aj Enviroportál – Informačný portál MŽP SR, ktoré plnili informačnú, poradenskú, vzdelávaciu, kontrolnú aj spoločenskú funkciu.

Existencia siete mimovládnych organizácií so zameraním na oblasť regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví ochrany a tvorby životného prostredia

Na základe analýzy nami posudzovaných dokumentov sme zistili, že ochrana a tvorba životného prostredia v nepedagogickom procese je v centre záujmu občianskych združení, neziskových organizácií a nadácií (združené v sieti Ekofórum), ktoré pôsobia aj v regióne Horný Liptov – OZ Tatry Liptovský Mikuláš, Lesoochranárske zoskupenie VLK Tulčík, Nadácia Ekopolis Banská Bystrica, Komunitná nadácia Liptov Lipovský Hrádok, Spoločnosť pre výskum, vzdelávanie a spolužitia s prírodou Liptovský Hrádok, Liptovské múzeum Ružomberok a iné. Regionálne vzdelávanie a výchova v nepedagogickom procese umožňuje nadviazať na uvedené aktivity združení v rámci koordinovaného neformálneho vzdelávania pre širokú laickú i odbornú verejnosť.

Existujúca vedecko – technická základňa pre oblasť ochrany a tvorby životného prostredia a aktivity regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese

Na základe analýzy posudzovaných dokumentov sme zistili, že v odvetví ochrany a tvorby životného prostredia existuje široká základňa pre oblasť ochrany životného prostredia všeobecne (Slovenská agentúra životného prostredia, Stredisko environmentálnej výchovy SAŽP Dropie, Škola ochrany prírody vo Varíne,) aj pre ochranu jednotlivých zložiek ŽP (Žilinská univerzita – Výskumný ústav vysokohorskej biológie Tatranská Javorina, Technická univerzita Zvolen – Národné lesnícke centrum, pobočky SAV, SVHP a iné).

4.2.5. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie slabých stránok

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby nasledovné slabé stránky:

Nedostatočné využívanie nových zahraničných vedeckých poznatkov v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy pri vzdelávaní zamestnancov inštitúcií ochrany a tvorby životného prostredia

Na základe všetkých analyzovaných dokumentov a našich výstupov z RM1 a RM2 sme zistili, že okrem nedostatku finančných zdrojov z rezortu MŽP SR na vyššie uvedené aktivity, je ďalšou slabou stránkou jazyková bariéra zamestnancov inštitúcií, kde je priestor pre regionálnu výchovu a vzdelávanie v nepedagogickom procese pri poskytovaní jazykových kurzov mimoškolskými vzdelávacími inštitúciami.

Absencia jednotného informačného systému v inštitúciách environmentálnej výchovy v nepedagogickom procese v regióne Horný Liptov

Vo väčšine koncepčných dokumentoch, ktoré sme posudzovali, bol konštatovaný nedostatok interaktívnych programov so zameraním na environmentálnu výchovu pre výučbu v školách s využitím najmodernejších technológií. Napriek existencii rôznych informačných systémov v EVVO chýba jednotný informačný systém, ktorý by bolo možné použiť aj v oblasti neformálnej regionálnej výchove a vzdelávaní.

Nedostatočná spolupráca odborných inštitúcií zaoberajúcich sa ochranou a tvorbou životného prostredia v oblasti RVV

Pri analyzovaní posudzovaných dokumentov sme zistili, že slabou stránkou RVV v odvetví bola konštatovaná na celoslovenskej úrovni nedostatočná spolupráca odborných inštitúcií zaoberajúcich sa ochranou a tvorbou životného prostredia a chýbajúca koordinácia Komisia pre Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

EVVO na MŽP SR. Otázku ochrany životného prostredia by bolo potrebné riešiť v súčinnosti s ostatnými rezortmi, aj rezortom školstva, kde by bolo treba dať väčší dôraz na prípravu pedagógov aj žiakov rozšírením kontinuálneho vzdelávania a úpravy učebných osnov. Z pohľadu RVV v regióne Horný Liptov tiež chýba takáto koordinácia vzdelávacích aktivít k ochrane životného prostredia.

Absencia programov podporujúcich aktívne dobrovoľníctvo a praktické programy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja

Na základe analýzy nami posudzovaných koncepčných materiálov rezortu v oblasti ochrany životného prostredia sme zistili, že chýbajú programy, ktoré by efektívne podporovali aktívne dobrovoľníctvo a praktické programy v oblasti ochrany životného prostredia, prírody a krajiny, a to aj na regionálnej úrovni, kde by bol priestor pre rôzne formy neformálneho vzdelávania a osvetu v nepedagogickom procese.

Nedostatočná spolupráca v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese so samosprávou, ochranárskymi organizáciami tretieho sektora a podnikateľskými subjektami

Vo väčšine nami posudzovaných strategických dokumentoch regiónu a vo výstupoch RM 1 a RM2 sme sa stretli s nedostatočnou spoluprácou, hlavne medzi obcami a organizáciami tretieho sektora, a čiastočne aj s podnikateľskými subjektami pri RVV v odvetví. Čiastočne sa EVVO v samospráve a v podnikateľskom sektore zabezpečuje Slovenská agentúra životného prostredia. Osvetovú činnosť v oblasti odpadov vykonávajú v regióne organizácie nakladajúce so separovaným odpadom, napr. OZV ENVI PACK, OZO Liptovský Mikuláš.

Regionálne vzdelávanie a výchova v nepedagogickom procese k ochrane životného prostredia je nedostatočná u marginalizovaných skupín obyvateľstva (MRK a sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľstva)

Vo väčšine posudzovaných rezortných koncepcií a strategických dokumentov regiónu a obcí, v ktorých sa nachádza marginalizovaná rómska komunita, sme zistili problémy s neekologickým správaním sa jej členov voči životnému prostrediu, hlavne v oblasti odpadov, s problémami výchovy k ochrane prírody a krajiny, a to u detí aj u dospelšej populácie.

Nízke povedomie občanov o potrebe ekologického nakladania s odpadmi a energetickom využití a využívaní obnoviteľných zdrojov energie v regióne Horný Liptov

Pri analýze posudzovaných koncepčných dokumentoch rezortu sme zistili, že separácia a nakladanie s odpadom je celoslovenským problémom, v rámci EU sme na najnižších priečkach v triedení odpadu. Občania triedenie odpadu vnímajú ako obmedzujúce, neuvedomujú si dôsledky neekologického nakladania s odpadmi. Rozšírená a intenzívna osвета medzi občanmi v rámci RVV by napomohla k zvýšeniu povedomia občanov o nutnosti ochrany životného prostredia v oblasti nakladania s odpadmi.

Nedostatočné využívanie OZE (veterná a slnečná) v žilinskom regióne aj v regióne Horného Liptova

Zistili sme vo väčšine skúmaných dokumentov nedostatočné využívanie obnoviteľných zdrojov energie v regióne. Zvýšenie využívania obnoviteľných zdrojov energie v záujme ochrany životného prostredia je potrebné zahrnúť do odborných tém environmentálnej výchovy a osvety širokej verejnosti, a mohla by byť realizovateľná v spolupráci s odbornými ochránárskymi inštitúciami.

4.2.6. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie príležitostí

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby nasledovné príležitosti:

Spolupráca MŽP SR, MPRV SR a MŠVVaŠ SR pre zabezpečenie súladu a prepojenia formálnej a neformálnej RVV v problematike ochrany a tvorby životného prostredia s podnikateľským sektorom a mimovládnyimi organizáciami

Pri posudzovaní rezortných dokumentov sme zistili, že pre efektívne regionálne vzdelávanie a výchovu v oblasti ochrany životného prostredia je určujúci dialóg všetkých rezortov a zainteresovaných skupín, vrátane obcí, územnej samosprávy, ich združení (MAS Horný Liptov), pre dosiahnutie celospoločenskej dohody o význame a potrebe ochrany prírody a krajiny a jej presadzovania ako priority v najbližších desaťročiach, vrátane presadzovania zmeny postojov a etických princípov na všetkých úrovniach a v laickej i odbornej verejnosti.

Využitie potenciálu domácich aj zahraničných odborných inštitúcií v problematike regionálneho vzdelávania a výchovy v regióne Horného Liptova

V rámci analýzy strategických dokumentov sme zistili, že pre skvalitnenie ochrany životného prostredia a výchovy k ochrane ŽP je potrebné využiť odborný potenciál a finančné zdroje nachádzajúce sa v regióne aj mimo neho (Správy národných parkov, SMOPaJ, Ústav včelárstva Liptovský Hrádok, rezortné programy MŽP SR, EŠIF EÚ – Operačný program Kvalita životného prostredia). Do neformálnej EVVO a do praktickej ochrany životného prostredia zapojiť aktívnych dobrovoľníkov a zaviesť systém vo využívaní zdrojov finančných, materiálnych aj personálnych. Pre spoluprácu so zahraničím pripravovať jazykovo zdatných ľudí.

Rozšírenie mimoškolského vzdelávania o praktickú environmentálnu výchovu a realizovanie aktivít zameraných na získanie praktických skúseností a zručností

Na základe analýzy posudzovaných dokumentov sme zistili potenciál odborných inštitúcií v oblasti ochrany životného prostredia v regióne (rezortné inštitúcie – správy NP, Slovenské múzeum ochrany prírody, krajiny a jaskyniarstva) pre skvalitnenie ponuku RVV v aktivitách pre deti a mládež v rámci mimoškolského vzdelávania, pre dospelých v rámci ďalšieho či celoživotného vzdelávania s využitím zážitkového učenia pre získanie praktických skúseností a zručností – lesné tábory, pobyty v prírode, čistenie chodníkov, praktické ochranárske aktivity apod., ktoré môžu realizovať centrá voľného času, komunitné centrá, akadémia vzdelávania, občianske a záujmové združenia.

Efektívne využitie existujúcich domácich aj zahraničných zdrojov financovania pre problematiku ochrany a tvorby životného prostredia a regionálneho vzdelávania a výchovy v regióne

V rámci analýzy strategických dokumentov sme zistili potenciál pri organizovaní vzdelávacích a poradenských aktivít v rámci RV, ktorých cieľom bude pomáhať žiadateľom pri spracovaní projektových zámerov a pri využívaní nenávratných finančných zdrojov v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia (odpady, voda, ovzdušie, biotopy a pod.) a z Environmentálneho fondu ŽP SR.

Využitie potenciálu trvalo udržateľného rozvoja a udržania ekologickej stability územia Horného Liptova pre praktické regionálne vzdelávanie a výchovu v regióne

Na základe nášho skúmania sme zistili, že regionálne vzdelávanie a výchova v nepedagogickom procese je sférou činnosti na celoslovenskej úrovni, ktorá poskytuje priestor pre výchovu k TUR a k udržaniu stability územia prostredníctvom formálneho aj neformálneho vzdelávania, v rámci ďalšieho a celoživotného vzdelávania s využitím odborného a technického potenciálu škôl, odborných inštitúcií a zariadení.

Mobilizácia a rozvoj ľudských zdrojov v ochrane prírody a krajiny prostredníctvom regionálneho vzdelávania a výchovy

V rámci posudzovaných rezortných dokumentov sme zistili, že je potrebné v súlade s Koncepciou ochrany prírody a krajiny do roku 2025 zavádzať do praxe Program vzdelávania zamestnancov ochrany prírody, budovanie kapacít v štátnej ochrane prírody. Zároveň spolupracovať s podnikateľským sektorom a zapájať užívateľov pozemkov, súkromný a podnikateľský sektor do aktivít a projektov ochrany prírody a krajiny. Priestorom pre aktivity regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese je skvalitnenie komunikácie a spolupráce so samosprávnymi orgánmi a s verejnosťou tak, ako je to popísané v spomínanej Koncepcii.

Rozšírenie možností využitia regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese pre ochranu a tvorbu životného prostredia v regióne na pokračovanie investovania do infraštruktúry v oblasti životného prostredia

V nami posudzovaných strategických dokumentoch kraja a obcí (PHSR) boli uvádzané možnosti pre pokračovanie v investíciách do infraštruktúry v oblasti ŽP, ktoré ponúkajú hlavne dotačné zdroje EU (do roku 2020) a štátne dotačné zdroje. Pre oblasť regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese je tu príležitosť na neformálne vzdelávanie žiadateľov o dotácie pri tvorbe projektov, pre ekopodnikateľov poskytovanie poradenstva pri zahájení podnikania v ekologických službách s využitím zdrojov Operačného programu Rozvoja vidieka a výziev PPA, Environmentálneho fondu MŽP SR a Operačného programu Kvalita životného prostredia. Pri realizácii ekologických opatrení a finančnej podpory zohľadňovať nie úroveň rozvinutosti regiónu, ale množstvo chránených území, v ktorých je potrebné dobudovať infraštruktúru na ochranu životného prostredia a podporovať regionálne vzdelávanie a výchovu v ochrane a tvorbe ŽP

Využitie jedinečnosti potenciálu regiónu Horného Liptova ako ekologicky stabilného územia s vysokým stupňom ochrany prírody pre vzorové aktivity RVV SR a EU

Na základe všetkých nami posudzovaných dokumentov sme zistili, že výhodná geografická poloha Horného Liptova s veľkým prírodným bohatstvom (územie je situované do rôznych pásiem stupňa ochrany prírody - až 75 % územia Liptova tvoria chránené územia) je potenciálom pre výrazné ochranárske aktivity v regióne. Vzhľadom k uvedenému je nutnosťou realizovanie sústavnej RVV a osvetu širokej verejnosti k ochrane životného prostredia.

4.2.7. Odvetvie Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby - vyhodnotenie ohrození

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Ochrana a tvorba životného prostredia a ekologické služby nasledovné ohrozenia:

Nedostatočná finančná podpora a investície do rozvoja systému regionálneho vzdelávania a výchovy realizovanej rezortnými organizáciami v oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvet

V rámci všetkých nami posudzovaných dokumentov sme zistili, že v systéme regionálneho vzdelávania a výchovy je poskytovaná nedostatočná finančná podpora a nie je dostatok finančných zdrojov na oblasť neformálneho vzdelávania, výchovy a osvet. Uvedené ohrozenie by bolo možné vyriešiť nielen zakladaním nadácií veľkých podnikateľských subjektov, ale aj s povinným odvodom zo zisku u veľkých podnikateľských subjektov, ktoré by dopredu stanovenú časť zisku odvádzali do podpory vzdelávania k ochrane ŽP, do tvorby životného prostredia a do ekologických služieb.

Nevyjasnenosť kompetencií rezortov MŽP SR, MPRV SR a MŠVVaŠ SR v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy, nedostatočná spolupráca medzi rezortmi

Na základe analýzy všetkých nami posudzovaných dokumentov sme zistili, že existujú nevyjasnené kompetencie rezortov v oblasti RVV, do ktorých vstupujú rezort MŽP SR, rezort MPRV SR a MŠVVaŠ SR. Tieto rezorty by mali prijať spoločný postup nielen vo vzdelávaní a osvete pri ochrane životného prostredia, ale aj pri realizovaní ekonomických činností, ktoré majú dosah na životné prostredie a ovplyvňujú ho.

Nedostatočná podpora a záujem médií o regionálne vzdelávanie a výchovu v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia v SR

Pri analýze skúmaných dokumentov sme zistili, nedostatočná podpora a záujem médií o vzdelávanie a výchovu v odvetví je odrazom skutočnosti práce s médiami, kedy tieto v snahe po komercii a senzáciách vyhľadávajú negatívne príklady a nedostatky, a málo sa venujú pozitívnym príkladom v oblasti ochrany životného prostredia a v oblasti výchovy k ochrane životného prostredia, či osvetovým a preventívnym riešeniam.

Nezáujem niektorých MVO riešiť komplexne problematiku RVV v regióne vo vzťahu ku všetkým dotknutým subjektom

V nami posudzovaných strategických dokumentoch obcí tieto udávali nedostatočný záujem neziskových organizácií venovať sa osвете a prevencii pri ochrane životného prostredia medzi svojimi občanmi, viac sa venovali posielaniu oznámení na orgány ŠOP o zistených nedostatkoch, než aby pomáhali pri ich predchádzaní a pri zvyšovaní povedomia občanov o nutnosti ochrany a tvorby životného prostredia.

Formálna výchova v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a výchova k občianskej angažovanosti pri ochrane ŽP ako prierezová téma na školách súperí s inými, atraktívnejšími témami

Zistili sme pri analyzovaní koncepčných dokumentov, že z pohľadu RVV v odvetví je potrebné vyriešiť popisované ohrozenie v rámci medzirezortnej spolupráce tak, aby sa výchove v oblasti ochrany životného prostredia a výchove k občianskej angažovanosti venovala náležitá pozornosť aj v rámci mimoškolského vzdelávania a celoživotného vzdelávania.

Existencia protichodného regionálneho vzdelávania a výchovy v škole, v rodine, komunitách a inštitúciách vo vzťahu k aktuálnym problémom ochrany a tvorby životného prostredia v oblasti EVVO

Pri skúmaní posudzovaných dokumentov z pohľadu RVV v odvetví sme zistili, že pre ochranu a tvorbu životného prostredia je ohrozením protichodnosť environmentálnej výchovy v škole, rodina a komunitách. Uvedené ohrozenie by bolo možné eliminovať väčším dôrazom na enviro výchovu u dospelých, u rodičov detí napr. cez spoločné aktivity. Konzumný spôsob života a snaha o čo najväčší zisk bez ohľadu na následky, spôsobuje problémy pri dodržiavaní pravidiel v ochrane životného prostredia.

Minimálny efekt RVV v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia vo vzťahu k členom marginalizovaných rómskych komunít (MRK)

Zistili sme pri analýze strategických dokumentov obcí a regiónu ohrozenie v oblasti prístupu MRK k ochrane životného prostredia, kde je vzťah k životnému prostrediu a jeho ochrane, napr. v oblasti odpadov, ochrany lesa minimálny.

Nedoriešené legislatívne, ekonomické a vlastnícke vzťahy k pozemkom a prírodnému potenciálu regiónu Horný Liptov

Vo všetkých nami posudzovaných dokumentoch sme zistili ohrozenie pri ochrane životného prostredia v nedoriešených vlastníckych, ekonomických a legislatívnych otázkach. Orgány štátnej ochrany prírody a krajiny v súčinnosti s ostatnými orgánmi štátnej správy by mali zabezpečiť, aby sa ekologické služby vo verejnom záujme realizovali v súlade s oprávnenými požiadavkami vlastníkov pozemkov, k čomu je potrebné zabezpečiť zodpovedajúce kompenzácie. Verejný záujem by sa mal uplatňovať na základe dohody s vlastníkmi a v súčinnosti so záujmami dotknutých obcí, a pre získanie súhlasu vlastníkov by sa mal zaviesť prehľadný systém kompenzácií.

Pre realizáciu činností spojených so zlepšením životného prostredia je potrebné využívať aj neformálne vzdelávanie a osvetu zameranú nielen na vlastníkov pozemkov, ale aj na užívateľov pozemkov a podnikateľov pôsobiacich v oblastiach vplyvov na ŽP.

C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> - Aplikácia opatrení Rezortnej koncepcie environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025 v regionálnom vzdelávaní a výchove v regióne Horného Liptova pri ochrane a tvorbe životného prostredia -Využívanie nadačných programov podnikateľských subjektov v rámci RVV pre organizovanie ochranárskych a vzdelávacích aktivít v regióne Horného Liptova -Kvalitné odborné a organizačné kapacity regionálneho vzdelávania a výchovy v rezortných organizáciách v regióne Horného Liptova -Kvalitne a odborne spracovaná otázka RVV v opatreniach Koncepcie ochrany prírody a krajiny do roku 2025 -Rozsiahla edukatívna činnosť rezortných organizácií MŽP SR pôsobiach v regióne Horného Liptova -Existencia rezortného portálu o životnom prostredí a poradných portálov pre verejnosť -Existencia siete mimovládnych organizácií so zameraním na oblasť regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví ochrany a tvorby životného prostredia -Existencia siete mimovládnych organizácií so zameraním na oblasť regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví ochrany a tvorby životného prostredia 	<ul style="list-style-type: none"> -Nedostatočné využívanie nových zahraničných vedeckých poznatkov v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy pri vzdelávaní zamestnancov inštitúcií ochrany a tvorby životného prostredia -Absencia jednotného informačného systému v inštitúciách environmentálnej výchovy v nepedagogickom procese v regióne Horný Liptov -Nedostatočná spolupráca odborných inštitúcií zaoberajúcich sa ochranou a tvorbou životného prostredia v oblasti RVV -Absencia programov podporujúcich aktívne dobrovoľníctvo a praktické programy v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a trvalo udržateľného rozvoja -Nedostatočná spolupráca v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese so samosprávou, ochranárskymi organizáciami tretieho sektora a podnikateľskými subjektami -Regionálne vzdelávanie a výchova v nepedagogickom procese k ochrane životného prostredia je nedostatočná u marginalizovaných skupín obyvateľstva (MRK a sociálne znevýhodnené skupiny obyvateľstva) -Nízke povedomie občanov o potrebe ekologického nakladania s odpadmi a energetickom využití a využívaní obnoviteľných zdrojov energie v regióne Horný Liptov -Nedostatočné využívanie OZE (veterná a slnečná) v žilinskom regióne aj v regióne Horného Liptova

PRÍLEŽITOSTI

- Spolupráca MŽP SR, MPRV SR a MŠVVaŠ SR pre zabezpečenie súladu a prepojenia formálnej a neformálnej RVV v problematike ochrany a tvorby životného prostredia s podnikateľským sektorom a mimovládnyimi organizáciami
- Využitie potenciálu domácich aj zahraničných odborných inštitúcií v problematike regionálneho vzdelávania a výchovy v regióne Horného Liptova
- Rozšírenie mimoškolského vzdelávania o praktickú environmentálnu výchovu a realizovanie aktivít zameraných na získanie praktických skúseností a zručností
- Efektívne využitie existujúcich domácich aj zahraničných zdrojov financovania pre problematiku ochrany a tvorby životného prostredia a regionálneho vzdelávania a výchovy v regióne
- Využitie potenciálu trvalo udržateľného rozvoja a udržania ekologickej stability územia Horného Liptova pre praktické regionálne vzdelávanie a výchovu v regióne
- Mobilizácia a rozvoj ľudských zdrojov v ochrane prírody a krajiny prostredníctvom regionálneho vzdelávania a výchovy
- Rozšírenie možností využitia regionálneho vzdelávania a výchovy v nepedagogickom procese pre ochranu a tvorbu životného prostredia v regióne na pokračovanie investovania do infraštruktúry v oblasti životného prostredia
- Využitie jedinečnosti potenciálu regiónu Horného Liptova ako ekologicky stabilného územia s vysokým stupňom ochrany prírody pre vzorové aktivity RVV SR a EU

OHROZENIA

- Nedostatočná finančná podpora a investície do rozvoja systému regionálneho vzdelávania a výchovy realizovanej rezortnými organizáciami v oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvet
- Nevyjasnenosť kompetencií rezortov MŽP SR, MPRV SR a MŠVVaŠ SR v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy, nedostatočná spolupráca medzi rezortmi
- Nedostatočná podpora a záujem médií o regionálne vzdelávanie a výchovu v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia v SR
- Nezáujem niektorých MVO riešiť komplexne problematiku RVV v regióne vo vzťahu ku všetkým dotknutým subjektom
- Formálna výchova v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia a výchova k občianskej angažovanosti pri ochrane ŽP ako prierezová téma na školách súperí s inými, atraktívnejšími témami
- Existencia protichodného regionálneho vzdelávania a výchovy v škole, v rodine, komunitách a inštitúciách vo vzťahu k aktuálnym problémom ochrany a tvorby životného prostredia - v oblasti EVVO
- Minimálny efekt RVV v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia vo vzťahu k členom marginalizovaných rómskych komunít (MRK)
- Nedoriešené legislatívne, ekonomické a vlastnícke vzťahy k pozemkom a prírodnému potenciálu regiónu Horný Liptov

5. SWOT analýza koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania Horný Liptov pre odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva

Procesy posudzovania :

1. Pedagogický proces
2. Nepedagogický proces

Spracoval projektový tím v zložení:

Ing. Vladimír Šagát, PhD. – hlavný koordinátor

PaedDr. Ján Kamod'a, PhD. -hlavný expert 1

RNDr. Rastislav Haraga, PhD.- hlavný expert 2

Mgr. Soňa Balážová- expert

Mgr. Alojz Galbavý- expert

JUDr. Ivan Kotleba – expert

PhDr.Mgr. Peter Rosputinský, PhD.-expert

PhDr.Dušan Štrauss, PhD.-expert

Mgr.Ľubica Ďurajdová- odborník

PhDr. Desana Stromková- odborník

Ing. Ivan Kováč- odborník

Liptovský Mikuláš

2019

5.1. Pedagogický proces - Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva

A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

Posudzované odvetvie (oblasť) : O 5 - cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva

Posudzovaný primárny proces :

PP - pedagogický proces

Posudzované dokumenty:

KU v Ružomberku, Výročná správa Katolíckej univerzity v Ružomberku

Základné školy, učebné osnovy k predmetu prvouka

Základné školy, učebné osnovy k predmetu geografia

Základné školy, učebné osnovy k predmetu vlastiveda

Hotelová akadémia, učebný odbor - čašník, servírka

Hotelová akadémia, učebný odbor - predavač rozličného tovaru

Hotelová akadémia, učebný odbor - cukrár, cukrárka

Hotelová akadémia, učebný odbor - aranžér, aranžérka

Hotelová akadémia, študijný odbor - pracovník marketingu

Hotelová akadémia, študijný odbor - obchodný pracovník

Hotelová akadémia, učebný odbor - kuchár, kuchárka

Obchodná akadémia, študijný odbor – obchodná akadémia

Z analyzovaných dokumentov Katolíckej univerzity, základných škôl, Hotelovej akadémie a Obchodnej akadémie boli využité podklady pre odvetvie cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva. Analytické výstupy zo škôl, ako SOŠ polytechnická, stavebná, elektrotechnická, neboli využité pre spracovanie dokumentu v odvetví cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva.

5.1.1. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - demografické faktory, zamestnanosť

Demografické faktory a zamestnanosť RVV odvetvia cestovný ruch boli všeobecne zhodnotené v situačnej analýze trhu práce Liptovského regiónu. Demografický vývoj ovplyvňoval RVV aj v tomto významnom ekonomickom odvetví. Zároveň bol limitujúcim faktorom počtu a štruktúry študijných odborov, pedagógov a parametrov ich finančného a materiálneho zabezpečenia. Predpokladané zlepšenie demografického vývoja v najbližšom období je jedným z rozhodujúcich faktorov lepšieho reflektovania potrieb trhu práce.

Cieľom posudzovaných dokumentov za Základné školy bolo získať pre túto oblasť potrebné vedomosti a informácie z geografie, prírodovedy a histórie regiónu horný Liptov ako aj SR. Najvýznamnejšie pozitívne efekty boli našim výskumom zistené u Základnej školy s materskou školou v Liptovskom Hrádku, kde sa žiaci detailne oboznámili s realiami tejto lokality. Posudzované dokumenty zo stredných škôl pokrývali najmä problémové okruhy geografie cestovného ruchu celého Liptova. Zhodný prienik bol zistený u väčšiny učebných osnov v Obchodnej akadémii ako aj v Hotelovej akadémii v Liptovskom Mikuláši.

Priama uplatniteľnosť absolventov uvedených škôl však bola v skúmanom období nízka, čo do významnej miery ovplyvňovalo rozhodnutie žiakov študovať na školách ekonomického a manažérskeho zamerania. Hlavnými nositeľmi posudzovaných dokumentov v prípade stredných škôl bolo MŠvSR a ŽSK.

U základných škôl hlavným nositeľom RVV bolo taktiež MŠvSR, vedľajšími realizátormi boli mestá a obce v regióne horný Liptov. V oblasti vysokých škôl je špecifickým nositeľom RVV Katolícka univerzita v Ružomberku. Jej významné a výnimočné postavenie v tomto smere vyplýva z uplatňovania VZPP a IPP, ktoré boli predmetom osobitnej analýzy v rámci posudzovania okruhu číslo 2.

5.1.2. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - platná právna úprava

Zriaďovateľom základných škôl v oblasti služieb cestovného ruchu, voľného času, kultúrneho dedičstva a ochrany pamiatok v regióne Horný Liptov. Pri analýze dotknutej legislatívy sme vychádzali zo všeobecných a špecifických právnych noriem, ktoré upravujú jednak oblasť školstva ako aj miestnej samosprávy .

Stredné školy (HA) boli zriadené ŽSK. Ich organizáciu a riadenie ovplyvňuje všeobecná a špecifická legislatíva, najmä nasledujúce zákony:

- Zák.č.245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zák. č. 188/2015 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
- Zák. č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení
- Zá.č.317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Zák. č. 312/2013 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon 317/2009 Z.z o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MŠ SR č. 445/2009 Z.z. o kontinuálnom vzdelávaní, kreditoch pedagogických zamestnancoch.

Katolícka univerzita disponuje viacerými platnými a záväznými IPP ide najmä o nasledovné IPP:

- Štatút KU v Ružomberku , 2018,
- Organizačný poriadok (smernica 27-2017)
- Smernica o štúdiu

Najvýznamnejším všeobecným zákonom upravujúcim RVV je zákon 131/2002 Z.z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Okrem tohto zákona musí rešpektovať aj nariadenia KBS, ktoré súvisia s Vatikánskou zmluvou so Slovenskou republikou. Katolícka univerzita v Ružomberku bola zriadená Zriaďovacou listinou Konferencie biskupov Slovenska (ďalej len KBS), protokol č. 157/2000 zo dňa 5. 7. 2000, podľa dokumentu Jána Pavla II.: Ex corde Ecclesiae - Apoštolská konštitúcia o katolíckych univerzitách zo dňa 15. 8. 1990, čl. 3, § 1 (ďalej len Ex corde Ecclesiae alebo ECE) a zákonom NR SR č. 167/2000 Z. z. o zriadení Katolíckej univerzity v Ružomberku.

Ďalej musí Katolícka univerzita zohľadňovať aj Vyhlášku MŠ SR č. 97/2010 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o dokumentácii akreditovaného vzdelávacieho programu ďalšie vzdelávania, o obsahu žiadosti o akreditáciu vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania a o projekte vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o osvedčení o absolvovaní akreditovaného vzdelávacieho programu ďalšieho vzdelávania, o náležitostiach osvedčenia o čiastočnej kvalifikácii a osvedčenia o úplnej kvalifikácii a zákon č. 568/2009 Z.z. o celoživotnom vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov

5.1.3. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV

Komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi RVV v skúmanom odvetví za základné školy prebiehala predovšetkým v línii riaditeľ ZŠ – starosta obce. U stredných škôl prebiehal komunikácia v línii riaditeľ SŠ – ŽSK odbor školstva- štátny inštitút odborného vzdelávania.

Vnútorňý potenciál stredných škôl bol limitovaný hlavne zo strany manažmentu škôl.

Pozitívne výsledky boli našim skúmaním zistené v zabezpečovaní pedagogického procesu u všetkých akreditovaných odborov. Manažment škôl fungoval na štandardnej úrovni s rovnomerným stanovením kompetencie a zodpovednosti za jednotlivé úseky plánovania riadenia. Výraznejšími negatívami, ktoré boli zistené našim prieskumom, je nedostatočná hospitačná činnosť vo vzťahu k začínajúcim učiteľom. Najvýraznejším problémami ekonomického riadenia bol nedôsledný výkon vnútornej finančnej kontroly. Ďalším problémovým limitujúcim faktorom z hľadiska ekonomického riadenia stredných škôl, bolo ich materiálo-technické vybavenie, zabezpečenie najmä vybavenia učební.

Nami skúmané mimoškolské aktivity môžeme rozdeliť do štyroch oblastí: multikultúrnej, športovej, odbornej a poznávacej.

Marketingové a propagačné aktivity prebiehali podľa našich zistení štandardne na skúmaných stredných školách ako aj na KU v Ružomberku.

Hotelová Akadémia v liptovskom Mikuláši mala spracovaný marketingový plán, ktorý zahŕňal prezentáciu školy najmä prostredníctvom printových médií a webovej stránky.

Propagácia a marketing v prípade KU Ružomberok bola orientovaná predovšetkým na kresťanské a katolícke médiá v oblasti rozhlasu a televízie.

Spätná väzba u skúmaných subjektov bola zistená hlavne v správach o výchovno- vzdelávacej činnosti za príslušný rok. V tomto smere ako nadštandardné môžeme hodnotiť koordinačné aktivity stredných škôl a MŠ a ŽSK .

Komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi za dokumenty Hotelovej akadémie prebieha medzi riaditeľom školy a Štátnym inštitútom odborného vzdelávania pri MŠ SR. Skúsenosť z danej komunikácie je pozitívna, pretože v rámci regiónu komunikácia ovplyvňuje uplatnenie absolventov a tiež metodicky usmerňuje výkonové a obsahové štandardy vzdelávacieho procesu. Podobne je to aj pri obchodnej akadémii, kde je táto komunikácia medzi Ministerstvom školy, vedy, výskumu a športu SR a riaditeľom školy a aj zriaďovateľom školy. Skúsenosti z komunikácie sú tiež pozitívne, čo vyplýva tiež ovplyvňovania absolventov z realizácie vzdelávacieho procesu.

Vonkajšie prostredie, ktorým sme sa zaoberali pri obchodnej akadémii ale i pri hotelovej akadémii spočíva hlavne zo strany Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR a Štátneho inštitútu odborného vzdelávania a zriaďovateľa škôl, ktorým je Žilinský samosprávny kraj. Vonkajšie prostredie pri základnej škole sa prejavuje hlavne zo strany Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu a zo strany zriaďovateľa, čiže mesta Liptovský Hrádok.

Vnútorne prostredie všetkých posudzovaných objektov je hlavne manažment školy ale i vzdelávací proces a mimoškolské aktivity. Vonkajší a vnútorný vplyv sú v rovnováhe.

Pri obchodnej akadémii existujú bariéry, pretože odbor obchodná akadémia sa vyskytuje aj na iných stredných školách regiónu Horný Liptov, prípadne Liptov. Dôvody na vznik bariér sú objektívne pretože o vzniku nového uvedeného odboru na iných stredných školách rozhoduje samosprávny kraj. Pri Hotelovej akadémii v odboroch pracovník marketingu a obchodný pracovník nemožno hovoriť o bariérach vstupu mimo regiónu Horný Liptov, pretože odbory na stredných školách susedných regiónov nie sú akreditované. Pri zvyšných odboroch (predavač rozličného tovaru, čašníik, servírka, kuchár, kuchárka, cukrár, cukrárka, aranžér, aranžérka) už o bariéra hovoríme, pretože v okolitých región sú dané odbory akreditované.

V rámci posudzovaných dokumentov zo základnej školy nie je možné hovoriť o bariérach, hlavne prvého stupňa.

O nasýtenosti trhu vzdelávacích aktivít na posudzované dokumenty obchodnej akadémie môžeme povedať, že dopyt nepresahuje ponuku, čo znamená, že na ostatných stredných školách tento odbor nebol zistený. Pri posudzovaných dokumentoch za základnú školu nemožno hovoriť o nasýtenosti trhu vzdelávacích aktivít.

Manažment školy, ktorý úzko súvisí s vnútorným potenciálom školy je v obchodnej akadémii na štandardnej úrovni. Zodpovednosti za jednotlivé úseky riadenia sú správne rozdelené. Plánovací proces v oblasti pedagogického riadenia je dobre spracovaný. Negatívom však je, že to, že chýba plán kvality riadenie a je nedostatočná hospitačná činnosť vo vzťahu k začínajúcim učiteľom. Veľmi dobre je spracovaný vnútroškolský systém kontroly, pravidelné hodnotenie pedagogických zamestnancov. Ekonomické riadenie je tiež rovnomerne rozložené ale nie je dôsledne vykonávaná vnútorná finančná kontrola. Legislatíva v rámci školy je spracovaná v súvislosti so zákonom o regionálnom školstve. Materiálno-technické vybavenie nie je na postačujúcej úrovni. Vybavenie odborných učební je potrebné zmodernizovať.

Mimoškolské aktivity sú rozdelené do štyroch oblastí, a to do multikultúrnej, športovej, odbornej a poznávacej. Medzi multikultúrne je zaradená Ambasadorská škola Európskeho parlamentu. Medzi športové všeobecná kondičná príprava, futbal pre chlapcov, futbal pre dievčatá. Medzi odborné krúžky patrí účtovníctvo v praxi; viac ako peniaze; online ekonómia. A medzi poznávacie patrí krúžok cestovateľský a projektový. Samozrejme, realizujú sa ešte aj ďalšie mimoškolské aktivity, medzi ktoré sú zaradené napr. rôzne športové súťaže, výroba veľkonočných a vianočných ozdôb, výstavy (Jeseň v záhrade, vyrezávanie tekvic), kvízy (Spoznaj mesto, v ktorom žiješ), predmanželská výchova, prednášky v oblasti drogových závislostí, zúčastňovanie sa akcie Pomoc Tatrám.

Projekty, ktoré sa podarilo škole realizovať z fondov EÚ sú zamerané na odbornú prax študentov v zahraničí.

Škola sa prezentuje hlavne prostredníctvom regionálnej televízie Liptov, pomocou svojej webovej stránky a sociálnej siete, prezentovanie školy aj na základných školách v okresoch Liptovský Mikuláš a Ružomberok, vytvorenie propagačných letákov, ktoré boli rozposlané na základné školy na Orave a v Brezne. Bol zverejnený článok o škole aj v regionálnych novinách, zúčastnenie sa akcie Míľa pre mamu. Okrem aktivít, ktoré smerujú priamo k zviditeľneniu školy,

sa žiaci a učitelia zúčastnili aj iných aktivít, a to na preventívnych programoch Nesúďme a Tolerancia nie je len slovo, žiaci môžu získať certifikát spoločnosti KROS za zvládnutie účtovníckeho programu Omega, zúčastnili sa aj súťaží Mladý Slovák, Mladý Európan, zorganizovali besedu o európskej únii s M. Beňovou, zorganizovali zbierku pre útulok Očami psa.

Ako už bolo spomenuté škola spolupracuje s viacerými firmami, kde má zabezpečenú odbornú prax. Sú to firmy Agria, a.s Liptovský Ondrej, Bankovní inštitút Liptovský Mikuláš, CBA Varex, a.s Liptovský Mikuláš, Danaj Dúbrava, Daňový úrad Liptovský Mikuláš, Detský domov Kráľová Lehota, Galéria P.M. Bohúňa Liptovský Mikuláš, Hageos s.r.o. Liptovský Ján, Honda Luna motor, s.r.o. Liptovský Mikuláš, Imafex, s.r.o. Liptovský Mikuláš, Kriška, s.r.o. Liptovský Mikuláš, Mesto Liptovský Hrádok, MIKOSTRADE, s.r.o. Liptovský Mikuláš, Nera Networks s.r.o. Liptovský Mikuláš, Okresný súd v Liptovskom Mikuláši, PD Jasenová, Rufín, a.s Ružomberok, Slovenská obchodná a priemyselná komora Bratislava, Sociálna poisťovňa Liptovský Mikuláš, Sorea, s.r.o. Štrbské Pleso, Stavebné bytové družstvo Liptovský Mikuláš, Tatra banka, a.s pobočka Liptovský Mikuláš, Tatry Tour cestovná agentúra Liptovský Mikuláš, Tempo cestovná agentúra Liptovský Mikuláš, Účtovníctvo AG Ružomberok, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, VÚB, a.s. Liptovský Mikuláš.

Skúmané odvetvie pomocou konkrétneho dokumentu za obchodnú akadémiu má isté prepojenie aj na miestnu výrobu a služby.

Pozitívne a negatívne spoločenské javy neboli zistené žiadne a motivácia žiakov, ktorí sa rozhodli študovať skúmaný odbor práve na tejto škole, je určite spojená s ich záujmami a cieľmi, ktoré chcú v živote dosiahnuť.

Spätná väzba je jednoznačne správa o výchovno-vzdelávacej činnosti. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že správa o výchovno-vzdelávacej činnosti za rok 2016/2017 bola spracovaná na oveľa slabšej úrovni ako správa za školský rok 2017/2018. Je v nej spracovaná na veľmi dobrej úrovni spracovaná činnosť školy za celý školský rok.

Zo skúmaného dokumentu nebolo zistené, aká je koordinácia školy s inými zložkami, a to s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, Štátnym odborným inštitútom vzdelávania a zriaďovateľom, Žilinským samosprávnym krajom.

Hotelová akadémia má podobne ako obchodná akadémia správne rozdelené jednotlivé právomoci a zodpovednosti medzi riaditeľom školy a jeho zástupcov. Kontrola je zameraná hlavne na plnenie koncepčného zámeru rozvoja školy. Negatívom je, že sa nevyhodnocuje plány práce jednotlivých členov manažmentu. V rámci rozhodovacích procesov sú určené právomoci a zodpovednosti zamestnancov ekonomického úseku, majú plán ekonomického a finančného riadenia. V rámci organizácie práce sú dobre spracované náplne práce zamestnancov ekonomického úseku. Nie je zabezpečovaná vnútorná kontrola ekonomických zamestnancov.

Všetka vnútorná legislatíva korešponduje so zákonom o regionálnom školstve. Škola má aj kvalitné materiálno-technické vybavenie.

Môžeme povedať, že mimoškolská činnosť je veľkým plusom danej školy, pretože žiaci majú širokú škálu aktivít, ktoré zodpovedajú aj tomu, čo študujú. Aktivita sú rozdelené do spoločensko-vednej oblasti, kde patrí nemecký jazyk pre začiatníkov (4 žiaci), konverzácie z anglického jazyka (9 žiakov), doučovanie z anglického jazyka (6 žiakov), spoločensko-vedný krúžok (exkurzie) (8 žiakov), konverzácia s ruského jazyka (4 žiaci), kalokagatia (6 žiakov). Ďalšia oblasť je prírodovedná, kde patrí ekologický krúžok (6 žiakov). Ďalšou oblasťou je technická oblasť s krúžkami aranžovanie a aranžérske techniky (15 žiakov), alternatívne spôsoby prípravy kávy (9 žiakov), baristický (13 žiakov), barmanský krúžok (44 žiakov), barmanský Fleur (15 žiakov), cestujeme za gastronómiou (10 žiakov), cvičná firma (9 žiakov), marketingové praktikum (32 žiakov), flambovanie -zručnosti zložitej obsluhy (11 žiakov), slávnostné stolovanie (2 žiaci), gastronómia v cestovnom ruchu (20 žiakov), podnikanie v hotelierstve a gastronómii (47 žiakov), vitajte v našom regióne (21 žiakov), podnikajme v cestovnom ruchu (21 žiakov), tvorivý kuchár (37 žiakov), radosť z pečenia (22 žiakov), Mladý somelier Liptova (27 žiakov), teplá a studená kuchyňa (8 žiakov), gastro krúžok (23 žiakov), účtovníctvo v praxi (8 žiakov), zdravotnícky krúžok (4 žiaci). Medzi oblasť umeleckú je zaradený krúžok literárny (6 žiakov) a medzi športové aktivity zasa pohybové hry (58 žiakov) a volejbalový krúžok (20 žiakov).

V rámci projektov, škola čerpá aj fondy EÚ, a to konkrétne v súvislosti s programom ERASMUS+, kde sa škola zapojila do projektu Erasmus KA1 – Získajme odborné zručnosti v Európe, Erasmus KA1 – Christmas in Europe 2018- Noels D Europe 2018 in Latvia“, Erasmus KA1-KA3 - Multikulturalizmus z pohľadu kultúrnej identity – projekt vzdelávania mládeže.

Hotelová akadémia má kvalitný marketingový plán. Svoje prezentovanie škola realizuje prostredníctvom časopisov Rodina a škola, Gastro, Hoteliér, Dobrá škola, DIA spektrum, prostredníctvom novín Liptovsko, Noviny spotrebiteľného družstva JEDNOTA, prostredníctvom mesačníka Mikuláš, Liptovské ECHO, ďalej cez relácie v televízii Liptov, webové stránky www.zilinskazupa.sk a stránky školy. Propagovanie školy určite prebieha aj cez zabezpečenie rôznych aktivít v reštaurácií Mladost', prípadne v Hotely Marriot v Prahe. Všetky odbory, ktoré boli skúmané z tejto školy a súvisia s odvetvím cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva majú prepojenie aj na odvetvie miestna výroba a služby.

V súvislosti s pozitívnymi spoločenskými javmi, škola uvádza, že majú veľmi dobrú spoluprácu so Žilinským samosprávnym krajom. Negatívne javy neboli zistené, ale je uvedené, že výchovný poradca musel riešiť problémové správanie žiakov (neuvádza sa aké).

Hlavná motivácia žiakov študovať posudzované odbory pre skúmané odvetvie jednoznačne vyplýva z ich záujmov a cieľov.

Spätná väzba je správa o výchovno-vzdelávacej činnosti za príslušný školský rok. Z dokumentov nebolo možné zistiť na akej úrovni je koordinácia s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu SR, Štátneho inštitútu odborného vzdelávania. Zistila sa len kvalitná spolupráca so zriaďovateľom školy, teda Žilinským samosprávnym krajom.

V súvislosti s cieľmi v popise projektu môžeme v odvetví cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva hovoriť o splnení nasledovných cieľov, ktoré boli zistené pomocou RM1 a RM2:

- **Tvorba integrovaného programu a komplexnej koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania v regióne Horný Liptov** – uč. odbor aranžér, aranžérka

V učebnom odbore aranžér, aranžérka boli tematické okruhy, ktoré pomáhali pripraviť absolventa v oblasti propagácie a služieb cestovného ruchu a zároveň vedieť využívať a zdôrazňovať v aranžovaní významné charakteristiky regiónu.

- **Tvorba poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľstvo regiónu** – študijný odbor obchodná akadémia, štud. odbor obchodný pracovník, št. odbor pracovník

Odvetvie Cestovný ruch, služby cest. ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva
Pedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

228 / 275

marketingu , uč. odbor cukrár, cukrárka, uč. odbor predavač rozličného tovaru, uč. odbor čašník, servírka , výročná správa KU

Poradenské a vzdelávacie aktivity boli zamerané na efektívne využívanie moderných komunikačných a informačných technológií v oblasti cestovného ruchu, skvalitnenie služieb spojených s prevádzkou obchodu a v oblasti marketingu obchodu a cestovného ruchu. Ďalej išlo o skvalitnenie odbornej komunikácie v cudzích jazykoch a skvalitnenie činností v zariadeniach spoločného stravovania. Študijný program manažment na KU umožňoval pripravovať študentov na riadiace činnosti v oblasti cestovného ruchu, a tiež získať ekonomické kompetencie pri zakladaní súkromných firiem v oblasti cestovného ruchu.

- **Zlepšenie postavenia participientov na trhu práce, tvorba pracovných príležitostí a podpora služieb zamestnanosti v regióne Horný Liptov** - študijný odbor obchodná akadémia, učebný odbor kuchár, kuchárka, štud. odbor obchodný pracovník, uč. odbor aranžér, aranžérka, uč. odbor cukrár, cukrárka, uč. odbor čašník, servírka , výročná správa KU

Študijné a učebné odbory vytvárali podmienky pre uplatnenie absolventa na trhu práce v súkromných ale i štátnych podnikoch a organizáciách cestovného ruchu, v hotelierstve a gastronómii. KU pripravila absolventov prvého stupňa vysokoškolského štúdia pre manažment cestovného ruchu ale aj druhý stupeň vysokoškolského štúdia pripravil absolventa pre manažérske činnosti v organizáciách cestovného ruchu.

- **Kvalitatívna podpora existujúcej siete školských zariadení v regióne Horný Liptov** - študijný odbor obchodná akadémia, štud. odbor obchodný pracovník, uč. odbor aranžér, aranžérka , učebné osnovy k predmetu vlastiveda, učebné osnovy k predmetu geografia, učebné osnovy k predmetu prvouka.

Na základe analýzy skúmaných materiálov bolo zistené, že školy zabezpečovali vzdelávacie aktivity so zameraním na hotelový a gastronomický manažment, manažment spoločného stravovania, manažment podnikov v cestovnom ruchu a podnikanie v cestovnom ruchu prostredníctvom odborného výcviku.

- **Tvorba substitučného efektu pre existujúcu sieť chýbajúcich profesií v regióne Horný Liptov** - učebný odbor kuchár, kuchárka, uč. odbor aranžér, aranžérka, uč. odbor cukrár, cukrárka, uč. odbor čašník, servírka

Analyzované študijné a učebné odbory mali možnosť zabezpečovať v rámci vzdelávacích kurzov nové technológie prípravy pokrmov, využívať špeciálne cukrárenské techniky a odborné technológie regionálnej gastronómie.

- **Podpora existujúcej siete duálneho vzdelávania v regióne Horný Liptov.** V analyzovaných materiáloch bolo zistené, že škola zabezpečila duálne vzdelávanie v učebných odboroch kuchár, kuchárka, aranžér, aranžérka, cukrár, cukrárka, čašník, servírka, čo skvalitnilo odbornosť v praktických činnostiach pre potreby trhu práce. Škola vytvára ďalšie možnosti duálneho vzdelávania, najmä v učebnom odbore kuchár, čašník a v študijnom odbore obchodný pracovník.

- **Kvalitatívna podpora pre rozvoj komunit a komunitného života v regióne Horný Liptov** - študijný odbor obchodná akadémia, učebný odbor kuchár, kuchárka, uč. odbor aranžér, aranžérka, uč. odbor čašník, servírka

Zo skúmaných materiálov sa najviac na rozvoji komunitného života podieľajú študijné odbory v rámci cukrárstva a aranžérstva, a to najmä v obnovovaní kultúrnych tradícií (fašiangy a regionálne hody) a ďalších spoločenských podujatí.

- **Kvalitatívna podpora existujúcej siete vedy, výskumu a inovácií v regióne Horný Liptov** - výročná správa KU

V oblasti vedy a výskumu sa KU zamerala na formy cestovného ruchu a dynamiku ich zmeny, na udržiavanie regionálneho cestovného ruchu. Boli spracované štúdie ekonomických aspektov cestovného ruchu a kritéria hodnotenia kvality služieb cestovného ruchu. V rámci projektov sa riešila problematika histórie sakrálnych stavieb, ďalej KU bola zapojená do Národného systému kvality služieb v cestovnom ruchu.

- **Komplexnejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov regiónu Horný Liptov** - študijný odbor obchodná akadémia, št. odbor pracovník marketingu, uč. odbor aranžér, aranžérka, uč. odbor predavač rozličného tovaru, uč. odbor čašníka, servírka, učebné osnovy k predmetu vlastiveda, učebné osnovy k predmetu geografia, učebné osnovy k predmetu prvouka

Z analyzovaných materiálov bolo zistené, že najviac aktivít využívaných vo voľnom čase bolo realizovaných v hotelierstve a gastronómii v cestovnom ruchu (288 žiakov), následne v aranžovaní a aranžérskych technikách v oblasti firiem cestovného ruchu (15 žiakov) a v neposlednom mieste boli realizované exkurzie v regióne Horný Liptov.

- **Budovanie a rozvoj znalostnej ekonomiky regiónu Horný Liptov** študijný odbor obchodná akadémia, uč. odbor aranžér, aranžérka

V rámci správy o výchovno-vzdelávacej činnosti boli analyzované výstupy z metodických orgánov v študijnom odbore obchodná akadémia a učebného odboru aranžér, aranžérka, kde boli aplikované najnovšie poznatky znalostnej ekonomiky prostredníctvom časovo-tematických plánov.

- **Dlhodobá udržateľnosť ekonomických aktivít v regióne Horný Liptov** - štud. odbor obchodný pracovník

V študijnom odbore obchodný pracovník boli realizované vzdelávacie aktivity súvisiace s činnosťami v oblasti cestovného ruchu v obchodno-prevádzkových činnostiach, v technicko-hospodárskych funkciách prevádzkového charakteru a skvalitňovaní spoločenskej komunikácie.

- **Budovanie dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosti obyvateľstva regiónu Horný Liptov k jeho hodnotám** - učebný odbor kuchár, kuchárka, št. odbor pracovník marketingu, výrobná správa KU, učebné osnovy k predmetu vlastiveda, učebné osnovy k predmetu geografia, učebné osnovy k predmetu prvouka

Bolo zistené, že budovanie dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosti obyvateľstva sa realizovalo od základných škôl až po vysoké školy. Pri základných školách

išlo o budovanie náučných chodníkov pre spoznávanie regiónu, spoznávanie vlastnej obce, hľadanie a spoznávanie najvýznamnejších a najatraktívnejších prvkov architektúry v regióne Horný Liptov. KU prostredníctvom študijného programu manažment, pripravovala absolventov na to, ako rozvíjať a propagovať cestovný ruch v regióne.

- **Pozitívna prezentácia hodnôt regiónu Horný Liptov doma a v zahraničí** - študijný odbor obchodná akadémia, štud. odbor obchodný pracovník, výročná správa KU
Pedagogickí zamestnanci i žiaci stredných škôl prezentovali pozitívne hodnoty regiónu Horný Liptov aj v zahraničí, konkrétne pri návšteve partnerských škôl cez program ERASMUS. Podobne i študenti a pedagógovia KU pri možnosti mobilít absolvovali programy KA1, KA2, KA3, kde nie len poznali hodnoty navštívených krajín, ale prezentovali aj hodnoty nášho regiónu v zahraničí. Študenti môžu ísť v rámci rôznych programov študovať do zahraničia, ale i na poabsolventskú stáž. Ide o partnerské univerzity v Belgicku, Bulharsku, na Cypre, v Českej republike, Francúzku, Holandsku, Chorvátsku, Írsku, Lotyšsku, Litve, Macedónsku, Maďarsku, Nemecku, Nórsku, Poľsku, Portugalsku, Rumunsku, Slovinsku, Španielsku, Talianku, Turecku, Albánsku, Gruzínsku, Jordánsku, Rusku, Srbsku, USA a Ukrajine.

B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ

5.1.4. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie silných stránok

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva sme identifikovali tieto silné stránky:

- Zameranie RVV v príprave absolventov na problematiku cestovného ruchu v regióne Horný Liptov
V analyzovaných dokumentoch sme zistili, že na Hotelovej akadémii, študijný odbor pracovník marketingu, pripravuje absolventa so širokým odborným profilom v oblasti cestovného ruchu a obchodu.
- V rámci praxe žiaci stredných škôl i vysokej školy, získali zručnosti vo fungovaní služieb a samosprávy zameraných na cestovný ruch hlavne regióne Horný Liptov
Odborná prax sa uskutočňuje vo firmách cestovného ruchu, hlavne na marketingových oddeleniach v regióne Liptova. Odborná prax a odborné stáže sa tiež organizujú podľa záujmu a ponuky aj v zahraničí.
- Kvalitné personálne obsadenie v oblasti RVV na stredných školách i na vysokej škole
Personálne obsadenie výučby predmetov zameraných na cestovný ruch je 100% a je obsadené kvalitnými odborníkmi vo vekovej štruktúre od 40 do 60 v počte 19 zamestnancov. Uvedení odborníci absolvovali vzdelávacie kurzy zamerané na oblasť manažmentu podnikov v cestovnom ruchu, podnikanie v cestovnom ruchu a odborných výcvikov – komunikácia s hosťom.
- Využívanie digitálnych technológií v RVV
Pri analýze sme zistili, že pri výučbe odborných predmetov sú aplikované moderné komunikačné a informačné technológie, ktoré pomáhajú zvládnuť technicko-ekonomické činnosti v odbornej praxi.
- Vytvorenie študijných programov pre KU v oblasti cestovného ruchu

Bolo zistené, že Katedra manažmentu na KU mala v personálnom obsadení vysokoškolských učiteľov s ukončením habilitačným konaním a tretím stupňom vysokoškolského vzdelania v oblasti cestovného ruchu, čo dáva záruku vytvoriť nový študijný program pre akreditáciu.

- Propagácia RVV stredných škôl zameraných na skúmané odvetvie

Silnou stránkou skúmaných škôl je marketing, ktorý realizujú prostredníctvom webových stránok a propagačných materiálov. V rámci odbornej praxe v špičkových zariadeniach na Liptove, Vysokých Tatrách ale aj v zahraničí, propagujú možnosti štúdia v oblasti cestovného ruchu.

- Moderné vybavenie stredísk praktického vyučovania jednotlivých odborov v pôsobnosti skúmaných stredných škôl

Odbornú prax žiaci vykonávajú v zariadeniach cestovného ruchu, kde vznikajú strediská praktického vyučovania s kvalitným materiálnym a strojovým vybavením.

- Kvalitne spracované kurikulá predmetov RVV v oblasti cestovného ruchu

Na analyzovaných školách sme zistili, že predmety v oblasti cestovného ruchu, ako napr. manažment podnikov cestovného ruchu, manažment obchodu, hotelový manažment, služby a cestovný ruch mali kvalitne spracované kurikulá, schválené Štátnym inštitútom odborného vzdelávania.

- Výučba v reálnych podmienkach praxe, účasť odborníkov z praxe v RVV

Niektoré odborné predmety z oblasti cestovného ruchu, ako napr. hotelový a gastronomický manažment, hotelové služby a manažment v spoločnom stravovaní sa priamo vyučujú v podmienkach praxe, pretože okrem teoretického učiteľa sa zúčastňuje výučby aj odborník z praxe.

- Organizácia letnej zahraničnej praxe v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu

Analyzované školy majú možnosť na základe záujmu a ponuku zo zahraničia organizovať letnú zahraničnú prax.

5.1.5. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie slabých stránok

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva sme identifikovali tieto slabé stránky:

- Žiaci nemali postačujúce vedomosti o svojej obci a najbližšom regióne v súvislosti s kultúrnymi pamiatkami
Pri analýze dokumentov o vzdelávaní bolo zistené, že žiaci mali priemerné až podpriemerné vedomosti o svojej obci a najbližšom regióne v súvislosti s kultúrnymi pamiatkami, o čom svedčí aj priemerný prospech v predmetoch ako je dejepis (2,31), vlastiveda (1,87) a geografia (2,42).
- Nedostatok odborných a metodických materiálov RVV pre základné i stredné školy so zameraním na rozvoj cestovného ruchu v regióne Horný Liptov
Študijné a učebné odbory nedisponujú odbornými predmetmi, ktoré by zabezpečovali metodiku špeciálne orientovanú na problematiku RVV v odvetví cestovného ruchu. Na základných školách v predmetoch vlastiveda, dejepis a geografia je tiež nedostatok metodických materiálov so zameraním na rozvoj cestovného ruchu.
- Nedostatočné plánovanie kvality riadenia na SŠ
Analyzované školy nemali vytvorené dlhodobé plány kvality riadenia a to hlavne z toho dôvodu, že v plánoch metodických združení a predmetových komisií neboli jednoznačne zadefinované indikátory kvality.
- Nedostatok jazykových laboratórií pri stredných i základných školách
Na základe uplatnenia sa absolventov stredných škôl v zariadeniach cestovného ruchu je potrebné, aby kvalitne ovládali cudzie jazyky, a preto je potrebné, aby boli kvalitnejšie vybavené jazykové laboratória, hlavne na stredných školách, ktoré majú študijné odbory zamerané na cestovný ruch.
- Nedostatočná spolupráca s firmami pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu

I keď bolo z analyzovania písomných dokumentov zistené, že stredné školy mali vytvorené zmluvy o spolupráci s firmami pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu, nešlo o ich dostatočný počet, pretože nie je zabezpečená kvalitná odborná pre všetkých študentov.

- Nepostačujúca aktivita Katolíckej univerzity i skúmaných stredných škôl vo vytváraní nových študijných programov zameraných na cestovný ruch

Na analyzovaných stredných školách bolo zistený, že sa nevytvárali nové študijné odbory zamerané na oblasť cestovného ruchu a podobne je tomu tak i na KU.

- V rámci vzdelávacieho procesu stredných škôl a KU chýbajú analytické rozboru trhu cestovného ruchu

V analyzovaných dokumentoch stredných škôl a KU neboli zistené žiadne analytické rozboru trhu cestovného ruchu.

- Nepostačujúce praktické vyučovacie hodiny zamerané na komunikatívne a sociálno-interakčné spôsobilosti žiakov s možnosťou využitia v cestovnom ruchu

Na stredných školách boli zistené praktické vyučovacie hodiny ale so zameraním na odborný výcvik, na prípravu pokrmov, na obsluhu, na prácu s tovarom, na marketingové cvičenia, na služby v cestovnom ruchu, ale chýbalo zameranie na komunikatívne a sociálno-interakčné spôsobilosti žiakov s možnosťou využitia v cestovnom ruchu.

- Nízke zastúpenie predmetov RVV zameraných na cestovný ruch na základných školách
Analýzou dokumentov na základných školách nebolo zistené zastúpenie predmetov zameraných na cestovný ruch. Problematika cestovného ruchu bola čiastočne zastúpená v predmetoch vlastiveda a geografia.

5.1.6. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie príležitostí

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva sme identifikovali tieto príležitosti:

- Zlepšenie náborovej činnosti školy, čo zabezpečuje väčší počet žiakov študujúcich na skúmaných stredných školách v regióne Horný Liptov
Bolo zistené, že skvalitňovaním náborovej činnosti zo strany stredných škôl, sa zabezpečil väčší počet žiakov študujúcich v učebných odboroch zameraných na cestovný ruch.
- Vytváranie koncepcie v oblasti podnikateľskej činnosti so zameraním na rozvoj cestovného ruchu v regióne Horný Liptov
Stredné odborné školy v spolupráci s KU mali možnosť navrhnuť spoločnú koncepciu v oblasti podnikateľskej činnosti so zameraním na rozvoj cestovného ruchu.
- Využívanie ponuky národných projektov RVV zameraných na zachovávanie kultúrneho dedičstva celého Slovenska
Stredné odborné školy disponovali kvalitným personálnym obsadením a aj ich obsah vzdelávacích programov umožňoval zapájať sa do národných projektov v oblasti zachovávanie kultúrneho dedičstva celého Slovenska.
- Zviditeľňovanie tradícií a hodnôt regiónu Horný Liptov aj v zahraničí napr. prostredníctvom programu ERASMUS pri stredných školách aj pri KU
Pedagogickí zamestnanci i žiaci stredných škôl prezentovali pozitívne hodnoty regiónu Horný Liptov aj v zahraničí, konkrétne pri návšteve partnerských škôl cez ERASMUS.
- Zviditeľnenie regiónu Horný Liptov prostredníctvom gastronómie a hotelierstva
Z analýzy dokumentov bolo zistené, že odborní učitelia i žiaci v rámci odbornej praxe mimo regiónu Horný Liptov mali možnosť propagovať „typické“ národné jedlá Horného Liptova a propagovať kvalitu hotelov regiónu Horný Liptov.
- Spolupráca stredných škôl s vysokými školami pri aplikovaní inovácií v oblasti cestovného ruchu

Z analyzovaných dokumentov stredných škôl a dokumentov Katedry manažmentu KU bola možnosť spolupracovať v oblasti cestovného ruchu s využívaním najnovších inovácií, hlavne v službách a hotelierstve.

- Spoznávanie kultúrneho dedičstva, kultúrnych pamiatok regiónu Horný Liptov v rámci RVV žiakmi základných i stredných škôl, prostredníctvom exkurzií v regióne

Ako bolo zistené v analýze základných a stredných škôl, realizovali sa výlety a exkurzie v rámci regiónu Horný Liptov, ktoré boli nedostatočne zamerané na spoznávanie kultúrneho dedičstva a kultúrnych pamiatok. Preto je tu možnosť viac sa zamerať, prostredníctvom exkurzií, na spomínanú oblasť.

- Spolupráca základných, stredných i vysokých škôl s obcami a mestami v regióne Horný Liptov pre realizáciu kultúrnych podujatí

Bolo zistené, že každé kultúrne podujatie v obci a meste sa realizovalo v spolupráci so základnými, strednými školami a vysokou školou ale nie v dostatočnej miere obsahovo zamerané na regionálne zvyky a tradície.

- Vytváranie kvalitnej spolupráce RVV, hlavne stredných škôl, s inštitúciami a firmami v oblasti cestovného ruchu v regióne Horný Liptov

Bolo zistené, že spolupráca stredných škôl s inštitúciami a firmami v regióne Horný Liptov zabezpečovala základné požiadavky odbornej praxe ale existovala možnosť zvyšovať kvalitu tejto spolupráce.

- Zapájanie sa do projektov na inováciu výchovno-vzdelávacieho procesu a materiálno-technického vybavenia

Z analyzovaných správ jednotlivých stredných škôl bolo zistené, že školy sa zapájajú do projektov, ktoré súvisia s výchovno-vzdelávacím procesom a jeho materiálno-technickým vybavením, ale nevyčerpali možnosť zapojenia sa do projektov, ktoré riešili inováciu výchovno-vzdelávacieho procesu.

5.1.7. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie ohrození

Na základe monitoringu skúmaných dokumentov pomocou RM1 a RM2 a analýzy skúmaných dokumentov v okruhoch 1-7 finalizačnej matice a analýzy situácie trhu práce Liptovského regiónu z pohľadu odvetvia Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva sme identifikovali tieto ohrozenia:

- Nízky počet žiakov zo základných škôl, ktorí majú záujem študovať odbory súvisiace s cestovným ruchom

V analyzovaných dokumentoch bolo zistené, že i napriek ponuke študijných a učebných odborov sa neprihlásil dostatočný počet žiakov. V súvislosti s klesajúcim demografickým vývojom hrozí zánik študijných a učebných zameraných na oblasť cestovného ruchu.

- Odchod vysokokvalifikovaných odborníkov z oblasti stredného školstva, čím sa znižuje kvalita RVV

Celoslovenským problémom je mzdové ohodnotenie pedagogických a odborných zamestnancov, čo sa prejavuje aj odchodom vysokokvalifikovaných odborníkov z oblasti stredného školstva, ktorí hľadajú zamestnania s lukratívnejším finančným ohodnotením.

- Nadmerná záťaž pedagogických a odborných zamestnancov základných, stredných i vysokých škôl v administratívnej oblasti

MŠ SR a zriaďovatelia príslušných druhov a typov škôl, nadmerným spôsobom vyžadujú rôzne štatistické ukazovatele, ktoré zaťažujú prácu pedagogických zamestnancov a manažmenty škôl.

- Nedostatočný normatív pridelovania finančných prostriedkov na skvalitňovanie RVV v stredných školách, hlavne pri odborných predmetoch v skúmanom odvetví

Pre uvedený druh a typ školy je nesprávne nastavený normatív financovania z MŠ SR.

- Otváranie študijných odborov, ktoré súvisia s cestovným ruchom na iných školách v blízkych regiónoch

V susedných regiónoch Orava, Kysuce sa zriaďujú príbuzné študijné odbory, ktoré súvisia s cestovným ruchom, čo spôsobuje ohrozenie na stredných odborných školách Horného Liptova.

- Dlhodobý nízky a stagnujúci demografický vývoj

Z dokumentu Regionálna stratégia výchovy a vzdelávania v stredných školách v Žilinskom samosprávnom kraji na roky 2018 – 2022, bol zistený dlhodobý klesajúci trend narodenia detí v spádových oblastiach pre stredné odborné školy.

- Nízka vedomostná úroveň prichádzajúcich žiakov zo základných škôl pre oblasť cestovného ruchu

Z analyzovaných dokumentov sa zistilo, že počas posledných školských rokov, boli prijatí žiaci s priemernými až podpriemernými výchovno-vzdelávacími výsledkami. Je to problém, ktorý si vyžaduje náročnejšiu prípravu učiteľov nie len vo vzdelávacom procese ale i mimo neho.

- Väčší záujem žiakov o štúdium na gymnáziách ako na skúmaných stredných odborných školách v danom odvetví

Nie je dostatočne vytvorená metodika rozmiestňovania žiakov zo základných škôl v pôsobnosti ŽSK, čo spôsobuje zvýšený počet hlásiacich sa žiakov najmä do osemročných gymnázií, a preto sa nedostatočným spôsobom riešia plány výkonov voči stredným odborným školám.

- Klesajúci záujem žiakov o nadstavbové štúdium v oblasti služieb cestovného ruchu

Bolo zistené, že sa absolventi stredných odborných škôl, učebných odborov z oblasti cestovného ruchu, viac rozhodujú nastúpiť do zamestnania ako pokračovať v nadstavbovom štúdiu.

- Nezáujem odborníkov z praxe o prácu v školstve v rámci RVV

Analýzovaním platových možností pedagogických zamestnancov nie sú stále splnené podmienky kvalitného mzdového ohodnotenia a z uvedeného dôvodu odborníci z praxe nemajú záujem o prácu v školstve.

C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ

<p>SILNÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> -zameranie RVV v príprave absolventov na problematiku cestovného ruchu v regióne Horný Liptov -v rámci praxe žiaci stredných škôl i vysokej školy, získali zručnosti vo fungovaní služieb a samosprávy zameraných na cestovný ruch hlavne regióne Horný Liptov -kvalitné personálne obsadenie v oblasti RVV na stredných školách i na vysokej škole -využívanie digitálnych technológií v RVV -vytvorenie študijných programov pre KU v oblasti cestovného ruchu -propagácia RVV stredných škôl zameraných na skúmané odvetvie -moderné vybavenie stredísk praktického vyučovania jednotlivých odborov v pôsobnosti skúmaných stredných škôl -kvalitne spracované kurikula predmetov RVV v oblasti cestovného ruchu -výučba v reálnych podmienkach praxe, účasť odborníkov z praxe v RVV -organizácia letnej zahraničnej praxe v súvislosti s rozvojom cestovného ruchu 	<p>SLABÉ STRÁNKY</p> <ul style="list-style-type: none"> -žiaci nemali postačujúce vedomosti o svojej obci a najbližšom regióne v súvislosti s kultúrnymi pamiatkami -nedostatok odborných a metodických materiálov RVV pre základné i stredné školy so zameraním na rozvoj cestovného ruchu v regióne Horný Liptov -nedostatočné plánovanie kvality riadenia na SŠ -nedostatok jazykových laboratórií pri stredných i základných školách -nedostatočná spolupráca s firmami pôsobiacimi v oblasti cestovného ruchu -nepostačujúca aktivita Katolíckej univerzity i skúmaných stredných škôl vo vytváraní nových študijných programov zameraných na cestovný ruch -v rámci vzdelávacieho procesu stredných škôl a KU chýbajú analytické rozbory trhu cestovného ruchu -nepostačujúce praktické vyučovacie hodiny zamerané na komunikatívne a sociálno-interakčné spôsobilosti žiakov s možnosťou využitia v cestovnom ruchu -nízke zastúpenie predmetov RVV zameraných na cestovný ruch na základných školách
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> -zlepšenie náborovej činnosti školy, čo zabezpečuje väčší počet žiakov študujúcich na skúmaných stredných školách v regióne Horný Liptov -vytváranie koncepcie v oblasti podnikateľskej činnosti so zameraním na rozvoj cestovného ruchu v regióne Horný Liptov -využívanie ponuky národných projektov RVV zameraných na zachovávanie kultúrneho dedičstva celého Slovenska -zviditeľňovanie tradícií a hodnôt regiónu Horný Liptov aj v zahraničí napr. prostredníctvom programu ERASMUS pri stredných školách aj pri KU -zviditeľnenie regiónu Horný Liptov prostredníctvom gastronómie a hotelierstva -spolupráca stredných škôl s vysokými školami pri aplikovaní inovácií v oblasti cestovného ruchu -spoznávanie kultúrneho dedičstva, kultúrnych pamiatok regiónu Horný Liptov v rámci RVV žiakmi základných i stredných škôl, prostredníctvom exkurzií v regióne 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> -nízky počet žiakov zo základných škôl, ktorí majú záujem študovať odbory súvisiace s cestovným ruchom -odchod vysokokvalifikovaných odborníkov z oblasti stredného školstva, čím sa znižuje kvalita RVV -nadmerná záťaž pedagogických a odborných zamestnancov základných, stredných i vysokých škôl v administratívnej oblasti -nedostatočný normatív prideľovania finančných prostriedkov na skvalitňovanie RVV v stredných školách, hlavne pri odborných predmetoch v skúmanom odvetví -otváranie študijných odborov, ktoré súvisia s cestovným ruchom na iných školách v blízkych regiónoch -dlhodobá nízka a stagnujúci demografický vývoj -nízka vedomostná úroveň prichádzajúcich žiakov zo základných škôl pre oblasť cestovného ruchu -väčší záujem žiakov o štúdium na gymnáziách ako na skúmaných stredných odborných školách v danom odvetví

<ul style="list-style-type: none"> -spolupráca základných, stredných i vysokých škôl s obcami a mestami v regióne Horný Liptov pre realizáciu kultúrnych podujatí -vytváranie kvalitnej spolupráce RVV, hlavne stredných škôl, s inštitúciami a firmami v oblasti cestovného ruchu v regióne Horný Liptov -zapájanie sa do projektov na inováciu výchovno-vzdelávacieho procesu a materiálno-technického vybavenia 	<ul style="list-style-type: none"> -klesajúci záujem žiakov o nadstavbové štúdium v oblasti služieb cestovného ruchu -nezáujem odborníkov z praxe o prácu v školstve v rámci RVV
---	--

5.2. Nepedagogický proces – Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva

A, SÚHRNNÁ ANALÝZA VNÚTORNÉHO A VONKAJŠIEHO PROSTREDIA

5.2.1. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - demografické faktory, zamestnanosť

V nami posudzovanom Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja ŽSK na roky 2014-2020 bol uvádzaný trend nárastu počtu obyvateľov, demografický vývoj v regióne napriek tomu nie je priaznivý z dôvodu poklesu pôrodnosti a starnutia populácie. Pohyby obyvateľstva v regióne horný Liptov sú v SPHSR porovnávané s demografickou situáciou okresu Liptovský Mikuláš a s demografiou Žilinského kraja. Hustota osídlenia je nízka, iba 34,48 obyvateľa /km², čo je dôsledok geomorfologického členenia územia. V oblasti horného Liptova je vývoj počtu obyvateľov progresívny. Táto progresia je spôsobená hlavne migráciou, ktorá je významnejšia ako prirodzený prírastok obyvateľstva. V regióne Horného Liptova 17 obcí vykazuje za dané obdobie kladný migračný prírastok. Pre dve obce -Liptovský Ján a Podtureň je tento prírastok výrazný. Jedným z dôvodov tohto stavu je aj rozvoj turizmu (hlavne Liptovský Ján).

Zo spracovanej analýzy trhu práce vyplýva, že v regióne horného Liptova je štruktúra nezamestnaných podľa profesie posledného zamestnania dlhodobým problémom pre nekvalifikovanú pracovnú silu. Analýza tiež potvrdzuje vysokú sezónnu nezamestnanosť v sektore služieb. V oblasti zamestnanosti dokument uvádza vysokú mieru nezamestnanosti ľudí s nízkym vzdelaním, absolventov a ľudí nad 50 rokov. Problémy so zamestnávaním absolventov stredných škôl udáva aj PHSR mesta Liptovský Hrádok, v ktorom sa konštatujú nedostatočné príležitosti pre uplatnenie sa absolventov strednej odbornej školy lesníckej, ktorá mala vo svojom portfóliu systém ďalšieho vzdelávania pre oblasť cestovného ruchu.

Stratégia cestovného ruchu pre roky 2013-2015 v regióne Liptov je základný strategický dokument regionálneho významu pre rozvoj odvetvia cestovného ruchu, služieb v cestovnom ruchu a voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva, ktorý bol a je ako podporný dokument pre KLAS TER LIPTOV. Je to otvorený dokument, ktorý sa v prípade potreby rozvíjať a využívať pre región Liptov a v tom aj pre regionálnu výchovu a vzdelávanie pre Horný Liptov Odvetvie Cestovný ruch, služby cest. ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva Nepedagogický proces

V posudzovanej Stratégii cestovného ruchu pre roky 2013-2016 v regióne Liptov je síce vysoko hodnotená infraštruktúra hlavných centier turizmu na Liptove, no zároveň sa prízvukuje zvýšiť komunikačnú prepojenosť všetkých regiónov Liptova, čím by došlo k ekonomickému rozvoju aj Horného Liptova, ktorý má veľké geografické a prírodné predpoklady na rozvoj turizmu a tým aj vytvorenie kapacít pre trh práce v sektore služieb. Pre rozvoj turizmu tento dokument kritizuje nízku úroveň znalosti cudzích jazykov, informačných technológií ako aj znalosti podnikania v cestovnom ruchu a turizme.

Programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja, ktoré boli predmetom posudzovania vo svojich opatreniach riešia aj zamestnanosť a podnikateľské aktivity v odvetví cestovného ruchu – nie ako priamu tvorbu pracovných miest, ale ako formy podpory na vytváranie podmienok pre podnikateľské aktivity aj v odvetví cestovného ruchu. V ciele SPHSR, ktorý má podporiť ochranu životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov sú v programovej časti navrhované opatrenia pre osvetu a vzdelávanie v oblasti tvorby a likvidácie odpadov, výchova k udržateľnému využívaniu miestnych zdrojov a starostlivosti o krajinu, čo predpokladá, aj keď nepriamo, rozvoj trhu práce v regióne.

MAS Horný Liptov propagoval na svojom webe tradičnú ľudovú tvorivosť (háčkovanie, pletenie, tkanie, vyšívanie, brašnárstvo, kováčstvo, tkáčstvo, perníkárstvo, včelárstvo, výroba šperkov, tradičné varenie a pečenie, keramika, gobelíny) so zoznamom ľudových remeselníkov, a tiež pastierske umenie, výrobky z dreva so zoznamom remeselníkov a popisom činnosti. V prípade podpory zo strany MAS HL je predpoklad, že tieto aktivity budú saturovať pracovné resp. podnikateľské aktivity a prispievajú k podpore zamestnanosti a zároveň rozšíria edukačné možnosti spojené s cestovným ruchom.

Pre rozvoj cestovného ruchu je tiež významný pre zvýšenie pracovných príležitostí a zároveň k edukačno - poznávacím aktivitám turizmu dokument Farma Východná, ktorá ponúka pre turistickú verejnosť ako aj domácu verejnosť edukačné programy spojené s poznávacou - zážitkovou prehliadkou výroby poľnohospodárskych produktov (budovanie pozitívneho vzťahu k tradičnej poľnohospodárskej výrobe.)

PHSR mesta Liptovský Hrádok, v ktorom sa nachádza stredná odborná škola lesnícka, konštatuje málo pracovných príležitostí a nízke uplatnenie absolventov tejto školy v odvetví a v regióne.

Správa o činnosti Klaster LIPTOV 2017 a Správa o činnosti OOCR REGION LIPTOV 2017 majú nadnárodný charakter a zaoberajú sa ekonomickými výstupmi turizmu na Liptove. Tieto dokumenty hodnotia rok 2017 a v pozitívnom zmysle konštatujú zvyšovanie návštevnosti regiónu Liptov oproti predchádzajúcim rokom. Tu vzniká predpoklad rozvoja podnikania a zamestnanosti nielen v kľúčových centrách turizmu na Liptove ,ale aj v ďalších destináciách Liptova, ku ktorým patrí aj Horný Liptov (Západné Tatry, Nízke Tatry)

Skúmané dokumenty majú vplyv od konkrétnych obcí, cez mikroregióny, región Horného Liptova, Žilinský samosprávny kraj až po celoslovenskú pôsobnosť a cezhraničnú spoluprácu. Celoslovenskú pôsobnosť majú:

Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky v roku 2017, časť: Vplyvy hospodárskych odvetví na ŽP, Cestovný ruch

Rezortná koncepcia Environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025, Marketingová stratégia Slovenskej Agentúry pre cestovný ruch na roky 2014-2020

Stratégia rozvoja CR do roku 2020

Regionalizácia cestovného ruchu v SR

Biodiverzita – materiál Európskej komisie

Uznesenie vlády SR č.12/2014- aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do r.2020

Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2011-2016 (uznesenie vlády SR č.144/2012 a uznesenia NR SR č.24/2012)

Koncepcia celoživotného vzdelávania v Slovenskej republike schválená uznesením vlády SR č. 157 z 25. februára 2004, ktorá vychádza z materiálu EK „Memorandum celoživotného vzdelávania“

Rezortná koncepcia Environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu do roku 2025, ktorej opatrenia v jednotlivých oblastiach sú spracované do čiastkových dokumentov rezortných organizácií a združení sa odvetvia turizmu týkajú v opatreniach ohľadom zážitkového učenia v prírodnom prostredí. Environmentálna osвета v oblasti cestovného ruchu by sa mala zameriavať na prezentáciu a propagáciu chránených území a siete NATURA 2000 so zameraním na zážitkový cestovný ruch, ako aj na environmentálne prijateľné riadenie a prevádzkovanie cestovného ruchu.

Environmentálne vzdelávanie v oblasti cestovného ruchu je možné aplikovať na existujúce schémy zamerané na environmentálne hodnotenie správania sa poskytovateľov služieb s cieľom získať právo používať environmentálnu značku, konkrétne „Environmentálnu značku EU“ resp. uplatňovať manažérsky prístup prostredníctvom schémy EMAS.

Posudzovaných 27 strategických dokumentov – programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja - obcí, regiónu Horného Liptova a ŽSK má pôsobnosť danú záujmovým územím, pre ktoré boli spracované a schválené. Odvetvie cestovného ruchu sa v nich spomína ako druh ekonomickej činnosti v nadväznosti na zamestnanosť v regióne a podporu podnikania v odvetví, nie ako oblasť vzdelávania či osvetu. Špecifický dokument Lesná pedagogika sa týka vzdelávania záujemcov o prácu lesných pedagógov, pričom ťažiskom ich práce je neformálne vzdelávanie školopovinných detí a mládeže v oblasti poznávania a ochrany lesa a pochopenia významu lesníctva a trvalo udržateľného obhospodarovania lesa v kooperácii na udržateľný turizmus, resp. softturizmus.

Nositeľom analyzovanej Stratégia rozvoja CR do roku 2020 je MDVRR SR a realizátorom sú rezortné organizácie, oblastné organizácie cestovného ruchu. Tento dokument má v rámci piatich špecifických cieľov v ciele 5.- podpora tvorby nových pracovných príležitostí v regiónoch s významným potenciálom pre cestovný ruch. Strategickým cieľom cestovného ruchu je zvyšovanie jeho konkurencieschopnosti pri lepšom využívaní potenciálu a so zámerom vyrovnávania regionálnych disparít a tvorby nových pracovných príležitostí. Pre vysoký podiel živej práce je cestovný ruch jedným z rozhodujúcich nástrojov znižovania nezamestnanosti a rozvoja regiónov, ktoré sú málo vhodné pre priemysel a poľnohospodárstvo.

Je možné vytvárať pracovné príležitosti aj pre menej kvalifikované pracovné sily. Tu je priestor hľadať spoločné riešenia, ktoré pomenováva vo svojich špecifických cieľoch SPHSR HL, kde môžu byť nositeľmi týchto úloh obce a mestá vo svojom vnútornom prostredí a prispieť k zvýšenej konkurencieschopnosti Horného Liptova v oblasti cestovného ruchu.

Marketingová stratégia Slovenskej Agentúry pre cestovný ruch na roky 2014-2020 - Slovenská agentúra pre cestovný ruch (ďalej len SACR) vykonáva marketing cestovného ruchu na celoštátnej úrovni a jej hlavnými činnosťami je:

poskytovanie informácií o možnostiach CR na Slovensku, propaguje Slovensko ako atraktívnu cieľovú krajinu CR, prispieva k tvorbe pozitívneho obrazu Slovenska v zahraničí, podporuje tvorbu a predaj produktov CR Slovenska.

Nositeľom posudzovaného dokumentu Regionalizácia cestovného ruchu v SR je Ministerstvo hospodárstva, odbor cestovného ruchu. Dokument je určený pre subjekty štátnej správy, samosprávy, podnikateľského sektora, aby koncepcne, koordinovane mohli vplývať na rozvoj cestovného ruchu v jednotlivých regiónoch podľa ich špecifik. Horný Liptov je zaradený v tomto dokumente do Liptovského regiónu. Z hľadiska významu na základe viacerých kritérií je Liptovský región v kategórii s medzinárodným významom. Tu je však ešte stále priestor napr. na rozvoj poznávacieho turizmu – enviro turizmus poznávania flóry a fauny Liptova- príležitosť pre smerovanie regionálnej výchovy a vzdelávania Horného Liptova.

Analyzovaná Koncepcia siete chodníkov, cyklotrás a významných miest v Hornom Liptove z roku 2010 je jedinečným dokumentom, ktorého nositeľom je MAS Horný Liptov a zároveň je to pre členov tohto združenia koncept ako zabezpečiť regionálnu ponuku služieb cestovného ruchu vhodných pre šport, poznávanie regiónu, osvetu a regionálnej výchovy a vzdelávania Horného Liptova o významných lokalitách regiónu, významných pamätihodnostiach a stavbách regiónu. (Genius loci). Tento dokument korešponduje aj so špecifickými cieľmi S PHSR HL, a má za úlohu priniesť nové príležitosti v podnikaní a zamestnaní.

Akadémia vzdelávania a mediačného poradenstva, n. o. - v dokumente správa o činnosti za rok 2017 je v portfóliu neziskovej organizácie ponuka rekvalifikačných kurzov, ktoré sú súčasťou služieb pre cestovný ruch : na základe spolupráce s Pro Scholaris o.z. Žilina zabezpečuje kurz sprievodca v cestovnom ruchu . Okrem toho sú rekvalifikácie v oblasti beauty služieb (kozmetika, manikúra, pedikúra, kaderníctvo a ďalšie podporné programy na rozvoj vedomostí a zručností v daných službách). Tieto poskytujú formou neformálneho vzdelávania možnosť zvýšiť rozvoj podnikania v regióne Horný Liptov. Sú vhodné ako doplnkové služby cestovného ruchu a sú často vyhľadávané turistami v ubytovacích zariadeniach . Okrem toho poskytuje pre región možnosť vzdelávania v oblasti jazykových komunikačných zručností a tiež v oblasti IT zručností.

Vzdelávacie programy a aktivity Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva:

Vzdelávacie programy a interaktívna prehliadka o prírode Slovenska a celkovo o prírode patrí medzi unikáty na Slovensku a je jedinečná v rámci strednej Európy. Patrí medzi bezkonkurenčné služby v cestovnom ruchu a výrazne ovplyvňuje regionálnu výchovu a vzdelávanie na Hornom Liptove

Biodiverzita – materiál Európskej komisie - Európska únia sa zaviazala zabráňovať strate biodiverzity. (Slovenská republika sa zaviazala chrániť biodiverzitu a schválila Uznesenie vlády SR č.12/2014, ako aktualizáciu podpory biodiverzity. Príručka vydaná Európskou komisiou poukazuje na spôsob, ako každý z nás môže prispieť jednoduchými krokmi k zachovaniu biodiverzity. Tento edukačný materiál v procese zároveň dáva šancu pre rozvoj regiónu a využitie domácich zdrojov (domáce potraviny, šetrenie s vodou, kompostovanie odpadu, spoznávanie živočíšnych a rastlinných druhov, ktoré žijú v danom regióne a pod.). Tieto kroky prispievajú k získaniu hrdosti k regiónu, v ktorom žijeme, vieme prezentovať turistom, čo v regióne môžu vidieť, čo môžu zažiť. Zároveň to môže podporiť rozvoj podnikania vo výrobe biopotravín, a v poľnohospodárstve môže vzniknúť viac pracovných príležitostí aj pre menej kvalifikovaných pracovníkov.

Pre regionálnu výchovu a vzdelávanie v oblastiach kultúrneho dedičstva a ochrany kultúrnych pamiatok sú podstatné aktivity v inštitúciách a zariadeniach :

- Liptovská galéria P. M. Bohúňa - **vznikla v roku 1955 ako tretia najstaršia inštitúcia svojho druhu na Slovensku** (po Slovenskej národnej galérii v Bratislave a Východoslovenskej galérii v Košiciach) a prvá galéria v Stredoslovenskom kraji. Počas svojej existencie bola galéria v pôsobnosti viacerých zriaďovateľov. V súčasnosti je jej zriaďovateľom Žilinský samosprávny kraj.
- Galéria Kolomana Sokola - Táto galéria je súčasťou Liptovskej galérie P.M.Bohúňa a okrem pravidelných výstav a vernisáží pripravuje pre deti základných škôl edukatívne programy o umení a pre získanie priamych zážitkov pri poznávaní umenia
- Pamätná izba Ján Hállu vo Važci má za úlohu prezentovať tvorbu Jana Hállu, ktorá bola v mnohých prípadoch úzko spätá s knižnými dielami pre deti a formovala lásku k slovenskej dedine a prírode.

Liptovské múzeum Ružomberok - Skanzen Liptovskej dediny Pribylina, múzeum baníctva a hutníctva Maša Liptovský Hrádok, Národopisné múzeum v Liptovskom Hrádku, Banícky dom Odvetvie Cestovný ruch, služby cest. ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Vyšná Boca - všetky tieto historické a kultúrne zariadenia majú za úlohu ukázať verejnosti, ako aj turistom svojimi edukačnými programami a výstavami históriu hornoliptovského ľudu, jeho výtvarný prejav, ľudovú modrotlač v Liptove, paličkovanú čipku, expozíciu historickej soľnej cesty a dejiny mesta Liptovský Hrádok, ktoré bolo centrum vzdelanosti a rozvoja v oblasti lesníctva, baníctva a významných župných úradov Liptovskej župy.

5.2.2. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - platná právna úprava

Základné legislatívne podmienky na podnikanie v cestovnom ruchu uvádzajú nasledovné právne normy:

Zákon č.91/2010 Z.z. o podpore cestovného ruchu v z.n.p.

Zákon č. 513/1991 Zb. – Obchodný zákonník v z.n.p. (vybrané časti)

Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v z.n.p.

Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v z.n.p.

Zákon č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v z.n.p.

Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v z.n.p.

Zákon č. 281/2001 Z. z. o zájazdoch, podmienkach podnikania cestovných kancelárií a cestovných agentúr a o zmene a doplnení Občianskeho zákonníka v z.n.p.

Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012-2016 (uznesenie vlády SR č.144/2012 a uznesenia NR SR č.24/2012) – definovalo potrebu zabezpečiť jednotu ekonomického, sociálneho, politického a environmentálneho rozvoja SR. Jednou z priorít je zabezpečenie environmentálnej osvetý a regulovaného cestovného ruchu, čo si vyžiada budovanie infraštruktúry so zreteľom na ochranu prírody a krajiny, rozšírenie siete náučných chodníkov, geoparkov, informačných a školiacich zariadení.

V oblasti trvalo udržateľného rastu kvality života občanov sa vláda podujala okrem podpory vzdelávania, výskumu a vývoja inovácií vytvárať aj modernú infraštruktúru na hospodársky a sociálny rozvoj.

Uznesenie vlády SR č.12/2014 - aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do r.2020.

Programové vyhlásenie vlády SR na roky 2012-2016 (uznesenie vlády SR č.144/2012 a uznesenia NR SR č.24/2012)

Vyhláška Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovuje vzor formulára na poskytnutie investičnej pomoci na rozvoj regiónov pre oblasť cestovného ruchu, podrobnosti a náležitosti na predkladanie ročnej správy o priebehu realizácie investičného zámeru, záverečnej hodnotiacej správy a ročnej správy o využívaní investície

Vyhláška MH SR č. 277/2008 Z. z. ktorou sa ustanovujú klasifikačné znaky na ubytovacie zariadenia pri ich zaradovaní do kategórií a tried.

5.2.3. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - aktuálny stav rozhodujúcich faktorov vplyvu prostredia na RVV

Komunikácia medzi nositeľmi a realizátormi v prípade posudzovaných programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja, MAS Horný Liptov a dvadsiatich piatich členských obcí MAS bola daná aj zákonnou povinnosťou zúčastňovať sa pripomienkového konania počas spracovávania dokumentov. Rozvoj cestovného ruchu je v programovej časti dokumentu SPHSR HL uvádzaný v každom so špecifických cieľov v súvislosti s rozvojom infraštruktúry, rozvojom zamestnanosti, rozvojom občianskej spoločnosti ako aj podpore ochrany životného prostredia a udržateľného využívania zdrojov. Všetky tieto ciele predpokladajú podporu regionálnej výchovy a vzdelávania či formálneho alebo neformálneho.

Cestovný ruch v oblasti Horného Liptova sa podieľa na výkonnosti pomerom cca 35% z návštevnosti okresu Liptovský Mikuláš, ako aj v počte prenocovaní. V Hornom Liptove je podľa SPHSR 108 ubytovacích registrovaných zariadení cestovného ruchu. V špecifickom ciele na zvýšenie zamestnanosti a zlepšenie podmienok pre podnikanie sú ciele a opatrenia - budovanie infraštruktúry cestovného ruchu v obciach (cyklotrasy), podpora podnikateľských aktivít, podpora podnikania v lesníctve a poľnohospodárstve, podpora neformálneho vzdelávania a odbornej prípravy, mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch, budovanie informačno-náučných turistických trás. Pri podpore rozvoja občianskej spoločnosti sú pre nepriamy vplyv na trh práce v súvislosti s turizmom opatrenia – zlepšiť znalosť územia a posilniť pocit hrdosti na obec/región, ktoré SPHSR predpokladá zabezpečiť podporou rozvoja tradícií a regionálnej výchovy a vzdelávania.

Je možné vytvárať pracovné príležitosti aj pre menej kvalifikované pracovné sily. Tu je priestor hľadať spoločné riešenia, ktoré pomenováva vo svojich špecifických cieľoch SPHSR HL, kde môžu byť nositeľmi týchto úloh obce a mestá vo svojom vnútornom prostredí a prispieť k zvýšenej konkurencieschopnosti Horného Liptova v oblasti cestovného ruchu.

V prípade dokumentov, ktoré sa venujú rôznym formám vzdelávania a osvetu, je vonkajším prostredím štát, MDVRR SR a MŽP SR, MH SR prípadne legislatíva a zdroje EÚ Odvetvie Cestovný ruch, služby cest. ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

a vnútorným prostredím samotné rezortné organizácie, prípadne organizácie tretieho sektoru, ktoré realizujú opatrenia rezortov.

Pre čiastkové edukačné dokumenty jednotlivých organizácií je Rezortná koncepcia EVVO vonkajším prostredím. Jednou z priorít RVV je zabezpečenie environmentálnej osvetu a regulovaného cestovného ruchu, čo si vyžiada budovanie infraštruktúry so zreteľom na ochranu prírody a krajiny, rozšírenie siete náučných chodníkov, geoparkov, informačných a školiacich zariadení.

V oblasti trvalo udržateľného rastu kvality života občanov sa vláda podujala okrem podpory vzdelávania, výskumu a vývoja inovácií vytvárať aj modernú infraštruktúru na hospodársky a sociálny rozvoj. Existuje vzťah priamej nadriadenosti a podriadenosti, a na to nadväzujúcich finančných tokov.

Stratégia vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva na roky 2007-2013 je dokumentom MP SR, ktorá zahŕňa aj odvetvie cestovného ruchu, kde je garantom jej naplňania aj realizátorom Národné lesnícke centrum – Ústav lesníckeho poradenstva a vzdelávania Zvolen, ktorý sa snaží prepájať vedu s praxou, riešiť komplexné poradenstvo a hľadať nové postupy v profesijnom vzdelávaní.

Stratégia cestovného ruchu pre roky 2013-2015 v regióne Liptov je dokument z vonkajšieho prostredia, ktorého garantom je Klaster Liptov, nositeľmi sú však členovia Klaster Liptov, obce a mestá Liptova, ktoré môžu v prípade dobrej kooperácie prispieť k rozvoju cestovného ruchu aj v regióne Horného Liptova.

Správa o činnosti Klaster Liptov 2017 - Klaster Liptov je servisná organizácia pre oblastnú organizáciu REGION LIPTOV a okrem iného v predmete svojej činnosti má zvyšovanie kvality ľudských zdrojov v cestovnom ruchu prostredníctvom koordinácie vzdelávacieho systému. Pre obce horného Liptova, ktoré nie sú členmi tohto združenia Klaster Liptov vplýva zvonka na kvalitu RVV HL.

Čo sa týka zhodnotenia konkurenčného prostredia v odvetví cestovného ruchu, javí sa bezkonkurenčným činnosť Klastra Liptov a OOCR Región Liptov, kde je šanca vytvoriť Liptov ako destináciu medzinárodného významu, a keď Klaster dosiahne víziu, ktorá by mala pričleniť ďalších členov – obce a mestá Horného Liptova, satelitné strediská cestovného ruchu k hlavnému centru Jasná - Nízke Tatry, ako je napríklad Vyšná Boca- Čertovica, ako aj Západné Tatry, to by mohlo vytvoriť koncept, ktorý by priniesol rozvoj podnikania v cestovnom ruchu aj v obciach a mikroregiónoch, ktoré by vedeli poskytovať ďalšie benefity pre turizmus. K tomuto je potrebné prispôbiť regionálnu výchovu a vzdelávanie, či už vo formálnom alebo neformálnom vzdelávaní.

Ostatné dokumenty sa odvetviu cestovného ruchu nevenujú prioritne, ale v rámci vzdelávania a osvetu k ochrane prírody a krajiny, sa tejto oblasti dotýkajú a venujú sa jej. V prípade edukačných programov NAPANT u, TANAPU a SMOPaJ v Liptovskom Mikuláši je ich konkurencieschopnosť veľká, nakoľko vykonávajú špecifické činnosti, prispôbené požiadavkám klientov (škôl a školských zariadení – ich učebných osnov) a vychádzajú z Rezortnej koncepcie.

V prípade PHSR regiónu ŽSK, MAS Horný Liptov a jednotlivých obcí nie je vytvárané konkurenčné prostredie, pretože každý dokument je špecifický pre dané územie.

Z pohľadu regiónu má výrazný vplyv v oblasti vzdelávania v odvetví cestovného ruchu, služieb v cestovnom ruchu existencia Správy dvoch národných parkov s ich výchovno - vzdelávacími aktivitami pre verejnosť.

Vzdelávanie v odvetví cestovného ruchu vychádza zo Stratégia cestovného ruchu pre roky 2013-2015 v regióne Liptov. Spätnou väzbou sú:

správy o činnosti KLASTER LIPTOV a správa o činnosti OOCR REGION LIPTOV

Správa o činnosti Klaster LIPTOV 2017

Správa o činnosti OOCR REGION LIPTOV 2017

Marketingová stratégia Slovenskej Agentúry pre cestovný ruch na roky 2014-2020

Stratégia rozvoja CR do roku 2020

Regionalizácia cestovného ruchu v SR

Odvetvie Cestovný ruch, služby cest. ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva

Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Koncepcia siete chodníkov, cyklotrás a významných miest v Hornom Liptove z roku 2010- implementácia koncepcie a kontrola jej realizácie je monitorovaná cez odpočet plnenia SPHSR HL

Vzdelávacie programy a aktivity Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva- spätná väzba je vlastne návštevnosť aktivít SMOPaJ , nie je však predmetom skúmania v RM1 s RM2

Biodiverzita – materiál Európskej komisie

Liptovská galéria P.M.Bohúňa

Galéria Kolomana Sokola

Pamätná izba Ján Hállu vo Važci

Liptovské Múzeum Ružomberok- Skanzen Liptovskej dediny Pribilina

Múzeum baníctva a hutníctva Maša Liptovský Hrádok

Národopisné múzeum v Liptovskom Hrádku,

Banický dom Vyšná Boca

Akadémia vzdelávania a mediačného poradenstva ,n.o.- výročná správa 2017.

PHSR ŽSK, PHSR MAS Horný Liptov, 25 x PHSR obcí Horného Liptova združených v MAS

V zmysle nich sú koordinované aktivity rezortných organizácií a inštitúcií – múzeá, ústavy, správy národných parkov, ale aj činnosť neštátnych organizácií v oblasti cestovného ruchu. Majú spracované svoje vlastné čiastkové dokumenty, koncepcie. Všetky posudzované dokumenty sú širokej verejnosti, laickej i odbornej, prístupné na ich webových sídlach. Sú pravidelne monitorované a vyhodnocované.

Väčšinou sú rozpracované do akčných plánov na 2 roky, alebo spracovávané aktuálne na kalendárny rok v závislosti od stupňa a úrovne riadenia. Spätnou väzbou sú odkazy klientov na internetových stránkach jednotlivých organizácií, združení a inštitúcií a objednávky MŠ ,ZŠ a iných cieľových skupín.

Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva – plnenie hlavných cieľov a úloh projektu

Z hľadiska vyhodnotenie aktuálneho stavu rozhodujúcich faktorov vplyvu na RVV v odvetví cestovného ruchu bolo skúmané plnenie stanovených hlavných cieľov a úloh v projekte KRVVHL. Analýzou výstupov RM1 a RM2 za nepedagogický proces bolo zistené plnenie týchto hlavných cieľov a úloh projektu:

Tvorba integrovaného programu a komplexnej koncepcie regionálnej výchovy a vzdelávania v regióne Horný Liptov

Z posudzovaných dokumentov má v odvetví cestovného ruchu vplyv na tvorbu integrovaného programu a komplexnej koncepcie RVV v regióne Horný Liptov

- Stratégia cestovného ruchu pre roky 2013-2015 v regióne Liptov .

Významnými dokumentami pre tvorbu integrovaného programu a koncepcie RVV HL sú tiež:

- Koncepcia siete chodníkov, cyklotrás a významných miest v Hornom Liptove z roku 2010
- Liptovská galéria P.M.Bohúňa
- Galéria Kolomana Sokola
- Pamätná izba Ján Hállu vo Važci
- Liptovské Múzeum Ružomberok- Skanzen Liptovskej dediny Pribilina
- Múzeum baníctva a hutníctva Maša Liptovský Hrádok
- Banícky dom Vyšná Boca
- Národopisné múzeum Liptovský Hrádok

Tvorba poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľov regiónu Horný Liptov

Kvalitatívna podpora existujúcej siete školských zariadení v regióne Horný Liptov

Kvalitatívna podpora existujúcej siete neškolských zariadení zaoberajúcich sa výchovou a vzdelávaním v regióne Horný Liptov

Komplexnejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času obyvateľov regiónu Horný Liptov

Vplyv na tvorbu poradenských a vzdelávacích aktivít pre obyvateľov Horného Liptova, a podporu existujúcich školských aj neškolských zariadení a na ich činnosť a komplexnejšie, kvalitnejšie a efektívnejšie využívanie voľného času sme zistili podľa ich obsahu vo všetkých nižšie uvedených dokumentoch a zariadeniach :

Marketingová stratégia Slovenskej Agentúry pre cestovný ruch na roky 2014-2020

Stratégia rozvoja CR do roku 2020

Regionalizácia cestovného ruchu v SR

Koncepcia siete chodníkov, cyklotrás a významných miest v Hornom Liptove z roku 2010

Vzdelávacie programy a aktivity Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva

Lesná pedagogika, príručka pre vzdelávanie lesných pedagógov; Lesná pedagogika ako súčasť rozvoja EV na Slovensku – Národné lesnícke centrum Zvolen

Biodiverzita – materiál Európskej komisie

Liptovská galéria P.M.Bohúňa

Galéria Kolomana Sokola

Pamätná izba Ján Hállu vo Važci

Liptovské Múzeum Ružomberok- Skanzen Liptovskej dediny Pribylina , Národopisné múzeum

Liptovský Hrádok. Múzeum baníctva a hutníctva Maša Liptovský Hrádok, Banícky dom Vyšná Boca

Akadémia vzdelávania a mediačného poradenstva, n.o.-

Zlepšenie postavenia participantov na trhu práce, tvorba pracovných príležitostí a podpora služieb zamestnanosti v regióne Horný Liptov

Stratégia rozvoja CR do roku 2020 - Strategickým cieľom cestovného ruchu je zvyšovanie jeho konkurencieschopnosti pri lepšom využívaní potenciálu a so zámerom vyrovnávania regionálnych disparít a tvorby nových pracovných príležitostí. Pre vysoký podiel živej práce je cestovný ruch jedným z rozhodujúcich nástrojov znižovania nezamestnanosti a rozvoja regiónov ,ktoré sú málo vhodné pre priemysel a poľnohospodárstvo. Je možné vytvárať pracovné príležitosti aj pre menej kvalifikované pracovné sily. Tu je priestor hľadať spoločné riešenia ,ktoré pomenováva vo svojich špecifických cieľoch SPHSR HL, kde môžu byť nositeľmi týchto úloh

obce a mestá vo svojom vnútornom prostredí a prispieť k zvýšenej konkurencieschopnosti Horného Liptova v oblasti cestovného ruchu.

S PHSR Horného Liptova - V cieľi SPHSR, ktorý má podporiť ochranu životného prostredia a udržateľné využívanie zdrojov sú v programovej časti navrhované opatrenia pre osvetu a vzdelávanie v oblasti tvorby a likvidácie odpadov, výchova k udržateľnému využívaniu miestnych zdrojov a starostlivosti o krajinu, čo predpokladá ,aj keď nepriamo rozvoj trhu práce v regióne.

Koncepcia siete chodníkov, cyklotrás a významných miest v Hornom Liptove z roku 2010

Biodiverzita – edukačný materiál Európskej komisie. Tento edukačný materiál v procese zároveň dáva šancu pre rozvoj regiónu a využitie domácich zdrojov (domáce potraviny, šetrenie s vodou, kompostovanie odpadu, spoznávanie živočíšnych a rastlinných druhov, ktoré žijú v danom regióne a pod.) Tieto kroky prispievajú k získaniu hrdosti k regiónu , kde žijeme, vieme prezentovať turistom, čo v regióne môžu vidieť, čo môžu zažiť. Zároveň to môže podporiť rozvoj podnikania vo výrobe biopotravín, a v poľnohospodárstve môže vzniknúť viac pracovných príležitostí aj pre menej kvalifikovanú pracovnú silu.

Akadémia vzdelávania a mediačného poradenstva ,n.o-poskytovanie rekvalifikácií z oblasti služieb. Dôležitým faktorom však je požiadavka na odborne vzdelaných pracovníkov s cítením pre ochranu prírody a krajiny a pre jej trvalo udržateľný rozvoj, ktorá vyplýva z analýz PHSR ŽSK a MAS Horný Liptov.

Budovanie dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosť obyvateľstva regiónu Horný Liptov k jeho hodnotám

Pocit spolupatričnosti a pozitívneho vzťahu obyvateľov regiónu Horný Liptov vytvárajú:
Koncepcia siete chodníkov, cyklotrás a významných miest v Hornom Liptove z roku 2010
Vzdelávacie programy a aktivity Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva
Liptovská galéria P.M. Bohúňa a jej výchovno- vzdelávacie aktivity v oblasti regionálnej výchovy a vzdelávania
Galéria Kolomana Sokola
Pamätná izba Ján Hállu vo Važci

Liptovské múzeum Ružomberok- Skanzen Liptovskej dediny Pribylina, Národopisné múzeum Liptovský Hrádok, Múzeum baníctva a hutníctva Maša Liptovský Hrádok, Banícky dom Vyšná Boca a ich výchovno-vzdelávacie aktivity v oblasti regionálnej výchovy a vzdelávania

Výchovnovzdelávacie a osvetové akcie rezortných inštitúcií na území Horného Liptova pomáhajú k budovaniu dlhodobého pozitívneho vzťahu a spolupatričnosti obyvateľov Horného Liptova k jeho hodnotám, ku kultúrnemu dedičstvu Hornoliptovského obyvateľstva, k lesnému bohatstvu (SMOPaJ a správa NAPANT, TANAP) – hlavne v oblasti ochrany prírody a krajiny, jaskyniarstva

B, SÚHRNNÁ ANALÝZA SILNÝCH A SLABÝCH STRÁNOK, PRÍLEŽITOSTÍ A OHROZENÍ

5.2.4. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie silných stránok

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Cestovného ruchu, služieb cestovného ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva nasledovné silné stránky:

Tradícia fungovania spolupráce poskytovateľov aktivít RVV v nepedagogickom procese a obyvateľov regiónu HL

Táto silná stránka bola uvádzaná v strategickom materiáli „Stratégia cestovného ruchu pre roky 2013-2015 v regióne Liptov a v S PHSR MAS Horný Liptov

Vyvážená škála produktov KLASER LIPTOV v ponuke poskytovateľov služieb RVV v nepedagogickom procese v regióne Horný Liptov

Uvedená silná stránka bola zdôraznená v dokumente Stratégia cestovného ruchu pre roky 2013-2015 v regióne Liptov so spätnou väzbou v správach o činnosti KLASER LIPTOV a OOCR REGION LIPTOV

Úspešné príklady fungovania a prepojenia aktivít RVV u poskytovateľov služieb RVV v nepedagogickom procese na medziodvetvovom princípe/poľnohospodárstvo, lesníctvo/

Strategické dokumenty (Stratégie vzdelávania v rezorte pôdohospodárstva, Stratégie rozvoja lesníctva na Slovensku) uvádzajú vo svojich programových častiach opatrenia na rozvoj ľudských zdrojov v odvetví lesníctva aj s odkazom na výkon špecializovaných lesníckych činností a nelesníckych činností (lesoturistika, agroturistika, poľovníctvo, rybárstvo, ubytovanie, cestovný ruch...)

Odvetvie Cestovný ruch, služby cest. ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva
Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

260 / 275

Využívanie skúseností z procesov skvalitňovania služieb v odvetví Cestovného ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva v praxi RVV organizácií a inštitúcií/jazyky, IT.../

Absolvovanie neformálneho vzdelávania formou rekvalifikačných kurzov rozširuje možnosti zamestnania sa v odvetví cestovného ruchu a dáva predpoklad využitia potenciálu Akadémie vzdelávania a mediačného poradenstva, .n.o pre rozvoj regionálnej výchovy a vzdelávania Horného Liptova cez neformálne vzdelávanie až k validácii kvalifikácií v cestovnom ruchu , služieb cestovného ruchu ,voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva.

Potvrdený záujem samospráv a združení/OOCR/ v konkrétnych príkladoch spolupráce v RVV v neped.procese v regióne HL

Napr. v roku 2017 bola v spolupráci OOCR REGION LIPTOV a poskytovateľov služieb cestovného ruchu „ Hľadáj poklady Liptova“ zábavná hra pre rodiny s deťmi na rozvoj RVV a poznávania atraktívnych miest Liptova..

V roku 2018 to boli „Liptoviedky“ pre rodiny s deťmi ,poznávacia aktivita ,ktorá bola založená na poznávaní príbehov a miest Liptova a odmenou boli „Povesti“ na audio nosiči v podobe rozprávok pre deti, ktoré sú súčasťou podpory RVV HL.

Optimálne prírodné prostredie pre bezprostredné aktivity RVV u všetkých organizácií a inštitúcií Cestovného ruchu, služieb cestovného ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva v nepedagogickom procese v regióne HL

Udržateľné využitie fenoménu lesa na cestovný ruch má nielen ekonomický aspekt, ale aj ekologický a sociálny, ktorým je snaha o zachovanie a zlepšenie sociálno – kultúrnych dimenzií lesa a lesníctva cez prácu s verejnosťou, cez podporu relaxácie v prírode, zlepšovanie vzťahov verejnosti k lesníctvu a cez zveľaďovanie historických a kultúrnych pamiatok spojených s lesníctvom a poľovníctvom. V edukačnom materiáli BIODIVERZITA je jasne navrhnutý spôsob využitia lesa a horských lokalít, tak aby sme nenarušili biodiverzitu prostredia v ktorom sa pohybujeme a zároveň môžeme zážitkovou formou poznávať faunu a flóru regiónu Liptov

Odvetvie Cestovný ruch, služby cest. ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva
Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

261 / 275

Existencia podporných projektov pre obce a podnikateľov priamo schvaľovaných v MAS HL zameraných na osvetu RVV, vzťah ku komunite, ochranu ŽP v odvetví Cestovného ruchu, služieb cestovného ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva/MAS HL/

Vybudované úseky chodníkov podľa „Koncepcia siete chodníkov, cyklotrás a významných miest v Hornom Liptove z roku 2010“, využívané ako nástroj RVV

Existencia a rozvoj bio-fariem v spojitosti s edukačnými programami ako doplnkový program v poľnohospodárstve- vhodný spôsob neformálneho vzdelávania ako prínos pre regionálnu výchovu a vzdelávanie.

Propagácia ľudových remesiel prostredníctvom MAS HL – rozvoj RVV a spolupatričnosti k regiónu a rozvoja podnikateľského prostredia a zamestnanosti

Existencia a prax v RVV v podobe vzdelávacích programov a aktivít Slovenského múzea a ochrany prírody a jaskyniarstva

Tieto vzdelávacie programy pre žiakov základných škôl ale aj pre učiteľov prírodovedných predmetov na základných školách ale aj stredných školách sú dôležitou formou neformálneho vzdelávania v RVV HL.

Rastúci záujem samospráv a OOCR Liptov hľadať vhodné formy spolupráce na báze vzájomnej výhodnosti v rozvoji cestovného ruchu na Liptove(nielen vo významných centrách CR na Liptove)

Rôznorodosť aktivít na malom území s kvalitne vybudovanou infraštruktúrou (hory, lyžiarske svahy, termálne pramene, Liptovská Mara, cykloturistika, jaskyne), ideálne predpoklady na letné a zimné športy

Táto silná stránka je detailne popísaná v materiáli MH SR Regionalizácia cestovného ruchu . Diverzifikácia aktivít cestovného ruchu umožňuje využiť komplexnejšie celý región Liptova a vo väčšej miere ponúkať zážitkový turizmus a posilniť osvetu a výchovu a vzdelávanie v regióne.

Odvetvie Cestovný ruch, služby cest. ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva
Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

Využitie tejto silnej stránky je predmetom špecifických cieľov S PHSR LH , kde budovaním cyklotrás, náučných chodníkov, geoparkov môže priniesť nové príležitosti v podnikaní a zamestnaní a s podporou RVV získať nové alternatívy.

5.2.5. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie slabých stránok

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Cestovného ruchu, služieb cestovného ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva nasledovné slabé stránky:

Negatívny postoj domácich k návštevníkom, nepripravenosť obyvateľov na obmedzenia, ktoré vyplývajú z pohybu turistov v regióne

Nedostatočná výchova v regióne k poznatkom o výhodách cestovného ruchu nielen pre veľké centrá cestovného ruchu na Liptove, ale aj drobných poskytovateľov služieb cestovného ruchu. Nedostatočná výchova a vzdelávanie pre znalosť a užitočnosť synergického pôsobenia diverzifikovaných služieb v cestovnom ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva. Tento fenomén bol zistený analýzou dokumentov KLAS TER LIPTOV a jeho správy o činnosti za rok 2017.

Slabá znalosť cudzích jazykov, slabé zručnosti v IT oblasti, nedostatočné komunikačné zručnosti pre realizáciu proklientského prístupu obyvateľov ku klientom- turistom

V „Stratégii rozvoja cestovného ruchu na Liptove pre roky 2013-2015“ je podmienkou ďalšieho rozvoja CR lepšia jazykovo-komunikačná pripravenosť a IT zručnosť pre lepšie poskytovanie služieb v CR. V S PHSR HL je zdôrazňovaná potreba rozvoja cestovného ruchu ako jeden zo stimulov rozvoja podnikateľského prostredia a pracovných príležitostí. Pre potreby získania klientov je dôležitá dobrá znalosť cudzích jazykov, IT zručností a zručností pre komunikáciu a klientom. Tieto potreby napĺňa a poskytuje v zmysle svojej činnosti Akadémia vzdelávania a mediačného poradenstva, n.o.

Nedostatočná architektonická atraktivnosť niektorých miest a obcí regiónu Horný Liptov. Málo prítiažlivá vizuálna stránka obcí vytvárajúca príjemnú atmosféru pre zotrvanie v obci / meste, čo je aj dôsledok nedostatku pre zvýšenie estetického cítenia vo výchove a vzdelávaní v regióne Horný Liptov

Tento nedostatok sme analyzovali v Stratégii cestovného ruchu pre roky 2013-2015 v Liptove.

Nevyhovujúci stav prevažnej väčšiny historických pamiatok a ich užívanie, nezachytenie trendu interaktívnych expozícií ako nástroj regionálnej výchovy a vzdelávania pre podporu získania spolupatričnosti k regiónu.

Analýzou dokumentu Stratégie cestovného ruchu a správy o činnosti Klaster Liptov za rok 2017 bol konštatovaný tento nevyhovujúci stav, ktorý je brzdou v rozvoji regionálnej výchovy a vzdelávania Horného Liptova.

Chýbajúca aktualizácia propagácie ručných prác , regionálnych produktov, pastierskeho umenia a výrobkov z dreva v produktoch MAS Horný Liptov

MAS Horný Liptov je vo väčšej miere závislá od finančných prostriedkov EU a štátu, ktoré by mali dostávať . Vieme, že aj keď MAS HL a jej činnosť bola schválená na MPRR SR , finančné prostriedky jej zatiaľ neboli pridelené.

Nedostatok finančných prostriedkov z vlastných zdrojov MAS Horný Liptov a samosprávy na trvalo udržateľný rozvoj realizovaných aktivít, ktoré sú nástrojom RVV v cestovnom ruchu

Slabou stránkou je stále nedodržanie podmienok zmluvy s MAS Horný Liptov a MPRV SR na poskytnutie finančných prostriedkov pre realizáciu mikroprojektov MAS. Z toho vyplývajúca nedostatočná a neskorá aktualizácia propagácie ručných prác, regionálnych produktov, pastierskeho umenia, výrobkov z dreva na portály MAS HL. Taktiež nedostatočná údržba doteraz vybudovaných cyklotrás a náučných chodníkov ako nástrojov RVV.

Analýzou S PHSR HL a jednotlivých PHSR obcí Horného Liptova a správy o činnosti MAS HL sme zistili, že MAS Horný Liptov je vo väčšej miere závislá od finančných prostriedkov EU, ktoré sú pridelené z programu LEADER. Dôvodom je stále odklad prísunu finančných prostriedkov na mikroprojekty, ktoré si môže MAS samostatne schvaľovať.

Odvetvie Cestovný ruch, služby cest. ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva
Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

265 / 275

Nedostatok finančných prostriedkov zo strany štátu, kraja a samospráv na budovanie systému výchovno – informačno - marketingových bodov na miestach možného poskytovania výchovno - informačných a reklamných poznatkov o službách cestovného ruchu, kultúrnych pamiatkach, historických miest, náučných chodníkoch a prírodných danostiach regiónu Horného Liptova.

Nízka úroveň vzdelanostného povedomia a spolupatričnosti k regiónu Horný Liptov na systematizáciu dobrovoľníctva pri významných podujatiach v regióne Horný Liptov zo strany obyvateľov

Rozdrobená vlastnícka a záujmová štruktúra poskytovateľov a aktérov RVV v neped.procese v odvetví cestovného ruchu

Táto skutočnosť vyplýva zo všetkých analyzovaných dokumentoch v RM 1 a RM2.

Nedostatočný a nekoordinovaný rozvoj konkrétnej medzinárodnej cezhraničnej a prihraničnej spolupráce v RVV v odvetví a využívanie fondov a prostriedkov EU a ES

Táto skutočnosť vyplýva zo všetkých analyzovaných dokumentov a inštitúcií.

Nedostatočné využívanie aktuálnych a moderných marketingových nástrojov v RVV u väčšiny organizácií a inštitúcií pôsobiacich v nami skúmanom odvetví

Nedostatočné využívanie moderných trendov v RVV zo strany väčšiny organizácií a inštitúcií v odvetví/interaktívne expozície/

Nedostatočné využívanie regionálnych produktov a služieb v RVV zo strany väčšiny organizácií .

Registrácia regionálnych produktov je jedným zo základných atribútov pre vytváranie spolupatričnosti občanov k regiónu HL a RVV je prostriedkom. S PHSR HL zdôrazňuje tieto možnosti

Neexistujúci komplexný informačný systém fungovania marketingovo orientovanej RVV

Z analyzovaných dokumentov vyplýva potreba hľadania spôsobu komplexného informačného systému pre regionálnu výchovu a vzdelávanie HL.

5.2.6. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie príležitostí

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Cestovného ruchu, služieb cestovného ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva nasledovné príležitosti:

Unikátny potenciál RVV HL ako moderného a komplexne rozvinutého regiónu vo všetkých segmentoch skúmaného odvetvia

Výnimočné prírodné prostredie regiónu HL pre realizáciu RVV s medzinárodne a v rámci SR významným postavením. Tento potenciál bol zistený vo všetkých analyzovaných dokumentoch a výstupoch RM1 a RM2

Využitie prírodných podmienok a fenoménu lesa za prísnych pravidiel v zmysle trvalo udržateľného rozvoja k rozvoju softturizmu pomocou RVV v regióne Horný Liptov

Zo skúmaných dokumentov sme zistili, že existujú aspoň čiastočné prepojenia na prienik medzi turizmom a ochranou prírody, keď budú presne nastavené pravidlá .

Historické, kultúrne pamiatky s bohatými folklórnymi a ľudovými tradíciami: rezbárstvo, ovčiarstvo, syrárstvo, paličkovanie, modrotlač

Analyzovali sme skutočnosť, že lepšie využitie existujúcich kultúrnych pamiatok a zapracovanie tejto príležitosti do konceptu v spojení s ľudovými tradíciami by mohlo priniesť posun v regionálnej výchove a vzdelávaní pre Horný Liptov a dať možnosti rozvoja podnikania v ľudových remeslách a posilňovať spolupatričnosť.

Rozvíjanie špecifických foriem podnikania, rozvoj efektívnej poľovníckej turistiky, cestovného ruchu za dodržania pravidiel Trvalo udržateľného rozvoja regiónu Horný Liptov za podpory nových foriem RVV

Tieto nové alternatívne formy turizmu budú predpokladom diverzifikácie turizmu a boli analyzované v strategických dokumentoch niektorých rezortov pôdohospodárstva.

Regionálna výchova a vzdelávanie k trvalo udržateľnému rozvoju regiónu a starostlivosti o krajinu v kooperácii rozvojom cestovného ruchu, služieb v cestovnom ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva.

Environmentálne vzdelávanie v oblasti cestovného ruchu je možné aplikovať na existujúce schémy zamerané na environmentálne hodnotenie správania sa poskytovateľov služieb s cieľom získať právo používať enviro značku EU - uplatňovanie manažérskeho prístupu prostredníctvom EMAS schémy

Diverzifikácia podpory podnikania v cestovnom ruchu , podpory drobných podnikateľov, drobných majiteľov lesnej pôdy.

Diverzifikácia bola zistená v správe o činnosti KLASTER Liptov za rok 2017 a S PHSR HL

Podpora vyššieho odborného vzdelávania s využitím a zakomponovaním regionálnej výchovy a vzdelávania v nepedagogickom procese do pedagogického procesu.

Z analyzovaných dokumentov vyplýva potreba rozšíriť možnosti výchovy a vzdelávania pre oblasť cestovného ruchu, aby kvalita vzdelania dosiahla medzinárodnú úroveň- viac zamerania na manažmentu s dobrou praxou pre turizmus.

Spolupráca s významnými podnikateľskými subjektami pri napĺňaní vzdelávacích programov, ich flexibility a operatívnej rôznorodosti podľa potrieb rozvoja cestovného ruchu, služieb cestovného ruchu.

Vytvárať odborné zázemie pre integrovaný systém RVV pre samosprávy a v samosprávach pre rozvoj cestovného ruchu .

Zvyšovať kvalitu ľudských zdrojov v cestovnom ruchu prostredníctvom koordinácie vzdelávacieho systému v digitálnych zručnostiach, komunikačných zručnostiach pre samosprávy.

Tieto potreby signalizuje s PHSR MAS HL a PHSR obcí HL a môže svojimi aktivitami zastrešovať Akadémia vzdelávania

Využitie zahraničných skúseností a domácich zdrojov, využitie financií podnikateľského sektora v cestovnom ruchu a lesnom hospodárstve a formou podpory udržateľnosti cez, vrátiť časť zdrojov do udržania biodiverzity a zároveň do rozvoja cestovného ruchu, služieb v cestovnom ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva.

Rôznorodosť aktivít CR, VČ, OP a KD na vzorovom území pre RVV s unikátnymi možnosťami odvetvovej spolupráce a trvalo udržateľného rozvoja.

Analýzou vo výstupoch RM1,2 a FM1 sme zistili tieto možnosti v Regionalizácii cestovného ruchu v SR:

- významný priestor pre využívanie možností prostriedkov a fondov EU na RVV zameranú na hoeruvodené príležitosti

využívanie širokého zdrojového spektra nástrojov /ekonomické, technické, technologické, marketingové, personálne/ ako príkladu pre RVV v rámci prepojenia aktivít skúmaného odvetvia a všetkých nami skúmaných odvetví ako významného potenciálu ekonomického rastu, sociálno-ekonomického rozvoja a TUR regiónu, ŽSK a SR/V4/

5.2.7. Odvetvie Cestovný ruch, služby cestovného ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva - vyhodnotenie ohrození

Na základe analýzy skúmaných dokumentov sme vyšpecifikovali v oblasti regionálneho vzdelávania a výchovy v odvetví Cestovného ruchu, služieb cestovného ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva nasledovné ohrozenia:

Nedostatočná pripravenosť a úroveň RVV subjektov cestovného ruchu na využívanie európskych fondov

Na základe všetkých analyzovaných dokumentov a výstupov RM1,2

Nedostatočná legislatíva a nedostatočné finančné zdroje na usporiadanie vlastníckych vzťahov k lesným pozemkom

Nedostatočná podpora a politika štátu v oblasti RVV zameraná na domáci cestovný ruch.

Nepochopenie princípov spolupráce subjektmi poskytujúcimi služby v cestovnom ruchu

Princípy spolupráce boli zistené ako nedostatočne pochopené v správe o činnosti KLAS TER Liptov zo rok 2017.

Rozdielne koncepcie a ciele pri budovaní náučných chodníkov ,geoparkov zo strany rezortných orgánov, ktoré pramenia z rôznych pozícií k využiteľnosti územia a ochranou prírody.

Absencia regionálnej výchovy a vzdelávania ako vnímanie medziodvetvových súvislostí a ich vzájomných výhod vo formálnom aj neformálnom systéme vzdelávania a tým nachádzanie spoločných prienikov cestovného ruchu ,služieb cestovného ruchu a ochrany prírody.

Nízka využiteľnosť spracovaných a schválených strategických dokumentov, ktoré spracovali viaceré rezorty MH SR, MŠVV Š SR, MDVSR, MPRV SR. SACR v praxi a v RVV pre legislatívnu a finančnú nepripravenosť.

Rozporné koncepcie jednotlivých rezortov zabraňujú v rozvoji podnikania v cestovnom ruchu a nie je možné uplatniť navrhované výchovno- vzdelávacie stratégie v RVV pre komplexný trvalo udržateľný rozvoj regiónu Horný Liptov

Chýbajúca zonácia národných parkov, ktoré sa nachádzajú na území Horného Liptova.

Nejasné pravidlá pre hospodárske využitie území v národných parkoch pre potreby cestovného ruchu.

Rozpor medzi vlastníkmi lesných pozemkov a organizáciami, ktoré majú za úlohu ochraňovať prírodné zdroje a flóru a faunu chránených území.

Neexistujú pravidlá na kompenzáciu využitia územia v chránených územiach regiónu Horný Liptov.

C, SWOT ANALÝZA – TABUĽKOVÁ ČASŤ

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • -tradícia fungovania spolupráce poskytovateľov aktivít RVV v nepedagogickom procese a obyvateľov regiónu HL • vyvážená škála produktov KLASER LIPTOV v ponuke poskytovateľov služieb RVV v nepedagogickom procese v regióne Horný Liptov • úspešné príklady fungovania a prepojenia aktivít RVV u poskytovateľov služieb RVV v nepedagogickom procese na medziodvetvovom princípe/poľnohospodárstvo, lesníctvo • využívanie skúseností z procesov skvalitňovania služieb v odvetví Cestovného ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva v praxi RVV organizácií a inštitúcií/jazyky, IT.../ • potvrdený záujem samospráv a združení/OOCR/ v konkrétnych príkladoch spolupráce v RVV v neped.procese v regióne HL • optimálne prírodné prostredie pre bezprostredné aktivity RVV u všetkých organizácií a inštitúcií Cestovného ruchu , služieb cestovného ruchu , voľného času , ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva v nepedagogickom procese v regióne HL • Existencia podporných projektov pre obce a podnikateľov priamo schvaľovaných v MAS HL zameraných na osvetu RVV ,vzťah ku komunite, ochranu ŽP v odvetví Cestovného ruchu , služieb cestovného ruchu , voľného času , ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva/MAS HL/ • Existencia a prax v RVV v podobe vzdelávacích programov a aktivít Slovenského múzea a ochrany prírody a jaskyniarstva • Rastúci záujem samospráv a OOCR Liptov hľadať vhodné formy spolupráce na báze vzájomnej výhodnosti v rozvoji cestovného ruchu na Liptove(nielen vo významných centrách CR na Liptove) • Rôznorodosť aktivít na malom území s kvalitne vybudovanou infraštruktúrou (hory, lyžiarske svahy, termálne pramene, Liptovská Mara, cykloturistika, jaskyne), ideálne predpoklady na letné a zimné športy 	<ul style="list-style-type: none"> • Negatívny postoj domácich k návštevníkom, nepripravenosť obyvateľov na obmedzenia ,ktoré vyplývajú z pohybu turistov v regióne • Slabá znalosť cudzích jazykov , slabé zručnosti v IT oblasti, nedostatočné komunikačné zručnosti pre realizáciu pro klientského prístupu obyvateľov ku klientom- turistom • Nedostatočná architektonická atraktivnosť niektorých miest a obcí regiónu Horný Liptov. Málo prítiahľivá vizuálna stránka obcí vytvárajúca príjemnú atmosféru pre zotrvanie v obci • nevyhovujúci stav prevažnej väčšiny historických pamiatok a ich užívanie, nezachytenie trendu interaktívnych expozícií ako nástroj regionálnej výchovy a vzdelávania pre podporu získania spolupatričnosti k regiónu • Nedostatok finančných prostriedkov z vlastných zdrojov MAS Horný Liptov a samosprávy na trvalo udržateľný rozvoj realizovaných aktivít, ktoré sú nástrojom RVV v cestovnom ruchu . • Nedostatok finančných prostriedkov zo strany štátu , kraja a samospráv na budovanie systému výchovno- informačno- marketingových bodov na miestach možného poskytovania výchovno - informačných a reklamných poznatkov o službách cestovného ruchu, kultúrnych pamiatkach, historických miest , náučných chodníkoch a prírodných danostiach regiónu Horného Liptova. • Nízka úroveň vzdelanostného povedomia a spolupatričnosti k regiónu Horný Liptov na systematizáciu dobrovoľníctva pri významných podujatiach v regióne Horný Liptov zo strany obyvateľov • rozdrobená vlastnícka a záujmová štruktúra poskytovateľov a aktérov RVV v neped.procese v odvetví cestovného ruchu • nedostatočný a nekoordinovaný rozvoj konkrétnej medzinárodnej cezhraničnej a prihraničnej spolupráce v RVV v odvetví a využívanie fondov a prostriedkov EU a ES • nedostatočné využívanie aktuálnych a moderných marketingových nástrojov v RVV u väčšiny organizácií a inštitúcií pôsobiach v nami skúšanom odvetví • nedostatočné využívanie moderných trendov v RVV zo strany väčšiny organizácií a inštitúcií v odvetví/interaktívne expozície

Odvetvie Cestovný ruch, služby cest. ruchu, voľného času, ochrana pamiatok a kultúrneho dedičstva
Nepedagogický proces

Tento projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu

273 / 275

	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočné využívanie regionálnych produktov a služieb v RVV zo strany väčšiny organizácií neexistujúci komplexný informačný systém fungovania marketingovo orientovanej RVV
<p>PRÍLEŽITOSTI</p> <ul style="list-style-type: none"> • unikátny potenciál RVV HL ako moderného a komplexne rozvinutého regiónu vo všetkých segmentoch skúmaného odvetvia • využitie prírodných podmienok a fenoménu lesa za prísnych pravidiel v zmysle trvalo udržateľného rozvoja k rozvoju softturizmu pomocou RVV v regióne Horný Liptov • historické, kultúrne pamiatky s bohatými folklórnymi a ľudovými tradíciami: rezbárstvo, ovčiarstvo, syrárstvo, paličkovanie, modrotlač. • Rozvíjanie špecifických foriem podnikania, rozvoj efektívnej poľovníckej turistiky, cestovného ruchu za dodržania pravidiel Trvalo udržateľného rozvoja regiónu Horný Liptov za podpory nových foriem RVV. • Regionálna výchova a vzdelávanie k trvalo udržateľnému rozvoju regiónu a starostlivosti o krajinu v kooperácii rozvojom cestovného ruchu, služieb v cestovnom ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva • Diverzifikácia podpory podnikania v cestovnom ruchu, podpory drobných podnikateľov, drobných majiteľov lesnej pôdy. • Podpora vyššieho odborného vzdelávania s využitím a zakomponovaním regionálnej výchovy a vzdelávania v nepedagogickom procese do pedagogického procesu. • Spolupráca s významnými podnikateľskými subjektami pri napĺňaní vzdelávacích programov, ich flexibility a operatívnej rôznorodosti podľa potrieb rozvoja cestovného ruchu, služieb cestovného ruchu. • Vytvárať odborné zázemie pre integrovaný systém RVV pre samosprávy a v samosprávach pre rozvoj cestovného ruchu. • Využitie zahraničných skúseností a domácich zdrojov, využitie financií podnikateľského sektora v cestovnom ruchu a lesnom hospodárstve a formou podpory udržateľnosti cez ekonomické ukazovatele „vrátiť časť zdrojov do udržania biodiverzity a zároveň do rozvoja cestovného ruchu, služieb v cestovnom ruchu, voľného času, ochrany pamiatok a kultúrneho dedičstva. 	<p>OHROZENIA</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatočná pripravenosť a úroveň RVV subjektov cestovného ruchu na využívanie európskych fondov • Nedostatočná legislatíva a nedostatočné finančné zdroje na usporiadanie vlastníckych vzťahov k lesným pozemkom • Nedostatočná podpora a politika štátu v oblasti RVV zameraná na domáci cestovný ruch. • Nepochopenie princípov spolupráce subjektmi poskytujúcimi služby v cestovnom ruchu • Rozdielne koncepcie a ciele pri budovaní náučných chodníkov „geoparkov“ zo strany rezortných orgánov, ktoré pramenia z rôznych pozícií k využiteľnosti územia a ochranou prírody. • Absencia regionálnej výchovy a vzdelávania ako vnímanie medziodvetvových súvislostí a ich vzájomných výhod vo formálnom aj neformálnom systéme vzdelávania a tým nachádzanie spoločných prienikov cestovného ruchu „služieb cestovného ruchu a ochrany prírody. • Nízka využiteľnosť spracovaných a schválených strategických dokumentov, ktoré spracovali viaceré rezorty MH SR, MŠVV Š SR, MDVSR, MPRV SR. SACR v praxi a v RVV pre legislatívnu a finančnú nepripravenosť. • Rozporné koncepcie jednotlivých rezortov • Chýbajúca zonácia národných parkov, ktoré sa nachádzajú na území Horného Liptova. • Nejasné pravidlá pre hospodárske využitie území v národných parkoch pre potreby cestovného ruchu. • Rozpor medzi vlastníckymi lesných pozemkov a organizáciami, ktoré majú za úlohu ochraňovať prírodné zdroje a flóru a faunu chránených území

• rôznorodosť aktivít CR, VČ, OP a KD na vzorovom území pre RVV s unikátnymi možnosťami odvetvovej spolupráce a trvalo udržateľného rozvoja • využívanie širokého zdrojového spektra nástrojov /ekonomické, technické, technologické, marketingové, personálne/ ako príkladu pre RVV v rámci prepojenia aktivít skúmaného odvetvia a všetkých nami skúmaných odvetví ako významného potenciálu ekonomického rastu, sociálno-ekonomického rozvoja a TUR regiónu, ŽSK a SR/V4/	